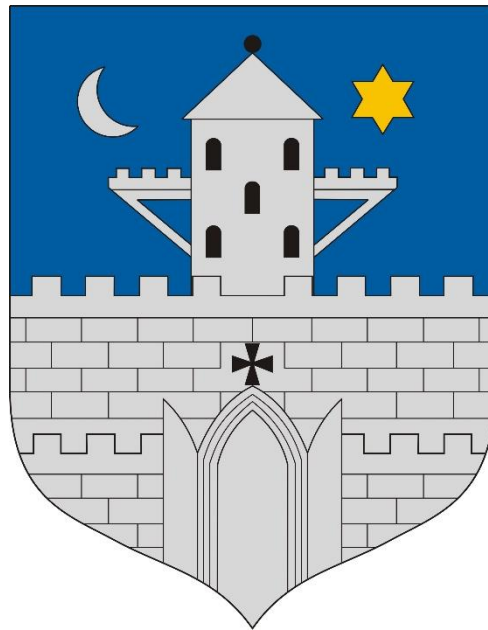

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata

Szombathely, 2023. szeptember

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	1
Bevezetés	3
A település bemutatása	6
Értékeink, küldetésünk	16
Célok	16
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	18
1. Jogszabályi háttér bemutatása	18
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	18
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	25
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	98
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	129
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	138
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	148
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	157
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	161
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	162
1. A HEP IT részletei	162
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	163
Jövőképünk	164
Az intézkedési területek részletes kifejtése	165
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	207
3. Megvalósítás	231
3.1 A megvalósítás előkészítése	231
3.2 A megvalósítás folyamata	231
3.3 Monitoring és visszacsatolás	233
3.4 Nyilvánosság	233
3.5. Kötelezettségek és felelősség	234
3.6 Érvényesülés, módosítás	234
4. Elfogadás módja és dátuma.....	235

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.**

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Szombathely Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésének előzményei

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 319/2013.(VI.19.) Kgy.sz. határozatában jóváhagyta Szombathely Megyei Jogú Város első Helyi Esélyegyenlőségi Programját. A jogszabályi előírások és a megváltozott társadalmi és jogszabályi környezet indokoltta tette a HEP 2015. évben történő felülvizsgálatát. A felülvizsgálat során a HEP-ben található adattáblák aktualizálása mellett a HEP IT újrarendelése is megtörtént a HEP fórum javaslatának figyelembevételével.

A 2015. évi felülvizsgálatot követően Szombathely város lakosságának az egyes célcsoportok irányába – kiemelten a fogyatékossgal élő személyek felé – történő érzékenyítése került a középpontba. A HEP 2017. évi áttekintése során megállapítást nyert, hogy a HEP IT-ben szereplő vállalatok időarányos megvalósulása megtörtént, így a HEP változatlan formában történő jóváhagyására került sor.

A 2018. évben új HEP megalkotására került sor, Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének Oktatási és Szociális Bizottsága a 242/2018. (IX.12.) OSzB. sz. határozatával elfogadta Szombathely Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A 2020. évben HEP felülvizsgálatra került sor. Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének Szociális és Lakás Bizottsága a 208/2020. IX.23.) SzLB. számú határozatával változatlan formában jóváhagyta a 2018. évben megalkotott Helyi Esélyegyenlőségi Programot.

A 2020-2021. közötti időszakban jelentkezett koronavírus járvány, valamint a 2022-2023. közötti időszakban bekövetkezett energiaválság következtében az önkormányzat és a szakmai szervezetek által megvalósított tevékenységek középpontjában a vírushelyzet miatt egészségügyi szempontból veszélyeztetett és szociális szempontból kiszolgáltatottá vált célcsoportok álltak. Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az alábbi tevékenységeket valósította meg a koronavírus járvánnyal összefüggésben:

„Házhoz visszük” önkormányzati program lebonyolítása

A pandémiás helyzetre tekintettel az önkormányzat segítő kezet nyújtott a városban élő 65. év feletti időseknek. A program célcsoportjába azok a rászoruló tartoztak, akik nem rendelkeztek olyan családi kapcsolatokkal, vagy más természetes támaszokkal, akik segítséget nyújthattak volna a napi életvezetéshez szükséges teendők elvégzésében, úgymint alapvető élelmiszerek beszerzése, gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök kiváltása, postai ügyintézés. A program 2020. októberben történt indulásától kezdve

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

összesen 112 alkalommal történt az önkormányzat munkatársainak bevonásával segítségnyújtás a rászorulóknak részére.

„Ne cipekedj, Nagyi!” önkormányzati program lebonyolítása

Az önkormányzat és a szombathelyi Vásárcsarnok együttműködésével elindult a "Ne cipekedj, Nagyi!" mozgalom. A kezdeményezés célja, hogy önkéntesek segítségével, házhoz szállítással támogassák azokat a szombathelyi időseket és rászorulókat, akik a helyi piacról kívánták beszerezni az élelmiszert, ezzel is segítve, hogy a legveszélyeztetettebb korosztálynak ne kelljen a pandémiás helyzetben kimozdulnia. A program az idősek segítségén kívül a helyi vállalkozásokat, kereskedőket is támogatta, annak érdekében, hogy üzleti veszteségeiket minimalizálják. A program a jelen Koncepció elkészítésének időpontjában is folyamatban van. 2021. júniusig mintegy 42 önkéntes bevonásával összesen 699 háztartásba kerültek kiszállításra 42 helyi kereskedő termékei. A programhoz csatlakozott kereskedők összesen 7.397.328,-Ft plusz forgalmat realizáltak, abban a nehéz időszakban, amikor pandémia miatt a vásárlói létszám csökkenése, és a Vásárcsarnok épületének felújítása miatt bevételkieséssel kellett szembenézniük.

Rendkívüli szociális krízishelyzetre tekintettel nyújtott szociális támogatás feltételrendszerének módosítása

A krízishelyzetbe került egyének, családok problémáinak hatékony kezeléséhez járult hozzá, hogy a pandémia miatt kialakult társadalmi problémák kezelésére (munkanélküliség, táppénz miatt jövedelemcsökkenés, kötelező boltbezárások miatti jövedelemkiesés, családtag, közeli hozzátartozó elvesztése etc.) szociálpolitikai válaszként az önkormányzat kibővítette a rendkívüli szociális krízishelyzetre tekintettel nyújtott támogatás jogosultsági feltételeit. Ez az ellátási forma olyan diszkrecionális ellátás, mely célzottan az előre nem látható, rendkívüli élethelyzetekben, krízishelyzetekben jelenthet segítséget a rászorultaknak. Az ellátás 42.750 Ft alapösszege 100 000 Ft összegre emelkedett abban az esetben, ha a kérelmező keresőtevékenysége a Kormány által kihirdetett veszélyhelyzet időtartama alatt – neki fel nem róható okból – igazoltan megszűnt, és a kérelmező az állami foglalkoztatási szervnél álláskeresőként nyilvántartásba vetette magát. Az ellátás mértékének emelése célzott segítséget nyújtott és nyújt jelenleg is a pandémia miatt munkahelyét elvesztett személyek számára, szintén előtérbe helyezve a társadalmi szolidaritást, igazságosságot és esélyegyenlőséget, mint szociálpolitikai alapértékeket. 2019. évben, 4465 fő kérelmező részére került megállapításra átmeneti segély és krízis támogatás együttesen, míg 2020. évben 6 223 fő kérelmező részesült a két szociális ellátásban együttesen. Az ellátási formák létjogosultságát jelzi, hogy 39,4%-kal emelkedett 1 év alatt az átmeneti és krízistámogatást igénylők száma.

Piaci vásárlási utalvány

Az ellátási forma olyan hátrányos helyzetű személynek nyújtható, aki egyedül élő, és havi jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 450 százalékát (jelenleg 128.250.-Ft) nem haladja meg, vagy - akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 400 százalékát (jelenleg 114.000.-Ft) nem haladja meg, és saját magának és családjának vagyona nincs. A feltételrendszer meghatározásánál fontos szempont, hogy az ellátási forma képes legyen az egyéni szükségletekre választ adni az energiaválság időszakában, valamint az igazságosságot, és esélyegyenlőséget, mint szociálpolitikai alapértékeket szem előtt tartva a legrászorultabb személyeknek nyújthat segítséget. A 2020. évben 1043 esetben történt vásárlási utalvány kiutalása. Az újbóli, 2023. július 1-től történt bevezetését követően 397 darab kérelem érkezett be 2023. július 13-ig, a kérelmek elbírálása folyamatos.

Gázártámogatás

A támogatásra 2023. április 30-ig bezárólag jogosult volt az a fogyasztó, aki átlagfogyasztás felett földgáz vételezett és akinek egy vagy két fő háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladta meg a 150.000 Ft-ot, egyéb esetben a 114.000 Ft-ot. A gázártámogatás egy hónapra jutó összege az átlagfogyasztás feletti köbméterenként 250 Ft, de legfeljebb havonta 20.000 Ft összegű lehetett. A 2022. október 1. és 2023. április 30-ig terjedő időszakban 40 kérelmező részesült gázártámogatásban.

Villamosenergia-támogatás

A támogatási forma jelenleg is érvényben van. Támogatásra jogosult az az átlagfogyasztás felett villamosenergiát vételező fogyasztó, akinek egy vagy két fős háztartásában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a 150.000 Ft-ot, egyéb esetben a 114.000 Ft-ot. A villamosenergia – támogatás egy hónapra jutó összege az átlagfogyasztás feletti kilowattóránként 11 Ft, de legfeljebb havonta 5000 Ft, kivéve, ha az ingatlan fűtése kizárólag villamosenergiával történik, ebben az esetben havonta legfeljebb 10.000 Ft.

Rendkívüli települési támogatás mértékének emelése

A rendkívüli szociális krízishelyzetre tekintettel nyújtott szociális támogatás olyan krízishelyzetbe került egyének, családok problémáinak hatékony kezeléséhez járul hozzá, amely krízishelyzetek a pandémia vagy az energiaválság időszaka alatt kialakult társadalmi problémák kezelésére (munkanélküliség, táppénz miatt jövedelemcsökkenés, kötelező boltbezárások miatti jövedelemkiesés, családtag, közeli hozzátartozó elvesztése, energiaárak drasztikus emelkedése, intézménybezárások etc.) szociálpolitikai válaszként az önkormányzat kibővítette a rendkívüli szociális krízishelyzetre tekintettel nyújtott támogatás jogosultsági feltételeit. Ez az ellátási forma olyan diszkrécionális ellátás, mely célzottan az előre nem látható, rendkívüli élethelyzetekben, krízishelyzetekben jelenthet segítséget a rászorultaknak. A támogatás éves adható alapösszege 42 750 Ft-ról 50 000 Ft-ra emelkedett.

Létfenntartási gondok esetén átmeneti támogatás annak a kérelmezőnek nyújtható, aki egyedül élő és havi jövedelme az 57 000 Ft-ot nem haladja meg, vagy akinek családjában az 1 főre jutó havi jövedelem a 42 750 Ft-ot nem haladja meg és családjának vagyona nincsen. A rendkívüli települési támogatásként nyújtott átmeneti támogatás éves adható alapösszege 42 750 Ft-ról 50 000 Ft-ra emelkedett.

2020. évben 6 223 fő kérelmező részesült a két szociális ellátásban együttesen, 2021-ben összesen 3728 fő kérelmező, míg 2022-ben 1729 fő kérelmező részesült a két ellátásban együttesen.

Takarékossági Program bevezetése

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2022. szeptember 29-i ülésén a 298/2022. (IX.29.) Kgy. számú határozatával elfogadta a város takarékosági programját, amely az önkormányzati tulajdonban és fenntartásban működő intézmények számára írt elő energiafelhasználás mérséklését célzó takarékosági intézkedéseket. Intézményi telephelyek kerültek áthelyezésre, új funkciók kerültek kijelölésre az egyes szolgáltatásokkal kapcsolatban, nyitvatartási idők kerültek módosításra, bérleti díj csökkentésre került sor, óvodai téli szünet időszaka került módosításra, az igazgatási szünet meghosszabbításra került a Polgármesteri Hivatal dolgozói számára, a hivatal épületében számtalan takarékosági intézkedés lépett életbe (mozgást érzékelő villanykapcsolók felszerelése, energiatakarékos irodai lámpák vásárlása, fűtési hőfok maximalizálása, klímaberendezés helyett asztali ventilátorok beszerzése, nyitvatartási idő megváltoztatása etc.)

Lakossági LED Csere Program

A CYEB Energiamegoldások Kft. LED-csere programot hirdetett a lakosság számára, amelynek keretében a program résztvevői meghatározott feltételek mellett ingyen juthatnak LED-ekhez és cserélhették le a háztartásaikban található régi izzókat új, korszerű LED fényforrásokra. A támogatás igénybevételéhez a lakosoknak 2022. december 1. - 2023. január 15. között volt lehetőségük regisztrálni a www.ledcsere.hu oldalon, melyhez a város regisztrációs pontok kijelölésével nyújtott segítséget. A regisztrációs pontokon a személyi és tárgyi feltételek biztosítása mellett a munkatársak segítséget nyújtottak az érdeklődők számára információnyújtással és konkrét ügyintézással. A 2022-es évben 631 fő kérte az intézmény segítségét a programba való regisztrációhoz.

Együttműködés a Magyarországi Evangélikus Egyházzal

Az önkormányzat a 2020. évben szándéknyilatkozatot tett a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Elnöksége felé a szociális ellátások területén való hosszútávú együttműködésre vonatkozóan. A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbiteriumi határozatával döntött az önkormányzattal való szociális területen történő együttműködés támogatásáról. 2021. évben együttműködési megállapodás jött létre az egyházzal, a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ és az önkormányzat között, amelyben az egyház vállalta, hogy legkésőbb 2022. szeptember 1. napjától 24 új, örökös hajléktalan otthoni férőhelyet létesít és biztosít az önkormányzat javára, az egyház által fenntartott intézményben. Erre azért volt szükség,

mert a hajléktalan otthoni ellátás az önkormányzat által működtetett, leromlott állagú épületben hosszú távon nem volt biztosítható. Az önkormányzat a hajléktalan otthoni ellátás tekintetében 2022. szeptember 1. napjától az Evangélikus Egyházzal és Diakóniai Központtal való ellátási szerződés megkötésével tesz eleget. Az együttműködési megállapodás további rendelkezései alapján az egyház vállalta, hogy legkésőbb 2023. január 1. napjától 20 új, örökös idősotthoni férőhely létesítését az önkormányzat javára az egyház által fenntartott intézményben. Az önkormányzat a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint kötelező feladatainak az időskorúak gondozóháza ellátás tekintetében 2023. január 1. napjától az Evangélikus Egyházzal és Diakóniai Központtal való ellátási szerződés megkötésével tesz eleget.

A település bemutatása

Elhelyezkedése

A város az Alpokalján, a Perint és Gyöngyös patakok lapályán fekszik ott, ahol a Kisalföld sík vidékét az Alpokalja dombos-hegyes tájai váltják fel. Tengerszint feletti magassága kb. 220 m, de mivel dombokra épült, a városon belül is jelentős szintkülönbségek vannak. Az ókori Szombathely Savaria területét már a római korban is fontos utak kapcsolták a birodalom többi pontjához. A vármegyeszékhelyet ma is több fontos országos közút érinti. A városon mennek keresztül a 87-es, 89-es országos jelentőségű közutak, az M86-os autópályát, valamint a 86-os főút, mely E/65 jelzéssel az európai közlekedési hálózat részét képezi. Belföldi és nemzetközi szerelvények egyaránt befutnak vasútállomására. Szombathely város környezeti állapota az országos átlaghoz viszonyítva jó. Ha ennek az okait keressük, akkor a teljesség igénye nélkül meg kell említeni, hogy ebben az Alpokhoz közeli elhelyezkedés, a nehézipar alacsony részaránya, valamint a kedvező infrastrukturális ellátottság egyaránt közrejátszik. A város felszíni vízfolyásai a Perint, a Gyöngyös (mely a városon keresztül egy mesterséges csatornában folyik), valamint az Aranypatak. Ez utóbbi táplálja a város nyugati részén lévő Csónakázó tavat. A város és környékének éghajlata mérsékelt kontinentális. Évente átlagosan 700 mm csapadék hullik, de igen nagy a csapadékhozam változatossága. Az évi csapadék mennyiségnek kb. 62 százaléka a nyári félévben hullik, a legcsapadékosabb hónap a július, a legszárazabb a január.

Története

Szombathely egyike hazánk legrégebbi településeinek, mai képe a mintegy kétezer éves szerves és folyamatos fejlődése során alakult ki. Fejlődése négy nagyobb korszakra tagolható. Az első, a honfoglalás előtti időszak, elég viharos és széttagolt volt. A város fénykorát az I-III. század között élte, amikor katonai és bírósági központ lett, azaz jelentős funkcióval bírt. A IVIX. század között a támadások és a földrengés miatt csaknem elpusztult, nem volt központi település, Szent Istvánig a salzburgi érsekség alá tartozott. A X.-XVIII. század között a város csendes középkori kereskedőváros volt, a győri püspökséghez tartozott. A város igazi

fejlődése a XIX. és a XX. század fordulójára környékén történt, amikor kialakult a belváros mai képe, tervszerű városfejlesztés és rendezés révén. Műszaki és kommunális infrastruktúrája a legmodernebbek közé tartozott hazánkban. Trianon megfosztotta Szombathelyt háttér-területeinek nagy részétől, s határ menti várossá tette. Fejlődése lelassult, a két világháború között a polgárvárosok tipikus képét mutatta. Gazdasága stagnált, de a kulturális élete pezsgett, az egészségügy terén pedig fejlődött (kórház létesült). A II. világháború utolsó szakasza nagy pusztítást okozott Szombathelynek. A II. világháború után elzárt nyugati határ menti településsé vált, ahová 1960-ig csekély központi fejlesztés és beruházás érkezett. Az 1960-as évektől indult meg az iparosítás, vándorlás révén jelentősen megnőtt a város lélekszáma, s ez elindította a többszintes lakótelepek építését. Jelentős városrendezés valósult meg, több település hozzácsatolásával kialakult a mai városszerkezet. Újból jelentős funkciókhoz jutott Szombathely (oktatás, kultúra, államigazgatás). Szombathely jellegzetesen nyugati típusú arculatú város, amelyet a horizontálisan sűrű, vertikálisan pedig tagolt, s összességében városias arculatú beépítés jellemez. Nagy az emeletes épületek aránya, a városközpontot a közepes, a tömbös beépítésű lakótelepeket a közepes és a magas, míg a külső lakóterületeket és a belváros széleit alacsony beépítés jellemzi. Szombathelyen a fésűs, falusias beépítést kivéve mindegyik típus előfordul, jelentős az aránya a többszintes és a földszintes zárt beépítésnek. Napjainkban terjed a családi házas beépítés, és örömdetesen beépülnek a városközpont foghíjai is.

Címere

A város címeréről az önkormányzat 8/1991 (V.23.) sz. rendelete szól. A város címere, mely egy 1734-ből származó polgári könyv kezdőlapján szerepel, a Gyöngyöskapu a fal egy részét és a kapu fölött álló kis tornyot ábrázolja. A torony egyik oldalán egy csillag, a másikon a félhold áll. Ezt a címer alkalmazták már a város által kiállított régi pergamen okmányokon is, mint függő pecsét, így például a vármegyei levéltárban őrzött, 17. században kiállított megyei házvásárlási okmányon.

Gazdasági élete

A szombathelyi az ország harmadik legtöbb helységet magába foglaló településegysége, vonzáskörzetébe 51 település tartozik (KSH 2014). A 817 km² kiterjedésű térség Vas vármegye területének és településeinek egynegyedét öleli fel. Itt él a vármegye lakosságának csaknem fele. Abszolút domináns Szombathely vonzása kb. 15 település tekintetében, ahonnan az aktív keresőknek több mint a fele jár a vármegyeszékhelyre dolgozni, míg további 15 településről a keresők majdnem fele. Ezen települések lakói nem csak a munkába járást illetően, hanem kulturális, egészségügyi, sport és egyéb területek tekintetében is szorosan kötődnek Szombathelyhez.

A regisztrált vállalkozások száma 13927. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma Vas megyében 167, míg az országos átlag 183. A város meghatározó vállalatai a Claudius Ipari Park 185 hektáros területén helyezkednek el. Kivételt ma már csak a BPW Hungária Kft. képvisel. Az Epcos Kft. 2015. évi kiköltözése következtében a megüresedett városközponti üzemcsarnokok Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába kerültek. Ezt követően telekmegosztásra került sor, a kialakításra került két ingatlan közül az egyik kialakításra került – kereskedelmi funkciókat ellátó helyiségek mellett - egy asztalitenisz- és egy vívócsarnok, valamint felújításra került az egykori cserkészház. A másik ingatlan fejlesztése tervben van. A város ipari parkja gyakorlatilag betelt. Újabb ipari fejlesztések helyszíne a Szombathely és Söpte közigazgatási területén fekvő, kb. 400 hektáros ún. Északi iparterület, illetve a SZOVA NZrt. tulajdonában álló Sárdi-ér utcai ipari terület lehet. Az Északi iparterület közművesítése folyamatban van, a Schaeffler csoport hamarosan megkezdi ott új telephelyének kialakítását. A SZOVA NZrt. tulajdonában lévő Sárdi-ér utcai terület közművesítése megvalósult, a több mint 9 hektár területen kialakított 9 ingatlan értékesítése 2020-ban megkezdődhet. A városban működő legjelentősebb külföldi tulajdonú nagyvállalatok: a BPW Hungária Kft., az Aptiv Services Hungary Kft., a TDK Hungary Components Kft., az Ivy Technology Kft., a Falco Zrt. és a Schaeffler Savaria Kft.

Turizmus

Szombathely idegenforgalmi jelentősége a gazdasági és társadalmi erőfölény mellett elhalványul, hiszen a vármegye attrakcióit a gyógy-turizmus jelenti, mely más városokban nyújt lehetőségeket. A hely természeti adottságokban, műemléki látnivalókban, kulturális és népművészeti értékekben bővelkedik, forgalmát mégis az egy-két napos kirándulások, a bevásárló-, valamint a kulturális és sporteseményekhez kötődő rendezvényturizmus jellemzi.

A KSH alapján 2021-ben a szombathelyi kistérségben 28.202 (30.375/51.171) vendég 85.998 (70.303/101.693) vendégéjszakát töltött el, ez a 2019-hez képest (51.171 vendég 101.693 éjszaka) vendégszámban 40%-os, a vendégéjszaka-számban ugyanakkor csak 15%-os csökkenést jelent. Viszont háromszorosára nőtt az egy vendég által eltöltött éjszakák száma - mégpedig a külföldi vendégek vonatkozásában. Nagy biztonsággal kijelenthető, hogy ez egyrészt üzleti célú itt tartózkodáshoz, másrészt pedig román és ukrán vendégmunkásokhoz köthető.

Turisztikai fejlesztéssel érintett projektelem Szombathelyen a következő:

TOP-6.1.4-16-SH1-2017-00001 Képtár turisztikai célú fejlesztése

A szombathelyi Képtár épületének felújítása során megvalósult az épület tető- és homlokzati szigetelése, nyílászárók cseréje, közvetlen környezetének rendezése. Megújult a második emeleti kiállítóterem is, melyben új műtárgyvilágítási rendszer került kiépítésre. A látogatói élmény fokozása digitális eszközökkel történt meg, tárlatvezető alkalmazás segítségével.

Kiskereskedelem, vendéglátás

A városban a kiskereskedelem és a vendéglátás üzlethálózata fejlett. A regisztrált vállalkozások száma 13927. Az ezer lakosra jutó működő vállalkozások száma Vas megyében 167, míg az országos átlag 183. A Vas Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara adatai szerint 2020. év végén a vendéglátó üzletek száma 467 darab volt, melyből étterem és büfé tevékenységet 204 darab üzlet látott el. A kiskereskedelmi üzletek száma 1149 db volt, melyből legtöbb az élelmiszer értékesítési tevékenységet folytató üzletek száma (248 darab), majd a textil, ruházat és lábbeli értékesítést végző üzletek száma (211 darab), illetve a bútor és műszaki cikk értékesítést végző üzletek száma (164 darab). A könyv, számítástechnikai eszköz és egyéb iparcikk termékeket forgalmazó üzletek száma is jelentős, mindösszesen 302 darab.

A város meghatározó vállalatai a Claudius Ipari Park 185 hektáros területén helyezkednek el. Kivételt ma már csak a BPW Hungária Kft. képvisel. Az Epcos Kft. 2015. évi kiköltözése következtében a megüresedett városközponti üzemsarnokok Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonába kerültek.

A város ipari parkja gyakorlatilag betelt. Újabb ipari fejlesztések helyszíne a Szombathely és Söpte közigazgatási területén fekvő, kb. 400 hektáros ún. Északi iparterület, illetve a SZOVA NZrt. tulajdonában álló Sárdi-ér utcai ipari terület lehet. Az Északi iparterület közművesítése folyamatban van, a Schaeffler csoport hamarosan megkezdi ott új telephelyének kialakítását. A SZOVA NZrt. tulajdonában lévő Sárdi-ér utcai terület közművesítése megvalósult, a több mint 9 hektár területen kialakított ingatlanok értékesítése folyamatos. A városban működő legjelentősebb külföldi tulajdonú nagyvállalatok: a LUK Savaria Kuplunggyártó Kft., BPW Hungária Kft., az Aptiv Services Hungary Kft., a TDK Hungary Components Kft., az Ivy Technology Kft., IQOR Global Services Hungary Kft., a Falco Zrt. és a Schaeffler Savaria Kft.

Népességi, demográfiai, társadalomstatisztikai adatok

Szombathely a KSH 2021. évi adatai alapján az ország tizedik legnépesebb vidéki városa. 2021. január 1-én 78 324 fő volt a város állandó lakosságának száma. Szombathely népessége a város vasúti csomóponttá való válásával és a betelepülő iparral együtt indult gyors iramú növekedésnek. A város népességnövekedését a központi fejlesztések és a környező falvak népességének elszívása biztosította. A századfordulón a népesség drasztikusan csökkenni kezdett az országos mutatókkal egyetemben. A vármegyeszékhely nem tudott kellő számban családi házas lakóterületeket kínálni, ezért a kiköltözések nagy száma miatt a város lakosság száma fogyott, miközben a környező agglomerációs területen növekedett.

A szombathelyi az ország harmadik legtöbb helységet magába foglaló településegüttese, vonzáskörzetébe 51 település tartozik (KSH 2014). A 817 km² kiterjedésű térség Vas vármegye területének és településeinek egynegyedét öleli fel. Itt él a vármegye lakosságának csaknem fele. Abszolút domináns Szombathely vonzása kb. 15 település tekintetében, ahonnan az aktív keresőknek több mint a fele jár a vármegyeszékhelyre dolgozni, míg további 15 településről a keresők majdnem fele. Ezen települések lakói nem csak a munkába járást illetően, hanem kulturális, egészségügyi, sport és egyéb területek tekintetében is szorosan kötődnek Szombathelyhez.

Szombathely és Vas vármegye népességének alakulása az elmúlt két évben változatos képet mutat, összességében azonban követi Magyarország urna alakú, előregedő-fogyó korfájának változását. A város és a vármegye lakosságának több éve tartó, folyamatos előregedése, mint tendencia, a jövőben is erőteljesen folytatódni fog. Nincs jele annak, hogy az öregedési index emelkedése lassulna, ennek pedig egyenes arányú következménye lesz, hogy néhány évtized múlva az idősek a város lakosságának negyedét fogják kitenni, ugyanakkor a gyermekkorúak csupán a népesség egytizedét. Mindez jelentős kihívás elé fogja állítani az időseket ellátó egészségügyi és szociális intézményrendszert a városban.

Vas vármegye közel 250 ezer fős népességének 30 %-a Szombathelyen lakik, míg közel 110 ezer fő él a Szombathelyi járásban. Szombathely lakosságszáma az elmúlt években a járási és országos trendekhez hasonlóan csökkent. Azonban, a város erős gazdasági, kulturális, oktatási szerepének köszönhetően, mind az országos, vármegyei és járási átlagnál kedvezőbb népességváltozás prognosztizálható.

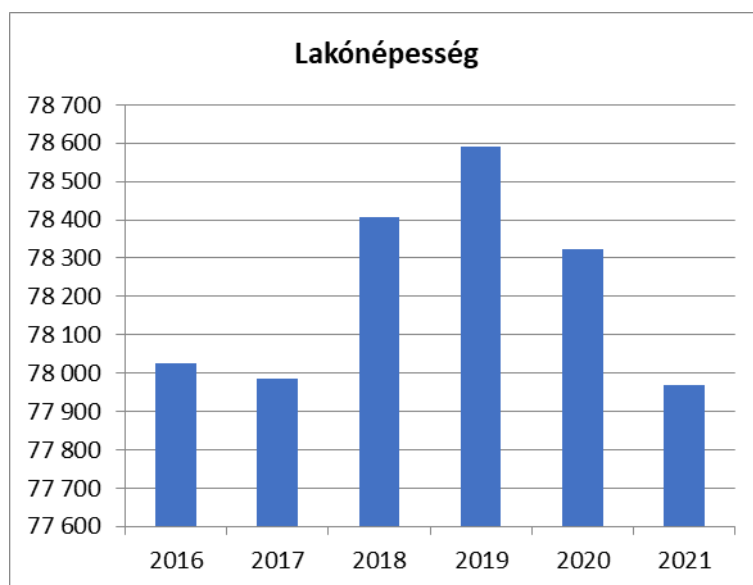
Szombathelyen a vármegyei és járási funkciók koncentrálnak, különösen a gazdaság, kereskedelem, közlekedés, távközlés, államigazgatás, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, kultúra, turizmus és a rekreáció területén. A város vármegyei szerepkörét tovább erősíti a számos intézmény, vállalat és szolgáltató központ jelenléte. Szombathely, mint járási központ 41 települést foglal magában. A 646 km² területű járás lakossága 111.222 fő. Szombathely hazánk többi vármegyeszékhelyéhez hasonlóan szoros kapcsolatban él a városkörnyék, az agglomeráció településeivel. Szombathely esetében agglomerálódó térségről beszélhetünk, mely az ország 12. legnagyobb népesség-tömörülése. A város közvetlen vonzáskörzete – a mobilitási szempontból is vizsgált terület - Szombathellyel együtt összesen 59 települést fog össze, melyben határon túli vonzásközpontként beletartozik az ausztriai Oberwart (Felsőőr) település is. Szombathelyre összesen 30 ezren ingáznak napi rendszerességgel. A munkahelyi célú ingázók száma több, mint kétszerese az oktatási célból a városba ingázó diákok számának. A Szombathelyre ingázók inkább közösségi közlekedéssel érkeznek, amelyből nagyobb részt képvisel az autóbusz (46 %), míg a vasút részaránya 15 %. A vármegyeszékhelyre egyéni gépjárművel az ingázók kicsit több mint 1/3-a jár (37 %), a kerékpáros közlekedés elenyésző mértéket képvisel az ingázásban (1 %).

Látható, hogy a 2016. évi bázisévhez képest, a 2018. és 2019. években Szombathely állandó lakónépességének a száma kismértékű emelkedést mutat. A növekedés nem számottevő, azonban pozitív tendenciaként értelmezhető. A 2017. és 2020-2021. években a város népessége kismértékű csökkenést mutat. A népességcsökkenést ellensúlyozhatja a lakóparkok létesítése, amely növeli a kisgyermekes családok letelepedési kedvét, valamint az új munkalehetőségek biztosítása a helyi ipari park fejlesztésével. Az ELTE Pozitív Pszichológiai Kutatócsoport által végzett 2020. évi boldogságkutatás alapján a vármegyeszékhelyek közül Szombathely lett Magyarország legboldogabb városa. A kimagasló eredményhez az is hozzájárul, hogy Szombathely Vas vármegye egyetlen nagyvárosaként kimagasló gazdasági pozícióval és aktív társadalmi életben betöltött szereppel rendelkezik.

Az alábbi táblázatban láthatjuk, miként változott a város népességszáma:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	78 025	bázis év
2017	77 984	99,95%
2018	78 407	100,54%
2019	78 591	100,23%
2020	78 324	99,66%
2021	77 970	99,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

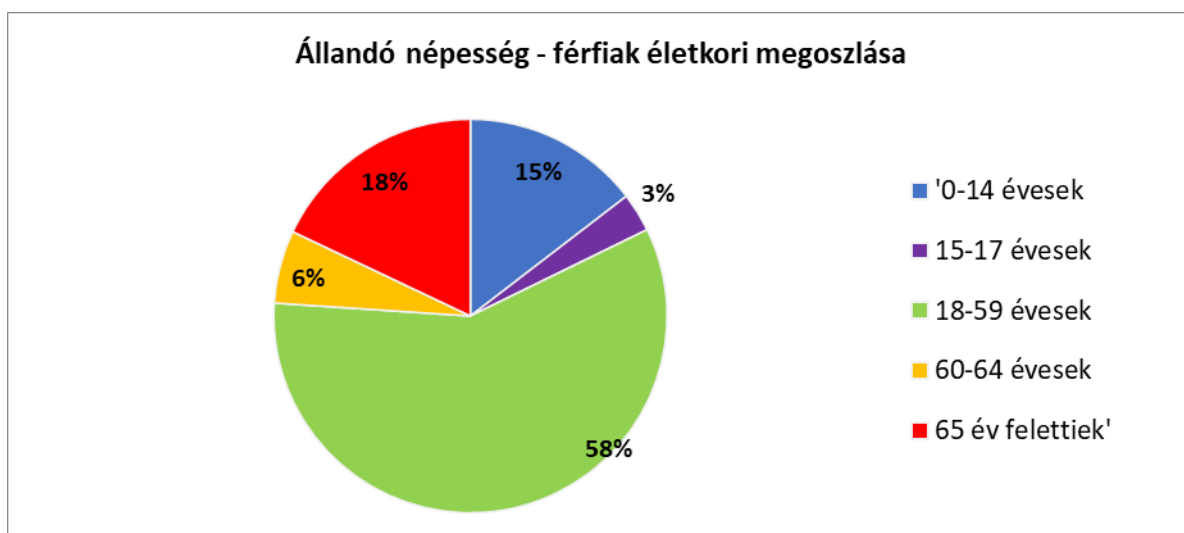
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	35 863	40 222	76085	47,14%	52,86%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			1 924	2,53%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	5 228	4 948	10176	6,87%	6,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 145	1 034	2179	1,50%	1,36%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	20 902	21 131	42033	27,47%	27,77%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	2 149	2 869	5018	2,82%	3,77%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	6 439	10 240	16679	8,46%	13,46%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

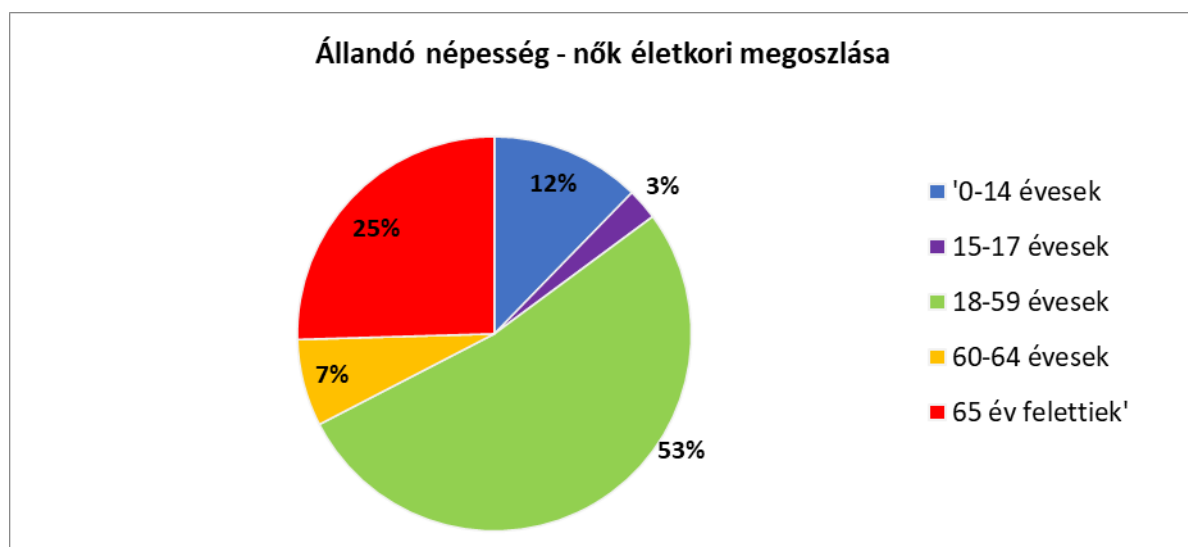
A népesség korcsoportonkénti és nemenkénti összetételét vizsgálva látható, hogy az országos tendenciához hasonlóan a nők magasabb arányban vannak jelen, mint a férfiak. Az élve születések alacsony száma nem képes ellensúlyozni a társadalom folyamatos elöregedését. További kihívásként jelentkezik az alacsony születésszám mellett a fiatal generációk megtartása, a fiatalok elvándorlásának mérséklése, hiszen a korösszetétel alapján a helyi lakosság mind a férfiak, mind a nők esetében elöregedő.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A férfiak esetében az aktív korúak, azaz a 18-59 évesek aránya a legmagasabb, őket követik a 65 év feletti korcsoportba tartozók. Az aktív korú férfiak folyamatos elöregedésével lehet számolni az elkövetkezendő években, évtizedekben. Az ábrából látszik, hogy míg a 0-14 évesek aránya 15%, ezzel szemben a 65 év

feletti aránya 18%, így az öregedési index az Európai Unióban tapasztalható trendeknek megfelelően emelkedni fog.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nők esetében szintén az aktív korúak a felülreprezentáltak. A születések alacsony száma mellett, mivel a nők születéskor várható átlagos élettartama magasabb a férfiakénál, magasabb a nők előregedésének a mértéke. A 65 év feletti nők a női helyi populáció 25%-át teszik ki, ezzel szemben a 0-14 éves lányok aránya csak 12%.

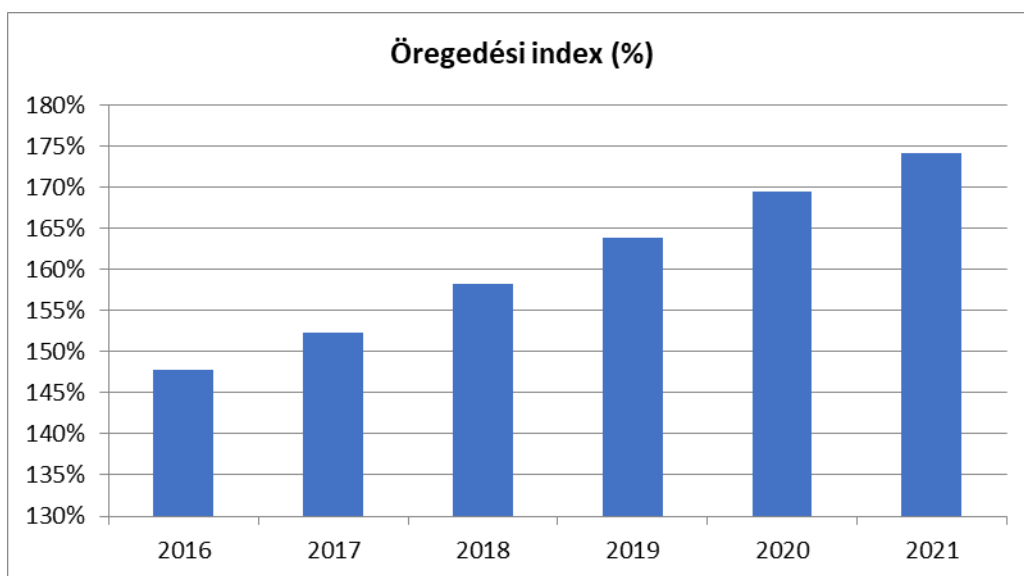
A város lakónépességének előregedése mind a nők, mind a férfiak esetében előremutató értéke volt az öregedési index folyamatos emelkedésének. Míg 2016. évben 1,43 fő idős 65 éves vagy annál idősebb személy jutott 1 fő 14 éves vagy annál fiatalabb szombathelyi lakosra, addig 2018-ban már 1,58 fő idős személy eltartásáról kellett gondoskodnia a nyugdíj- és adórendszeren, valamint a szociális ellátórendszeren keresztül a fiataloknak. 2019. évben az öregedési index mértéke 163,91% volt, 2021-ben pedig már 174,10%, azaz az idősekről való gondoskodás tekintetében egyre nagyobb teher hárul a fiatalokra.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	15 361	10 391	147,83%
2017	15 744	10 340	152,26%
2018	16 155	10 212	158,20%
2019	16 679	10 176	163,91%
2020	17 073	10 072	169,51%
2021	17 199	9 879	174,10%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az előrejelzések alapján a kétszáz százalék körüli értéket pedig Magyarország 2050-ben érheti el, amennyiben nem következik be komolyabb demográfiai fordulat. A globális öregedési index a múlt század

közepén – az 1950-es években – 14-15 százalék volt, azóta fokozatosan emelkedik, már megközelítette a 37 százalékot, a legújabb előrejelzések szerint 2050-re pedig 75 százalékra növekedhet.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Szombathely Megyei Jogú Várost érintő népességmozgás folyamatos változást mutat. A várost érintő oda- és elvándorlások számának változása nem mutat állandóságot, inkább a kiugró értékek jellemzőek. A 2016. évben 1000 lakosra vetítve az állandó népesség száma 4,86 fővel nőtt a városban. A bevándorlási kedv 2018-ban volt még az átlagnál magasabb, azonban a 2019. évre lecsökkent, mivel 1000 fő állandó lakosra 3,36 fő letelepedett lakos jutott. A 2020. évben a letelepedési kedv tovább csökkent, a 2021. évben pedig több volt a városból kivándorlás, mint letelepedés. Az elvándorlás mérséklését segítheti a fiatalok számára is vonzó munkahelyek létrehozása, az életpálya modellek kialakítása a hiányszakmákban is, az önkormányzat által nyújtott lakhatási lehetőségek, valamint a széleskörű ösztöndíj és bértámogatási programok, melyek Szombathely önkormányzata által széles körben biztosítottak.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	4,86
2017	1,26
2018	5,15
2019	3,36
2020	0,54
2021	-4,02

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az elvándorlás mérséklését segítheti a fiatalok számára is vonzó munkahelyek létrehozása, az életpálya modellek kialakítása a hiányszakmákban is, az önkormányzat által nyújtott lakhatási lehetőségek, valamint a széleskörű ösztöndíj és bértámogatási programok, melyek Szombathely önkormányzata által széles körben biztosítottak.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A városba történő oda- és elvándorlás változása mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a természetes szaporodás alakulásának vizsgálatára is. Szombathely lakosságának a száma folyamatosan csökkent. Míg 1980-ban 84 508 fő lakott a vármegyeszékhelyen, addig a 2001. évi népszámlálás során 74 884 főt számoltak össze a biztosok. Az utóbbi években kismértékű pozitív elmozdulás volt tapasztalható, mivel a KSH adatai alapján 2020-ban 78324 fő volt Szombathely lakosainak száma, a legfrissebb 2021. évi népesség adat a KSH-tól 77 970 fő volt. A városnak a letelepedéssel kapcsolatos vonzerejét növeli a nyugati határszélen történő elhelyezkedés, az országos szinten is elismert kedvező gazdasági helyzet, a folyamatosan fejlődő infrastruktúra, az országos átlagnál lényegesen jobb közbiztonsági helyzet.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,55
2017	-3,73
2018	-3,48
2019	-3,68
2020	-5,82
2021	-6,64

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fenti táblázat adatai alapján 2016-2021 közötti időszakban a halálozások száma minden évben meghaladta az élve születések számát. A népesség száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutatott. A legnagyobb mértékű népességcsökkenés a 2020-as és 2021-es években volt tapasztalható, míg a legkisebb mértékű népességcsökkenést a 2016-os és 2018-as években tartották nyilván. Az országos és Európai Uniósi helyzethez hasonlóan, lokális szinten sem képes, a növekvő családtámogatási ellátások és gyermekvállalási kedv ellenére az élve születések száma mérsékelni, ellensúlyozni a halálozások számát, így a természetes szaporodás évek óta negatív irányú. A tendenciához az is hozzájárul, hogy a szív- és érrendszeri betegségek, daganatos betegségek és emésztőszervi megbetegedések és halálozások tekintetében az európai átlag

felett van. A születéskor várható átlagos élettartam is alacsonyabb az európai átlaghoz képest, mely miatt a korai halálozások számának alakulása tovább rontja a természetes szaporodást.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos tendenciához hasonlóan a városban tapasztalható előregedés mértékének mérséklésére és a demográfiai tényezők javítása érdekében az önkormányzat a gyermekvállalási kedv növelésének céljából, a fiatal generáció elvándorlásának megakadályozására az alábbi folyamatban lévő projekteket valósítja meg:

TOP-7.1.1-16-2017-00101 "Savaria Jövőjéért" közösségfejlesztés

A projekt célja a Savaria Jövőjéért Helyi Akciócsoport által elfogadott Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósítása. A program keretében 51 db helyi projekt részesült támogatásban. A projekt célja kulturális, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségi programok megvalósítása.

TOP-6.9.2-16-SH1-2018-00001 A helyi identitás és kohézió erősítése Szombathelyen

A projekt révén a helyi közösségek fejlesztésével a településrészek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének, közösségi szerepvállalásának erősödése valósul meg. A közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedésbiztonsági programok segítik elő a közösségfejlesztési folyamatokat.

TOP-6.2.1-19-SH1-2019-00001 Új bölcsőde építése Szombathelyen

Szombathelyen a Horváth Boldizsár krt. és az Esterházy A. utca sarkán egy új 48 férőhelyes belvárosi bölcsőde létesült a hozzá tartozó játszóudvarral együtt. A könnyebb megközelítés érdekében 14 férőhelyes szülői parkoló is kialakításra került. Az új intézményben 4 csoportszoba, baba-mama szoba, fejlesztőszoba és sószoba is megtalálható. A játszóudvaron térköves sétányok és zöldfelületek váltakoznak, a bölcsődei korosztály számára megfelelő játszóeszközök telepítésével nevelési egységenként tematikus élményt biztosítva.

RRF-1.1-2-21-2021-00007 Új bölcsőde építése Szombathely Szentkirályi városrészen

Szombathelyen a Szentkirályi városrészen egy új, három csoportszobás bölcsődei intézmény létesülne. A Szent István király u. 119. sz. alatt megvalósuló beruházás az adott városrészen jelenleg hiányzó alapellátást

megteremtésére irányul 40 új bölcsődei férőhely létesítésével, hozzájárulva a kisgyermeket nevelők munkavállalási esélyeinek támogatásához, családok segítéséhez.

Értékeink, küldetésünk

Szombathely Megyei Jogú Város elsődleges feladata esélyegyenlőség szempontjából a város lakosságának az egyes célcsoportok irányába – kiemelten a fogyatékossgal élő személyek felé – történő érzékenyítése. A tudatformálás, érzékenyítés legideálisabb alanyai a gyermekkorúak, illetve a fiatalok, így az esélyegyenlőség kialakításának elsődleges célcsoportjai ezek a korosztályok, a lakosság többi csoportjait is beleértve.

A társadalom tagjainak és a város lakosságának érzékenyítésével párhuzamban kiemelt jelentőségű a városban élő, esélyegyenlőség tekintetében hátrányos helyzetű célcsoportokra vonatkozó adatok összegyűjtése, elemzése, folyamatos aktualizálása és összehasonlítása a vármegyei, országos adatokkal. Feladatunk továbbá, hogy a helyzetelemzés tükrében egy megvalósítható, a valós szükségletekre reagáló intézkedési tervet készítsünk, amely segítségével biztosíthatjuk az esélyegyenlőség szempontjából fókuszban lévő csoportok felzárkózását, hátrányaik csökkentését, megszüntetését mind a nevelés-oktatás, lakhatás, foglalkoztatottság, szociális és egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés területén.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

- Szombathely MJV Önkormányzata Közgyűlésének 9/2019. (V.15.) önkormányzati rendelete a települési támogatás keretében nyújtott ellátások és a szociális szolgáltatások helyi szabályzásáról szóló 8/2015. (II. 27.) rendelet módosításáról
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 27/2021. (VI. 30.) önkormányzati rendelete az egészségügyi alapellátásról és körzeteinek meghatározásáról szóló 8/2018. (V.7.) önkormányzati rendelet módosításáról
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 14/2013. (IV.30.) önkormányzati rendelete a „Szombathely visszavár” felsőoktatási tanulmányi ösztöndíjról
- Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 14/2021. (III. 26.) önkormányzati rendeletének indokolása a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program működtetéséről szóló 1/2018. (II. 21.) önkormányzati rendelet módosításáról

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogvatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2022. (III.1.) számú önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről Szombathely
- Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020
- Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia 2014-2020
- Szombathely Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója Integrált Településfejlesztési Stratégiája
- Szombathely Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja 2014-2020
- Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról szóló tájékoztató
- Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat 2021. évi munkájáról
- Fogvatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. 2021. évi szakmai beszámolója
- Beszámoló a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete 2021. évi munkájáról
- A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 2021. évi beszámolója
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás 2022. évi szakmai programterve
- „Szombathely a segítség városa” program
- „Aktív időskor Szombathelyen” program
- Szombathely Megyei Jogú Város Településrendezési Terve
- Szombathely Megyei Jogú Város Ifjúsági Koncepciója
- Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Koncepciója
- Szombathely Megyei Jogú Város Civil Koncepciója
- Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Koncepciója
- Szombathely Város Egészségfejlesztési Terve

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szombathely Megyei Jogú Városban a CLLD program 2016. május 25-én indult el, amikor a helyi közsféra, vállalkozói sféra és civil sféra képviselői megalakították a Savaria Jövőjéért Helyi Akciócsoportot (HACS). A

HACS megalakulását követően, a helyi szervezetek bevonásával elkészített Helyi Községi Fejlesztési Stratégiában lefektetésre kerültek a közösség szempontjából fontos célok és meghatározásra kerültek a beavatkozási területek.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint konzorciumvezető által létrehozott HACS konzorciumnak 24 tagszervezet a tagja. 8 tag a közszférából, 11 tag a civil szférából, 5 tag a vállalkozói szférából vesz részt a konzorciumban. Létrejöttének célja a 2018. évtől kezdődően a Community-LedLocal Development – CLLD projektek megvalósítása. A CLLD projektek célja, hogy a helyi közösségek egy általuk kialakított stratégia mentén tudják megvalósítani az adott térség fejlődését szolgáló beavatkozásokat.

A CLLD projektek előnyei:

- a hagyományos, felülről vezérelt fejlesztési politika helyett teret enged az alulról jövő kezdeményezéseknek, ezáltal eredményesebben képes a valós helyi szükségletekre reagálni és a meglévő helyi erőforrásokra építkezni;
- erősíti az együttműködést a helyi közszféra, a gazdasági, egyházi és civilszervezetek között;
- a tervezésben és a végrehajtásban való részvétel ösztönzésével erősíti a helyi szereplőknek a fejlesztések megvalósításával és működtetésével kapcsolatos elköteleződését;
- megerősíti a helyi szervezeteket, amelyek így hosszú távon képesek lesznek a fejlesztési források hatékonyabb felhasználására;
- a helyi lakosság közvetlen bevonásával nagymértékben javítja a helyi közösség összetartozását, a helyi identitást és végső soron az adott település népességmegtartó erejét.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) 7. prioritása a Községi szinten irányított városi helyi fejlesztések (TOP CLLD). A 7. prioritás célja a helyi közösségek megerősítése, a városok kulturális és községi életének megújítása, továbbá a községi alapú gazdaságfejlesztési módszerek kialakítása, elterjesztése.

A CLLD projektektől elvárt eredmények

- integrált, községközpontú, alulról építkező, helyi partnerségen alapuló városfejlesztési programok kialakítása;
- községi kapacitások fejlesztése és az innováció ösztönzése (beleértve a társadalmi innovációt is);
- községi irányítás elősegítése a községen belüli részvétel növelésével;
- tartalmaz szabadidő-eltöltés lehetőségeinek megteremtése;
- innovatív, egymással és a környezetükkel együttműködni képes, önmagáért tenni akaró és tenni tudó, kezdeményező községek, mindezek által fenntartható települések létrejötte.

Az önkormányzat a CLLD projekt keretében az alábbi programokat valósítja meg:

DigIT-AGORA - Okos város, okos községek

A projekt átfogó célja, hogy Szombathelyen a városszerte jelenleg is kihasználható és a CLLD által fejlesztésekkel érintett községi terek a községek számára a helyi identitást erősítő, vonzó, programokkal teli helyszínekké váljanak, adjanak lehetőséget a község számára, a fizikai térben való találkozásra. Ebben a lakosság és a helyi közreműködő szervezetek is aktív résztvevők és kezdeményezők legyenek, így biztosítva a beavatkozás fenntarthatóságát. A konkrét célja a különböző célú civil, kulturális és községi szervezetek együttműködésével a városi községi terek programokkal való megtöltése, közös programok tervezése, egymást ösztönző folyamatok elindítása, támogatása. Továbbá ennek érdekében az intézményi, civil és gazdasági privát szereplők közti együttműködések generálása, újszerű programok létrehozása és ezekkel községi terek aktív működtetése.

Közösségi terek sportfunkciókkal való bővítése

A fejlesztés keretében Szombathely Megyei Jogú Város területén négy közpark szabadtéri fitnesseszközökkel való ellátása történik meg a város négy különböző területén: az Ady Endre téri park délnyugati oldalán, a Szűrcsapó utca 22-24. és a Bem József utca 21-23. területen, Krúdy Gyula utcában lakótömbök által körülrzárt területen és a Szedreskert Oroszlán utca felőli határán.

A Szedreskert szabadtéri közösségi rendezvénytérre fejlesztése

A fejlesztés célja Szombathely déli városrészén, a Szentkirályi Templom szomszédságában, az Oroszlán utca szakaszán található zöldterület szabadtéri rendezvénytér funkciójának erősítése, amelynek keretében megtörtént a területen található leromlott állapotú színpad felújítása, a közlekedési felületek megújítása és a zöldfelület rendezése.

A gyöngyösszőlői klubház fejlesztése

A projekt célja Szombathely Gyöngyösszőlős városrészén, a Pásztor utca 1. szám alatt található leromlott állapotú kultúrház megújítása. Az épület ad helyt a városi fúvószenekar próbáinak, valamint további helyi és városi kisközösség tevékenységének is helyszínéül szolgál (pl. nyugdíjasklub, lokálpatrióták). Jelen fejlesztés keretében az épület közösségi használhatósága érdekében legszükségesebb beavatkozások kerülnek megvalósításra.

A 11-es Huszár úti lakótelepen lévő közpark közösségi célú fejlesztése

A projekt célja a 11-es Huszár úti lakótelepen, lakótömbök és parkolók által körülrzárt területen a leromlott sportcélú infrastruktúra átalakítása és ennek keretében új rekortán burkolatú streetball pályák kialakítása.

Belvárosi közösségi tér fejlesztése

A projekt közvetlen célja, hogy a szombathelyi Petőfi Sándor utca 1/D. alatti épület (általánosan ismert nevén a Vállalkozói Központ), mely több helyi szervezetnek és közösségi funkciónak ad otthont, energetikailag megújulva és akadálymentesítve jobban szolgálhassa a város közösségét, és az energiafelhasználás csökkentésével hozzájárulhasson a város klímavédelmi céljaihoz.

A Zarkaházi Szily-kastély fejlesztése a gyöngyöshermán-szentkirályi közösség számára

A projekt fő célja, hogy a Zarkaházi Szily-kastély az épület falainak vizesedésének megszüntetését követően egészséges, vonzó, inspiráló helyszíneként jobban szolgálhassa a déli városrészek közösségeit. A projekt során az 313,87 m² alapterületű épületben a legelső megoldandó feladat a csapadékvíz elvezetés megoldása. Ehhez szorosan kapcsolódó feladat a falvizesedés megoldása.

A Tószér téri sportpálya közösségi célú fejlesztése:

Az Önkormányzat a Tószér téren - a saját tulajdonában lévő 2338/1 hrsz alatti közterületen - elhelyezkedő, leromlott műszaki állapotú, kavicsos borítású, nem szabvány méretű kosárlabdapályát újította fel. A meglévő pálya teljes mértékben megszüntetésre/bontásra került, helyette 2 db rekortán borítású streetball pálya került kialakításra.

Játszóterek fejlesztése

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Szombathelyi Parkfenntartási Kft. konzorciumi keretek között, pályázati forrásból valósítja meg 3 játszóter fejlesztését új köztéri bútorok és új játszóeszközök elhelyezésével, a burkolatok és a növényzet megújításával.

A fentiekben megvalósított, vagy megvalósításra kerülő CLLD projektek nagymértékben hozzájárulnak a helyi lakosság, valamint a környező települések és Szombathelyhez tartozó kistérség lakosságának esélyegyenlőségi feltételeinek fejlesztéséhez. A lakosság tagjain kívül a civil szektor tagjai, valamint a vállalkozói szféra szereplői számára is javulnak az esélyegyenlőség feltételei egyrészt a közösségi terek fejlesztése által, másrészt az intézmények felújítása, akadálymentesítése által.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata szempontjából releváns adatok körét a Belügyminisztérium által 2021. július 1-jén kiadott „Módszertani Útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentum 1. számú melléklete tartalmazza:

- Lakónépesség száma az év végén (a népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat)
- Változás az utolsó rendelkezésre álló lakónépesség szám, az öt évvel korábbi adat százalékában - képzett mutató
- Állandó népesség száma
- Állandó népesség, férfiak száma
- Állandó népesség, férfiak aránya
- Állandó népesség, nők száma
- Állandó népesség, nők aránya
- Állandó népességből a 0-2 évesek száma
- Állandó népességből a 0-2 évesek aránya
- Állandó népességből a 0-14 éves férfiak száma
- Állandó népességből a 0-14 éves férfiak aránya
- Állandó népességből a 0-14 éves nők száma
- Állandó népességből a 0-14 éves nők aránya
- Állandó népességből a 15-17 éves férfiak száma
- Állandó népességből a 15-17 éves férfiak aránya
- Állandó népességből a 15-17 éves nők száma
- Állandó népességből a 15-17 éves nők aránya
- Állandó népességből a 18-59 éves férfiak száma
- Állandó népességből a 18-59 éves férfiak aránya
- Állandó népességből a 18-59 éves nők száma
- Állandó népességből a 18-59 éves nők aránya
- Állandó népességből a 60-64 éves férfiak száma
- Állandó népességből a 60-64 éves férfiak aránya
- Állandó népességből a 60-64 éves nők száma
- Állandó népességből a 60-64 éves nők aránya
- Állandó népességből a 65-X éves férfiak száma
- Állandó népességből a 65-X éves férfiak aránya
- Állandó népességből a 65-X éves nők száma
- Állandó népességből a 65-X éves nők aránya
- Az időskorú (65-x éves) állandó lakosok száma, 100 gyerekkorú (0-14 éves) állandó lakosra vetítve
- Az állandó, valamint ideiglenes jellegű belföldi oda- és elvándorlások különbségének 1000 lakosra vetített száma
- Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma
- Nyilvántartott álláskereső férfiak aránya az állandó népességben a 15-64 éves férfiak körében
- Nyilvántartott álláskereső nők aránya az állandó népességben a 15-64 éves nők körében
- Általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők száma
- Általános iskola 8 osztályánál kevesebb végzettséggel rendelkező, nyilvántartott álláskeresők száma

- 20 éves vagy az alatti életkorú nyilvántartott álláskeresők száma
- 21-25 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 26-30 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 31-35 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 36-40 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 41-45 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 46-50 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 51-55 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 56-60 éves nyilvántartott álláskeresők száma
- 61 éves vagy afeletti életkorú nyilvántartott álláskeresők száma
- Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma
- Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma
- Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma
- Aktív foglalkoztatáspolitikai eszközzel támogatottak száma
- Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma
- Nyilvántartott álláskeresők száma
- Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek havi átlagos száma
- Közfoglalkoztatottak száma (havi adatok éves átlaga)
- Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma
- A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya
- Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül
- SZJA adófizetők száma az állandó népesség százalékában
- Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók aránya
- Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő férfiak száma
- Megváltozott munkaképességűeknek járó ellátásban részesülő nők száma
- Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma
- Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma
- Árvaellátásban részesülő férfiak száma
- Árvaellátásban részesülő nők száma
- Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma
- Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma
- Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma
- Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma
- Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma
- Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma
- Lakásállomány
- A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatorna hálózatba) bekapcsolt lakások aránya - képzett mutató
- Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya - képzett mutató
- 1-2 szobás lakások aránya - képzett mutató
- Épített lakások száma
- Épített lakások száma 1000 lakásra - képzett mutató
- Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással)
- Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban)
- Az általános iskolai osztályok száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)
- Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) - képzett mutató
- A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban
- Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban - képzett mutató
- Az óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)
- Az óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma

- Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)
- Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)
- Egy gyermekcsoportra jutó óvodás gyermekek száma
- Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)
- Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott sajátos nevelési igényű gyermekek nélkül
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül - képzett mutató
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt)
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül - képzett mutató
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma a nappali oktatásban
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül - képzett mutató
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai (2016/17. tanévig szakiskolai) tanulók száma a nappali oktatásban + Hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai (2016/17. tanévig speciális szakiskolai) tanulók száma a nappali oktatásban
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai, szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a szakközépiskolai, szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulókon belül - képzett mutató
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi (2016/17. tanévig szakközépiskolai) tanulók száma a nappali oktatásban
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi (2016/17. tanévig szakközépiskolai) tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül - képzett mutató
- Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint)
- Sportcsarnok, sportpálya léte
- A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma
- Közművelődési intézmények száma
- Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma
- Felnőttek és gyerekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma
- A házi gyerekorvosok által ellátott szolgálatok száma
- Betöltött védőnői álláshelyek száma
- Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma
- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma
- Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma
- Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
- Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma
- Veszélyeztetett kiskorúak száma
- Védelembe vett kiskorúak száma
- Biztos kezdet gyerekházak rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma
- Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma
- Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma
- Bölcsődébe beírt gyermekek száma
- Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma
- Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma
- Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma
- Működő bölcsődei férőhelyek száma
- Működő családi bölcsődei férőhelyek száma

- Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma
- Működő mini bölcsődei férőhelyek száma
- Nappali ellátásban részesülő fogyatékossgal élő személyek száma
- Idősek nappali ellátásában részesülők száma
- Házi segítségnyújtásban részesülők száma
- Szociális étkeztetésben részesülők száma
- Népkehonyhán kiosztott ételadagok száma
- Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott)
- Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma
- Alanyi jogon megállapított ápolási díjban részesítettek havi átlagos száma
- Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni)
- Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Szombathelyen a 2016. évhez képest minden évben csökkent azoknak az adófizetőknek a száma, akik rendszeres munkát végeznek és munkajövedelemmel rendelkeznek, így személyi jövedelemadó befizetésével járulnak hozzá a közterhek viseléséhez. Az SZJA adófizetők aránya a 2020. évről 2021. évre vonatkozóan kismértékben nőtt.

A 2016. évhez képest minden évben csökkent azoknak az SZJA adófizetőknek az aránya, akik a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartoznak. A 2019. évtől kezdődően a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók számának csökkenése lelassult.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	53,82	29,54
2017	52,99	26,64
2018	52,90	25,65
2019	51,53	22,69
2020	50,88	22,23
2021	52,13	21,06

Forrás: TeIR, KSH Tstar

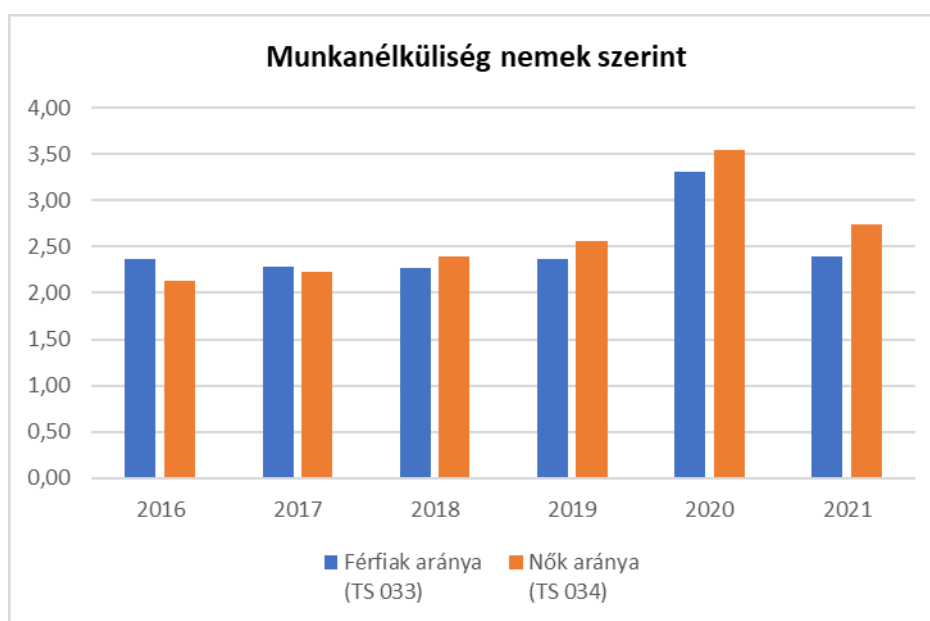
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	2,37	2,13	2,25%
2017	2,29	2,23	2,26%
2018	2,27	2,40	2,34%
2019	2,37	2,56	2,47%
2020	3,31	3,54	3,43%
2021	2,39	2,74	2,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Foglalkoztatottság szempontjából Szombathely, mint vármegyeszékhely és a Nyugat-dunántúli régió központja, kiemelkedően kedvező helyzetben van az országos átlaghoz képest. Az aktív korúak között nyilvántartott álláskeresők aránya mind a férfiak, mint a nők körében 4 % alatt volt az elmúlt években. A férfiak esetében a legalacsonyabb munkanélküliségi ráta a 2017. évben volt, esetükben az évek előrehaladtával minimális mértékben, de folyamatosan emelkedik a munkanélküliek aránya. A legmagasabb arány a 2020. és 2021. években volt tapasztalható, igaz az álláskeresők aránya alig volt magasabb az összlakosság 2-3 százalékánál.

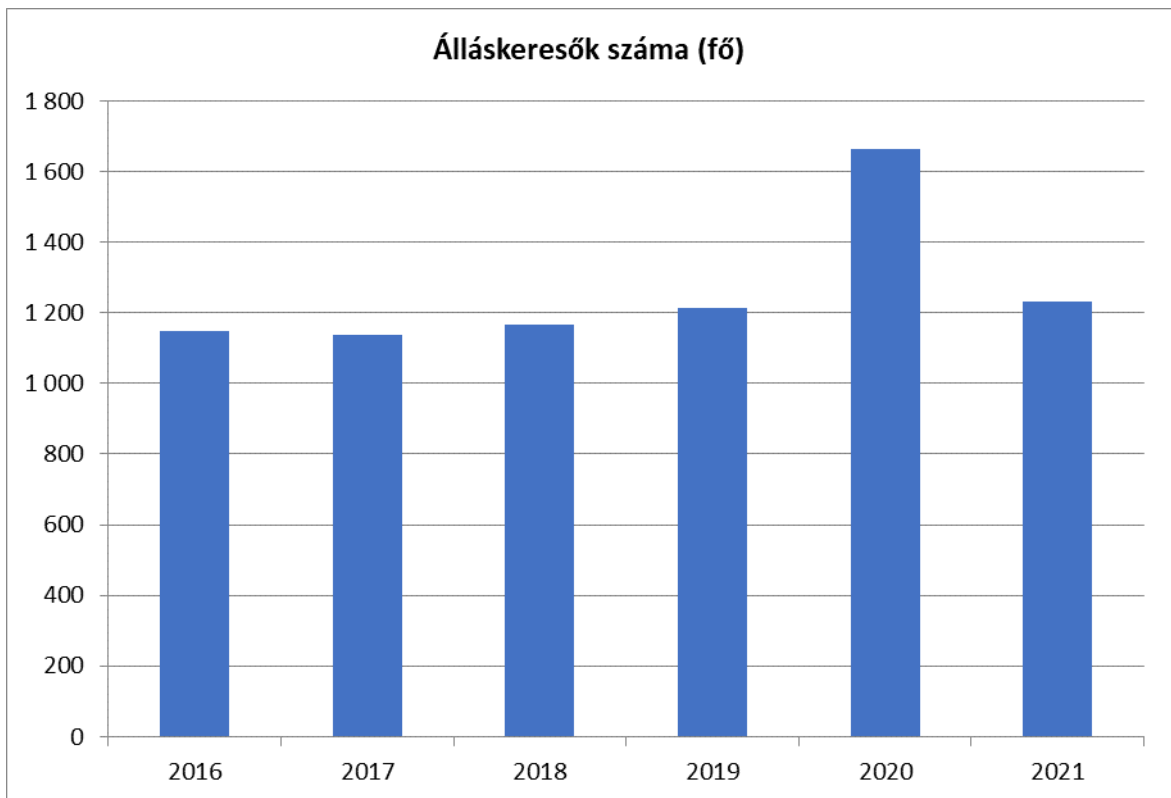
A nők esetében a munkanélküliségi ráta a 2016. évben, valamint a 2017. években volt alacsonyabb a férfiakénál. A tendenciát tekintve a nők munkanélküliségének alakulása változó, hiszen a 2016. és 2017. években csökkent az aktív korú nők körében a munkanélküliség aránya, a többi évben viszont, ha

kismértékben is, de növekedett. Pozitív tény, hogy a Szombathelyen élő, munkaképes korú nők munkanélkülisége az országos átlaghoz képest kedvező, hiszen arányuk alig magasabb, mint az összlakosság 3,5 százalékánál.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	1 149	1 139	1 167	1 214	1 663	1 232
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	30,00	38,00	28,00	33,00	45,00	39,00
	%	2,61%	3,34%	2,40%	2,72%	2,71%	3,17%
21-25 év (TS 038)	Fő	102,00	103,00	107,00	113,00	146,00	77,00
	%	8,88%	9,04%	9,17%	9,31%	8,78%	6,25%
26-30 év (TS 039)	Fő	127,00	118,00	121,00	117,00	160,00	117,00
	%	11,05%	10,36%	10,37%	9,64%	9,62%	9,50%
31-35 év (TS 040)	Fő	99,00	91,00	113,00	116,00	165,00	111,00
	%	8,62%	7,99%	9,68%	9,56%	9,92%	9,01%
36-40 év (TS 041)	Fő	159,00	139,00	131,00	119,00	173,00	119,00
	%	13,84%	12,20%	11,23%	9,80%	10,40%	9,66%
41-45 év (TS 042)	Fő	160,00	165,00	175,00	182,00	243,00	157,00
	%	13,93%	14,49%	15,00%	14,99%	14,61%	12,74%
46-50 év (TS 043)	Fő	131,00	123,00	143,00	153,00	233,00	172,00
	%	11,40%	10,80%	12,25%	12,60%	14,01%	13,96%
51-55 év (TS 044)	Fő	104,00	107,00	107,00	130,00	165,00	141,00
	%	9,05%	9,39%	9,17%	10,71%	9,92%	11,44%
56-60 év (TS 045)	Fő	109,00	114,00	93,00	114,00	154,00	111,00
	%	9,49%	10,01%	7,97%	9,39%	9,26%	9,01%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	128,00	141,00	149,00	137,00	179,00	188,00
	%	11,14%	12,38%	12,77%	11,29%	10,76%	15,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A Szombathelyen nyilvántartott álláskeresők számát vizsgálva megállapítható, hogy minden korcsoportban eltérő módon alakult a munkanélküliség alakulása. A fiatalok tekintetében a 20 éves vagy az alatti pályakezdő munkanélküliek száma a 2020. és 2021. években volt a legmagasabb, míg a 2016. és 2018. években a legalacsonyabb. A 2021. évi adatot figyelembe véve nem beszélhetünk egyértelműen csökkenésről, azonban az emelkedés aránya sem számottevő, hiszen a pályakezdő fiatalok 3,17 százaléka volt Szombathelyen munkanélküli az utolsó ismert évben.

A 21-25 éves korosztályba tartozó, esetenként pályakezdő diplomások körében a 2020. évben és a 2021. évben volt legalacsonyabb a munkanélküliség aránya. 2017-ben, 2018-ban és 2019-ben minimális emelkedés volt tapasztalható, azonban a vizsgált korosztály összlétszámához viszonyítva a munkanélküliek aránya 10 százalék alatt maradt az összes vizsgált évben. A 26-30 éves korcsoportot vizsgálva a legmagasabb munkanélküliség a 2016. évben volt. Az összes többi vizsgált évben a munkanélküliség aránya 10 százalék körül mozgott, vagy az alatti mértékű volt. Kedvező tény, hogy az utolsó ismert évben, 2021-ben a 26-30 éveseknek csak 9,5 százaléka volt munkanélküli. A 31-35 éves korcsoportban a legmagasabb munkanélküliségi arány a 2020. évben volt. Az összes többi vizsgált évben alacsonyabb volt a munkanélküliek aránya. A legkedvezőbb helyzet a 2017. évben volt, azonban az arány a 2020. évben sem érte el a 10 százalékot. A 36-40 éves korcsoportban a 2020. és 2021. évben volt a legalacsonyabb a munkanélküliek aránya. Az összes többi vizsgált évben 10 százalék fölött volt az arány, különösen a 2016. és 2017. években, amikor majdnem elérte a 14 százalékot. Jelen esetben nagymértékű csökkenésről beszélhetünk munkanélküliség terén, mivel a kezdeti közel 14 százalékos arány hat év alatt 10 százalék alá csökkent. A 41-45 éves korcsoportban folyamatosan emelkedett a munkanélküliek aránya a vizsgált években. A 2016. évi 13,93 százalékos arány öt év alatt 15 százalékra nőtt, ezért a jelen korcsoportba tartozók különös figyelmet érdemelnek a munkaerő-piaci felzárkóztató programok és képzések lebonyolításakor. Kedvező változás, hogy a 2020-as évről a 2021-es évre csökkent a vizsgált korcsoportban a munkanélküliek aránya. A 46-50 éves korcsoportba tartozók körében a munkanélküliség szintén folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, a 2017. évet kivéve, hiszen abban az évben a munkanélküliek aránya a 2016. évi 11,40 százalékról 10,80 százalékra csökkent. Ezt a pozitív elmozdulást leszámítva a folyamatos emelkedés miatt a 46-50 éves korosztály szintén kiemelt célcsoportja kell, hogy legyen az esélyegyenlőség célterületeinek. Az 51-55 éves korcsoportban a 2016. évhez viszonyítva folyamatosan kismértékű emelkedés volt tapasztalható a munkanélküliség alakulásában, viszont a 2019. évről a 2020. évre vonatkozóan kismértékű csökkenés volt tapasztalható. Kedvező tény, hogy az 56-60 év közöttieket

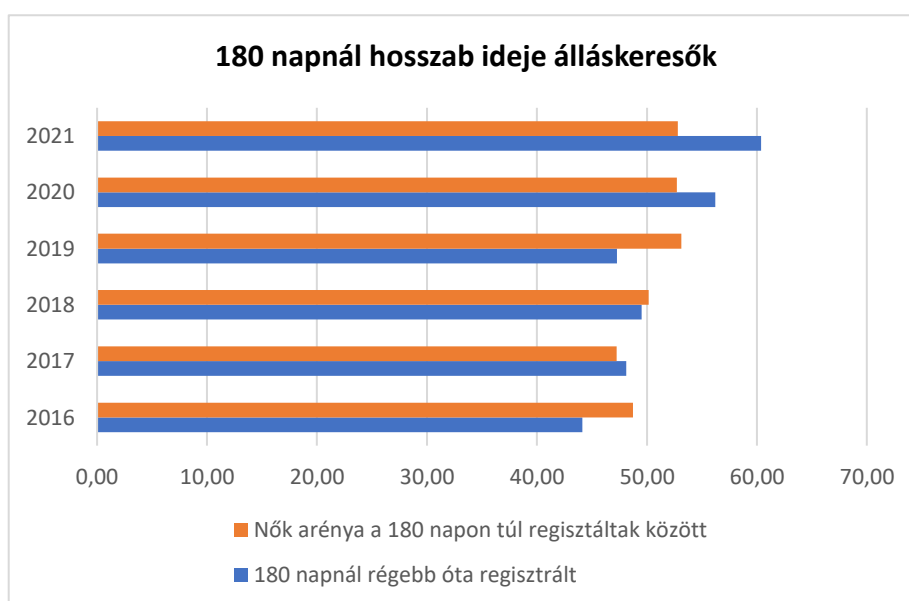
vizsgálva a munkanélküliség aránya a 2019. évihez képest a 2020. és 2021. években lecsökkent. Legalacsonyabb a 2018. évben volt, arányuk alig érte el a 8 százalékot, az utolsó vizsgált évben is 10 százalék alatt maradt az arány.

Végül a nyugdíj előtt álló, védett korcsoportban lévő 61 éves, vagy afeletti korcsoportot vizsgálva folyamatos emelkedés volt tapasztalható a 2016-2018 évek közötti időszakban a munkanélküliség tekintetében, viszont 2018-ról a 2019-es és 2020-as évre vonatkozóan csökkenés volt tapasztalható. Szükséges, hogy a nyugdíj előtt állók korcsoportja is kiemelt figyelmet kapjon, mert a szükséges szolgálati idő megszerzésének hiányában, munkanélküliség bekövetkezése esetén sérülhet az esélyegyenlőségük.

Fontos vizsgálni azt is, hogy a munkanélküliek között hogyan változik a tartós munkanélküliek aránya Szombathelyen, azaz hányan vannak olyanok, akik 180 napnál hosszabb ideje regisztrált álláskeresők.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	44,13	48,72
2017	48,11	47,26
2018	49,53	50,17
2019	47,28	53,14
2020	56,22	52,73
2021	60,39	52,82

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A regisztrált munkanélküliek közül a legkevesebben a 2016. évben voltak 180 napnál hosszabb ideje álláskereső. A munkanélküli státuszban töltött idő növekszik, mivel a 2017. és 2018. évben a munkanélküliek közül közel 50 százalék volt azoknak az aránya, akik tartós munkanélküliek voltak. Ez az arány a 2019. évre némileg lecsökkent, ebben az évben a munkanélküliek csoportján belül 47,28 százalék volt munkanélküli, azonban a 2020. és 2021. évben ismét emelkedett.

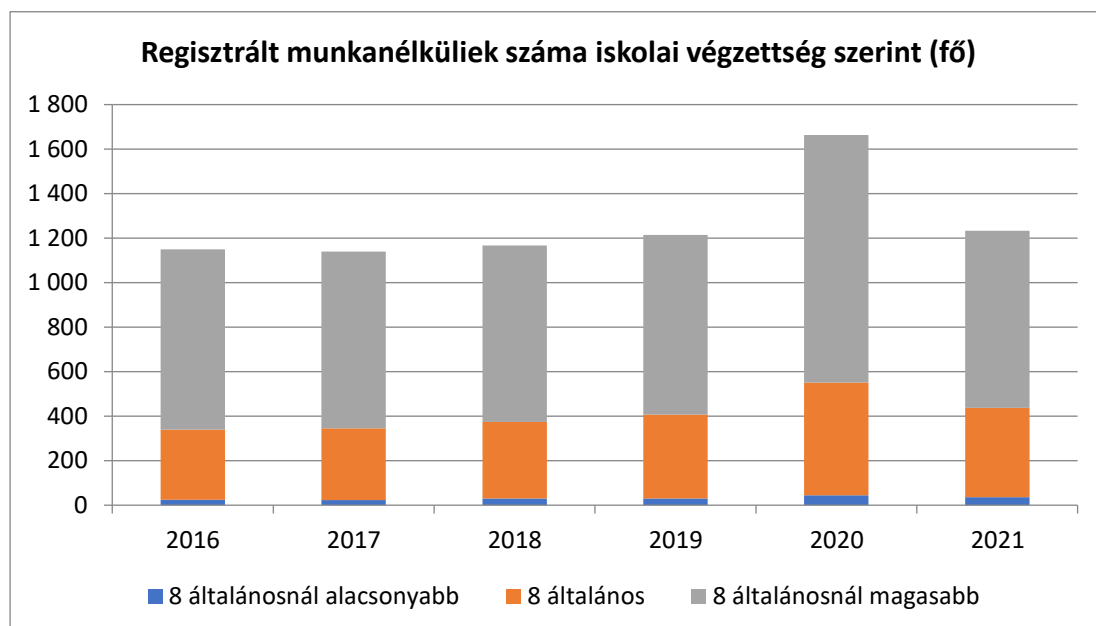
A nők helyzetét vizsgálva a munkanélküliek között, megállapítható, hogy a 2019. és 2020. valamint a 2021. években a nők több, mint fele volt tartósan munkanélküli. Helyzetük a 2016. és 2017. években némileg javult, mivel a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek aránya ekkor 50 százalék alatt maradt, azonban 2018. évben ismét elérte az 50 százalékot. A nők munkába állásának támogatása, illetve munkaerő-piacra történő visszavezetése védett munkahelyek és családbarát munkahelyek létrehozásával fontos törekvése kell, hogy legyen az esélyegyenlőség célterületei között.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	1 149	24	2,09%	315	27,42%	810	70,50%
2017	1 139	22	1,93%	323	28,36%	794	69,71%
2018	1 167	30	2,57%	343	29,39%	794	68,04%
2019	1 214	29	2,39%	377	31,05%	808	66,56%
2020	1 663	44	2,65%	507	30,49%	1 112	66,87%
2021	1 232	36	2,92%	401	32,55%	795	64,53%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A munkanélkülivé válás egyik legfőbb ismérve, hogy az álláskereső személy iskolai végzettsége mennyire felel meg a helyi szinten tapasztalható munkaerő-piaci keresletnek, azaz a munkaadók által támasztott igényeknek. A munkaerő-piac kínálati oldalán különösen fontos, hogy az alacsonyán képzett álláskeresőket olyan továbbképzési programokba, szakmaszerzésbe kerüljenek bevonásra, melyek piacképesek és adekvát válaszokat adnak a munkáltatók keresleti igényeire.

Érdekes tény, hogy Szombathelyen a regisztrált álláskeresőket között a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettségűek szerepelnek legalacsonyabb arányban. Arányuk a vizsgált időszak egyik évében sem érte el a 3 százalékot. Ezzel szemben a regisztrált álláskeresőket között a 8 általános iskolai vagy annál magasabb végzettséggel rendelkezők aránya relatíve magas. A 8 általános iskolát végzettek között a 2019. és 2020. valamint a 2021. években voltak legtöbben munkanélküliek. A tendencia folyamatosan emelkedik, mivel a 2016. évi 27,42 százalékos arányhoz képest a 2021. évben már 32,55 százalék volt az arányuk.

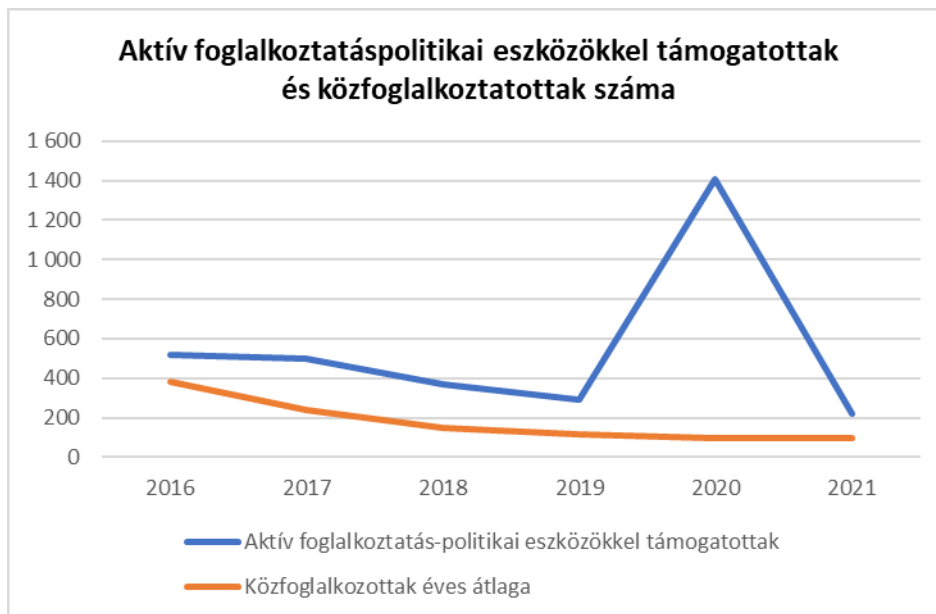
A 8 általános iskolai végzettségénél magasabb végzettséggel rendelkezők aránya is magas, hiszen a regisztrált munkanélküliek közel 70 százaléka volt 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségű. Öröndetes tény, hogy a munkanélküliek aránya a 8 osztálynál magasabb iskolai végzettségűek között évről-évre csökken, mert a 2016 évi 70,5 százalékról az arányuk a 2021. évre 64,53 százalékra csökkent.

Mivel a statisztikai adatokból az látszik, hogy Szombathelyen a magasabb iskolai végzettségűek között a 2016-2021 évek közötti időszakban a munkanélküliek száma is magasabb, fontos lenne a strukturális munkanélküliség csökkentése. Foglalkoztatáspolitikai eszközökkel és igényfelméréssel szükséges a munkaerő-piaci keresletet és kínálatot közelíteni egymáshoz. Olyan szakmák megszerzését szükséges ösztönözni az álláskeresőket körében, melyek a végzettség megszerzése után valós munkaerő-piaci igényekre adnak válaszokat. További probléma lehet a súrlódásos munkanélküliségben rejlő probléma, mivel egyre nagyobb számban érkeznek az ország kevésbé fejlett régióiból a munkát vállalni szándékozók a Nyugat-dunántúli régióba. Mivel a folyamatos munkaerő mozgás miatt sem a munkaadók, sem a munkavállalók nem rendelkeznek naprakész információkkal arra vonatkozóan, hogy milyen szakmákban van szabad munkalehetőség vagy szabad munkaerő kapacitás, ezért az adatbázis rendszert üzemeltetőknek és a munkaerő-közvetítő cégeknek, a munkaügyi hivatalnak is kiemelt szerepe van a súrlódásos munkanélküliség csökkentésében.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	521	382
2017	497	237
2018	371	152
2019	292	116
2020	1 406	98
2021	220	96

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

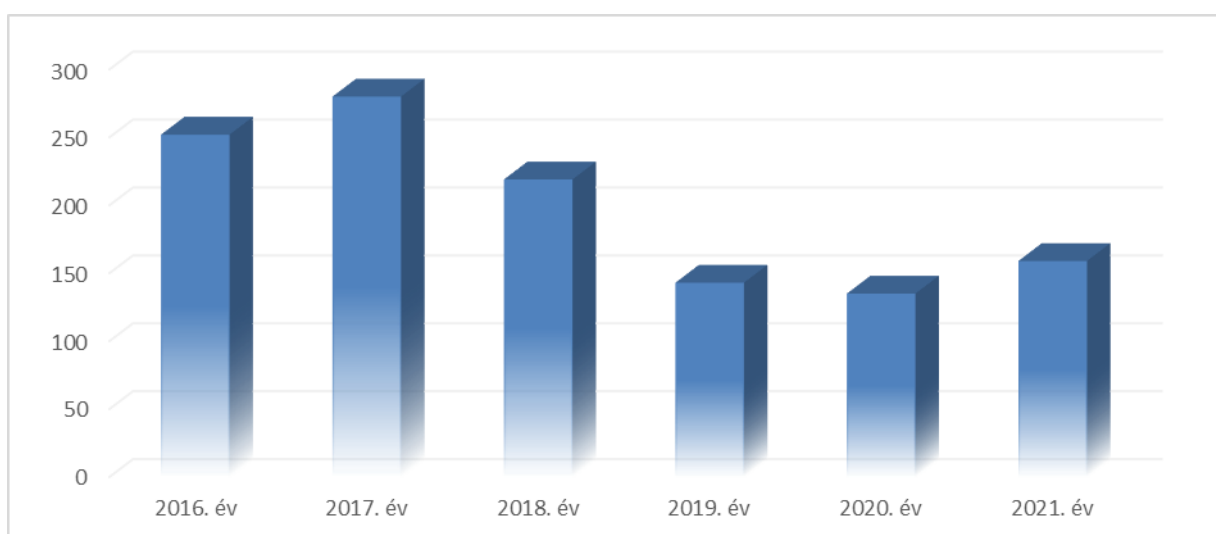

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Közfoglalkoztatás rendszere:

A 3.2.5. számú táblázat adatai alapján a közfoglalkoztatottak száma a 2020. évben volt a legmagasabb. Az összes többi évben a 2016. bázisévhez képest csökkenést mutatott a közfoglalkoztatottak számának alakulása. Az önkormányzat a közfoglalkoztatás rendszerét a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft.-n keresztül látja el.

A 2021. évben a társaság foglalkoztatási részlege két közfoglalkoztatási mintaprogramot és több hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programot valósított meg. A hosszabb időtartamú programok nagy része a Kormányhivatal által indított szakmai képzés megvalósítására irányult. A projektekben összesen 159 fő hátrányos helyzetű ember dolgozott (109 fő különböző személy), illetve vett részt valamilyen Kormányhivatal által szervezett felzárkóztató képzésen.

Közfoglalkoztatottak létszámának éves megoszlása 2016-2021.

Forrás: Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft.

A létszám 17,8 %-kal több a korábbi hasonló időszakot vizsgálva, melynek oka az országos tendenciával és elvárásokkal egybecsengő létszámcsökkenés ellenére a képzésbe csatlakozók a korábbi évekhez viszonyított magasabb száma. A programok közös átfogó célja a hátrányos helyzetű emberek közfoglalkoztatás keretében történő folyamatos és értékteremtő munkavégzése, munkatapasztalat szerzése, melynek köszönhetően feleleveníthetik korábban megszerzett tudásukat és ennek köszönhetően képessé válhatnak a folyamatos és minőségi munka végzésére. Sajnos a programokban résztvevők egészségügyi és mentális állapota minden évben egyre rosszabb, így a részlegnek folyamatos problémát jelent az egészségi állapotnak megfelelő munkakör és munkaterület biztosítása. Évről évre csökken az önálló munkavégzésre csak korlátozottan alkalmas közfoglalkoztatottak száma. A munkavezetők feladatai soha nem voltak ennyire szerte ágazóak.

Az évek alatt a közfoglalkoztatásban dolgozók létszámának folyamatos, országos tendenciát követő csökkentése nem vonta maga után az ellátandó feladatok csökkenését. A célcsoport mentális és egészségi állapota miatt nehezen mobilizálható a területek között. A közfoglalkoztatási programok közül a két nagy mintaprogramban dolgozik a foglalkoztatottak túlnyomó része (54,7%).

Korábbi években a programokban dolgozó közfoglalkoztatottak jelentős része az ellátórendszerből kikerült hajléktalan, vagy a hajléktalanság veszélyzónájában élő személy volt. A 2021-es év az első év, ahol ez a szám átbillent az egyéb hátrányos helyzetű emberek foglalkoztatására. Habár az arány változott, a célcsoport mentális állapotának romlása miatt nagy szükség van a szociális munkások aktív segítségére a dolgozók életviteli nehézségeinek megoldásában is.

A programokban a korábbi évekhez hasonlóan a szakmával rendelkezők is lehetőséget kaptak a megfelelő területen történő munkavégzésre. Közfoglalkoztatásba csak olyan szakmával rendelkezők vonhatóak be, akiknek egészségi, illetve mentális állapotuk miatt szakmájuk ellenére a Kormányhivatal által az elsődleges munkaerőpiacra nem közvetíthetőek, vagy kiközvetítésük nem volt sikeres, viszont ebben a foglalkoztatási formában értéket jelentenek. Szakmával rendelkező személyeket kizárólag a mintaprogramokba, és csak korlátozott számban volt lehetőség bevonni. A szakképzettséggel rendelkezők aránya a tavalyi évben a teljes foglalkoztatottak 9,4 %-a volt, ennek több mint fele az országos hajléktalan közfoglalkoztatási projekt keretében volt foglalkoztatva. A szakmával rendelkező közfoglalkoztatottak bevonására, akár még nagyobb arányban is szükség lenne, de az elsődleges munkaerőpiac „felszippantja” őket. Ezen tendenciák miatt az év során leginkább a szakmával rendelkező munkahelyek megüresedés miatti feltöltése volt a legnagyobb kihívás. A nemek aránya a tavalyi évhez képest lényegesen nem változott. A közfoglalkoztatottak 55,4%-a férfi, 44,6%-a nő volt. A korábbi évekhez képest kissé emelkedett a nők aránya, leginkább a szakmai képzések miatt.

A közfoglalkoztatásban dolgozó főállású munkatársak szervezik és irányítják Szombathelyen csaknem egy tucat, egymástól térben elkülönülő területen a naponta átlag 40 közfoglalkoztatott és a fejlesztő foglalkozásban dolgozó 10-15 fő munkáját.

A járvány elleni védekezés a projektek költségvetésében több esetben is megjelent. Az országos intézkedésekkel összhangban a közfoglalkoztatással érintett területeken a részleg különböző korlátozásokat vagy enyhítéseket vezetett be a munkavégzéssel, az ellátandó feladatok körével, a személyes kontaktusokkal, az egy légtérben tartózkodók maximális számával kapcsolatban.

A közfoglalkoztatási mintaprogramban a 2021-es évben összesen 61 fő dolgozott (A 2021-es évben 35 fő és a 2020-as évről áthúzódó 26 fő).

A programban az előző évekhez hasonlóan öt munkaterület köré csoportosult a közfoglalkoztatottak munkaköre:

- zöldterület gondozás (szemétszedés, parkfenntartás, fűnyírás, ároktisztítás, nem használt, üresen álló önkormányzati területek gondozása);
- szociális tüzelőfeldolgozás;
- intézményi- és gépkarbantartás;
- szociális mosoda üzemeltetés;
- segédápolói munka.

A zöldterület gondozás területén a programban lévő teljes foglalkoztatotti létszám 68,5 %-a, az intézményi és gép karbantartás területén 14,2 %-a; szociális mosoda üzemeltetésén 5,7 %-a, segédápolói munkakörben 11,6 %-a dolgozott. A területarányok változásánál észlelhető, hogy a létszámcsökkenés a zöldterület gondozás terület kárára történt, erről a területről kellett elvonni az embereket.

A munkaerő-piaci reintegráció sikerességének egyik eleme, hogy a regisztrált álláskeresők milyen aktív foglalkoztatás-politikai támogatásokat vehetnek igénybe. Fontos kihangsúlyozni, hogy az aktív eszközök képzést, átképzést, tehát piacképes szakmához jutást jelentenek, nem pedig segély típusú ellátásokat. Az aktív munkaerő-piaci eszközöket igénybe vevők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent. A 2015. évben 508 fő vett igénybe ilyen eszközöket, 2019-ben pedig már csak 292 fő. Remélhetőleg a számuk azért csökkent évről-évre folyamatosan, mert a súrlódásos munkanélküliség mérséklődésével néhány hét munkaerő-piaci kényszerszünet után sikerrel találtak maguknak munkát a szakmájukban az álláskeresők, így nem volt szükség az átképzésükre.

A közfoglalkoztatás rendszerébe bevont személyek száma Szombathelyen évről-évre folyamatosan csökken. Míg 2015-ben, éves átlagban 398 fő került bevonásra a közfoglalkoztatás rendszerébe, addig 2020. évben a számuk már csak 98 fő volt. Ez két dologgal magyarázható. Egyrészt a közfoglalkoztatásra szánt állami finanszírozás csökkentésével, másrészt azzal, hogy a szakmaszerzés, vagy átképzés eredményeként az aktív álláskereső személy a közfoglalkoztatás rendszeréből kiemelhető és a szakmájának megfelelő munkakörben helyezhető el. A helyi multinacionális cégek fokozódó munkaerő-piaci keresleti igénye is nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a közfoglalkoztatottak sikeres álláspályázatot követően a termelő szférában, betanított munkakörökben kerüljenek alkalmazásra.

A 2022-es évben a társaság foglalkoztatási részlege két közfoglalkoztatási mintaprogramot és több hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programot valósított meg. A hosszabb időtartamú programok nagy része a Kormányhivatal által indított szakmai képzés megvalósítására irányult. A projektekben összesen 123 hátrányos helyzetű ember dolgozott, illetve vett részt valamilyen Kormányhivatal által szervezett felzárkóztató képzésen.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Oktatással, munkavállalással összefüggő, folyamatban lévő beruházások, melyek a fiatalok és a potenciális munkavállalók munkaerő-piaci integrációját segítik:

TOP-6.5.1-16-SH1-2018-00002 Vas vármegyei SZC Oladi Technikum energetikai korszerűsítése

A projekt célja az épület energetikai korszerűsítésével a fenntartás gazdaságosabbá tétele, a CO2 kibocsátás csökkentése. A projekt során megtörtént a lapostető hő- és vízszigetelése, a korszerűtlen homlokzati panelek, valamint a nyílászárók cseréje. A lapostetőre napelemes rendszer került telepítésre és megújult az épületgépészeti rendszer, új fűtési körök kerültek kialakításra.

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeit növelő infrastrukturális és egyéb soft beruházások:

TOP-6.4.1-15-SH1-2016-00001 Szombathely Megyei Jogú Város kerékpárosbarát fejlesztése

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata 1,100 milliárd forint összköltségű projektre nyert uniós támogatást a TOP 6.4.1-15 „Fenntartható városi közlekedésfejlesztés” pályázat keretében. Szombathely Megyei Jogú Város Kerékpárforgalmi Hálózati Tervének eredeti változata, a Kerékpárforgalmi Hálózati Terv a projektmegvalósítás első szakaszában készült el, azzal a céllal, hogy javaslatot tegyen a projektben nevesített támogatott beruházási elemek optimális megvalósítására, ezek hálózati szemléletben való összekapcsolására, ezzel egy városon belüli összefüggő beavatkozási hatásterület kijelölésére, annak érdekében, hogy a kerékpárosok biztonságosan, kényelmesen és egyszerűbben közlekedhessenek a kijelölt hatásterületen, mely ezáltal kerékpárosbarát övezetté válik.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata előzetesen 13 olyan, további vizsgálatra és tervezésre javasolt szakaszt, illetve területrészt jelölt ki a város közigazgatási határain belül a 2017. évben, amelyek prioritást jelentettek kerékpárforgalmi hálózati terv kialakítása során:

- Náriai utca – Brenner T. krt. körforgalmú csomópont építése
- Rohonci út – Bartók B. krt. körforgalmú csomópont építése
- 11-es Huszár út – Söptei úti körforgalom között kerékpárút építése
- Sugár út (Horváth B. krt. – Saághy I. utca között) kerékpározható út kijelölése
- Rohonci út (Szúrcsapó utca – Bem J. utca között) kerékpárút kijelölése
- Szent Márton utca (Gyöngyös-patak híd – Szent Márton temető között) kerékpárút kijelölése
- Kálvária utca – Rohonci út között kerékpárút építése
- Régi Bucsui út (Dolgozók útja – Bucsui út között) kerékpározható út kijelölése
- Sé – Szombathely között kerékpárút építése
- Jáki út (Brenner krt. – Jáki úti temető között) kerékpárút építése
- Vépi út (Sági út – Vásártér utca között) kerékpárút építése
- Szent Imre herceg utca (Paragvári utca – Muskátli utca között) kerékpárút építése
- Náriai külső út (Brenner T. krt. – Király Sportcentrum között) kerékpárút építése

TOP-6.4.1-15-SH1-2019-00003 Szombathely és Vép településeket összekötő kerékpárút megépítése

A projekt a városi mobilitás környezetileg és pénzügyileg fenntarthatóbbá tételét szolgálja. A projekt során megépült kerékpárút a 86-os számú főút Szombathely várost elkerülő szakaszán megvalósított kerékpáros átvezetéstől Vép közigazgatási határáig került kialakításra 1.738 m hosszúságban. A kerékpárút külön nyomvonalon halad a 8443.számú Szombathely - Ikervár közúttal párhuzamosan, a Bogáca-ér keresztezésénél áteresztő megépítésével.

TOP-6.4.1-15-SH1-2019-00004 Szombathely és Balogunyom településeket összekötő kerékpárút megépítése

A projekt a városi mobilitás környezetileg és pénzügyileg fenntarthatóbbá tételét szolgálja. A projekt során megépült Szombathely, Petőfi telep Halastó utcától Balogunyom közigazgatási határáig egy 2,25 m burkolatszélességű, 2.318 m hosszúságú kerékpárút, összekötve a várostól már korábban kiépített, valamint Balogunyom által a tavalyi évben megvalósított szakaszokat. A kerékpárút a 86-os számú főúttal párhuzamosan, külön nyomvonalon halad és keresztezi a Szombathely-Szentgotthárd vasútvonalat. A vasúti kereszteződést félsorompóval ellátott fényosorompó kiépítése biztosítja.

TOP-6.1.5-15-SH1-2019-00002 A Ferenczy utca hiányzó szakaszának kiépítése

A Ferenczy utca hiányzó szakaszának kiépítése során a Körmendi út – Szent Gellért úti körforgalmi csomópont meglévő, mintegy 150 méter hosszú nyugati ágától épül elválasztott kerékpár- és gyalogút a Jáki út irányában és csatlakozik a meglévő úthoz. A Jáki úti kereszteződésben körforgalmi csomópont került kialakításra, biztosítva a gépjárművek, a gyalogosok és a kerékpárosok biztonságos átvezetését. A körforgalmi csomópont megvalósítása érdekében a csatlakozó, meglévő utak a szükséges mértékben átépítésre kerültek. A projekt megvalósításának eredményeképpen a közel 1 km új útszakasz kiépítésén túl az út nyomvonalán kerékpárút és csapadékvíz-elvezető rendszer is létesült.

TOP-6.4.1-15-SH1-2019-00002 Szombathely fenntartható mobilitási tervének elkészítése

A projekt keretében elkészült Szombathely Megyei Jogú Város fenntartható mobilitási terve (SUMP). A SUMP magába foglalja Szombathely komplex közlekedési koncepciójának megalkotását a teljes

funkcionális várostérség egészére vonatkozóan, minden közlekedési ágra és a közlekedés valamennyi szereplőjére kiterjedően.

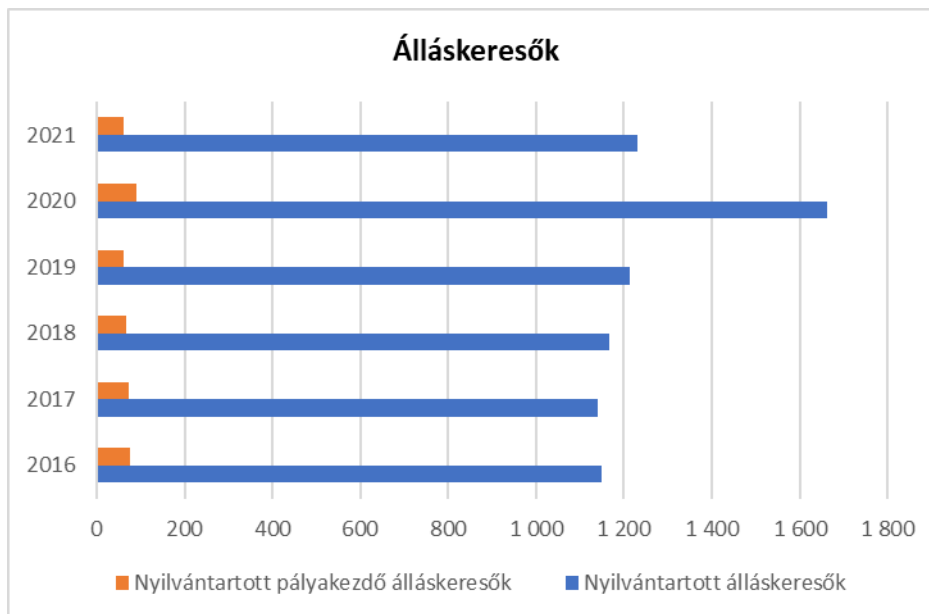
A mobilitási terv a legjobb nemzetközi gyakorlatokon alapuló, de a hazai tervezési közegbe illesztett és a helyi sajátosságokhoz igazított tervezési módszertan szerint került kidolgozásra. A mobilitási terv az eddigi közlekedéstervezési gyakorlathoz képest nagyobb hangsúlyt helyez az emberközpontú szemléletre, valamint a lakosság és az egyes érdekcsoportok bevonására, a különböző szakpolitikai területek összehangolására, szakít az egyoldalú, hagyományos ágazati megközelítéssel, a mobilitási kérdéseket komplexen kezeli. A mobilitási terv időtávját tekintve részben rövid- és középtávú, operatív intézkedési terv a jelenlegi támogatási periódus beruházási időszakának végéig, 2027/29-ig, részben hosszú távú fejlesztési stratégia, egyrészt 2040-ig, illetve 30 éves kitekintéssel.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők számán belül elenyésző. Kedvező tény, hogy Szombathelyen a vizsgált években a nyilvántartott pályakezdő munkanélküliek száma lineárisan csökkent. Míg 2016-ben 77 fő pályakezdő álláskereső fiatalot tartottak nyilván, addig az utolsó ismert évben, már csak 60 fő volt a nyilvántartottak száma. A tendencia pozitív, mivel a csökkenés hátterében az állhat, hogy a pályakezdő fiatalok viszonylag rövid időn belül el tudtak helyezkedni a munkaerőpiacon, másodsorban feltételezhető, hogy olyan piacképes szakmákat sajátítottak el, melyekre igényt mutatott a helyi és térségi munkaerőpiac.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	1 149	77
2017	1 139	72
2018	1 167	67
2019	1 214	60
2020	1 663	91
2021	1 232	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Szombathelyen a munkaerő-piaci integrációt a Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya végzi.

A foglalkoztatás fejlesztése érdekében az alábbi munkaerő-piaci szolgáltatások vehetőek igénybe a Járási Hivatal tevékenységének keretében:

- álláskeresők nyilvántartására szolgáló adatbázis működtetése
- álláskeresési támogatások igénylése és folyósítása (álláskeresési járadék, álláskeresési járadék fennmaradó időtartamára járó juttatás, nyugdíj előtti álláskeresési segély, költségtérítés)
- foglalkoztatást elősegítő támogatások (álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás, munkahelymegőrzés támogatása, közfoglalkoztatottak elhelyezkedési juttatása, szakmai segítő bérköltség támogatása, lakhatási támogatás)
- közfoglalkoztatás (hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás, járási startmunka mintaprogram)
- célzott munkaerő-piaci szolgáltatások (munkaközvetítés, munkáltatói kapcsolattartás, csoportos létszámleépítéssel kapcsolatos bejelentések nyilvántartása, közérdekű munka, a megváltozott munkaképességű ügyfelek, foglalkozási rehabilitációs ügyintézés,

Munkaerő-piaci integrációt elősegítő projektek, programok:

Az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló Ifjúsági Garancia GINOP 5.2.1. munkaerőpiaci program keretében igénybe vehető támogatások:

Képzési támogatás:

A program célcsoportja: A 25 év alatti (15-24 év közötti) se nem tanuló, se nem dolgozó fiatalok.

Képzéssel kapcsolatos alábbi költségek részben vagy egészben támogathatóak:

- képzési költség és a vizsga díja
- keresetpótló juttatás
- helyi, illetőleg helyközi utazás költségének megtérítése

- étkezési költségtérítés (napi hat órát meghaladó helyszíni elfoglaltságot jelentő napokra)
- szállásköltség térítése
- gyermekfelügyelet költségtérítése
- hozzátartozó gondozásának költségtérítése

Béreköltség támogatása:

A program célcsoportja: A 25 év alatti (15-24 év közötti) sem nem tanuló, sem nem dolgozó fiatalok. A munkaadók a benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha a program célcsoportjába tartozó álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében, teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás:

A munkaerő-piaci program célcsoportjai:

- A 25-30 év közötti pályakezdő álláskereső
- Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskereső (ISCED 1-2)
- A gyermekgondozást és hozzátartozó ápolását követő újrakezdés nehézségeivel küzdő nyilvántartott álláskereső. (Azok a nyilvántartott álláskereső, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül terhességi-gyermekágyi segélyben/csecsemőgondozási díjban részesültek; illetve gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek, vagy jelenleg is részesülnek.)
- A tartósan (legalább 6 hónapja) nyilvántartott álláskereső
- Az 50 év feletti nyilvántartott álláskereső
- A közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők. (A közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett s nyilvántartásba vett álláskereső. Akik 30 napnál régebben léptek ki, más célcsoportok szerint vonhatók be a programba.)
- 25-64 év közötti nyilvántartott álláskereső/ /szolgáltatást igénylők /közvetítést igénylők.

A munkaadók a munkaerő-piaci programban az állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatal foglalkoztatási osztályához benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha a programba bevont álláskeresőt foglalkoztatnak munkaviszony keretében, teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben.

Vállalkozóvá válást elősegítő támogatás:

A munkaerő-piaci program célcsoportjai:

- A 25-30 év közötti pályakezdő álláskereső
- Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskereső (ISCED 1-2)
- A gyermekgondozást és hozzátartozó ápolását követő újrakezdés nehézségeivel küzdő nyilvántartott álláskereső. (Azok a nyilvántartott álláskereső, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül terhességi-gyermekágyi segélyben/csecsemőgondozási díjban részesültek; illetve gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek, vagy jelenleg is részesülnek.)
- A tartósan (legalább 6 hónapja) nyilvántartott álláskereső
- Az 50 év feletti nyilvántartott álláskereső
- 25-64 év közötti nyilvántartott álláskereső

A munkaerő-piaci programban a meghatározott feltételeknek megfelelő álláskereső személyek vállalkozói készségének, hajlandóságának előmozdítása, saját vállalkozás, illetve vállalkozói tevékenység beindítására való ösztönzése.

Lakhatási támogatás:

A munkaerő-piaci program célcsoportjai:

- A 25-30 év közötti pályakezdő álláskeresők
- Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nyilvántartott álláskeresők (ISCED 1-2)
- A gyermekgondozást és hozzátartozó ápolását követő újrakezdés nehézségeivel küzdő
- nyilvántartott álláskeresők. (Azok a nyilvántartott álláskeresők, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül terhességi-gyermekágyi segélyben/csecsemőgondozási díjban részesültek; illetve gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesültek, vagy jelenleg is részesülnek.)
- A tartósan (legalább 6 hónapja) nyilvántartott álláskeresők
- Az 50 év feletti nyilvántartott álláskeresők
- A közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők. (A közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett s nyilvántartásba vett álláskeresők. Akik 30 napnál régebben léptek ki, más célcsoportok szerint vonhatók be a programba.)
- 25-64 év közötti nyilvántartott álláskeresők

Támogatás adható a projektben a lakóhelyüktől távol munkát vállaló projektrésztvevők lakhatásához, amennyiben létesített foglalkoztatási, illetve lakóingatlan bérleti jogviszonyuk megfelel a jogszabályi feltételeknek.

TOP 6.8.2 számú „Gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztési partnerség a Szombathelyi Járás területén” program

A programban meghatározott munkaerőpiaci tevékenységekbe az adott térségben munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek, inaktívak, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába visszavezethetők vonhatók be.

A programba vonás szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek:

- Alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség, szakképzés nélküli),
- 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év feletti pályakezdő álláskeresők,
- 50 év feletti
- GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek,
- Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők,
- Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek (a munkanélküliségben töltött időtartamba az álláskeresés és a közfoglalkoztatásban történő részvétel időtartama is beszámítható. Foglalkoztatáspolitikai szempontból a területi sajátosságok miatt eltérő, hogy ki számít az adott területen tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettnek. A veszélyeztetettséget jelentő munkanélküliségi időtartam a vármezei foglalkoztatási főosztályok által kerül meghatározásra, minimum 3 hónap.)
- Megváltozott munkaképességű személyek
- Roma nemzetiséghez tartozó személyek
- Közfoglalkoztatásból 30 napnál nem régebben kilépett álláskeresők

A program célcsoportjába tartoznak az inaktív személyek is, akik a programba vonás előtt nem dolgoztak, illetve nem volt rendszeres jövedelmet biztosító munkájuk, és nem is kerestek munkát, vagy kerestek, de nem tudtak volna munkába állni. Ők jellemzően nem regisztrált álláskeresők, de az aktivitás erősítésével és támogatásukkal a program esetükben is hozzájárul a munkaerő-piaci beilleszkedéshez. (pl. rehabilitációs járadékban, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesülő vagy gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg gyermekgondozási díjban vagy

ápolási díjban részesülő személyek esetén.)

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat a közfoglalkoztatást a saját fenntartású intézményében, a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. szervezésében látja el. A közfoglalkoztatásba bevont hajléktalan személyek körében mélyszegénységben élő és roma származású személyek is megtalálhatóak. A Nonprofit Kft. több éve sikerrel működteti az Egyedi Start Munkaprogramot, melynek keretében papír brikettlót és kreatív műhelyt (asztalosipari, és gravírozó) üzemeltet. A programhoz tartozik egy varroda is. A program az egészségügyi állapotuk miatt tartósan munka nélkül maradt és a munkanélküli létből hosszú ideje kikerülni nem képes hátrányos helyzetű személyeket célozza meg. A célcsoport munkaerő-piaci elhelyezkedéséhez fontos a szervezett munkavégzésbe történő bevonásuk, a testi és szellemi képességeik munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése. A közfoglalkoztatottak képességeiknek megfelelő munkát végezhetnek, emellett viszont folyamatosan értéket termelnek a város lakosságának, a hátrányos helyzetű embereknek, a szociális ellátórendszernek.

Az egyes munkakörök és az ellátandó feladatok specifikuma alapján a 2021. évben 3 fő szakképzett, 1 fő szakképzett munkavezető, és 9 fő szakképzettséget nem igénylő munkakör került kialakításra. A brikettlót műhelyben 7 fő dolgozik, az irányításukat egy szakmunkás közfoglalkoztatott munkavezető látja el. A program során a közfoglalkoztatottak végezték az alapanyag szállítását, rendszerezését, válogatását, szükség szerinti méretre vágását, brikettlótását, csomagolását, raktározását és a késztermék kiszállítását is.

A kreatív műhelyben 1 fő általános asztalos munkavezetőn felül, egy fő irodai, ügyviteli foglalkozású munkatárs, 1 fő általános karbantartó és 1-3 fő segédmunkás dolgozik. A műhely dolgozói közfoglalkoztatás és fejlesztő foglalkoztatás keretében fa ajándéktárgyakat készítenek, melyeket a Nonprofit Kft. saját üzletében és helyi, térségi vásárokon értékesít. A 2022-es évben a társaság foglalkoztatási részlege két közfoglalkoztatási mintaprogramot és több hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programot valósított meg. A hosszabb időtartamú programok nagy része a Kormányhivatal által indított szakmai képzés megvalósítására irányult. A projektekben összesen 123 hátrányos helyzetű ember dolgozott, illetve vett részt valamilyen Kormányhivatal által szervezett felzárkóztató képzésen.

A roma származású személyek közfoglalkoztatását a Hátrányos Helyzetű Roma Fiatalokért Egyesület (HÁROFIT) látja el, amely nem önkormányzati saját fenntartású intézmény, azonban az egyesület önkormányzati támogatásban részesül. Az egyesület a 2021. évben a Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási, Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztályával kötött szerződés értelmében 13 fő, főként roma származású személy közfoglalkoztatását látta el. A programba bevont személyek a közterületek (utak, járdák, parkok, játszótérek stb.) gondozását, takarítását, tisztán tartását végzik. Az ilyen módon munkát végző személyek általában többszörösen hátrányos helyzetű családokból származnak, alacsony jövedelemmel rendelkeznek vagy segély típusú ellátásokat kapnak, több gyermeket nevelnek, vagy egészségügyi állapotuk miatt veszélyeztetettek.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat fenntartásában működő egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézmények saját esélyegyenlőségi tervvel rendelkeznek. 2022. decemberében elfogadásra került Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Nemek Közötti Esélyegyenlőségi Terve, amely tiltja a hátrányos megkülönböztetés minden formáját a munkavállalók foglalkoztatásában, különös tekintettel a nemek közötti esélyegyenlőség biztosítására vonatkozóan.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Okos város koncepció:

2020. januártól az önkormányzat egy smart city munkacsoport felállításával elkezdte kidolgozni okos város koncepcióját egy átfogó vízió és a hozzá kapcsolódó rövid- (1 éven belüli), közép- (1-5 éves) és hosszútávú (5-10 éves) stratégiák megalkotásával. Cél az emberi, az épített és a digitális környezet integrált rendszerének megvalósítása. A lakókkal való kétirányú kommunikációt, a tőlük származó visszacsatolások programba való beépítése esszenciális fontosságú. Az önkormányzat a Szombathely APP fejlesztésével új, interaktív kommunikációs csatornát épített ki a lakossággal való kapcsolattartásra, a lakossági bejelentések gyors kezelésére. A jelenleg is fejlesztés alatt álló további modulok (funkciók) pedig lehetőséget fognak biztosítani a szombathelyiek gyors és költséghatékony tájékoztatására, illetve véleményük megismerésére a különböző fejlesztésekkel és beruházásokkal kapcsolatban. A kezdő lépések között szerepel – az utak, járdák, hidak felújítása, parkolók létesítése, az akadálymentesítési koncepció megvalósítása mellett – a városszerte ingyenes WiFi hotspot kiépítése nyilvános helyeken (terek, parkok, rekreációs övezet, középületek, múzeumok, könyvtárak, sportcsarnokok, orvosi rendelők), a levegő szennyezettségének csökkentése, valamint természetesen egy környezettudatos és a város krónikus közlekedési és parkolási problémáira adekvát megoldásokat találó közlekedési koncepció kialakítása. Élhetőbb város az alábbi értelmezésekben: - egyszerűbb, gyorsabb, hatékonyabb tájékozódás, információszerezés, véleménynyilvánítás - gördülékenyebb, gyorsabb ügyintézés, eljárások - praktikusabb, kellemesebb városi környezet, jobb életminőség Az üzemeltetési, fenntartási költségek csökkentése a folyamatok egyszerűbbé tétele által segíti a városvezetést, az új szolgáltatási lehetőségek akár a bevételek növelésére is alkalmas, előmozdítja az állampolgárok bevonását a döntéshozatalba és összességében elősegíti a Nyitott Városháza, lakosságbarát önkormányzat koncepció gyakorlati megvalósítását.

Digitális kutató- és képzőközpont létrehozása:

Szombathely Megyei Jogú Város olyan digitális kutató- és képzőközpont létrehozását célozza meg, mely lehetővé teszi, hogy a város és térsége a digitalizációs átalakulás nyertesévé váljon azáltal, hogy adekvát válaszokat nyújt a digitális átalakulás által felvetett társadalmi és gazdasági kérdésekre. A központ célkitűzése a digitális szakadék csökkentése, valamint a leszakadó csoportok felzárkóztatása. A célkitűzés szerint több, mint ezer m² alapterületű, a legmodernebb digitális eszközökkel felszerelt európai színvonalú központ jön létre, kutatásfejlesztési és demonstrációs helyiségekkel, illetve egy jelentősebb konferenciateremmel együtt. A központ létrehozásának politikai keretmegállapodását Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 2020. februárjában fogadta el az érintett stratégiai partnereivel. A központban nemzetközi színvonalú kutatás-fejlesztési és oktatási tevékenység fog zajlani. Az általános és középszintű oktatást pályaorientációs bemutatók, informatikai szakkörök és műhelyfoglalkozások, a felsőfokú oktatás résztvevőit gyakorlati képzések, külföldi szakmai utak, nemzetközi együttműködések és közös kutatási projektek várják majd. Kiemelt cél a lakossági szemléletformálás, annak bemutatása az egyéneknek – a digitális alkalmazásokat népszerűsítő ismertetésén, idős akadémián és családi nyílt napokon keresztül –, hogy a digitális átalakulás sokkal több lehetőséget rejt magában minden korosztály számára, mint napjainkban. Az intézmény egyaránt alkalmas lesz digitalizációs képzések és kutatások, vállalkozói képzések, hazai céges csoportos oktatások, testreszabott egyéni képzési programok, tematikus rendezvények, nemzetközi és hazai műhelytalálkozók, bemutatók és tájékoztatók szervezésére és megtartására.

Szombathely App létrehozása:

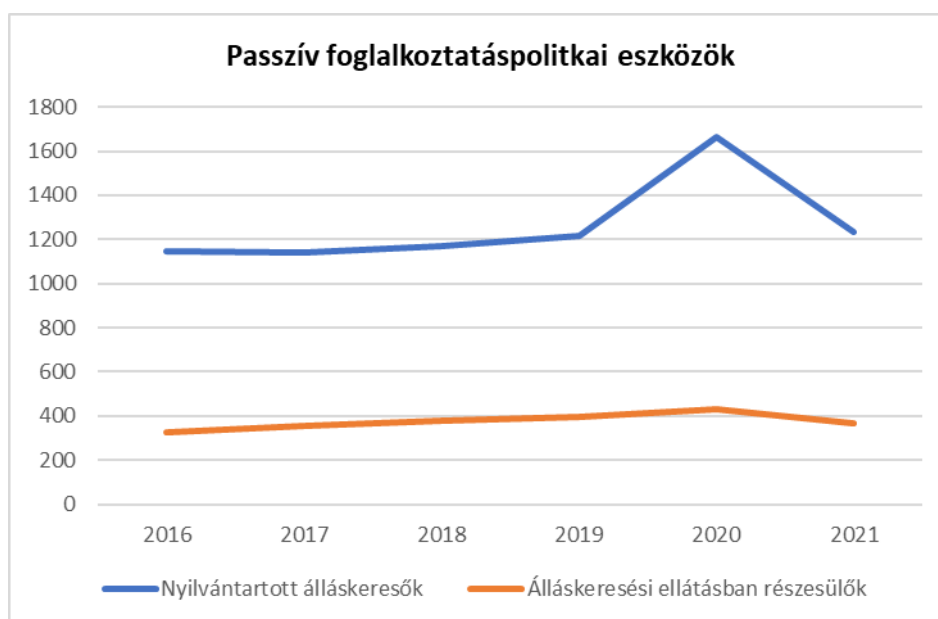
A Szombathely APP egy első lépésben demó üzemmódban működő mobilapplikáció, amely először android platformon érhető el, majd pedig iOS platformra is telepíthető lesz. Kezdeti fázisban a hibabejelentő modul használható, amelyen keresztül a városlakók a kátyúkkal, közvilágítással, szemeteléssel és rongálással kapcsolatos, illetve az ezekbe nem sorolható egyéb problémákat tudják bejelenteni egy rövid regisztrációt követően. A létrehozott gyorsreagálású csoport kivizsgálja az érkezett bejelentéseket, majd továbbítja őket az illetékes önkormányzati egység felé. A bejelentők visszajelzéseket kapnak a probléma megoldásának előrehaladásáról. A hibabejelentő modulon kívül azonban olyan további hasznos funkciók kerülnek kialakításra, melyek az applikációba beépíthetőek, mint az együtt döntési lehetőség biztosítása a

szombathelyieknek adott lakókörnyezetet érintő beruházásokkal kapcsolatban, parkolásszervezés – szabad parkolóhelyek mutatása –, forgalomszervezés – alternatív útvonalak felajánlása közlekedési dugók és balesetek esetén –, e-társasházkezelés, idősök vészjelző rendszere és e-közösségi közlekedés – valós idejű járműkövetés, utastájékoztató rendszer, e-jegy.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	1149	2,20%	326	28,37%
2017	1139	2,19%	353	30,99%
2018	1167	2,24%	376	32,22%
2019	1214	2,35%	397	32,70%
2020	1663	3,25%	429	25,80%
2021	1232	2,42%	367	29,79%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök tekintetében a Szombathelyen nyilvántartott álláskeresési ellátásban részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedett. Míg az aktív korúakon belül a nyilvántartott álláskeresők aránya a 2017. évben csökkenést mutatott, addig a többi évben növekedés volt tapasztalható. Ezzel párhuzamosan a regisztrált álláskeresők között évről-évre nőtt azoknak az aránya, akik passzív foglalkoztatáspolitikai eszközöket, azaz pénzbeli ellátásokat kaptak a munkaügyi szervtől. Arányuk a 2020. évben volt a legalacsonyabb, 2019. évben pedig a legmagasabb. Az emelkedés mértéke nem jelentős, mivel éves szinten 2-3 százalékkal nőtt az arányuk. A passzív eszközök, melyek képesek a munkanélküliség miatt kieső jövedelmet részlegesen pótolni, elengedhetetlenül szükségesek ahhoz, hogy az álláskereső személy az abszolút biztonságát meg tudja őrizni. A pénzbeli ellátások hátránya viszont, hogy kevésbé ösztönöz munkahely keresésre, szűkíti a személyközi kapcsolatokat és a társadalomba történő visszailleszkedés lehetőségét. Azonban megakadályozza az adósságspirálba kerülést, hiszen az álláskeresési támogatás folyósításának időszakában a munkanélküli személy számára lehetőséget biztosít a minimális életszínvonal megtartására.

Az egyes passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök típusát vizsgálva megállapítható, hogy az ellátásban részesülő álláskeresők kétféle ellátástípusban részesülnek:

- szociális támogatások
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Az előző táblázatból kiderült (3.3.1. számú táblázat), hogy a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedett a passzív foglalkoztatáspolitikai eszközöket igénybe vevők aránya az álláskeresőkön belül. Ez a tendencia a 3.3.2 számú táblázatból is egyértelműen látszik, mivel a 2016. évben 624 fő részesült pénzbeli ellátásokban, a 2019. évben pedig már 803 fő. Kismértékű csökkenés a 2021. évben következett csak be 864 fővel, azonban a 2020. évben tetőzött 1000 fővel.

Az emelkedő tendenciából kiindulva a pénzbeli ellátásban részesülő álláskeresők körében a vizsgált időszakban mind a szociális támogatásokban részesülők aránya, mind az FHT-ban részesülők aránya emelkedést mutatott. A szociális támogatások terén a 2016. évhez képest nem volt tapasztalható csökkenés, csak folyamatos emelkedés látszik.

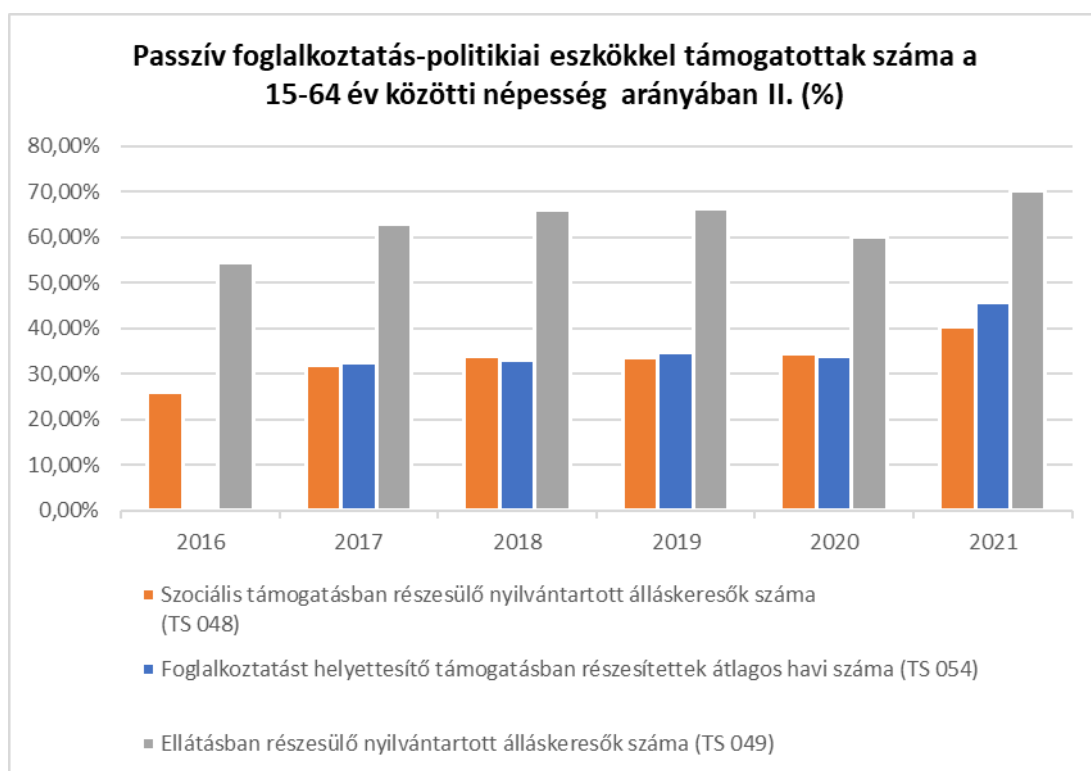
Az FHT tekintetében ugyanez a helyzet, mivel a 2016-2021 közötti időszakot vizsgálva folyamatosan emelkedett a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők aránya. Kizárólag a 2020. évről a 2021. évre volt tapasztalható elenyésző csökkenés, 564 főről 562 főre.

A passzív foglalkoztatáspolitikai eszközök folyósításának egyik veszélye, hogy „konzerválja” a munkanélküliséget, azaz a havi rendszerességgel kiszámítható pénzbeli ellátások folyósítása kevésbé hat ösztönzően a munkahelykeresésre, és növelheti az ellátások folyósítása mellett a nem legális vagy alkalmi munkavállalás esélyét is. Ösztönözni kell az álláskeresőket a pénzbeli ellátások folyósítása mellett szükség esetén a képzésben, átképzésben való részvételre, az állásinterjúkon való részvételre, hiszen ez alapfeltétele a pénzbeli ellátások folyósításának. Legfőbb cél a tartós munkanélküliség megelőzése (3.2.3. számú táblázat), valamint annak elősegítése, hogy az álláskereső személy saját motivációja és érdeke legyen az álláskeresés, ne pedig a pénzbeli ellátásokra történő ráutaltság.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	298	25,94%	0	0,00%	624	54,31%
2017	363	31,87%	369	32,40%	716	62,86%
2018	395	33,85%	385	33,02%	771	66,07%
2019	406	33,44%	421	34,65%	803	66,14%
2020	571	34,34%	564	33,92%	1 000	60,13%
2021	497	40,34%	562	45,58%	864	70,13%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az aktív korúak célcsoportján belül érdemes megvizsgálni az egészségkárosodási támogatásban és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők számának alakulását.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást a hatályos jogszabályok alapján kaphat az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy

gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézménybe, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

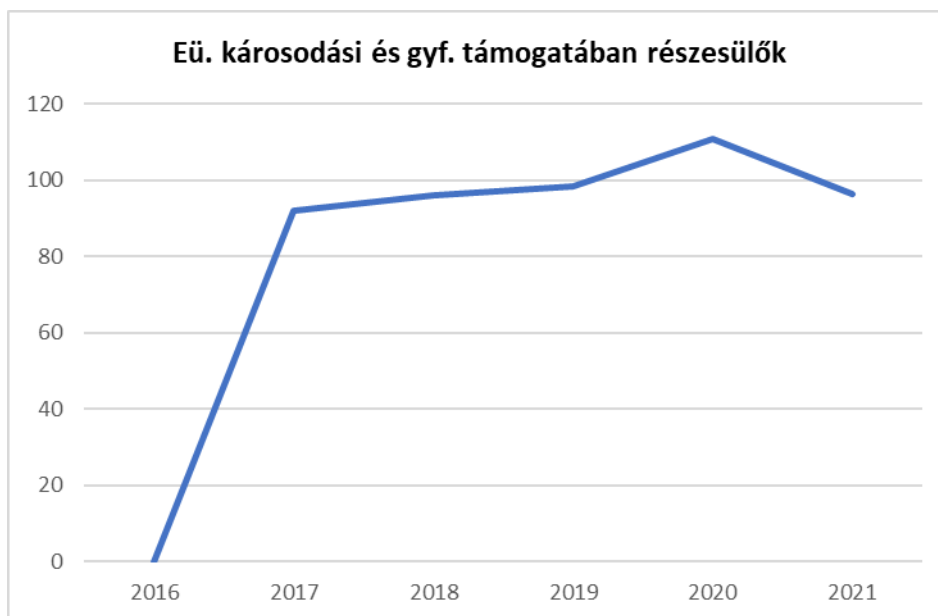
A tendenciát vizsgálva látható, hogy a 2016-2020 évek közötti időszakban folyamatosan emelkedett az ilyen típusú ellátásban részesülő személyek száma. A 2017. évben 92 fő, a 2018. évben 96 fő, a 2019. évben 98 fő, a 2020. évben pedig 111 fő részesült támogatásban. A 2021. évben kismértékű csökkenés következett be, 111 főről 96 főre. Az ellátásban részesülők száma az aktív korúak ellátására jogosult személyek célcsoportján belül nem kiugróan magas. Azonban az ilyen ellátásban részesülő személyek valamilyen mértékű egészségkárosodással rendelkeznek, mert:

- az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy munkaképességét legalább 67% -ban elvesztette, vagy legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett,
- vagy vakok személyi járadékában részesül
- vagy fogyatékosági támogatásban részesül.

Mivel a fenti feltételek miatt ezek a személyek az aktív korúak célcsoportján belül, a fogyatékoság állapotának fennállása vagy fogyatékkal élő gyermek nevelése okán hátrányos munkaerő-piaci helyzetben vannak, fokozottan szükséges az esélyegyenlőség biztosítása tekintetében a támogatásuk. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás folyósítása szünetel akkor, ha az ellátásban részesülő személy keresőtevékenységet végez, az azt megalapozó jogviszony fennállásának első 120 napjában, vagy közfoglalkoztatásban vesz részt, a közfoglalkoztatásban való részvétel időtartama alatt, vagy olyan képzésben vesz részt, amelynek keretében felzárkózást elősegítő megélhetési támogatásban vagy képzési támogatásként keresetpótló juttatásban részesül, a felzárkózást elősegítő megélhetési támogatás vagy a keresetpótló juttatás folyósításának időtartama alatt.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	0
2017	92
2018	96
2019	98
2020	111
2021	96

Forrás: TeIR, KSH

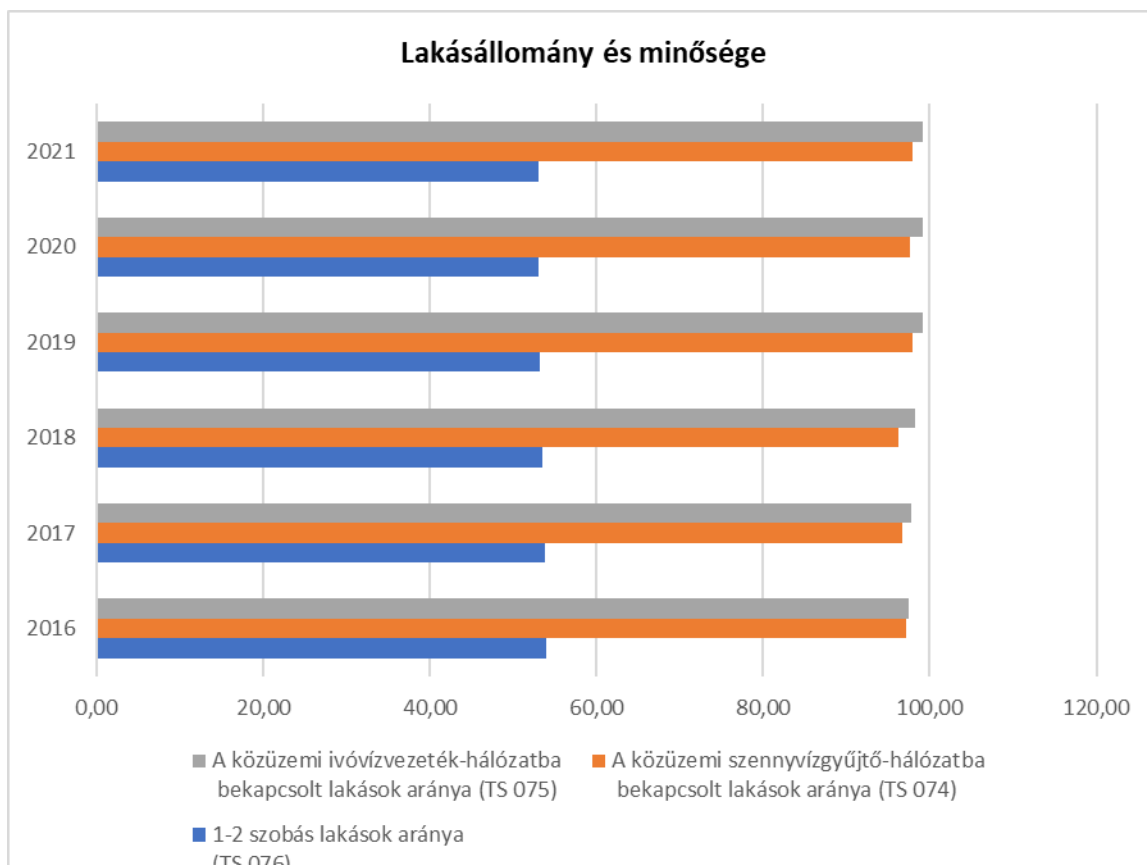
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	34654	155	4,47	54,00	97,12	97,50
2017	34904	264	7,56	53,80	96,72	97,80
2018	35208	317	9,00	53,50	96,25	98,29
2019	35690	497	13,93	53,23	97,88	99,22
2020	36138	449	12,42	53,01	97,56	99,14
2021	36348	210	5,78	52,98	97,97	99,14

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatok

A lakásállomány alakulását vizsgálva Szombathely Megyei Jogú Városban, megállapítható, hogy a vizsgált időszakban, 2016 és 2021 évek között folyamatosan bővült a lakásállomány. 2016-ban 34 654 darab lakás volt a városban nyilvántartva, a 2021-es évben pedig már 36 348 darab lakás, ami 4,9 százalékos növekedést jelentett. A növekedés üteme évről-évre magasabb, a legnagyobb arányú növekedés a 2018. évről a 2019. évre történt, mert 482 darab lakással nőtt a lakásállomány ebben az időszakban. Az új lakásépítéseket tekintve folyamatos növekedés volt tapasztalható, a 2020. és 2021. években viszont csökkenés következett be. A piac árszabályozásának köszönhetően mind a használt, mind az újépítésű ingatlanok ára növekedett, azonban a tendencia az utóbbi időben átalakulóban van. Az ingatlanárak emelkedése lelassult, bizonyos ingatlantípusok esetében pedig árcsökkenés következett be. A használt ingatlanok kínálati oldalán túlsúly alakult ki, a keresleti oldalon a vevők több esetben alku pozícióba kerülhettek. Az új lakások állományát tekintve a növekedés üteme szintén a 2018-as és 2019-es évek között volt a legmagasabb, 180 darab új lakás épült ebben az időszakban. A növekedés ütemét az 1000 lakásra jutó épített lakások száma is jól mutatja, mert amíg a 2016. évben 1000 darab meglévő lakásra 4,47 darab új lakás jutott, addig a 2017-es évben már 7,56 darab, 2019-ben pedig már 13,93 darab, ami a 2016-os évhez képest háromszoros növekedés. A 2020-as és 2021-es években az új lakások építése terén csökkenés mutatkozott. 1000 darab lakásra 2020-ban 12,42 darab új lakás jutott, 2021-ben már csak 5,78 darab lakás, ami 46,5 százalékos visszaesést jelentett.

A lakások alapterületét vizsgálva látható, hogy a lakásállományon belül az 1-2 szobás lakások aránya minden évben elérte az 50 százalékot és kismértékben meg is haladta azt. Ez kedvező, hiszen a közüzemi díjak folyamatos emelkedésével a családok a kisebb alapterületű lakásokat lesznek képesek fenntartani oly módon, hogy a növekvő költségeik ellenére fizetőképesek maradjanak és ne kerüljenek adósságspirálba, ne halmozzanak fel több havi közüzemi díj hátralékokat a szolgáltatók felé. Az 1-2 szobás lakások aránya a 2016-os évben volt a legmagasabb, a 2017-2021 közötti időszakban ez az arány alig kimutatható mértékben, de csökkent. Öröndetes tény, hogy a meglévő lakások majdnem teljes köre rá van csatlakozva a városban a szennyvízgyűjtő hálózatra. A 2016. évben a lakások 97,12 százaléka volt rákötve a szennyvíz hálózatra. Az arány a 2017-2018 közötti időszakban minimális mértékben csökkent, azonban a 2019-es évtől ismét növekedésnek indult, ami nyilván összefügg az új lakások építésének növekvő számával is.

A közüzemi ivóvízhálózatra történő rácsatlakozás aránya szintén emelkedő tendenciát mutat a lakásállomány tekintetében. A növekedés kismértékben intenzívebb, mint a szennyvízhálózatra történő rácsatlakozás esetében. A 2016. évben a lakások 97,50 százaléka volt bekötve az ivóvízvezeték hálózatba, a 2019-es évben már 99,22 százaléka. Az ivóvíz hálózatra csatlakozás tekintetében a vizsgált időszakban folyamatos emelkedés volt tapasztalható. Az ivóvíz hálózatra csatlakozás emelkedése szorosan összefügg az új lakások építésének ütemével, hiszen a 2018-as és 2019-es években az új lakások építésének magasabb száma miatt növekedett legintenzívebben az ivóvíz hálózatra történő csatlakozás aránya is. A 2018-as évben ez a lakások 98,29 százalékát jelentette, 2019-ben viszont már a 99,22 százalékát.

a) bérlakás-állomány

A teljes lakásállományon belül érdemes megvizsgálni az önkormányzati tulajdonban lévő bérlakások számának alakulását. Az önkormányzati tulajdonú lakások száma 2020.01.01-én 2089 db volt, 2021.01.01-i fordulónappal az állomány 2077 db lakást tartalmazott. Az önkormányzat 2021. év első felében 1945 db lakott lakást tartott nyilván. Szombathely Megyei Jogú Város lakásállománya 2022. december 31. napján 2.065 db önkormányzati tulajdonban lévő, és 100 db SZOVA NZrt. tulajdonában lévő, mindösszesen 2.165 db bérlakást tartalmazott. Szombathelyen évről-évre emelkedik azoknak a szociálisan rászorulóknak a száma, akik lakhatási problémákkal küzdenek. A 2020-2021. években beérkezett, bérlakás bérbeadása iránti kérelmek alapján, amely tartalmazza a bérlő általi felújítás vállalására, és az átmeneti szállás kijelölésére vonatkozó kérelmeket is, jelenleg mintegy 150-170 olyan szombathelyi család van, amely megalapozott és indokolt kérelemmel rendelkezik önkormányzati bérlakás kijelölésre.

Mivel az önkormányzatnak önerejéből nincs lehetősége olyan ütemben új önkormányzati bérlakásokat építeni, mint amilyen mértékben a rászorultsági igények emelkednek, ezért Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a lakhatási feszültségek enyhítésére megalkotta a Községi Bérlakás Rendszert (KBR). A szakmai egyeztetéseket követően Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése 2020. februárjában fogadta el a Szombathelyi Községi Bérlakás Rendszer működtetéséről szóló szabályzatot. A Covid-19 járványhelyzet miatt a rendszer csak 2020. őszén, időbeli késéssel tudott elindulni. A szabályzat értelmében, a hatékonysági és fenntarthatósági szempontokat is figyelembe véve a rendszer három szereplőből áll: a lakástulajdonos, a bérlő, a helyi önkormányzat, mint lakásügynökség. A standard működési mechanizmus a következő:

- a lakásingatlan tulajdonosa regisztrációs kérelmet nyújt be az önkormányzathoz
- a lakástulajdonos ingatlan feletti rendelkezési jogát az önkormányzat ellenőrzi, rendelkezési jog hiányában a kérelmet elutasítja
- az önkormányzat saját költségén elvégezteti az ingatlan állapotfelmérését
- az állapotfelmérés eredményét az önkormányzat közli a lakástulajdonossal
- a lakástulajdonos dönthet arról, hogy elfogadja-e az önkormányzat által megállapított bérleti díjat, valamint az esetlegesen felmerülő helyreállítási, felújítási munkákat a tulajdonos hajlandó-e saját költségén elvégeztetni, szerződéskötés előtt
- amennyiben a tulajdonos a felkínált bérleti díjat elfogadja, az esetleges felújítást, helyreállítást is vállalja, az önkormányzat az ingatlant nyilvántartásba veszi, melyről a tulajdonost tájékoztatja
- az önkormányzat az általa kezelt ingatlan nyilvántartásban az ingatlanra vonatkozó minden lényeges adatot feltüntet fényképekkel illusztrálva (ingatlan címe, beköltözhető/nem beköltözhető állapota, bérleti díj összege, alapterülete, komfortfokozata, fűtési módja stb.)
- az önkormányzat a beadott lakáskérelmek igénylői közül, a lakástulajdonos véleményét is figyelembe véve a helyben működő Szociális és Lakás Bizottság döntése alapján kiválasztja az ingatlan bérlőjét
- a szerződéskötés folyamatában az önkormányzat és a lakástulajdonos között bérleti szerződés, míg a lakástulajdonos és a bérlő között albérlési szerződés jön létre, közjegyző általi ellenjegyzéssel
- a bérlő az ingatlan közüzemi szolgáltatóinál fogyasztóként nyilvántartásba vételre kerül birtokbaadás, használatbavétel

- A KBR-be felújításra váró lakások is bevonhatóak. Ebben az esetben a szerződés a bérlővel minimum 5 évre szól. A bérlő a megállapított havi bérlési díj 50%-át fizeti az önkormányzatnak, a fennmaradó 50%-os mértékű bérlési díj a felújításra fordított összegből kerül levonásra.

A KBR legfőbb előnye, hogy azok az egyének, családok, akik KBR lakáshoz jutnak, azonnal kikerülnek az önkormányzati bérlakást igénylők köréből, ezáltal olcsóbb, szociális célra kiutalható lakások szabadulnak fel a rendszerben az alacsonyabb társadalmi státuszú rétegek számára. 2020. év őszétől 2023. 06. hóig 30 darab lakás került be a rendszerbe 2 év alatt, ami nagyfokú előrelépés a bérlakás rendszerben rejlő feszültségek enyhítésére. Öröndetes tény, hogy a KBR lakáshoz jutott családok nem halmoztak fel lakbérhátralékot, sikeresen megőrizték hosszú távú likviditásukat, ezzel is alátámasztva a bérlőkiválasztás kulcsfontosságát. Jövőbeni cél évente 10-15 darab lakásingatlan bevonása a piaci szektorból a KBR-be.

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	34 654	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	34 904	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	35 208	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	35 690	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	36 138	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	36 348	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának bérlakás állományát a Szombathely Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. (SZOVA) kezeli. A 2021. évi jelentés alapján 1261 db önkormányzati bérlakás volt az önkormányzat tulajdonában, jogcím nélküli lakáshasználat volt 703 db, üres lakás 101 db (melyből 34 db nem lakható, 67 db lakás estében jogi események vannak folyamatban) volt. A lakások zöme összkomfortos (1161 db), vagy komfortos (660 db). Kisebb arányban találhatóak félkomfortos (80 db), vagy komfort nélküli (161 db) és szükséglakások (3 db). A bérbeadás időtartama szerint a legtöbb önkormányzati bérlakást 3 évnél hosszabb időre adják bérbe (534 db), határozatlan időre kiadott lakások száma 435 db, 1-3 év közötti időtartamra kiadott lakások száma 123 db, 12 hónapnál rövidebb időre kiadott lakások száma 102 db, és az 1 éves szerződéssel kiadott lakások száma 67 db.

A lakásrendelet 2020. január 1. napjától hatályos módosítása értelmében a helyreállításra szoruló bérlakások bérbeadása egyedi kérelemre történik, a kérelmek elbírálása, és a lakások kijelölése a Szociális és Lakás Bizottság hatáskörébe került. A módosítással az igénylők lakáshoz juttatásának folyamata felgyorsult. A felújításra szoruló bérlakások, bérlő általi helyreállítás vállalásával történő bérbeadásának száma az alábbiak szerint alakult az elmúlt évek során: 2020. évben 26 db, 2021. évben 35 db, 2022. évben 39 db, 2023. május 31-ig 16 db lakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata részére nem áll rendelkezésre a magántulajdonban lévő ingatlanok vonatkozásában ilyen jellegű adat. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanokara vonatkozó információkat a bérlakás állomány fejezet tartalmazza.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakhatási támogatások körét tekintve a települési támogatásban részesülők száma a 2017. évben 5124 fő volt. Számuk a 2018. évben 5426 főre növekedett, ami 5,9%-os emelkedést jelentett az előző évhez képest. A 2019. évben kismértékben csökkent a támogatottak száma (5393 fő), amely 0,6%-os csökkenést jelentett az előző évhez képest. A rendkívüli települési támogatásként nyújtott átmeneti támogatás éves adható alapösszege 42 750 Ft-ról 50 000 Ft-ra emelkedett. 2020. évben 6 223 fő kérelmező részesült a két szociális ellátásban együttesen, 2021-ben összesen 3728 fő kérelmező, míg 2022-ben 1729 fő kérelmező részesült a két ellátásban (átmeneti támogatás, rendkívüli szociális krízishelyzetre tekintettel nyújtott támogatás) együttesen.

Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma a 2017. évben 38 fő volt, a 2018. évben a számuk 31,6%-kal 26 főre csökkent. A csökkenés folyamatos volt, mivel az egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma a 2019. évben már csak 21 fő volt, ami 19,2% csökkenés az előző évhez képest. A 2020. évben a Covid járványnak köszönhetően elérte a csúcst, mivel 1059 fő részesült egyéb önkormányzati támogatásban, ami többszöröse az előző évek adatainak. A 2021. évben ismét drasztikus csökkenés következett be, 16 fő részesült támogatásban.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	FŐ	FŐ
2016	n.a.	0
2017	n.a.	38
2018	4 218	26
2019	2 378	21
2020	4 168	1 059
2021	3 720	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Szociális és Lakás Iroda tájékoztatása szerint a 2020. évben a KSH részére végzett adatszolgáltatás alapján 4168 fő részesült települési támogatásban, ami a 2019. évhez viszonyítva 22,7%-os csökkenés. A 2021. évben ez az adat 3720 főt jelentett, ami az előző évhez képest 10,7%-os további csökkenés volt. Az önkormányzat saját adatai alapján az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma a 2020. évben így alakult: köztemetésben részesülők száma 81 fő volt, Bursa Hungarica tanulmányi ösztöndíjat kapott 16 fő, a Covid-19 járvány miatt az önkormányzat által bevezetett piaci vásárlási utalványban 1043 fő részesült. A 2021. évben az egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma minimálisan emelkedett, köztemetésben 84 fő részesült, a Bursa tanulmányi ösztöndíjban részesülők száma 16 fő volt. 2022-ben a köztemetések száma 85 fő volt, Bursa ösztöndíjban 2 fő részesült.

f) eladósodottság

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának bérlakás állománykezelője a Szombathely Vagyonhasznosító és Városgazdálkodási Nonprofit Zrt. (SZOVA) 2021. évi adatai alapján az önkormányzati bérlakás élő szerződések közül 781 db ingatlanban van a bérlő(k) részéről valamilyen összegű hátralék. A 2022.12.31-i záró adatok szerint az önkormányzatnak az önkormányzati bérlakások bérbeadásából összesen 58 154 000 Ft hátraléka képződött a lakbérek meg nem fizetéséből.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A Szombathelyen belüli közlekedésben az autós a domináns közlekedés mód. Az utazások közel fele autóval történik, amely nagyon magas arány. Aki autóba ül, többnyire munkába járási céllal teszi, más indok esetén alacsonyabb az autóhasználat. Ezzel szemben a helyi közösségi közlekedés szerepvállalása – a többi vármegyei jogú városhoz képest is - igen alacsony, még a 10 %-ot sem érte el 2021-ben. Némiképp ellensúlyozza a kedvezőtlen helyzetet, hogy a közlekedési munkamegosztásban az aktív közlekedési módok – kerékpáros és gyalogos – részaránya összességében nagyon kedvező. Szombathely vasúti kapcsolatai összesen hat irányban biztosítottak. A Porpácig tartó kétvágányú szakasz kivételével mindegyik vasútvonal egyvágányú. A vonalak a kőszegi vonal kivételével villamosítottak. A szombathelyi vasútállomásról Budapestre, Győrbe és Sopronba 1-2 óránként induló vonatokkal lehet eljutni, de elérhető Csorna, Veszprém, Keszthely, Székesfehérvár,

Sopron, Kőszeg, Zalaszentiván, Szentgotthárd és Graz is vonattal. A Szombathely környéki regionális vasúti forgalomban túlnyomórészt korszerű, alacsonypadlós motorvonatok közlekednek, amely a környéki települések jórészt megújult megállóival egyetemben kedvező feltételeket biztosít a vonattal való közlekedéshez. A szombathelyi vasút a személyforgalmon kívül az áruforgalomban is jelentős szerepet tölt be nem csak hazai viszonylatban, hanem Ausztria déli része, valamint Szlovénia vonatkozásában is. Szombathely-Rendező áruforgalmának túlnyomó részét a 16. sz. rajkai és a 17. sz. zalaszentiváni vonal adja, jelenleg mindkét vonalon évente mintegy 3 ezer tehervonat közlekedik. Annak érdekében, hogy a szombathelyi vasútállomáshoz kapcsolódó vonalakon további menetidő csökkentés megvalósulhasson, szükséges lenne Szombathely állomás komplex átépítése is. Szombathely városkörnyéki közösségi közlekedésében az egyes helyeken hiányzó vasút, vagy nehezen elérhető közeli állomások folytán az autóbussznak jut vezető szerep. A helyközi buszok jól feltárlják az érintett településeket, emellett általában sűrűbben közlekednek, ezért a vasút nem mindenhol tud jobb alternatívát kínálni. Problémát jelent az Ady Endre téri helyközi autóbussz állomás elavult infrastruktúrája és az intermodalitás hiánya a vasúti és autóbussz közlekedés között a helyközi és távolsági közlekedésben. 5 A helyi buszhálózat összességében jól lefedi a várost, az újonnan beépülő területek kiszolgálása terén vannak elmaradások. Az egyes helyeken ritka járatkövetés és a hiányzó közvetlen városrészi kapcsolatok miatt az eljutás időigényes, amely nagyban hozzájárul, hogy a városon belüli utazásokban a helyi közösségi közlekedés csak 9 %-ot tesz ki. A helyi közösségi közlekedésben kedvező változást hozott a 2022-es szolgáltatóváltás, melynek egyik eredménye a teljes járműpark megújulása. Pozitívum, hogy a hasonló városokhoz képest Szombathelyen a jegy- és bérletárak alacsonyak és számos kedvezményes jegy/bérlet is igénybe vehető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szombathely Megyei Jogú Városban a KSH adatai alapján nincs szegregátumnak minősített terület. Azonban vannak olyan ingatlanok, illetve kisebb területek, ahol nagyobb számban és koncentrációban élnek együtt hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű személyek. Vannak olyan problémás önkormányzati tulajdonú ingatlanok, ahol teljes felújítást igénylő rossz fizikai állapotú épületekben koncentrálódik nagyszámú halmozottan hátrányos helyzetű lakosság: Dr. Szabolcs Zoltán u. 1., Paragvári u. 86. Az említett ingatlanokban minden egyes helyen kb. 100 lakás van, ami összesen kb. 200 lakást jelent. A város más területein elszórva találhatóak alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők által lakott, alacsonyabb komfortfokozatú lakóterületek. Ezek valójában nem szegregált lakóterületek, hanem egy-egy épület tekinthető problémásnak, melyek elszórva helyezkednek el a városban. Ezekben a lakóépületekben többnyire önkormányzati szociális bérlakások vannak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (1) bekezdés 4) pontja értelmében az egészségügyi alapellátás a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. §-a alapján a települési önkormányzat feladatai között határozza meg az egészségügyi alapellátás körében az alábbi feladatokról való gondoskodást:

- háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról,

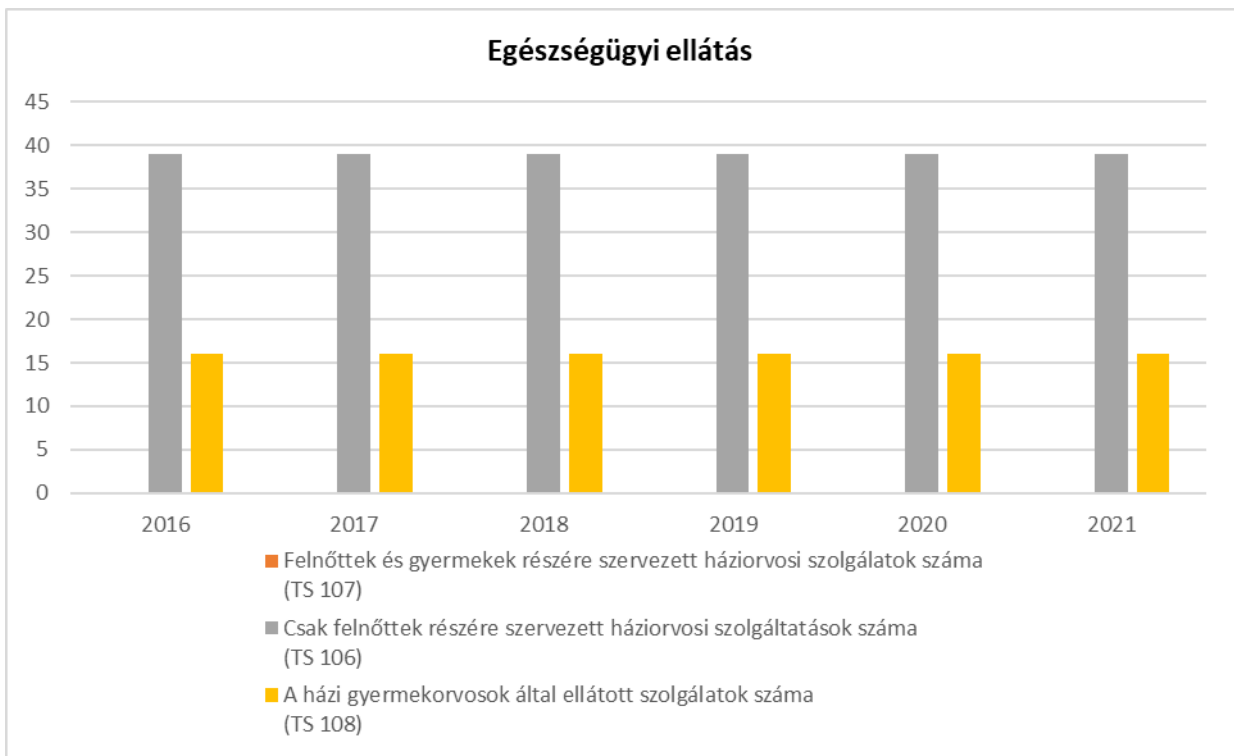
melynek Szombathely város önkormányzata a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó létrehozásával és feladatainak meghatározásával tesz eleget.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Szombathelyen az egy orvos egy rendelő elv megvalósításának, valamint a lakosság egészségügyi alapellátásokhoz való hozzáférése érdekében került átadásra 2021. év elején az Új Egészségügyi Alapellátó Központ. A projekt keretében olyan korszerű egészségügyi komplexum jött létre, melynek legfőbb célja a magasabb szintű egészségügyi ellátás, az egészségmegőrzés, a betegségek megelőzése. Az épületben felnőtt háziorvosi, felnőtt fogorvosi, gyermek fogorvosi rendelő, valamint fogászati ügyelet létesültek.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	39	16	20	0	0,00
2017	0	39	16	20	1 288	230,26
2018	0	39	16	20	1 298	220,59
2019	0	39	16	20	1 292	126,14
2020	0	39	16	20	1 226	114,43
2021	0	39	16	20	1 158	111,06

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KSH adatai szerint a felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma a 2016-2021 évek közötti időszakban 39 darab volt. Ugyanez a helyzet a házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok számával is, a 2016-2021 évek közötti időszakban 16 darab szolgáltatási hely működött. A gyógyszerárak és fiókgyógyszerárak száma is állandó volt, 2016 és 2021 között 20 db ilyen létesítményt találunk. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2017. évről a 2021. évre 11,2%-kal csökkent. Az alanyi jogon ápolási díjban részesítettek száma a 2017. évtől kezdődően folyamatosan csökkent. A 2017. évhez képest 2018-ban 3,9%-kal csökkent a támogatásban részesítettek száma. A 2019-es évben további nagyarányú csökkenés következett be a 2017-es évhez képest, 45,2%-kal csökkent az ellátottak száma, azaz az ápolási díjon lévők száma közel a felére esett vissza. A tendencia folytatódott, a 2021. évben már csak 111 fő részesült támogatásban.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Szombathely Megyei Jogú Városban a lakosság egészségprevenciójához és szűrővizsgálataihoz kapcsolódó feladatokat az alábbi szervezetek látják el:

Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda (EFI)

A mentális egészségfejlesztési funkcióval rendelkező Egészségfejlesztési Iroda koordinálja a járás egészségfejlesztési programjait, összekötő kapocsként működik az egészségügyi alapellátás, a járóbeteg szakellátás és az egészségfejlesztési programokat megvalósító szervezetek között. Az EFI intézményi háttérrel biztosít a betegségmegelőzési, egészségfejlesztési tevékenységekhez oly módon, hogy aktívan működteti, tartós helyi, járási hálózatba integrálja az egészségfejlesztési tevékenységet végző szervezeteket.

Az EFI – közvetlenül kapcsolatot kialakítva az egészségfejlesztési programok célcsoportjaival – oly módon javítja az egészségügyi ellátórendszer prevenció tevékenységét, hogy a háziorvosi szolgálatoktól, járóbeteg szakrendelésről vagy fekvőbeteg szakellátást követően az irodába irányított életmódváltásra

szorulókat, vagy saját elhatározásukból életmódváltást kezdeményezőket kockázatbecslés alapján életmódváltó programokba vonja be és követik a programokban való részvételüket.

Az EFI főbb tevékenységei:

- Életmód/Egészség tanácsadás egyéni paraméterekhez igazítva, és a tovább irányítási utak megadása
- Közösségi egészségfejlesztő programok kínálata és népszerűsítése, kiemelten az egészségkárosító magatartásformák megelőzésére irányulóan
- Szülői készségek javítását célzó közösségi tevékenységek megvalósítása, támogatása védőnőkkel szoros együttműködésben
- Népegészségügyi szűrések népszerűsítése, és az elérési utak megadása
- Idősek közösségben tartását, szellemi, fizikai aktivitásuk megőrzését, fejlesztését célzó programok megvalósítása
- Partnerségi munkakapcsolat kialakítása, működtetése a Járásban, az egészségfejlesztésben és a prevencióban érintett intézmények, szervezetek, szolgáltatók, döntéshozók bevonásával

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Közösségi ellátás pszichiátriai és szenvedélybetegek részére:

Szombathely Megyei Jogú Városban a közösségi ellátást a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás végzi a Szikla Közösségi Pszichiátriai Gondozó által nyújtott szolgáltatás alapján.

A közösségi pszichiátriai ellátás során a gondozás és a pszicho-szociális rehabilitáció hangsúlyosan az ellátott otthonában, illetve lakóközösségében történik. Az ellátás igénybevétele minden esetben önkéntes és térítésmentes.

Pszichiátriai betegek részére a közösségi alapellátás keretében (az 1993. évi III. tv. 65/A (2) bek. alapján) biztosított:

- a lakóközösségükben történő segítségnyújtást az önálló életvitel fenntartásában,
- a meglévő képességek megtartását, ill. fejlesztését,
- háziorvossal és a kezelőorvossal való kapcsolattartás révén a szolgáltatást igénybe vevő állapotának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a pszichoszociális rehabilitációt, a szociális és mentális gondozást,
- az orvosi vagy egyéb terápiás kezelésen, szolgáltatásban, szűrővizsgálaton való részvétel ösztönzését és figyelemmel kísérését,
- megkereső programok szervezését az ellátásra szoruló személyek elérése érdekében.

Legfőbb cél, hogy a mentális problémával küzdő ellátottak hasznos tagjai maradjanak mind az őket körülvevő mikroközösségnek, mind a társadalomnak. Feladat az ún. kórházi forgóajtó rendszer elkerülése, illetve a tartós bentlakásos otthonokba való elhelyezés megakadályozása, illetve ennek késleltetése a folyamatos készségfejlesztés, egyéni segítő beszélgetések, csoportfoglalkozásokon való részvétel által. A csoportmódszerek elsődleges célja, hogy a pszichiátriai betegek otthonukból kimozduljanak, hasznosan töltsék szabadidejüket. Segítségüket kapnak a hivatalos ügyek intézésében, továbbá tájékoztatást a Karitás által fenntartott társintézmények szolgáltatásairól, azok igénybevételei módjáról (nappali ellátás, családsegítés, plébániai önkéntes csoportok). A Karitás együttműködésben áll a városi és kistérségi szociális és egészségügyi ellátórendszer intézményeivel, rehabilitációs célú foglalkoztatókkal, az elsődleges munkaerőpiacon szereplő cégekkel.

Az 1/2000 SZCSM rendelet 2. §. I, bekezdésében felsoroltak közül a közösségi ellátás a következő fő szolgáltatási elemeket biztosítja:

- tanácsadás
- esetkezelés
- készségfejlesztés
- gondozás
- megkeresés

Tanácsadás

Az igénybe vevő bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nem kívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul. Célja, általános és speciális információk megadása, az információhoz való hozzáférés segítése, a támogatott döntéshozatalhoz szükséges tényezők figyelembevételét segítő információadás-, keresés támogatása. Életvezetési, foglalkoztatási vagy rehabilitációs célú segítségnyújtás.

Esetkezelés

Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítésére (problémájának megoldására, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat, amely során számba veszik és mozgósítják az igénybe vevő saját és támogató környezete erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe. Célja az igénybe vevő támogatása reális célok elérésében konfliktuskezelésben, döntéshozásban, problémamegoldásban, kapcsolattartásban, érdekképviselésben és szociális kompetenciák fejlesztésében való együttműködő támogatás biztosítása. Minden olyan tevékenység, amely az igénybe vevőt ügyeinek vitelében, nem a közvetlen környezetében nyújtott segítség.

Gondozás

Az igénybe vevő bevonásával történő, tervezésen alapuló, célzott segítség mindazon tevékenységek elvégzésében, amelyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne, továbbá olyan rendszeres vagy hosszabb idejű testi-lelki támogatása, fejlesztése, amely elősegíti a körülményekhez képest legjobb életminőség elérését, illetve a családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését. A gondozás célja az igénybe vevő szükségletének megfelelő típusú és mértékű támogatás biztosítása, az igénybe vevő közvetlen személyi szükségleteinek kielégítése, az igénybe vevő lehető legnagyobb mértékű önállóságának és önrendelkezésének figyelembevétele mellett. A gondozási tevékenységek felmérésen és terven alapulnak. A gondozás célja a személy meglévő képességeire építő, az életkort, az életkörülményeket és a szükségleteket figyelembe vevő személyi támogatás. A cél megvalósulása érdekében a gondozó érzékenyen reagál a változásokra, a tevékenységét folyamatosan monitorozza és korrigálja. A szükségleteknek megfelelő személyi segítségnyújtás, közvetlenül az igénybe vevő személyére és az ő közvetlen személyi szükségleteire irányul.

Készségfejlesztés

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására. Társas készségek, társadalmi alkalmazkodást lehetővé tevő viselkedésformák kialakulását, fejlődését szolgáló helyzetek biztosítása. Ide tartozhatnak a kognitív részképességek fejlesztése, kommunikáció fejlesztése, szociális készségek fejlesztése.

Megkeresés

A szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása (a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájutás céljából), akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják. A szolgálat munkatársai a fenti szolgáltatásokat az ellátott otthonában, illetve lakókörnyezetében — az ellátott személyes céljaira és egyéni szükségletekre alapozva, egyéni gondozási terv alapján — személyesen biztosítják vagy közvetítéssel, szervezéssel, tanácsadással segítik az azokhoz való hozzájutást. A szolgáltatásnyújtás rendszerességét az ellátottal közösen kialakított gondozási tervben, megállapodásban foglaltak határozzák meg. Multidiszciplináris csapat az ellátott szükségletei szerint a szolgálat koordinátora hívja össze. Az egyéni segítő beszélgetéseken, készségfejlesztésen túl klienseink csoportfoglalkozások is részt vehetnek.

Csoportmódszerek

Az ellátottak körének biztosított csoportmódszerekkel elsődleges cél, hogy a pszichiátriai betegek otthonukból kimozduljanak, hasznosan, konstruktívan töltsék szabadidejüket, újra megtapasztalják a „közösséghez tartozás” érzését, ezzel is segítve a későbbi munkavállalást, a társadalmi re-integrációt.

- Biblia csoport – „Beszélgetések az élet dolgairól”
- Életmód csoport
- „Figyelj rám!” csoport
- Szabadidős csoport

Fejlesztő és rehabilitációs célú ellátás fogyatékossgal élő személyek részére:

Az önkormányzat a fogyatékossgal élő és hajléktalan személyek ellátását a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft.-n keresztül látja el. A fejlesztő és rehabilitációs célú tevékenységek a fogyatékossgal élők részére a következők:

Nappali szolgálat:

A Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálat a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkezését. A szolgálat célja az ellátottak társadalmi integrációjának elősegítése, önálló életvezetésük támogatása. A fogyatékossgal élő ellátottak egyedi képességeikhez és szükségleteikhez mértén önállóvá válnak a mindennapi életvezetésükben. Alakuljanak ki olyan szociális képességek bennük, melyek lehetővé teszik a normál közösségi életben való részvételt. A szolgálat ellátási területe Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe, valamint Szombathely Járás településeinek közigazgatási területe.

Az intézmény által biztosított szolgáltatások:

- Felügyelet
- Gondozás
- Étkeztetés
- Esetkezelés
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- Készségfejlesztés
- Közösségi fejlesztés
- Pedagógiai segítségnyújtás
- Gyógypedagógiai segítségnyújtás
- Tanácsadás

Fejlesztő foglalkoztatás:

A fejlesztő foglalkoztatás célja az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. A fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők az egészségi állapotuknak, és képességeiknek megfelelő munkát végeznek, melynek során mindenki számára egyénre szabott, a személyes szükségletekhez igazodó foglalkoztatás biztosított. A tevékenység és az egyes munkafolyamatok a már meglévő képességek és készségek szinten tartását, fejlesztését, megőrzését, gyakoroltatását szolgálják.

A foglalkoztatásba bevont ellátottak eltérő képességei alapján két különböző típusú munkakör került kialakításra:

Csomagolás

A jó manuális képességekkel rendelkező foglalkoztatottak számára csomagolási, szortírozási, munka szervezése.

Takarítás

Azok számára, akik a nagymozgásos feladatokban tudtak jól teljesíteni takarítási munkák szervezése, az intézmény külső és belső környezetének takarítása, rendben tartása. Az intézmény udvarán található parkolók, illetve parkosított terület rendben tartása az évszakoknak megfelelően: felsöprés, lehullott levelek összegyűjtése, hólapátolás.

Fejlesztő és rehabilitációs célú ellátás hajléktalan személyek részére:

Tanácsadás

Az igénybe vevők hajléktalan személy bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésére reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Esetkezelés

Az igénybe vevő hajléktalan személy problémáinak megoldása érdekében, együttműködik az őt gondozó szociálismunkással, közösen számba veszik és mozgósítják az igénybe vevők saját, és támogató környezete erőforrásait, és azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Gondozás

Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő hajléktalan személyek részére nyújtott szolgáltatás, mely célja az ellátott részére a meglévő lehetőségek felhasználásával biztosítani az emberhez méltó életminőség elérését.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Készségfejlesztés

Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítőmagatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

Közfoglalkoztatás:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program 3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció fejezetének c) alpontjában bemutatásra került.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Szombathely Megyei Jogú Városban a közétkeztetés valamennyi helyszínén betartásra kerülnek a szakmai ajánlások és a jogszabályi előírások, úgymint a 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról. A közétkeztetés keretében szolgáltatott élelmiszerekre, illetve étrendekre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi jogi szabályozás megalkotása széles társadalmi igényre ad választ.

A közétkeztetés keretében szolgáltatott élelmiszerekre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírások betartásával a táplálkozási eredetű betegségek, kiemelten a gyermek- és serdülőkori elhízás, valamint ezzel összefüggésben egyéb krónikus betegségek előfordulásának csökkentése a cél, amelyek kialakulásában a túlsúly, illetve az elhízás kockázati tényezőként szerepel.

A lakosság egészségi állapota az utóbbi időben jelentősen és folyamatosan romlik. A kiegyensúlyozatlan táplálkozás, az egészségtelen életmód, az élvezeti szerek mértéktelen fogyasztása miatt a szív- és érrendszeri betegségek, a daganatos betegségek és ezek következményes betegségei miatt bekövetkező halálozás nagymértékben összefügg az egészségtelen táplálkozással.

Az önkormányzat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény hatályos előírásai alapján biztosítja a közétkeztetést az általa fenntartott óvodákban, továbbá a közigazgatási területén a nevelési-oktatási intézményekben. Az étkeztetés biztosítását a Szombathelyi Köznevelési GAMESZ közreműködésével látja el, a főzőkonyhai és tálalókonyhai feladatokat külső vállalkozó végzi. A közgyűlés döntésének értelmében az Elamen Zrt. végzi Szombathelyen az óvodai, iskolai és kollégiumi közétkeztetést 2027. július 31-ig.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (EBI) az ételmezés során a korszerű csecsemő és kisgyermek táplálási elveket veszi figyelembe, annak érdekében, hogy a táplálék mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű, biztonságos, a higiéniai követelményeknek megfelelő, a jogszabályban előírt konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

A rendszeres étkezést biztosító szervezett ételmezési ellátás keretében szolgáltatott élelmiszerekre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírások tekintetében figyelembe veszik az Országos Ételmezés és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) által készített a bölcsődés korcsoport közétkeztetéséről szóló ajánlást. A bölcsődébe 20 hetes kortól vehető fel csecsemő és ez egybeesik az elválasztási időszak kezdetével. A bölcsőde orvos feladata, hogy nyomon kövesse és értékelje a gyermek fejlődését és táplálkozását.

A korszerű táplálkozási elveknek és konyhatechnikai eljárásoknak figyelembe vételével ételmezésvezető/dietetikus állítja össze két hétre előre az étlapot, a korosztály ételmezési és nyersanyagnormáinak figyelembevételével. Az étrend tervezésekor figyelembe veszik, hogy a kisgyermek bölcsődei ételmezésében minimum négyszeri étkezés esetén az ajánlott napi energia és tápanyagtartalom 75%-át kell biztosítani. Az étrendnek változatosnak, idényszerűnek, ízben összehangoltnak kell lenni. A gyermekek részére egész nap biztosítják a folyadékbevitelt, számukra hozzáférhető, elérhető magasságban.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Szombathely Megyei Jogú Város – 2003-tól a Nemzet Sportvárosa cím birtokosa – jelenleg is sokrétű, gazdag és eredményes sportélettel rendelkezik, amelynek területei a következők:

Gyermek és ifjúsági sport (diáksport)

Ezt a területet a Városi Diáksport Bizottság javaslatait figyelembe véve a Polgármesteri Hivatal diáksporttal foglalkozó munkatársa koordinálja. Prioritást élveznek a városi diákolimpiai versenyek, de rendkívül népszerűek az önkormányzat által támogatott téli-nyári sporttáborok is.

Az iskolai sportkörök, munkájuk feltételeinek javításához önkormányzati támogatást kapnak. Az alaptámogatás feltétele a városi versenyeken való részvétel. Eredményességi támogatás a vármegyei és az országos döntők dobogós helyezései alapján jár.

A diáksportolók 1968-óta – az anyagi lehetőségek függvényében – rendszeresen részt vesznek a Nemzetközi Diákjátékok versenyein is. Vas megyében egyértelműen a szombathelyi iskolák a legeredményesebbek a diáksport versenyeken.

Lakossági szabadidősport

Az önkormányzat a költségvetési rendeletében minden évben támogatást biztosít a város területén megrendezésre kerülő szabadidős sportrendezvények szervezésére és lebonyolítására. Az önkormányzat érvényben lévő sportfinanszírozási rendszere is kimondja, hogy az önként vállalt feladatok közül – a sport területén – elsősorban azon eseményekre biztosít forrást, amelyekkel a gyermekek sportolását, valamint a szabadidősportot segíti. Az utóbbi években megvalósult rendezvények sportszakmai tapasztalatai alapján, valamint egyéb költséghatékonysági szempontokat figyelembe véve – összhangban a város sportkoncepciójával – 2021. őszétől kezdődően a Sport és Ifjúsági Iroda szervez szabadidősport rendezvényeket, eseményeket a város területén számos sportágban. (atlétika, asztalitenisz, kerékpár, röplabda, tenisz stb.) Ezen sportágak mellett az Iroda bonyolítja le minden évben a különböző népszerű rendezvényeket, mint például:

- Városi -diák és Szabadidősport Nap (Fő tér)
- Csótó- Szigetfutás (Csónakázó-tó sziget)
- Emlékmű futóverseny (Emlékmű-domb)
- Városi Strandsport Napok (Tófürdő, Termálfürdő)

A rendezvények, versenyek elsődleges célja a prevenció, a lakosság egészségmegőrzése, illetve a szabadidő hasznos eltöltése szervezett keretek között. A tervezett szabadidősport programok a sportolni vágyó lakosság – nagyságrendileg 4000 fő – sportolását biztosítják.

Szombathelyi Szabadidősport Szövetség

Az 1996-ban alapított Szombathelyi Szabadidősport Szövetség Szombathely város területén a tevékenységi köréhez tartozó sportágakban, a város lakosságának a legfiatalabbaktól kezdődően a nyugdíjas korosztályig szervez versenyeket, bajnokságokat. Legfőbb cél olyan mozgáslehetőségek biztosítása sportolók, családok, kisebb közösségek részére, ahol mindenki jó hangulatban, felszabadultan, hasznosan töltheti el szabadidejét. Szombathely Megyei Jogú Város sportéletének üde színterét jelentik a különböző szabadidősport rendezvények, melyek elsősorban nem eredményorientáltak, fő céljuk a prevenció, a lakosság egészségmegőrzése, illetve motiváció a szabadidő hasznos eltöltésére. Az eseményeken a résztvevők saját elhatározásukból szervezett keretek között sportolnak.

A Szombathelyi Szabadidősport Szövetség 2021. őszétől három bajnoki rendszerben működő sportágban szervezi versenyeit (labdarúgás, teke, lánitenisz). Tevékenységét az önkormányzat, a mindenkori Sportbizottság javaslata alapján – lehetőségeihez mérten – minden évben támogatja. Legnépszerűbb a kispályás labdarúgás, amely sportágban évente több mint 60 csapat versenyez kétfordulós őszi-tavaszi rendszerben. A Szövetség a Városi Kispályás Labdarúgó Bajnokság révén a sportolni vágyó lakosság – nagyságrendileg 1000-1200 fő – sportolását biztosítja heti rendszerességgel. A bajnokság lehetőséget nyújt Szombathely város kispályás labdarúgást kedvelői részére, hogy hétről-hétre szervezett keretek között bajnoki rendszerben sportolhassanak. Ezen kívül nagy a népszerűsége a városi tekebajnokságnak, a lánitenisz bajnokságnak, valamint a minden évben megrendezésre kerülő Szilveszter Tereplabdarúgó Tornának.

A szabadidősport szervezése körében az alábbi tevékenységeket végzi: (szakágak)

- labdarúgás (Szombathely Város Kispályás Labdarúgó Bajnokság, Szilveszter Kupa szervezése, lebonyolítása)
- teke (Városi Tekebajnokság szervezése, lebonyolítása)
- lánitenisz (Városi Lánitenisz Bajnokság szervezése, lebonyolítása)

Versenysport és élsport:

A városban több mint 110 sportszervezet működik, ebből 46 egyesület fő profilja a versenysport-élsport. Döntő többségüket valamilyen formában támogatja az önkormányzat.

Kiemelt szervezetek:

- FALCO KC Szombathely Kft.
- Szombathelyi Haladás Vasutas Sportegyesület
- Szombathelyi DOBÓ Sport Egyesület
- Viktória FC
- Szombathelyi Egyetemi Sportegyesület
- Szombathelyi Kézilabda Klub és Akadémia
- Aligátor Vízilabda Utánpótlás Sportegyesület
- Szombathelyi Pingvinek Jégkorong Klub
- Szombathelyi Asztalitenisz Kör
- Savaria Sport Klub

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az önkormányzat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szociális törvény) megfogalmazott, szociális alapszolgáltatások körébe tartozó feladatait:

- a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat útján,
- a 100%-os önkormányzati tulajdonú közhasznú társasággal a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.-vel, valamint
- más, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel kötött ellátási szerződések alapján biztosítja.

Az Sztv.-ben megfogalmazott ellátások közül Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata valamennyi szociális alapszolgáltatást biztosította, az alábbiak szerint:

Szociális alapszolgáltatások

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- családsegítés
- közösségi ellátások
  - pszichiátriai betegek közösségi ellátása (szerződés alapján biztosított)
  - szenvedélybetegek közösségi ellátása (szerződés alapján biztosított)
- támogató szolgáltatás (szerződés alapján biztosított)
- utcai szociális munka (szerződés alapján biztosított)
- nappali ellátások
  - idősek klubjai
  - fogyatékosok nappali intézménye (szerződés alapján biztosított)
  - pszichiátriai betegek nappali intézménye (szerződés alapján biztosított)
  - szenvedélybetegek nappali intézménye (szerződés alapján biztosított)
  - nappali melegedő (szerződés alapján biztosított)

Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások

Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény

- időskorúak gondozóháza (2021. december 31-i hatállyal megszüntetésre került)
- szenvedélybetegek átmeneti otthona (szerződés alapján biztosított)

- hajléktalanok éjjeli menedékhelye (szerződés alapján biztosított)
- hajléktalanok átmeneti szállása (szerződés alapján biztosított)

Ápolást, gondozást nyújtó intézmény

- hajléktalanok otthona (együttműködési megállapodás keretében a Szombathelyi Evangélikus és Diakóniai Központ látja el a feladatot)
- idősek otthona (ellátási szerződés alapján biztosított a Vas Vármegyei Szakosított Szociális Intézetben, valamint együttműködési megállapodás keretében a Szombathelyi Evangélikus és Diakóniai Központ látja el a feladatot)

Szociális alapszolgáltatások:

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat által nyújtott szolgáltatások:

1. Étkeztetés

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik számára tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. A 2022. évben közbeszerzési eljárás lefolytatására került sor a szolgáltatás biztosítására, melynek eredményeképpen a nyertes korábbi szolgáltatóval, a JustFood Kft-vel történt szerződéskötés. Az előző évek gyakorlata szerint normál, diabetikus és könnyűvegyes étrendből lehet választani. 2022-ben összesen 214.163 adag étel került kiszolgáltatásra, mely az előző évekhez képest emelkedést mutatott. 136.214 adagot házhozszállítással (708 fő), 29.448 adagot az idősek klubjaiban fogyasztottak el az igénybe vevők (238 fő), 48.501 adagért pedig a város öt különböző pontján található ételosztó helyre mentek el a rászorulóknak (244 fő). Az étkeztetést házhozszállítással igénylők, és az idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységekben étkezők száma emelkedett az előző évekhez képest. Az igénybe vevők számának emelkedése különösen az ételkészítések emelkedésekor volt megfigyelhető. A piaci szolgáltatók az élelmiszerek és üzemanyagok árának emelkedése miatt árat emeltek, ezért többen, akik korábban tőlük vásárolták az ebédet, a továbbiakban az intézménytől igényelték a szolgáltatást. Az előző évhez hasonlóan csökkent azon igénybe vevők száma és az általuk elfogyasztott ételadag mennyisége, akik maguk mentek el az ebédért az ételosztó helyekre. Ez a tendencia az igénybe vevők romló egészségi állapotával magyarázható. Jól megfigyelhető az infláció hatása az igénybevétel mértékére a következő táblázat szerint:

Étkeztetés adagszámainak alakulása a 2022. évben

2022. év	Havi ételadag összesen	Változás mértéke (%)
I. hó	16.783	-
II. hó	15.826	- 5,70
III. hó	17.709	+ 11,90
IV. hó	17.015	- 3,92
V. hó	17.959	+ 5,55
VI. hó	17.693	- 1,48
VII. hó	18.190	+ 2,81
VIII. hó	18.381	+ 1,05
IX. hó	17.873	- 2,76
X. hó	18.753	+ 4,92
XI. hó	18.883	+ 0,69
XII. hó	19.098	+ 1,14
Összesen:	214.163	-

Étkeztetés adagszámainak alakulása az elmúlt 5 évben

Év	Ételadag összesen	Változás mértéke (%)
2018.	173.103	-
2019.	177.235	+ 2,39
2020.	199.500	+ 12,56
2021.	199.472	- 0,02
2022.	214.163	+ 7,36

2022. január és december hónapok között az emelkedés mértéke 13,79% volt.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	816 fő
Tárgyévben felvettek száma:	374 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	1.190 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	309 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	881 fő

Az ellátotti létszám tekintetében is megfigyelhető az emelkedés, mely a megelőző évihez (2021-hez) képest 12%-os mértékű volt. A megszűnések oka tekintetében az elhalálozás szerepelt jelentősen magas számban (29,77%). Az igénybe vevők életkor szerinti megoszlása az elmúlt évekhez hasonlóan alakult. A legnagyobb számban a 75 év feletti idős korosztály képviseltette magát (50,92%), közülük a 80-89 évesek száma emelkedett jelentősen. A férfi női arány az előző évekhez hasonlóan alakult, 70 éves kor felett egyértelmű a női igénybe vevőknek magasabb aránya.

A 18 év alatti igénybe vevők számának csökkenése évről évre folytatódik, ők óvodás, illetve iskolás korúak és jellemzően a hétvégékre és tanszünetekre igényelték a szolgáltatást. A hét többi napján köznevelési intézményekben volt biztosított számukra az étkezés. A tanszüneti munkanapokon a jogszabály által meghatározott rászorult kör térítésmentesen vehette igénybe az étkeztetést, a hétvégi meleg ebédet pedig többségüknél a család biztosította.

A rendszeres pénzbeli ellátással nem rendelkezők száma 2022-ben 29 fő volt, 2020-ban 30 fő, 2021-ben pedig szintén 29 fő volt ellátatlan az igénybe vevők közül. Az aktív korú, munkahellyel rendelkező étkezők számában jelentős változás nem történt, - bár számuk évről évre emelkedik - 2020-ban 32 fő, 2021-ben 39 fő, 2022-ben pedig 45 fő munkajövedelem mellett igényelte a szolgáltatást. Közülük többen részmunkaidőben foglalkoztatottak, védett munkahelyen dolgozók, illetve olyan alacsony munkajövedelemmel rendelkezők, akik a kiadásaik kifizetése után más módon nem tudták megoldani a napi egyszeri meleg étkezésüket.

Menekültek, menedékesek étkeztetése

A háború miatt Ukrajnából menekült személyek és családok étkeztetését szombathelyi tartózkodásuk időtartama alatt az Intézmény biztosította. 2022. március 7-től 2022. december 31-ig összesen 343 fő részére 6.786 adag étel került kiszállításra.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat köteles a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítani.

Az önkormányzat az intézményen keresztül biztosította a szolgáltatást a városban élő rászoruló óvodás és iskoláskorú gyermekek számára. A családoknak az intézmény által működtetett idősek klubjaiban volt lehetőségük átvenni az előre csomagolt, egy tál meleg ételt.

2. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás keretében az igénybe vevők számára saját lakókörnyezetükben kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges segítséget. Ennek keretében azok a személyek igényelnek gondoskodást, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, egyedül élnek, vagy családtagjaik, hozzátartozóik nem képesek róluk gondoskodni.

2016. január 1-től jogszabályváltozás miatt a házi segítségnyújtáson belül kétfajta tevékenység került elkülönítésre: a szociális segítség és a személyi gondozás.

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítségét.

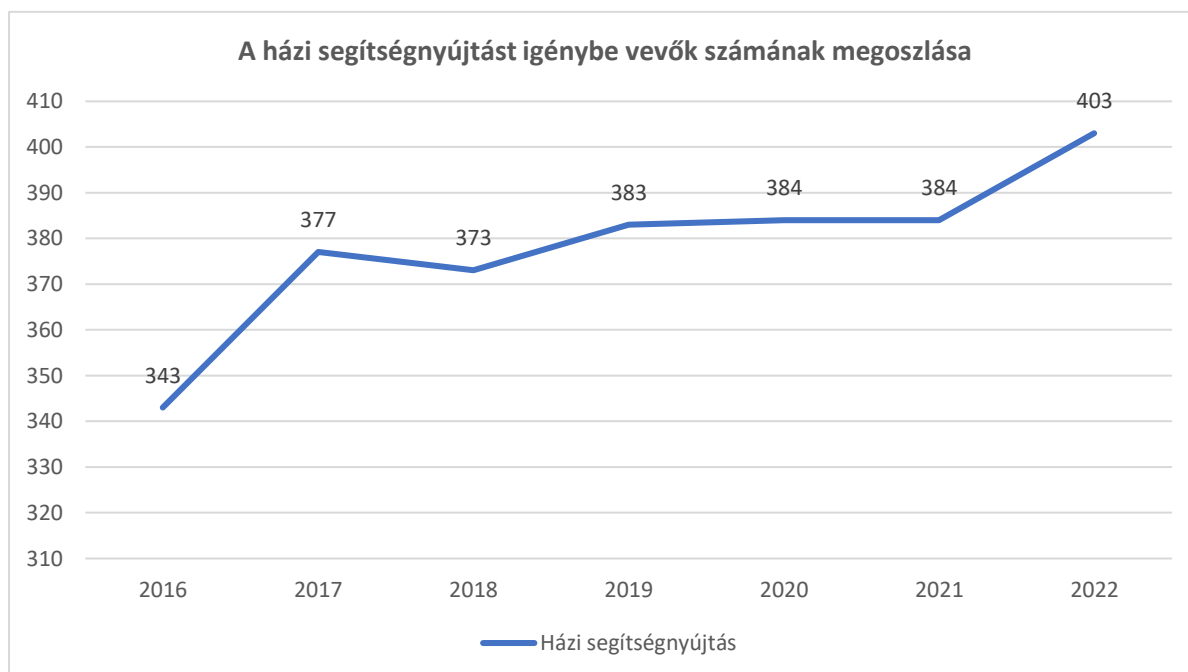
Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében végzett feladatokat.

A házi gondozó a feladatellátás során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális és szociális szükséglete saját lakókörnyezetében, az életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	236 fő
(szociális segítség: 14 fő; személyi gondozás: 222 fő)	
Tárgyévben felvettek száma:	167 fő
(szociális segítség: 1 fő; személyi gondozás: 166 fő)	
Tárgyévben ellátottak száma:	403 fő
(szociális segítség: 15 fő; személyi gondozás: 388 fő)	
Tárgyévben megszüntek száma:	144 fő
(szociális segítség: 5 fő; személyi gondozás: 139 fő)	
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	259 fő
(szociális segítség: 10 fő; személyi gondozás: 249 fő)	

A diagram alapján látható az ellátás iránti igény alakulása, továbbá az ellátásban részesülők számának ugrásszerű emelkedése 2021 és 2022 között. Százalékban kifejezve közel 5%-os a növekedés.

Szombathely Megyei Jogú Városnak 2022-ben 22 településsel volt feladat-ellátási megállapodása házi segítségnyújtás vonatkozásában, tényleges gondozási tevékenység 5 településen folyt. Az igénybe vevők mindegyike olyan magas gondozási szükséglettel rendelkezett, mely számukra a személyi gondozás biztosítását tette szükségessé.

2022-ben házi segítségnyújtásban összesen 403 fő részesült az alábbiak szerint:

Szombathely	381 fő
Csemeszkopács	1 fő
Szentpéterfa	14 fő
Nemesbőd	2 fő
Vasszécseny	3 fő
<u>Sé</u>	<u>2 fő</u>
Összesen:	403 fő

Ebből 144 fő kizárólag a házi segítségnyújtást igényelte (122 fő Szombathelyről, 22 fő az érintett településekről). 259 fő más szociális szolgáltatásban is részesült, ők valamennyien szombathelyi lakosok voltak.

A személyi gondozásban részesülők száma évről évre folyamatosan emelkedett, melynek oka az ellátásba kerülők rossz egészségi állapotával magyarázható. Gondozásuk csak több gondozó egyidejű munkájával, személyi gondozás keretében volt biztosítható.

A megszűnések okai között – az ellátottak rossz egészségi állapotából és magas életkorából adódóan – évről évre legmagasabb arányban az elhalálozás miatti megszűnés állt (2019-ben 50,76%, 2020-ban 55,86%, 2021-ben 61,49%, 2022-ben 59,03%). Kismértékben, de emelkedett a tartós bentlakásos intézményi elhelyezés miatti megszűnések száma (2021-ben 17,56%, 2022-ben 18,05%). Az előző évekhez hasonlóan magas volt a 80 év feletti igénybe vevők aránya: 2019-ben 55,09%, 2020-ban 58,59%, 2021-ben 55,47%, 2022-ben 59,06% volt.

A 60 év alattiak száma az előző évihez képest minimálisan emelkedett, mindegyikük magasabb gondozási szükségletet igényelt, ezért személyi gondozásban részesült. Többségük olyan súlyos megbetegedéssel küzdött, mely megnehezítette számukra a mindennapi életvitelük fenntartását.

Az igénybevétel gyakoriságában jelentős változás nem történt az előző évhez képest, változatlanul magas az ellátást napi rendszerességgel igénybe vevők száma. 226 fő, azaz a gondozásban részesülők 55,08%-a tartozott ebbe a kategóriába. Közülük 60 fő olyan rossz egészségi állapotban volt, hogy naponta két-három alkalommal szorult segítségre.

3. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

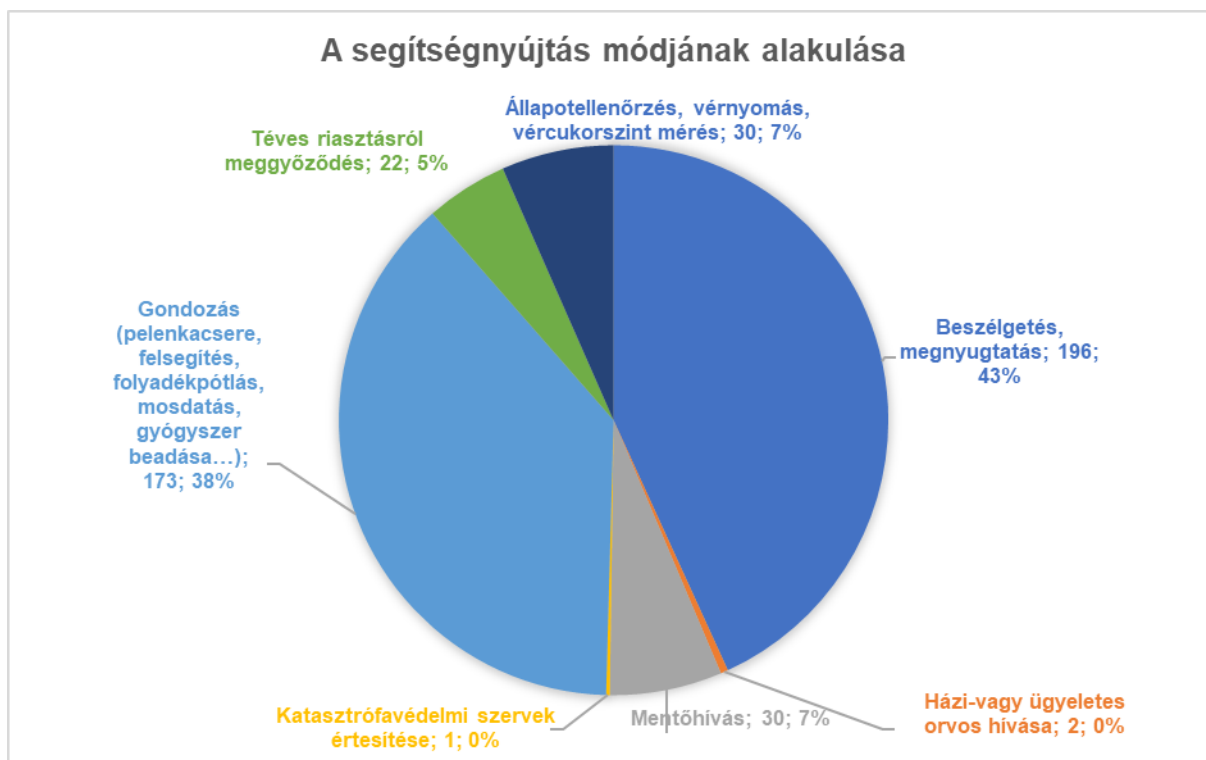
A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	154 fő
Tárgyévben felvettek száma:	48 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	202 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	46 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	156 fő

Az ellátotti létszám az előző évihez képest jelentősen nem változott, mind a felvételek, mind a megszűnések száma a korábbiakhoz hasonlóan alakult. A szolgáltatást igénybe vevők havi megoszlása 150 és 160 fő között mozgott. Az ellátásból az év során 46 fő került ki, közülük az előző évihez hasonlóan magas volt az elhunytak száma 23 fő, mely az igénybe vevők magas életkorából és rossz egészségi állapotából ered. 9 fő intézményi elhelyezést nyert, 13 fő maga kérte az ellátás megszüntetését, 1 fő pedig elköltözött az intézmény ellátási területéről. A szociális rászorultság szerinti megoszlás a korábbi évekhez hasonlóan alakult, a szolgáltatást igénybe vevők jelentős részét az egyedül élő 65 év feletti alkották. Az igénybe vevők nemek szerinti összetételében az előző évekhez képest emelkedett a férfiak aránya, de a nők még így is jelentős többségben voltak. Az életkor szerinti megoszlásban a 80 év felettiak száma az előző évekhez hasonlóan kiemelkedően magas volt (2020: 150 fő, 2021: 147 fő, 2022: 144 fő).

A segélyhívások száma az előző évihez képest emelkedett, gyakoribb volt a higiénés szükséglet, a betegség, rosszullet, a baleset, elesés miatti segítségkérések száma, valamint emelkedett a téves riasztások aránya is. A segítségnyújtási módok közül változatlanul magas volt a mentális segítségnyújtás, beszélgetés, megnyugtató, valamint a gondozást igénylő tevékenységek aránya. Gyakori volt még a segítséget kérők állapotának ellenőrzése, vérnyomás- és vércukorszint mérés.

Gyakran előfordult az is, hogy a gondozó kiérkezésekor olyan rossz állapotban volt az ellátott, hogy mentőt kellett hívni hozzá. Előfordult még ügyeletes orvos vagy háziorvos házhoz hívása és a katasztrófavédelmi szervek értesítése is.

4. Idősek nappali ellátása

Az idősek klubjaiban nyújtott szolgáltatásokat azok az időskorúak veszik igénybe, akik otthonukban élnek, de társaságra, közösségre, hasznos, értelmes időtöltésre vágnak, valamint fontosnak tartják testi és szellemi aktivitásuk megőrzését.

A klubok által biztosított szolgáltatások: étkezés, tisztálkodás lehetősége, egészségügyi ellátások, szabadidős programok, ügyintézésben való segítségnyújtás, mentális gondozás.

A férőhelyek száma: 256.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	216 fő
Tárgyévben felvettek száma:	73 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	289 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	62 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	227 fő

Az éves ellátotti létszám a megelőző évihez képest jelentősen emelkedett, a felvételek száma jelentősen meghaladta az előző évit. Ez az emelkedő tendencia már a 2021-es év végén is megfigyelhető volt, oka elsősorban a koronavírus járvány miatti korlátozó intézkedések feloldása volt.

Az év során 62 fő ellátása szűnt meg. Ez az arány szintén emelkedett az előző évihez képest. 36 fő maga kérte az ellátás megszüntetését, elsősorban családi okokra hivatkozva, illetve romló egészségi állapot miatt házi segítségnyújtást kért. 7 fő elhunyt, 12 fő bentlakásos intézményi elhelyezést nyert, 2 fő elköltözött az intézmény ellátási területéről, 5 fő pedig demens nappali ellátásba került. A klubtagok életkor és nemek szerinti megoszlásában jelentős változás nem történt, változatlanul magas a 80 év feletti korosztály (37,02%) és a nők aránya (75,43%). A korábbi évekhez hasonlóan magas volt az egyedül élők aránya, 73,01%. Ők elsősorban a magány oldása, a szabadidő hasznos eltöltése érdekében vették igénybe a klub szolgáltatásait.

Az idősek 61,59%-át jellemezte a multimorbiditás, azaz több betegség együttes előfordulása. Jelentős volt a keringési, a mozgásszervi és az emésztőrendszeri megbetegedésben szenvedők száma, továbbá évről évre emelkedik a pszichiátriai betegek aránya is. A klubokban étkezők számában emelkedés volt megfigyelhető. 2021-ben 205 fő, 2022-ben 238 fő vette igénybe helyben fogyasztással a szolgáltatást. 191 fő normál, 28 fő

diabetikus, 19 fő pedig könnyű-vegyes étrend szerint étkezett. Összesen 29.448 adag étel került kiszolgálásra. Valamennyi igénybe vevő fizetett a szolgáltatásért térítési díjat.

5. Demens személyek nappali ellátása

A demens személyek nappali ellátása keretében az orvosszakértői szerv vagy Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket láthat el az intézmény.

A demens személyek nappali ellátása integrált formában, az intézmény két telephelyén, összesen 14 férőhelyen biztosított.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	11 fő
Tárgyévben felvettek száma:	10 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	21 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	12 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	9 fő

Az igénybe vevők számában az előző évhez képest jelentős változás nem történt.

12 fő ellátása szűnt meg, közülük 4 fő elhunyt, 6 fő esetében bentlakásos intézményi elhelyezésre került sor, 2 fő ellátása saját kérésre szűnt meg, mivel az egészségi állapotukban bekövetkezett változás a házi segítségnyújtás biztosítását tette szükségessé. Az ellátásban részesülők közül változatlanul magas volt - bár az előző évekhez képest csökkent - a 80 év felettek aránya, emelkedett a 70-80 év közötti korosztály száma is. Változatlanul a nők voltak többségben a klubtagok között, közülük is a 80 év feletti korosztály képviseltette magát a legnagyobb számban.

A demens személyek nappali ellátásában alapvető cél, hogy a foglalkozások elősegítsék az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását, lehetséges mértékig a fejlesztését, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

Ennek érdekében az alábbi, képzett szakemberek által biztosított terápiák voltak elérhetőek:

Mozgásterápia

Olyan speciális mozgásmódszerek alkalmazása, melyek a szokásos gyógytorna keretében nem ismertek. Lényege és célja: az egyes kifejező mozgások, mozdulati egységek, testhelyzetek és mozgás együttesek megtanítása, újratanulása.

Zeneterápia

Olyan pszichoterápiás eljárás, amely a zenét eszközként használja komplex személyiségfejlesztés vagy gyógyító tevékenység keretében. A zene eszköz az élménykeltésben és az élményfeldolgozásban, mint nonverbális terápia hatékony módszer. A hangulati és érzelmi életen keresztül jut el az idős emberekhez, oldja a pszichés merevséget vagy lágyítja azt.

Aktív (éneklés, hangszeres zenélés) és passzív (zenehallgatás) zeneterápia együttes alkalmazására került sor.

Biblioterápia

Az olvasmányok kiválasztása a demens személyek érdeklődési körének, mentális állapotának megfelelően történt. Tartalmuk különböző volt, pl.: mesék, rövid anekdoták, stb.

A mindennapok során folyamatosan kellett törekedni a memória erősítésére, régi ismeretek, ismerősök felidézésére.

Mivel az ellátás integrált formában történt, a demens klubtagok képességeikhez, igényeikhez mérten természetes módon bekapcsolódtak a klub által szervezett egyéb foglalkozásokba, programokba.

6. Idősek átmeneti elhelyezése

Az intézmény a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátási formákon belül átmeneti elhelyezést nyújtott időskorúak számára. Az Időskorúak Gondozóháza 17 férőhelyen átmeneti ellátást biztosított azoknak a 18. életévüket betöltött személyeknek, akik betegségük, vagy más ok miatt önmagukról nem képesek gondoskodni, állandó felügyeletre szorulnak, 24 órás ápolást-gondozást igényelnek, melyet a területi idősellátó rendszer nem tud felvállalni.

Az intézményben a szociális gondozás valamennyi eleme alkalmazásra került. Alapfeladat a gondozottak állapotának szinten tartása, javítása, idejük tartalommal való megtöltése és ügyeik intézése volt.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló létszáma:	14 fő
Tárgyévben felvettek száma:	10 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	24 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	12 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 14-én:	12 fő
Várakozók száma tárgyév december 14-én:	47 fő

2022-ben csökkent az igénybe vevők száma, különösen a felvételek számában volt tapasztalható jelentős csökkenés.

Az ellátásból kikerültek megoszlása a kikerülés oka szerint

Kikerülés okai	2018. (fő)	2019. (fő)	2020. év (fő)	2021. év (fő)	2022. év (fő)
Idősek otthonába került	3	3	1	4	1
Elhunyt	5	16	12	8	10
Otthonába távozott	1	4	3	4	1
Ápolási osztályra került	-	-	-	-	-
Kórházba került	-	-	-	-	-
Összesen:	9	23	16	16	12

A gondozóházból való kikerülés okai között az előző évekhez hasonlóan magas volt az elhalálozás, mely az igénybe vevők magas életkorából és rossz egészségi állapotából eredt. Életkor szerint megoszlásban továbbra is a 80 év feletti korosztály képviseltette magát a legmagasabb arányban (75,00%), változatlanul jellemző a női ellátottak magas aránya, mely 2022-ben az igénybe vevők 79,17%-a volt.

2022-ben pozitív változás volt tapasztalható, csökkent azon ellátottak aránya, akik teljes körű ellátást igényeltek (2021-ben 96,67%, 2022-ben 75,00%). Ezzel párhuzamosan emelkedett azok aránya, akik nagyfokú segítséget igényeltek mindennapi tevékenységeik elvégzéséhez.

Az előző évekhez hasonlóan 2022-ben sem volt olyan ellátott a Gondozóházban, aki csak minimális segítségre szorult volna. 2022-ben emelkedett azon igénybe vevők száma, akik csak rövid időt, 1-3 hónapot töltöttek az intézményben. Továbbra is magas volt azonban azok aránya, akik egy évnél hosszabb időt töltöttek a Gondozóházban, 2022-ben az ellátottak 41,67%-a tartozott ebbe a kategóriába. Ők egészségi állapotuk miatt otthonukban nem voltak gondozhatók, ezért tartós bentlakásos intézményi elhelyezésre vártak.

Az önkormányzat a 75/2021. (VIII. 2.) Kgy. számú határozatával azt a döntést hozta, hogy az Evangélikus Egyházzal és a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központtal létrejött együttműködési megállapodás alapján 2023. január 1. napjától a Johanneum Diakóniai Központ Szombathely, Középhegyi út 1. szám alatti telephelyén 20 idősotthoni férőhely biztosításával láttatja el az idősek bentlakásos intézményi elhelyezését. Ezzel egyidejűleg az Időskorúak Gondozóházában biztosított szolgáltatás megszüntetésre került.

Az előzetes egyeztetéseknek megfelelően 2022. december 14-én 12 fő ellátott költözött ki az Időskorúak Gondozóházából. Közülük 10 fő a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ - Johanneum Szombathely,

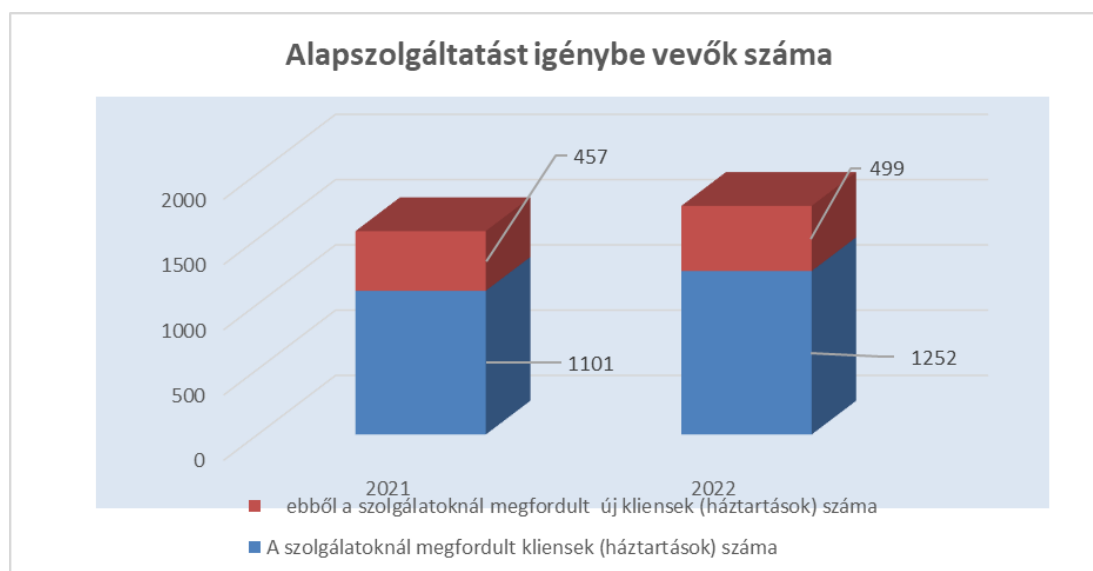
Középhegyi út 1. szám alatti telephelyére, 2 fő (akik már korábban kérték felvételüket) a Vas Vármegyei Szakosított Szociális Intézmény Szombathely, Gagarin út 5. szám alatti telephelyére.

Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgálatok működési területén a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása a feladat. A szakmai tevékenységet a családsegítők végzik. Személyes szociális szolgáltatás keretében szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.

A szakmai munkavégzés során a családsegítő szociális adatok gyűjtésével tájékoztatja a szülőt, a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról.

Segíti az érintett családokat szükségleteik kielégítésében, problémáik megoldásában, céljaik megvalósításában. A szociális segítőmunka keretében a családsegítő feltárja a család működési zavarait, problémáit. Feltérképezi és mozgósítja a család természetes és mesterséges támaszait, mozgósítja az igénybe vehető erőforrásokat, szolgáltatásokat. Koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, szolgáltatásban dolgozók együttműködését, folyamatosan kapcsolatot tart velük. Az aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember, a család- és gyermekjóléti központ bevonásával esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez. A gondozási folyamat során rendszeresen értékeli a végzett szakmai munkát, az elért eredményeket és ezek ismeretében megfogalmazza a további irányokat. A család- és gyermekjóléti szolgálat a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából szabadidős és közösségi programokat szervez. Az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, családot veszélyeztető körülményeket, a veszélyeztetett személy, illetve család szükségleteit. Segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, a családokat, gyermekeket az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, a gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében. A család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez, tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről. A gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít és a gyámhivatal felkérésére örökbefogadás esetén tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről. A család- és gyermekjóléti szolgálat információnyújtással, tanácsadással elősegíti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítását. Kezdeményezi a veszélyeztetett gyermek védelembe vételét, szükség esetén ideiglenes hatályú elhelyezésre tesz javaslatot. A szolgálat munkatársai figyelemmel kísérik a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségleteit. Veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesznek a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti szolgálatoknál a 2022. évben 1252 ügyfél (2021. év: 1101 ügyfél) fordult meg, közülük 499 fő (2021. év: 457 fő) volt új. Az új igénybe vevők száma az előző évihez képest 9,1%-kal emelkedett. A kliensforgalom 2022-ben 8376, míg ez a 2021. évben 6757 volt. A jelentős, mintegy 24%-os emelkedés a covid járványhoz kapcsolódó korlátozások megszűnésével magyarázható.

Az intézményt felkereső családok életében a legfőbb felmerülő problémák voltak:

- anyagi 408 esetben (2021-ben 471),
- egészségügyi 152 esetben (2021-ben 92),
- családi- kapcsolati konfliktus 119 esetben (2021-ben 104),
- életviteli 112 esetben (2021-ben 82),
- gyermeknevelési 105 esetben (2021-ben 115),
- magatartás-teljesítményzavar 69 esetben (2021-ben 33),
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség 37 esetben (2021-ben 19),
- ügyintézésrel kapcsolatos 33 esetben (2021-ben 28),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 24 esetben (2021-ben 23),
- családon belüli bántalmazás 23 esetben (2021-ben 25),
- elhanyagolás 19 esetben (2021-ben 19).

Az előző évhez képest emelkedett az egészségügyi problémák megjelenése, melynek oka, hogy több olyan család került a szolgálatok látókörébe, ahol valamelyik családtag gondnokság alatt áll.

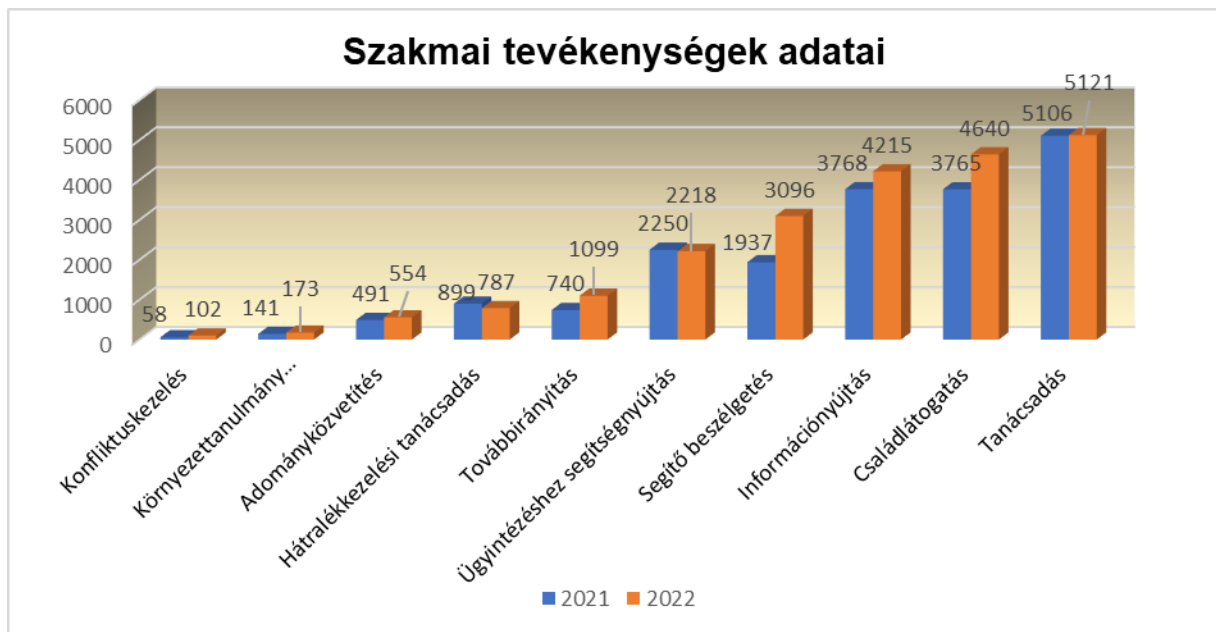
Továbbra is magas az anyagi problémák miatt érkező ügyfelek száma. A jelenléti oktatás újra indulásával az oktatási intézményekből érkező jelzések száma jelentős emelkedést mutatott, amelynek háttérében a magatartás-teljesítményzavar, valamint a beilleszkedési problémák nagyobb számú megjelenése állt. Az esetek döntő többségében a problémák komplexen jelentek meg az egyének, családok életében. A családsegítők a problémához igazítva egyénre szabott komplex esetkezelést biztosítottak, melyhez segítségül hívták az ügyfél természetes és mesterséges támaszait.

A családsegítők problémához igazított szakmai tevékenységei:

- tanácsadás 5121 alkalommal (2021-ben 5106),
- családlátogatás 4640 alkalommal (2021-ben 3765),
- információnyújtás 4215 alkalommal (2021-ben 3768),
- segítő beszélgetés 3096 alkalommal (2021-ben 1937),
- ügyintézésben való segítségnyújtás 2218 alkalommal (2021-ben 2250),
- tovább irányítás 1099 alkalommal (2021-ben 740),
- hátralékkezelési tanácsadás 787 alkalommal (2021-ben 899),
- adományközvetítés 554 alkalommal (2021-ben 491),
- környezettanulmány elkészítésében való közreműködés 173 alkalommal (2021-ben 141).

Lehetőség nyílt jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni, pár- és családterápiás szolgáltatásba való közvetítésre is. Az előző évhez képest a szakmai tevékenységek alkalmainak száma növekedést mutatott, több ügyfél igényelt segítséget a szolgálattól, ennek következtében a forgalomszám is emelkedett. A Covid korlátozások megszűnésével az ügyfelekkel való személyes kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás intenzívebbé vált.

A személyes kontaktus, illetve a családlátogatások lehetővé tették az ügyfelekkel a segítő beszélgetések megvalósulását, közvetlenebb kapcsolat kialakítását.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a család- és gyermekjóléti központ által készített egyéni, valamint családi gondozási-nevelési terv alapján 85 családdal végeztek szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A család- és gyermekjóléti központ esettanulmányaira együttműködve a családsegítők 241 fő (123 felnőtt és 118 gyermek) részére nyújtottak az egyéni szükségleteikhez igazított szakmai segítséget.

A gondozott családok életében a leggyakrabban felmerülő problémák:

- a gyermeknevelési (25 család),
- anyagi-megélhetési, lakhatással összefüggő (16 család),
- családi-kapcsolati konfliktus (15 család),
- életviteli (11 család),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (8 család),
- magatartászavar, teljesítményzavar (6 család),
- elhanyagolás (3 család),
- foglalkoztatással kapcsolatos (1 család)

nehézségek voltak.

A család és gyermekjóléti szolgálat munkatársai az alábbi tevékenységeket végezték a problémákhoz igazított tanácsadások mellett:

- Adósságkezelési szolgáltatás
- Lakbérhátraleékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka
- TÁVHÓ-díj hátraleékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka
- Szociális szálláson élőkkel történő segítő munka
- Krízises átmeneti lakáshasználókkal történő segítő munka
- Kistérségi feladatellátás
- Az észlelő- és jelzőrendszer működtetése
- Tanodai foglalkozások

A család és gyermekjóléti központ munkatársai az alábbi tevékenységeket végezték a veszélyeztetett gyermekek védelmében:

- Veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működésének koordinálása
- A család- és gyermekjóléti szolgálatok feladatainak szakmai támogatása
- Pszichológiai tanácsadás
- Egyéni, pár- és családterápia
- Utcai és lakótelepi szociális munka
- Kórházi szociális munka
- Kapcsolatügyelet
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység
- Szociális diagnózis készítése
- Készenléti szolgálat
- Élelmiszerbank
- Adományok közvetítése
- Fogyatékoságügyi tanácsadás

A gyermekek átmeneti gondozása a Családok Átmeneti Otthonában történik.

A Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. által nyújtott szolgáltatások:

Fogyatékkal élő embereket segítő szolgáltatások

A szervezet fogyatékos embereket segítő szolgáltatásai közé a következő ellátási formák, illetve szolgáltatások tartoznak:

Szociális alapszolgáltatásként:

- Fogyatékos Emberek Támogató Szolgálata
- Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálata
- Fejlesztő foglalkoztatás

A működést kiegészítő pályázati programként:

- Otthonsegítési szolgáltatás

Az egyes szolgáltatások, ellátási típusok egymásra épülésével, szoros együttműködésével hatékony, komplex szolgáltatásnyújtás biztosítható a fogyatékos emberek segítése kapcsán.

A komplex szolgáltatás nyújtásának célja:

- a hátrányos helyzetű emberek társadalmi integrációjának elősegítése,
- az önálló életvitel támogatása,
- a foglalkoztatás elősegítése,
- a célcsoport mikro- és makro környezetének támogatása, fejlesztése,
- esélyegyenlőség támogatása.

A szervezet fogyatékos embereket segítő szolgáltatásainak legfontosabb alapelvei:

- egyénre szabott bánásmód
- normalizáció
- önálló életvitel elősegítése

Fogyatékos Emberek Támogató Szolgálata

A támogató szolgáltatás a mindenkori jogszabályoknak megfelelő személyi és tárgyi feltételrendszerrel végzett, fogyatékos személyre irányuló, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás. A szolgáltatás a

fogyatékkal élő személy szükségleteinek speciális kielégítését végzi, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel és a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által. A támogató szolgálat azoknak a szociálisan rászoruló, súlyosan fogyatékos embereknek tud segítséget nyújtani, aki fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülnek.

Az önálló életvitel támogatását a fogyatékos emberek számára az alábbi szolgáltatások nyújtásával biztosítja:

- személyi segítség,
- szállítás,
- információnyújtás, tanácsadás,
- gyógyászati segédeszköz kölcsönzés.

A szolgálat ellátási területe Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe, valamint a Szombathelyi járás településeinek közigazgatási területe.

A szolgálat személyi feltételei 2022-ben:

- 2 fő terápiás munkatárs,
- 2 fő segítő,
- 1 fő gondozó.

Valamennyi munkatárs rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges szakmai végzettséggel.

A támogató szolgáltatás igénybe vevőire vonatkozó statisztikai adatok:

2020. év december 31-én megállapodással rendelkező személy: 72 fő

2021. év december 31-én megállapodással rendelkező személy: 65 fő

Az év folyamán ellátásba vett új ügyfelek száma: 9 fő

Az év folyamán megszüntetett ellátások: 18 fő

A szolgálat feladatmutatója 2022-ben: 6908 feladategység

Szociális rászorultság alapján: jogszabály alapján szociálisan rászorult 56 fő

A Támogató Szolgálat által biztosított szolgáltatások

2022. év folyamán 56 fő igényelte a szolgáltatásokat. Ebből szociálisan rászorult (olyan súlyosan fogyatékos személy, aki rendelkezik fogyatékosági támogatással vagy emelt összegű családi pótlékkal) 56 fő. Szállítást 53 fő, közülük szállításhoz kapcsolódó személyi segítséget 10 fő, személyi segítséget 17 fő vett igénybe. Információs szolgáltatást 11 fő, segédeszköz kölcsönzést 14 fő igényelt.

Információs szolgáltatás

A fogyatékos emberek társadalmi integrációjának egyik alapfeltétele a fizikai- és infó-kommunikációs akadálymentesítés, azaz a fogyatékos emberek számára biztosítani kell, hogy a többségi társadalom tagjaival azonos módon igénybe tudják venni a közszolgáltatásokat, hozzáférjenek minden szolgáltatáshoz és információhoz. A szolgálat információt nyújt a fogyatékos embereket érintő eseményekről, programokról, tájékoztatást ad a problémájuk megoldásához igénybe vehető, őket megillető támogatások, szolgáltatások létéről, tartalmáról, hozzájutásuk módjáról, feltételeiről. Az információt kérők általában szociális ellátások, szolgáltatások felől érdeklődnek.

Az információnyújtás formái:

- személyes formában
- telefonon keresztül,
- e-mailben.

A szolgálat információt nyújt a fogyatékos embereket érintő eseményekről, szolgáltatásokról, juttatásokról a rendelkezésre álló és folyamatosan frissített és bővített adatbázisból. Az év folyamán elindult a szolgálat Facebook oldala is, melyen a szociális szolgáltatásokkal, ellátásokkal kapcsolatos friss információk kerülnek közlésre.

Tanácsadás

A tanácsadást igénybe vehetik a fogyatékos személyek, a környezetükben élő személyek, családtagjaik, speciális esetben a velük kapcsolatban álló csoportok, szervezetek is.

A tanácsadás formája lehet:

- általános információnyújtás, tájékoztatás,
- speciális, célszervezetek felé történő átirányítás,
- speciális, beavatkozást igénylő esetekben megállapodás kötése után esetkezelés.

A tanácsadás mindig közvetlen, személyes kontaktusban történik. Az ügyfelek elsősorban egy-egy konkrét probléma rendezésében kértek tanácsot a szolgálat munkatársától. A közvetlen környezetükben, családban fellelhető lehetséges természetes támaszaikkal való kapcsolat javításával rendeződik a problémák jelentős része. Az erőforrások feltárásával, szükség esetén megfelelő szakemberrel való kapcsolatfelvételben nyújt segítséget a szolgálat

Ügyintézés

Az információs szolgáltatások és a személyi segítség közös területe, mely során a problémamegoldás folyamatában a személyi segítő akár az ügyféllel együtt, vagy akár annak meghatalmazása alapján önállóan jár el. Legtöbb ügyintézés egészségügyi, szociális ellátások, támogatások ügyében történik (pl. vizsgálati időpont egyeztetés, parkolási kártya, szociális bérlakás iránti kérelem, segély kérelem, fogyatékosági támogatás ügyintézés, hivatali időpontfoglalások)

Esetkezelés

Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítésére irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló tervszerű segítő kapcsolat. Egy vagy több szolgáltatási elem együttes vagy önálló igénybevételével jár együtt. Jellemzően hosszú távú együttműködéshez, vagy rövid, intenzív segítői kapcsolathoz kötődik.

Gondozás

A gondozás az igénybe vevő bevonásával történő, tervezett, célzott segítség minden olyan tevékenység végzésében, melyeket saját maga tenne meg, ha erre képes lenne. Olyan rendszeres testi-lelki támogatás, fejlesztés, mely segíti az igénybe vevő jobb életminőségének elérését, a családban, társadalmi státuszában megtartását, visszaállítását.

Tevékenységcsoportok:

- személyes higiéniát biztosító tevékenységek,
- fizikai szükségletek kielégítését támogató tevékenységek,
- hely és helyzetváltoztató mozgás támogatása, mozgás,
- alapvető mentálhigiénés szükségletek biztosítását támogató tevékenységek.

Háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében. A tevékenység az igénybe vevő közvetlen személyes terére, környezetére irányul. Építve az igénybe vevő meglévő képességeire, az önálló életvitelt segítő, támogató tevékenység. A lakáson belüli segítségnyújtás során a személyi segítő jelenléte biztonságot ad az igénybe vevőnek, hogy segítségével minél önállóbban tudja elvégezni az önkiszolgálással kapcsolatos feladatokat (mosdás, főzés, étkezés) és háztartási munkák többségét (mosogatás, mosás, takarítás). A lakáson kívüli segítség általában bevásárlásban való közreműködés, vagy ügyintézés formájában valósul meg a segítő által.

Felügyelet

A felügyelet célja az igénybe vevő biztonságának fenntartása a szolgáltatás adott helyszínén. Megvalósulhat a lakókörnyezetben, külső helyszínen, illetve a szállító szolgáltatáshoz kapcsolódóan a gépjárműben. Minden esetben személyesen kerül biztosításra.

Készségfejlesztés

Célja, hogy az igénybe vevő a lehető legnagyobb mértékben képessé váljon az önellátásra, önálló életvitelre, közösségi részvétele, kapcsolatai erősödjenek, ezáltal társadalomba való re/integrációjának esélye megteremtődjék.

Részterületei:

- önkiszolgálási képességek fejlesztése,
- személyes kapcsolatok kialakításának, fenntartásának fejlesztése,
- kommunikációs készségek fejlesztése,
- döntéshozatal képességének fejlesztése.

Valamennyi esetben fontos cél a meglévő kompetenciák megőrzése, fenntartása, bővítése a minél nagyobb önállóság érdekében.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás

Célja a fogyatékossgal érintett funkciók fenntartása és fejlesztése a fogyatékos emberek életében, az életminőség megőrzése és javítása. A tevékenység célja az állapotromlás, és ezzel a társadalmi részvétel károsodásának megakadályozása, a magasabb gondozási szükséglet kialakulásának megelőzése. Nem célja a köznevelési intézményekben történő gyógypedagógiai tevékenység kiváltása, ahhoz kiegészítő módon illeszkedik.

Szállításhoz kapcsolódó személyi segítség

A szállításhoz kapcsolódó személyi segítséget 16 fő fogyatékos személy veszi igénybe. Ők mindannyian rendelkeznek az ehhez jogszabályban előírt szakorvosi igazolással. A Támogató Szolgálat segítségével nélkülük nem tudnának eljutni az iskolájukba vagy a nappali ellátásukat végző szociális intézménybe, hiszen életkoruk, fogyatékossguk miatt kíséret nélkül nem szállíthatók, tájékozódási képességük akadályozott. Igény szerint a szakorvosi igazolással nem rendelkező utasok számára is biztosított a személyi segítő jelenléte, közreműködése az utazás során. A személyi segítség gyakoriságát az ügyfelek állapota, egyéni szükségletei, igényei befolyásolták. A 17 fő személyi segítséget igénylő közül 8 fő napi-, illetve heti rendszerességgel igényelte a szolgáltatást, 9 fő alkalmanként kért személyi segítséget.

Szállítás

A szállító szolgáltatás célja az igénybe vevő szállítási igénye alapján, a lakókörnyezeten kívüli alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz, való hozzáférés biztosítása speciálisan kialakított gépjárművel, megfelelő tárgyi feltételrendszer biztosításával, szükség esetén megfelelő segítő jelenlétében (jogszabály által meghatározott igazolás alapján).

Gyógyászati segédeszköz kölcsönzés

A szolgáltatótól az ügyfelek olyan gyógyászati segédeszközöket és terápiás eszközöket kölcsönözhetnek, amelyek mindennapjaikat könnyebbé teszik (digitális vérnyomásmérő, speciálisan vakoknak kifejlesztett „beszélő” vérnyomásmérő, vércukorszint-mérő, tű nélküli akupunktúrás készülék, Biopton lámpa, izomfejlesztésre használatos TENS készülék, összecukható kerekesszék, mobil rámpa). A kölcsönözhető eszközök közül a mobil rámpa és az összecukható kerekesszékek igénylése a legnépszerűbb.

Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálata

A Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálat a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkezését. A szolgálat célja az ellátottak társadalmi integrációjának elősegítése, önálló életvezetésük támogatása. A fogyatékosággal élő ellátottak egyedi képességeikhez és szükségleteikhez mérten önállóvá váljanak a mindennapi életvezetésükben. Alakuljanak ki olyan szociális képességek bennük, melyek lehetővé teszik a normál közösségi életben való részvételt. A Nappali Szolgálat engedélyezett férőhelyszáma: 65 fő. A szolgálat ellátási területe Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe, valamint a Szombathelyi járás településeinek közigazgatási területe.

A szolgálat személyi feltételei 2022-ben:

- 1 fő szakmai vezető
- 3 fő terápiás munkatárs
- 1 fő gyógypedagógus (szeptembertől 4 órában)
- 3 fő gondozó

Statisztikai adatok 2022. évre vonatkozóan:

2021. december 31-én a megállapodással rendelkező igénybe vevők száma:	55 fő
2022. december 31-én a megállapodással rendelkező igénybe vevők száma:	58 fő
Az év folyamán ellátásba vett új ügyfelek száma:	7 fő
Az év folyamán megszüntetett ellátások:	4 fő

A megszűnések okai: határozott időtartam lejárt (2 fő), tartós bentlakásos intézményi elhelyezés (1 fő), megváltozott élethelyzet (1 fő)

Az év folyamán fogyatékos személyek részére nyújtott nappali ellátást igénybe vevők közül fejlesztő foglalkoztatásban részt vett összesen: 21 fő

Nappali ellátásra vonatkozó igénybevételek száma az év során összesen: 11 826

Az intézmény által biztosított szolgáltatások:

Felügyelet

A nappali szolgálat nyitvatartási idejében az ellátottak számára személyes felügyeletet biztosít. A felügyeletet a szociális gondozók biztosítják. Az ellátottaknak állapotukból adódóan szükségük van a felügyelet biztosítására. A fogyatékoságuk súlyosságától függ, hogy kinek mekkora mértékben van szüksége erre.

Gondozás

Az ellátottak egyéni szükségleteinek megfelelően valósul meg a nappali szolgálatban a gondozás. A szociális gondozók végzik a feladatellátást. A gondozás célja az ellátottak testi-lelki támogatása, fejlesztése, az önállóságuk lehető legnagyobb fokú megőrzése mellett, illetve, hogy segítse az ellátottak családban, társadalmi státuszban való megtartását, visszailleszkedését. A szolgáltatás gondozási csoportokon belül valósul meg egy-egy felelős gondozónő bevonásával. A gondozási csoportok kialakítása az ellátottak életkorának és a fejlettségi szintjének figyelembevételével történik.

Étkeztetés

A szolgálatban napi egyszeri meleg étel - ebéd - igényelhető. Az étel elfogyasztására az intézmény étkező helyiségében van lehetőség. A szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek közül átlag 23 fő igényli a szolgáltatást.

Esetkezelés

A szolgálat ellátottjainak segítése mindennapi életük során felmerülő problémáik megoldásában, céljaik elérésében. Leggyakoribb esetkezelések voltak az év folyamán: konfliktushelyzetek megoldásának segítése, fogyatékosághoz kapcsolódó ellátások segítése.

Tanácsadás

Az ellátottak a fogyatékoságához és a mindennapi életvezetéséhez kapcsolódó kérdések, nehézségek megoldását segítő szolgáltatás. A szolgálat segíti az ellátottakat, hogy kérdéseikre megfelelő tájékoztatást kapjanak, véleményüket nyíltan, hátrányos következmények nélkül elmondják, kérésüket, visszajelzésüket, esetleges panaszukat megfelelő módon, tisztelettel kezeljék.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás

Az ellátottak önálló életvitelének segítése nagyon hangsúlyos szolgáltatási forma. Az önálló életvitel elősegítése a szolgálat egyik legfőbb alapelve. A napközibe járó fiatalokat a mindennapi életvitelükben, személyes környezetük rendben tartásában, mindennapi ügyeik intézésében igyekezett fejleszteni a nappali szolgálat. A foglalkozások célja: a fejlesztésben résztvevők a képességeikhez mérten a lehető legönállóbb módon tudják elvégezni az önkiszolgálással kapcsolatos háztartási munkákat, mindennapi életükben keletkező feladatokat. A tevékenységet természetes teendőként építsek be mindennapi életükbe.

Készségfejlesztés

A társadalmi beilleszkedést segítő magatartásformák kialakításának, egyéni és társas készségek kialakításának, fejlesztésének segítése.

Formái: kompetenciafejlesztő foglalkozások: szociális kompetenciák, pozitív egészségmagatartás kialakítása
Egészségmagatartás és a szociális kompetenciák fejlesztésének célja, az egészségi állapotot javító, fejlesztő magatartás és szokásrend kialakítása. Törekvés a tiszta, egészséges környezet megteremtésére. Felismertetni a helyes döntések szerepét a felnőtt életre, önálló életvezetésre vonatkozóan, a döntési kompetencia kialakítása.

Manuális készségfejlesztés

A manuális készségfejlesztéssel cél a fogyatékos fiatalok finommotorikájának szinten tartása, fejlesztése. A fejlesztő foglalkoztatás során a megfelelő finommanipuláció kiemelt fontosságú, hiszen a foglalkoztatás során kézzel könnyen végezhető feladatokat látnak el.

Kondicionális képességek fejlesztése

Csoportos munka formában az éves munkatervben meghatározott módon történik különböző tornafoglalkozások (napi torna, jóga, táncfoglalkozás, csapatjátékok, eszközös sporttevékenység: kerékpár, evezőpad, elliptikus tréner) megvalósításával. A szolgálat rendszeresen felméri az ellátottak egészségi állapotát. Probléma esetén jelzést tesz a hozzátartozók felé, illetve az állapotuk javításának érdekében szervez számukra foglalkozásokat.

Digitális kompetenciafejlesztés

A digitális kompetencia fejlesztése, az infokommunikációs eszközök használatának elsajátításával és gyakoroltatásával történik. A fejlesztése magában foglalja az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, alkalmazását, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Pedagógiai segítségnyújtás

Olyan ismeretek, értékek, viselkedések, attitűdök átadása, gyakoroltatása, amely az ellátottak fejlődését segíti. A szolgáltatás kompetenciafejlesztő foglalkozások keretében valósul meg. Anyanyelvi kompetencia fejlesztésének kiemelt területe, a verbális és írott kommunikációfejlesztése. Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, az intézményben, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek során.

Gyógypedagógiai fejlesztés

Az ellátottak fogyatékoságából adódó akadályozottságának kompenzálásra irányul. A szolgáltatás gyógypedagógus szakember irányutatása alapján egyéni és csoportos formában valósul meg különféle foglalkozások keretében.

Közösségi fejlesztés

A normalizáció elvét szem előtt tartva tervezi és szervezi a szolgálat a szabadidős programokat, közösségi rendezvényeket az ellátottak számára. Minden állami ünnepről és a legfontosabb egyházi ünnepekről is közösen emlékezik meg az intézmény. Nagy figyelmet fordít arra az intézmény, hogy bekapcsolódjon a város kulturális életébe, gyakran látogatnak meg a fiatalok múzeumokat, különféle kulturális intézményeket is.

Hajléktalan Embereket Ellátó Intézmények

Szombathely város területén a hajléktalan személyek komplex ellátását szintén a Fogytékkel Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. végzi. A társaság biztosítja két szolgálattal az utcai szociális munkát, működteti a nappali melegedőt, 131 férőhelyen átmeneti szállásokat (éjjeli menedékhely, időszakos éjjeli menedékhely, átmeneti szállás) biztosít. A téli krízis időszakban életmentő szolgáltatásként időszakos férőhelyeket hozott létre, valamint 15 önkormányzati bérleményben, illetve 11 albérletben segíti a hajléktalan emberek társadalmi re-integrációját. A 2021. évben együttműködési megállapodás jött létre az egyházzal, a Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ és az önkormányzat között, amelyben az egyház vállalta, hogy a hajléktalanok otthona ellátás keretében 24 új, örökös hajléktalan otthoni férőhelyet létesít és biztosít az önkormányzat javára, az egyház által fenntartott intézményben.

A hajléktalan emberek ellátása kapcsán működtetett ellátási típusok:

- Hajléktalan személyek nappali intézménye, nappali melegedő
- Utcai szociális szolgálat I-II.

Hajléktalan személyek átmeneti elhelyezését biztosító szolgáltatások:

- Hajléktalan személyek átmeneti szállása
- Hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye
- Hajléktalan személyek részére időszakos éjjeli menedékhely

A hajléktalanok részére nyújtott szolgáltatási elemek a következők:

Tanácsadás: Az igénybe vevők hajléktalan személy bevonásával történő, jogait, lehetőségeit figyelembe vevő, kérdésre reagáló, élethelyzetének, szükségleteinek megfelelő vélemény-, javaslatkialakítási folyamat, a megfelelő információ átadása valamilyen egyszerű vagy speciális felkészültséget igénylő témában, amely valamilyen cselekvésre, magatartásra ösztönöz, vagy nemkívánatos cselekvés, magatartás elkerülésére irányul.

Esetkezelés: Az igénybe vevő hajléktalan személy problémáinak megoldása érdekében, együttműködik az őt gondozó szociálismunkással, közösen számba veszik és mozgósítják az igénybe vevők saját, és támogató környezete erőforrásait, és azokat a szolgáltatásokat és juttatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe.

Gondozás: Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő hajléktalan személyek részére nyújtott szolgáltatás, mely célja az ellátott részére a meglévő lehetőségek felhasználásával biztosítani az emberhez méltó életminőség elérését.

Étkeztetés: Az intézmény gondoskodik hideg, illetve meleg ételről alkalmilag vagy rendszeresen a szolgáltatást igénybe vevő hajléktalan személy részére. Étkezési lehetőség biztosítása: munkanapokon az RSZTOP program keretében meleg ebéd, illetve adományok formájában hideg élelmiszer. Az étkeztetés lehetőségének biztosítása 2017. évtől a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal együttműködve pályázati program keretében történik. Napi egy tál előre csomagolt ebédet biztosított valamennyi igénybe vevő részére. Az étel melegítéséhez és elfogyasztásához kulturált körülmények állnak rendelkezésre.

Felügyelet: Az intézmény szolgáltatásait igénybe vevő hajléktalan személyek, személyi és vagyon tárgyainak biztonsága érdekében végzett szolgáltatás, melyet erre a feladatra megbízott személy alkalmazásával és kamerarendszerrel biztosított.

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás: az igénybe vevő segítése mindennapi életvitelében, személyes környezete rendben tartásában, mindennapi ügyeinek intézésében, valamint a személyes szükségleteinek kielégítésére szolgáló lehetőségek és eszközök biztosítása, ha ezt saját háztartásában vagy annak hiányában nem tudja megoldani.

Szállítás: Az ügyfeleknek - szükségleteihez igazodva -, egészségügyi intézményekbe, egyéb hivatalos ügyeik intézéséhez, szervezett szabadidős programok, családi és társas kapcsolatok ápolásához, ingóságaik szállításához nyújtott segítség. Indokolt esetben a szolgáltatás az intézmény gépkocsijával biztosított.

Készségfejlesztés: Az igénybe vevő társadalmi beilleszkedését segítő magatartásformáinak, egyéni és társas készségeinek kialakulását, fejlesztését szolgáló helyzetek és alternatívák kidolgozása, lehetőségek biztosítása azok gyakorlására.

Lakhatás: Alapvető szükségletek kielégítésének keretében a rászoruló hajléktalan személyek igényeihez, egészségi állapotukhoz igazodó lakhatási megoldás biztosítása. Szállásnyújtó szolgáltatások: éjjeli menedékhely, átmeneti szállás, külső intézményi férőhely.

Megkeresés: szociális problémák által érintett vagy veszélyeztetett azon egyének közvetlen, illetve közvetett módon történő elérése vagy felkutatása (a releváns szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás céljából), akik vélhetően jogosultak egy adott szolgáltatásra, de azt bármilyen okból elérni nem tudják.

Utcai szociális szolgálat I-II.

Az utcai szociális munka célja az ellátatlan, de az intézményes ellátással szemben bizalmatlan, az utcán tartózkodó egyének, csoportok szociális és mentális segítése, elsősorban életmentés, megelőzés, integrálás céljából. Az intézmény 2022. évben is a hajléktalan személyek minél szélesebb körű és zavartalan ellátása érdekében együttműködési megállapodást írt alá a Nyugat-dunántúli Regionális Diszpécserszolgálattal, a Mentőszolgálattal, a Rendőrséggel, a Közterület felügyelettel, valamint a Markusovszky Kórházzal. Rendszeres kapcsolat van a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal, az országban működő hajléktalan ellátó szervezetekkel, a régióban működő egészségügyi és más szociális intézményekkel, a Munkaügyi Központtal, a Nyugdíjbiztosítási Igazgatósággal, az Egészségbiztosítási Pénztárral stb. A társaság 2022. évben is két utcai szolgálat működtetésével biztosította a hajléktalan emberek felkutatását, az ellátásukat biztosító információk nyújtását, a nappali melegedőbe, illetve az éjjeli menedékhelyre irányításukat, krízis esetben azonnali ellátásuk megszervezését.

Ebben az évben is kiemelt figyelmet kapott a krízisidőszakban az esetleges kihívásos események megelőzése az érintettek éjjeli menedékhelyre, illetve szükség esetén kórházba szállításával. Az utcai szolgálat naponta 7-22 óra között dolgozott, azonban a téli krízisidőszakban hétvégén és ünnepnapokon is szolgálatot teljesítettek 16-22 óra között. Ezzel együtt vármegyei hatáskörű krízis autó működik. A Mentőszolgálattal, a Rendőrséggel, a Markusovszky Kórházzal, a Közterület Felügyelettel, és a Pálos Károly Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálattal a hajléktalansággal összefüggő feladatok évek óta együttműködési megállapodásban kerülnek rögzítésre, melynek keretében közös járőrözések történnek, mind a rendőrséggel, mind a Pálos Károly Családsegítő Szolgálat utcai szociális munkásaival. Együttműködéshez az ÁNTSZ is csatlakozott. 2022. évben a két szolgálat munkatársai összesen 69 fő utcai hajléktalannal kerültek kapcsolatba, közülük 7 fő volt nő.

Éjjeli menedékhely

A hajléktalanok éjjeli menedékhelye az önellátásra és a közösségi együttélés szabályainak betartására képes hajléktalan személyek éjszakai pihenését, valamint krízishelyzetben éjszakai szállás biztosítását lehetővé

tevő szolgáltatás. Az intézmény szolgáltatásait azok vehetik igénybe, akik éjszakáikat közterületen vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben töltik.

Az éjjeli menedékhely működtetésének legfontosabb célja, hogy egyetlen hajléktalan személy se legyen kénytelen éjszakáit utcán, közterületen tölteni. Az éjszakai pihenés mellett az éjjeli menedékhely biztosítja mindazokat a szolgáltatásokat, amelyek az alapvető fizikai szükségletek kielégítéséhez nélkülözhetetlenek. Az éjjeli menedékhely térítésmentesen biztosít ellátást azoknak a hajléktalan embereknek, akik utcán, közterületen nem lakás céljára szolgáló helyiségben lennének kénytelenek tölteni éjszakáikat. Az éjjeli menedékhely 25 férőhelyes, ami a téli krízisidőszakban 20 férőhellyel bővül. Az éjjeli menedékhely 2022. évben is folyamatosan teljes kihasználtsággal üzemelt. 2022. évben az éjjeli menedékhely szolgáltatásait 124 fő vette igénybe, közülük 108 fő volt férfi és 16 fő volt nő.

Az éjjeli menedékhely szolgáltatásai a következők:

- Lakhatás, éjszakai pihenés biztosítása:
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- Étkeztetés, étel melegítéshez, tálaláshoz, elfogyasztáshoz szükséges feltételek biztosítása
- Esetkezelés
- Ügyintézés
- Gondozás
- Szocioterápiás foglalkoztatás
- Felügyelet
- Szállítás
- Postacím, telefon használat
- Tanácsadás
- Információ nyújtás
- Egészségügyi alapellátás megszervezése
- Betegszobai elhelyezés
- Természetbeni juttatások
- Készségfejlesztés, szabadidős programok szervezése

Nappali melegedő

A nappali melegedő elsősorban az éjjeli menedékhely szolgáltatásait igénybe vevőket és az utcán élőket szólítja meg, de a rehabilitációs programokba be kívánja vonni azokat a potenciálisan hajléktalan embereket is, akiknek egészségi állapotuk, szociális- és munkaerő-piaci kompetencia-hiányuk miatt az önálló lakhatásuk megtartása veszélyben van, munkaerőpiacra történő kivezetésük pedig csak foglalkoztatási rehabilitáció után valósulhat meg.

A nappali melegedő lehetőséget biztosít a hajléktalan személyek részére

- közösségi együttlétre,
- pihenésre,
- személyi tisztálkodásra,
- személyes ruházat tisztítására,
- étel melegítésére, tálalására, elfogyasztására.

Azzal, hogy a nappali melegedő az I. számú utcai szociális munkás szolgálat és az éjjeli menedékhely egy telephelyen működik hatékonyabban biztosítható az intézményes ellátással szemben idegenkedő hajléktalan emberek bizalmának megnyerése, az ellátórendszerbe való bevonása. Az éjjeli menedékhely szolgáltatásait igénybe vevőknek reggel 7 órakor - amikor az éjjeli menedékhely bezár - nem kell elhagyniuk az intézményt, hanem az épületen belül működő nappali melegedő szolgáltatásait vehetik igénybe. Ezzel a működéssel megelőzhetővé válik, hogy az éjjeli menedékhelyről reggel 7 órakor elküldött emberek jelentős része napközben közterületen töltsen idejét. Minden szolgáltatást igénybe vevő számára biztosított a tisztálkodás és a személyes ruházat tisztításának feltételei. Biztosított a ruházat és egyéb személyes dolgok biztonságos őrzése, lehetőség szerint a ruházat pótlása.

Az étkeztetés biztosítása 2017. évtől a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal együttműködve pályázati program keretében történik. Napi egy tál előre csomagolt ebéd biztosított valamennyi igénybe vevő részére. Az étel melegítéséhez és elfogyasztásához kulturált körülmények állnak rendelkezésre a nappali melegedőben. A nappali melegedőben történik a hajléktalan emberek okmánypótlása, hivatalos ügyintézése is. A hajléktalan lét gyakori velejárója a személyes okmányok elvesztése, azt azonban valamennyien tudják, hogy legalább személyi igazolvánnyal rendelkezniük kell ahhoz, hogy a sorozatos rendőrségi feljelentéseket elkerüljék. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés szigorodásának következtében egyre gyakrabban igényelnek segítséget a TB kártya pótlásához, az adóigazolvány megkéréséhez. Az esetek többségében akkor kérnek segítséget a hajléktalan emberek, amikor munkaviszonyt kívánnak létesíteni. Postacímét minden utcai, illetve éjjeli menedékhely szolgáltatásait igénybe vevő hajléktalan embernek biztosított, amennyiben ezt igénylik.

A nappali melegedőben biztosított szolgáltatások:

- Nyitott klub
- Háztartási vagy háztartást pótló szolgáltatások
- Természetbeni juttatások:
- Esetkezelés
- Gondozás
- Felügyelet
- Csomagmegőrzés biztosítása
- Szállítás
- Információs szolgáltatás
- Tanácsadás
- Munkaerőpiaci szolgáltatások
- Készségfejlesztés, szabadidős programok szervezése, azon való részvétel biztosítása
- Egészségügyi ellátás
- @ pont használata

A nappali melegedő férőhelyszáma: 40 fő, az igénybe vevők napi átlagos száma egész évben meghaladta az engedélyezett férőhelyszámot, a téli leghidegebb napokon a 60 főt is eléri a megfordulók száma. 2022. évben 159 fő fordult meg a nappali melegedőben.

Átmeneti szállás

A hajléktalanok átmeneti szállása azoknak a hajléktalan személyeknek az elhelyezését biztosítja, akik az életvitelszerű szálláshasználat és a szociális munka segítségével képesek az önellátásra.

Az átmeneti szálláson élő hajléktalan emberek foglalkoztathatóságának javítása, önálló lakhatásuk segítése érdekében fejleszteni kívánt szolgáltatások:

- Önálló lakhatásra történő felkészítés egyéni és csoportos szociális munka formájában
- A munkavállalási esélyeket segítő képzések, tréningek felkutatása és támogatása
- A kiléptető lakások számának bővítése, minőségének javítása
- Koedukált elhelyezés lehetőségének biztosítása az átmeneti szálláson

A szolgáltatás működtetésétől várt eredmények:

- A szolgáltatást igénybe vevők képessé válnak az önálló életvitelre.
- Az életkoruk, egészségi állapotuk miatt önálló életvitelre már nem képes hajléktalan emberek segítséget kapnak ahhoz, hogy a számukra megfelelő ellátáshoz jussanak.

Az intézmény a hajléktalan személyek minél szélesebb körű és zavartalan ellátása érdekében együttműködési megállapodást írt alá a Nyugat-dunántúli Regionális Diszpécserszolgálattal, a Mentőszolgálattal, a Rendőrséggel, a Közterület felügyelettel, valamint a Markusovszky Kórházzal. Rendszeres kapcsolat van a Hajléktalanokért Közalapítvánnyal, az országban működő hajléktalan ellátó

szervezetekkel, a régióban működő egészségügyi és más szociális intézményekkel, a Munkaügyi Központtal, a Nyugdíjbiztosítási Igazgatósággal, az Egészségbiztosítási Pénztárral stb. Továbbra is komoly problémát jelent az átmeneti szálláson, hogy a lakók jelentős hányada olyan idős, beteg, fogyatékos, illetve pszichiátriai beteg ember, akik önálló életvitelre nem képesek, az ő elhelyezésük tartós bentlakásos intézményben lenne indokolt.

Az átmeneti szálláson 2022. évben 134 fő fordult meg, közülük 108 fő volt férfi és 26 nő. Az átmeneti szálláson az év során 48 fő jogviszonya szűnt meg, közülük 8 fő költözött albérletbe, ezek között piaci albérlet és önkormányzati bérlakás is egyaránt megjelent. Az éjjeli menedékhelyre 5 esetben „került vissza” lakó, ennek leggyakoribb oka a vállalt együttműködés be nem tartása volt. Az elhalálozások száma 10 fő volt és a Hajléktalanok otthonába is 4 fő került tartós elhelyezésre. 19 fő ismeretlen helyre távozott.

Az átmeneti szálláson biztosított szolgáltatások a következők:

- Lakhatás
- Esetkezelés
- Ügyintézés
- Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás
- Felügyelet
- Csomag-, érték-, vagyonmegőrzés
- Szállítás
- Postacím, telefon használat
- Tanácsadás
- Információnyújtás
- Egészségügyi alapellátás megszervezése
- Természetbeni juttatások
- Készségfejlesztés
- Munkavégzés lehetőségeinek megszervezése
- Utógondozás
- Személyes tárgyak őrzése

Egészségügyi ellátás

Háziorvosi rendelő

A Zanati úti telephelyen a hajléktalan ügyfelek komplex ellátásának érdekében háziorvosi rendelő, egészségügyi ellátás, addiktológus, pszichiátriai ellátás biztosított.

Tüdőszűrés

A kliensek évente tüdőszűrésen vesznek részt. A vizsgálaton megjelentek száma 2022-ben 184 fő volt. Ebből szakvizsgálatra tovább lett küldve 2 fő.

Addiktológiai szakrendelés

Az intézményt felkereső hajléktalan személyek között egyre több az egészségügyi ellátásból kiszoruló, vagy az azt igénybe venni nem tudó pszichés-mentális problémákkal küzdő hajléktalan ember, akiknek gyógyítását és szociális, mentális segítségét kevesen vállalják. Az intézményben havi 4 órában addiktológus - pszichiáter szakember egyéni terápia keretében nyújt segítséget a szenvedélybetegségekkel küzdő, illetve különböző pszichiátriai megbetegedésekben szenvedő lakóknak, emellett a szociális munkásoknak is a pszichiátriai beteg kliensekkel való szakmai munkához. Az addiktológus foglalkoztatásával, sokkal hatékonyabbá vált az alkoholproblémák, illetve a különböző pszichiátriai kórképek kezelése, javult a kapcsolat az egészségügyi intézményekkel (pl. Pszichiátriai Osztály, Intaháza). Az adott időszakban ezt a szolgáltatást 146 fő vette igénybe. A rendszeresen pszichiátriai gyógyszert szedők száma 2022-ben 48 fő volt. Ebből 2 főnek 2 hetente, 2 főnek 4 hetente 1 főnek 3 hetente 1 főnek 10 naponta szakorvos által előírt injekciós kezelésre van szüksége. A többiek rendszeres gyógyszeres terápiában részesülnek.

Betegszobai ellátás

Az egészségügyi ellátás fontos eleme, hogy szükség esetén elhelyezést biztosít azon hajléktalan kliensek számára, akiknek gyógyulása, javulása rendszeres felügyeletet igényel. A betegszobára érkező ápoltak csaknem mindegyike általánosan legyengült állapotban kerül be. A betegek benntartózkodási időtartama nem limitált, mindig az egyéni ápolási szükséglet határozza meg. Az intézmény egészségügyi részlegén elsősorban azok a hajléktalan személyek helyezhetőek el, akik nem szenvednek semmilyen fertőző betegségben, állapotuk nem teszi indokolttá a kórházi kezelést, valamint önellátásra részben képesek. A betegszobai elhelyezést az éjjeli menedékhelyen, az átmeneti szálláson, valamint az utcán élő hajléktalan személyek is igénybe vehetik. A hajléktalan beteg emberek felvételét sok esetben azért utasítják el a kórházak, mert állapotuk aktív kórházi ágyat még nem igényel. Problémát jelent azoknak az ápolása is, akik kórházi kezelésük után utókezelést ugyan nem igényelnek, de lábadozásuk időszakában egészségügyi ellátásra még szükségük lenne.

2023-ban a betegszobában elhelyezettek száma 36 fő volt, közülük 7 fő többször is részesült kórházi fekvőbeteg osztályon ellátásban.

Az elhelyezés indokát képező fő betegségtípusok

- akut megbetegedés (elsősorban légzőszervi)
- baleseti sérülés, törés, égés
- bőrbetegségek (lábszárfekély)
- cukorbetegség
- pszichiátriai betegség
- leromlott fizikai állapot
- szívbetegség
- COPD
- műtétek utáni állapot (trauma, sebészet, urológia, szájsebészet)

Járóbeteg ellátás

A háziorvosi szolgálat heti két alkalommal vehető igénybe. Az ellátásba újonnan bekerülők, illetve az átmeneti szállásra felvételüket kérők minden esetben egészségügyi állapot felmérésen vesznek részt. A krónikus betegségek kezelése, a rendszeres recept felírások mellett fontos szerepet kapnak a különböző szűrővizsgálatok, illetve az akut esetek kezelése. A hajléktalanokat ellátó háziorvosi rendelőben ellátott esetek száma 2860 fő volt, ebből 293 fő esetben került sor szakrendelésre való tovább küldésre. Recept felírásra 2208 alkalommal került sor.

Hajléktalan utógondozói ellátás

A társaság utógondozást végez azon hajléktalan személyek esetében, akik az önálló lakhatásra segítséggel képesek. Az utógondozó lakások között van 1 db saját tulajdonú 3 szobás lakás, 15 db önkormányzati lakás és 6 darab piaci alapon működő bérlemény. Összesen a 22 db lakásban 42 fő lakik. Esetükben az utógondozását 2 fő szociális munkás végzi. Az ellátásban lévő személyekkel a kapcsolattartás egyéni szabott intenzitású. Az utógondozás célja, hogy segítse a lakók önálló lakhatásának megtartását, krízis esetén megfelelő megoldást nyújtson, és preventív módon megakadályozza az ellátórendszerbe történő „visszaesést”. Fontos, hogy az utógondozás éve alatt, hosszú távú és biztonságos lakhatási megoldáshoz jussanak a rászoruló személyek (pl.: önkormányzati bérlakás).

Az utógondozás keretében rendszeresen végzett feladatok:

- Albérlet látogatások – változó intenzitással, szükség szerint, de havonta legalább egyszer mindenhol eljutnak a munkatársak.
- Pénzkezelés napi szinten. A kliensektől érkező különböző bevételekből (fizetés, rokkantsági ellátás, segélyek, nyugdíj) a kötelező kiadások teljesítése (lakbér, térítési díj, rezsi, tartozások). Aki igényli, ő a pénzbeosztásban is segítséget kap.
- Ügyintézés (önkormányzat, rendőrség, különböző szolgáltatóknál, hivataloknál)
- Élet produkálta események, problémák kezelése (karbantartás, vásárlás, kórházlátogatás)
- Költöztetések. Kiléptető lakásokon belül, átmeneti szállásról lakásba, vagy éppen fordítva. Adomány bútorok, felajánlások eljuttatása a célszemélyhez.

- Közüzemi órák adatainak leírása, fogyasztás figyelése.
- Kapcsolattartás a lakások tulajdonosaival.
- Kapcsolattartás a hivatalos szervekkel, közüzemi szolgáltatókkal, szomszédokkal, bérleménykezelőkkel.
- Halálesettel kapcsolatos teendők (leltárfelvétel, hozzátartozóval kapcsolatfelvétel).
- Adminisztrációs munka. Személyi anyagok elkészítése, frissítése, felülvizsgálata. Különböző szerződések, kérelmek előkészítése.
- Karbantartásokkal kapcsolatos teendők.
- Szociális- és mentálhigiénés kapcsolattartás az ügyfelekkel. Cél, hogy a kiléptető lakásokból tovább tudjanak lépni az önálló lakhatás felé.

Fejlesztő foglalkoztatás

A 2022. évben a fejlesztő foglalkoztatás mindkét foglalkoztatási formában - fejlesztési jogviszony és munkaviszony - 2022. január 1. és december 31. között folyamatos volt a Vörösmarty u. 36. és a Lovas utca 23. szám alatti telephelyeken. 2022-ben a fejlesztő foglalkoztatásban 37 fő vett részt. Csak fejlesztési jogviszony keretében 17 fő került foglalkoztatásra, közülük 2 fő több esetben is megfordult a foglalkoztatásban az év során. Csak munkaviszony keretében történő foglalkoztatásban 13 fő vett részt. Hét fő mindkét foglalkoztatási formában megfordult: fejlesztési jogviszony keretében történő foglalkoztatási formából léptek át munkaviszonyos foglalkoztatásba egészségi-, illetve mentális állapotváltozásuk, munkához való pozitív hozzáállásuk, motiváltságuk és készségeik, képességeik fejlődése alapján.

Kézműves Kuckó Ajándékbolt

Az ajándékbolt 2017 májusa óta üzemel, Szombathely belvárosában, a Fő tér 23/B szám alatt várja a vásárlókat, érdeklődőket. A fejlesztő foglalkoztatás során előállított termékek fő értékesítési csatornája továbbra is - a vírushelyzet után már ismét az egész évben nyitva tartó - ajándékbolt.

Bedolgozói munka

2022. évben is folyamatosan zajlott a Dekorand Kft által biztosított csomagoló munka a MAM Hungária Kft részére, hetente kb. 40.000 db babatermék csomagolócímke készült el. A fejlesztő foglalkoztatás fontos része a bedolgozói munka, egyrészt rendszeres bevételt jelent, másrészt az egyszerűen elvégezhető munkafolyamat több olyan személy foglalkoztatását teszi lehetővé, akik képességeik miatt önálló munkavégzésre nem alkalmasak, egyszerű betanított munkafolyamatot képesek végezni.

Közfoglalkoztatás

A 2022-es évben a társaság foglalkoztatási részlege két közfoglalkoztatási mintaprogramot és több hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programot valósított meg. A hosszabb időtartamú programok nagy része a Kormányhivatal által indított szakmai képzés megvalósítására irányult. A projektekben összesen 123 hátrányos helyzetű ember dolgozott, illetve vett részt valamilyen Kormányhivatal által szervezett felzárkóztató képzésen.

Hajléktalan Közfoglalkoztatási Mintaprogram

A pályázati célcsoport a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Kft. szolgáltatásait igénybe vevő, vagy az utcai szociális szolgálattal kapcsolatban álló álláskereső, viszont munkaképes állapotú hajléktalan, vagy a hajléktalanság veszélyzónájában élő emberek. A szociális foglalkoztatás mellett jelentős létszámú ellátott hajléktalan személy részére biztosít munkaterületet és jövedelemforrást. A korábbi évben kezdődő program 2022. február 28-án zárt, majd az új projekt 2022. március 1-jével 24 fő bevonásával indult. A programok létszámának meghatározásakor minden esetben figyelembe kellett venni a közfoglalkoztatási programok átlagléttségét, illetve a tervezett tevékenységek optimális létszámigényét. A 2022-es évben összesen 56 fő dolgozott.

A programban az előző évekhez hasonlóan öt munkaterület köré kerültek csoportosításra a közfoglalkoztatottak munkakörei:

- zöldterület gondozás (szemétszedés, parkfenntartás, fűnyírás, ároktisztítás, nem használt, üresen álló önkormányzati területek gondozása);
- szociális tüzelőfeldolgozás;
- intézményi -és gépkarbantartás;
- szociális mosoda üzemeltetés;
- segédápolói munka.

Egyedi Start Mintaprogram

Belügyminisztérium egyedi startmunka közfoglalkoztatási mintaprogramja keretében papírbrickettálót és kreatív műhelyt (asztalosipari, és gravírozó) üzemeltet. A programhoz tartozik egy varroda is, ahol 1 fő varrónő dolgozik. A program az egészségügyi állapotuk miatt tartósan munka nélkül maradt és a munkanélküli létből hosszú ideje szabadulni nem tudó hátrányos helyzetű embereket célozta meg. A célcsoport elhelyezkedéséhez fontos a szervezett munkavégzésbe történő bevonásuk, a testi és szellemi képességeik munkavégzéssel történő megőrzése, illetve fejlesztése. A közfoglalkoztatottak képességeiknek megfelelő munkát végeztek, emellett viszont folyamatosan értéket termeltek a város lakosságának, a hátrányos helyzetű embereknek, a szociális ellátórendszernek és a helyi közfoglalkoztatási programoknak.

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitás által nyújtott szolgáltatások:

Az önkormányzat a Szt.-ben meghatározott közösségi ellátásokon belül a pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátását a Szombathelyi Egyházmegyei Karitással (a továbbiakban: Szervezet) kötött ellátási megállapodás alapján látja el. A megállapodás alapján a Szervezet kötelezettséget vállal arra, hogy az Szt.-ben meghatározott közösségi ellátásokon belül a pszichiátriai- és szenvedélybetegek ellátását az alábbi intézményeiben biztosítja:

Hársfa-ház Pszichiátriai-és Szendvedélybetegek Nappali Ellátója

Az intézmény célja

A pszichiátriai- és szenvedélybetegek nappali ellátásának célja, hogy a magasabb szintű intézményi elhelyezést nem igénylő pszichiátriai- és szenvedélybetegek részére komplex gondozás keretében öntevékenységére, önsegítésére épülve biztosítsa a szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust, közösségi együttlétet, mely során minőségibb életet élhet saját lakó környezetében. A nappali ellátás, mint szociális háló segíti a pszichiátriai és szenvedélybetegek mindennapi eligazodását, hogy komplex, szakszerű segítséget kapjanak céljaik megvalósításához. Legfontosabb az egyéni életminőség javítása, beleértve a fizikai, egészségi és pszichés állapotot, az egyén függetlenségi foka, valamint a társadalmi kapcsolat és a környezet lényeges jelenségeinek szubjektív viszonyának kialakítása. Az intézményben nyilvántartásba vett, a perifériára szorult szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek reintegrálása a társadalomba, szem előtt tartva a felépülés, az egyéni szükségletek és az önrendelkezés elvét.

Személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatás, a tizennyolcadik életévüket betöltött fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai és szenvedélybetegek részére, amely az öntevékenységre, az önsegítésre épülve biztosítja az ellátást igénybe vevők igényei alapján a kulturális, szabadidős, önismereti, képzési, lakossági és családi programok, találkozók szervezését, lebonyolítását. Lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, védett környezetben történő 4 órás munkavégzésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére.

A nappali ellátás célja, hogy a pszichiátriai és szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, ill. olyan terápiás programokat szükséges biztosítani, amelyek hozzájárulnak az ellátottak társadalmi re-integrációjához. Szolgáltatási elemek: tanácsadás, készségfejlesztés, háztartási és háztartást pótló segítségnyújtás, étkeztetés, esetkezelés, gondozás, közösségi fejlesztés. A felépülésben benne van a saját identitás, önálló döntések, kockázat és felelősségvállalás, a munkában, fejlődésben, önbecsülésben való kapcsolatok, szerepek megélése.

Kiemelt feladat a pszichiátriai és szenvedélybetegek minél szélesebb körének elérése, fogadása. A szerhasználatnak, valamint járulékos ártalmainak csökkentése, a változás elindítása és segítése. Az életmód,

életvitel váltásának ösztönzése, az utógondozás, illetve a visszaesés megelőzése. Az ismeretek átadása, az önértékelés erősítése, a magatartás és a kapcsolatok megváltoztatása, az erőforrások feltárása. A szenvedélybetegek nappali intézményének nem feladata az alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő személyek egészségügyi gondozása, azonban az intézményben szervezett foglalkozások, és programok révén megvalósul az életmód-változtatás ösztönzése, a visszaesés megelőzése, szükség esetén rehabilitációs elhelyezés facilitálása, annak megszervezése.

A nappali ellátásba felvételt nyertek közül, akinek legalább 40%-os egészségkárosodása van, igény szerint lehetőség van napi 4 órában könnyű fizikai munkát végezni. Amennyiben nincs rokkantsági fokozata annak a szabadidő hasznos eltöltése mellett (Isd: programok részénél) a terápiás életvezetést segítő programokba kerül bevonásra.

A mentális kezelés folyamatában előtérbe kerül az egyénre szabott gondozás, a rendszeresség, fokozatosság, következetesség. A szolgáltatások igénybevételének az alapja az önkéntesség, őszinteség. A bekerüléshez a felekezeti hovatartozás nem kerül feltétel, de fontos a lelki gondozás.

Az ellátott célcsoport jellemzői:

A pszichiátriai megbetegedés az egyén életében bekövetkezett zavar, amelyet az egyéni és környezeti tényezők inetraktív, egymásra ható módon formálnak és alakítanak. A pszichiátriai betegek jelentős része halmozottan hátrányos helyzetű: betegségük mellett anyagi gondokkal is küzdenek, sokuknak nincs versenyképes végzettsége, egy idő után sokan elszigetelődnek családjuktól is, s végleg magukra maradnak. Egzisztenciális kiszolgáltatottságuk sok esetben párosult lelki problémákkal, és vezetett alkoholizmushoz, depresszióhoz, szellemi és szomatikus leépüléshez. A pszichiátriai betegek legtöbbször megváltozott munkaképességű, rokkantsági ellátásban vagy rokkantnyugdíjban részesül, illetve vannak, akik betegségük korai kezdete vagy életkoruk miatt nem rendelkeznek munkaviszonnyal, így ellátással sem. Betegségük miatt alkalmazkodási és kapcsolatteremtési nehézségeik vannak. Életkorukat tekintve, 18 évtől- idős korig, férfiak és nők egyaránt. A BNO besorolásukat nézve széleskörű spektrum jellemzi őket, vannak köztük skizofréniával, bipoláris megbetegedéssel, dysztiámiával, kevert szorongásos depresszóval, alkalmazkodási zavarral, pánikbetegséggel küzdők, és előfordul az enyhe mentális retardáció is.

Szenvedélybetegek esetén az intézménybe azokból a pszichiátriai és szenvedélybeteg alap- és szakellátást végző intézményekből kerülnek be a kliensek, ahol már megszabadultak szerfüggőségüktől és pszichológiai függőségük is oldottabb. Legnagyobb számban az alkoholfüggőség jellemzi őket. A szerfüggőséggel háttérben valamennyi esetben pszichés probléma, diagnosztizált kórkép is fellelhető.

A szer fogyasztása által személyiségük és magatartásuk, problémakezelési módjuk eltér, nehezebben kezelhetők, néhány esetben agresszívek lehetnek. Egzisztenciális és családi problémákkal küzdenek, egy idő után sokan elszigetelődnek családjuktól is, és végleg magukra maradnak. Többen elkövettek már szuicid kísérletet, hiszen kiszolgáltatottságuk sok esetben párosult lelki problémákkal, és vezetett alkoholizmushoz, depresszióhoz, szellemi és szomatikus leépüléshez. Betegségük miatt (a pszichiátriai betegekhez hasonlóan) alkalmazkodási és kapcsolatteremtési nehézségeik vannak. Férfiak és nők egyaránt igénybe veszik a szolgáltatást, 18. életévtől idős korig jellemzően. A legjellemzőbb függőség az alkoholprobléma, internethasználat, valamint a kábítószer fogyasztás negatív hatásai miatt szeretnék életmódot váltani. Az itt folyó terápiás foglalkozások lehetőséget adnak a változás elérésére.

Szikla Pszichiátriai Betegek Nappali Ellátója

Az intézmény célja, feladata:

Szombathely Megye Jogú Várossal, a Szombathelyi Kistérséggel, és az egyházmegye területén a plébániai egyházközségekkel és települési önkormányzatokkal kötött együttműködési megállapodások alapján szociális alap és szakosított ellátást biztosít pszichiátriai betegek számára. A nappali ellátás célja, hogy a 18. életévüket betöltött fekvőbeteg – gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve re- integrálódjanak a közösségbe.

Az intézmény szolgáltatásai:

Az intézmény az ellátást igénybe vevők részére szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatást nyújt, a helyi igényeknek megfelelő közösségi programokat szervez, valamint helyet biztosít a közösségi szervezésű programoknak, csoportoknak. A szolgáltatás nyitott

formában, az ellátotti kör és a lakosság által egyaránt elérhető módon működik. Helyet biztosít közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, a személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tállására és elfogyasztására.

Szolgáltatások:

- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése, az önálló munkavégzéshez szükséges készségek fejlesztése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- speciális önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- egészségügyi ellátás körébe tartozik a felvilágosító előadások szervezése, tanácsadás az egészséges életmódról, torna lehetőségének biztosítása, valamint a mentális gondozás. Mindezt az öntevékenységre, az önsegítésre építve.

A pszichiátriai betegek nappali intézményében olyan programok zajlanak, melyek lehetővé teszik az ellátást igénybe vevőnek a társadalomba, a korábbi közösségébe történő visszailleszkedését. Ennek keretében az intézmény programjai nyitottak, kívülálló számára is hozzáférhetőek. Bekerülésnél a vallási hovatartozás nem feltétel, de fontos a lelki gondozás. Ebben nagy szerepet vállal a Karitás lelkésze, akihez a heti bibliafoglalkozáson kívül is bármikor bizalommal fordulhatnak. A nappali intézmény működésének nem része a pszichiátriai gondozás, de szükség szerint kapcsolat van az ellátott kezelőorvosával, vagy a pszichiátriai gondozóval, továbbá a hozzátartozókkal, valamint olyan személyekkel, akik fontos szerepet játszanak az ellátott életében.

Szikla Községi Pszichiátriai Gondozó

Az intézmény célja, feladata:

Segítségnyújtás az intézményhez forduló pszichiátriai betegek számára egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában, illetve fejlesztésében; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; szociális és mentális gondozásukban, és az egészségügyi ellátáshoz, pszichológiai, jogi tanácsadáshoz való hozzájutásukban. A szolgáltatás az egyéni ellátotti igények figyelembevételével nyújt - a legtöbb esetben hosszú távú - gondozást, melynek egyik alappillére az ellátottak aktív és felelős részvétele, valamint a természetes közösségi erőforrások bevonása a segítő folyamatba annak érdekében, hogy az általunk gondozott mentális betegek értékesnek és hasznosnak érezzék magukat mind az egyén, a család, a társadalom szintjén. Intézményünk a közösségi pszichiátriai gondozás és a pszichoszociális rehabilitáció minden formáját a pszichiátriai beteg otthonában, illetve lakókörnyezetében térítésmentesen biztosítja.

Az ellátottak köre

- elsősorban a saját otthonukban élő, nem veszélyeztető állapotú pszichiátriai betegek Szombathelyen és a kistérségben, akiknek a betegsége ambuláns szakellátás, ill. szakgondozói ellátás mellett egyensúlyban tartható, és akik életvitelükben, valamint szociális helyzetük javításában igényelnek segítséget,
- a tüneteket mutató, de eddig pszichiátriai kezelés alatt nem álló, illetve a pszichés zavar kialakulása szempontjából veszélyeztetett személyek,
- a szociális intézményben élő, vagy hosszabb kórházi kezelés alatt álló pszichiátriai betegek, akik lakóhelyükön stabil háttért és kontrollt igényelnek.

Rév Szenvedélybeteg Alacsonyküszöbű Szolgálat

Az alacsonyküszöbű ellátás célja, feladata:

Az alacsonyküszöbű pszicho-szociális ellátás keretében célok:

- a szenvedélybetegek és közvetlen környezetük minél szélesebb körének elérése és fogadása,
- a szerhasználatnak, valamint járulékos ártalmainak csökkentése,
- a változáshoz vezető úton való elindítás, annak segítése és az életvitelbeli problémák kezelése.

A szolgáltatás igénybevétele ingyenes, a szerhasználat nem kizáró ok, a jelentkezés a szolgálathoz önkéntesen történik, az anonim módon történő szolgáltatás igénybevétele biztosított a kliensek számára. Célcsoportja az addiktológiai problémával küzdő személyek és hozzátartozóik, illetve a deviáns életvitelű fiatalok közül kerül ki. Az intézmény a szolgáltatásaival kiemelt szerepet játszik a nehezen elérhető, rejtőzködő életmódot folytató célcsoport elérésében, hiszen, legnagyobb arányuk nem jelenik meg sem a szociális, sem az egészségügyi ellátórendszerben. A segítő folyamat során lehetőség szerint feltárással kerülnek a belső és külső erőforrások, cél a a szenvedélybetegséggel kapcsolatos ismeretek átadása, az önértékelés erősítése, az életvitel, a magatartás, a kapcsolatrendszer változtatása az elérni kívánt eredmény érdekében. Ezen kívül biztosított számukra az egészségügyi és szociális ellátásokhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége. Tanácsadás a szermentes élet eléréséhez, illetve ártalomcsökkentés eléréséhez. Hosszabb terápiaikra való továbbküldés megszervezése.

Nyújtott szolgáltatások:

- a) Pszicho-szociális intervenciók
- b) Információs, valamint felvilágosító szolgáltatások
- c) Telefonos, információs vonal fenntartása
- d) Megkereső munka
- e) Drop In klub

Prevenció:

A 2022. év során számos előadás valósult meg a diákság számára megelőző jelleggel. Célja a felnövekvő generáció figyelmének felhívása a tudatmódosító szerek használatának veszélyeire. Az idei évben sem rendeződött a szakmai ajánlás körüli törvényi háttérnek a rendezése. Ennek ellenére több középiskola is szívesen fogadta az előadásokat. A közép- illetve szakközépiskolák mellett általános iskolában is létrejött az előadás - Egészség hét alkalmából. A témakörök bővültek a szenvedélybetegségekről, drogokról, designer drogokról, számítógép- játékfüggőség, alkohol témakörökben. Ez évben több preventív előadást zajlott a Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól szervezett gyerektáborban Nardán.

Csoportokkal végzett szociális munka:

A korábbi években indított csoportok 2022-ben is működtek. Sikeresen megszólítani egy közösséget, akik mindig jelen vannak a foglalkozásokon. Hozzájuk sokszor csatlakoznak új tagok is. Lehetőség szerint csoportfoglalkozás zajlik Kőszegen a Dr. Nagy László Gyógy- és Rehabilitációs Intézményben. Szombathelyen a Vasi TEGYESZ-ben, illetve Gencsapátiban az Ernuszt Kelemen Gyermekvédelmi Intézmény ellátottai számára. A csoportok hatékonysága igen sikeresnek mondható, a kistérségi működési terület ellenére is. A csoportok heti – kétheti rendszerességgel kerülnek megtartásra amennyiben az intézmények lehetőséget adnak rá. A férfiak (51 fő) aránya lényegesen magasabb a női (16 fő) ellátottak számánál. Ennek egyik oka lehet, hogy az alkoholizmusban a férfiak aránya országosan is magasabb. Az évek során egyre inkább az a tapasztalható, hogy a nők száma egyre inkább emelkedik, sajnos egyre több nő válik szenvedélybeteggé. Számos tényező vezet ahhoz, hogy valaki szenvedélybeteggé váljon, mint pl. válás, túlterheltség, munka- karrier, mindennapi problémák, valamilyen mélyebb trauma elszenvedése. Ezek a társadalom minden szereplőjére hatással vannak. Tapasztalatok szerint az alkoholbetegek nagyobb arányban kérnek segítséget, illetve a lakosság körében magasabb a számuk. A 2022. évben a legtöbben alkoholproblémájuk miatt kértek segítséget. Megfigyelhető, hogy nagyban visszaesett a korábbi évekre jellemző herbál, illetve egyéb designer típusú anyagok használata intézményi statisztikánk szerint. Ebben az évben egy fő kért segítséget kokainhasználat miatt.

Rév Szendélybeteg Közösségi Gondozó

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitásztól fenntartott Rév Szendélybeteg Közösségi Gondozó 2012. január 1-től 40 fő ellátására nyert 3 éves pályázatot (Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal). 2016-ban a

feladatmutatót 48 fő ellátására módosították. Az ellátottak számát tekintve 2022-ben is meghaladta ez a létszám a 48 főt. Ahogy a korábbi években, így tavaly is az érintetteket és a hozzátartozóikat felekezeti hovatartozás nélkül tudta az intézmény fogadni.

Közösségi gondozás célja, feladata:

A közösségi ellátás célja, hogy az általa gondozott szenvedélybetegek integrált és teljes jogú tagjai maradjanak a társadalomnak, illetve reintegrálódjanak a közösségbe. Filozófiája szerint, a negatív folyamatok megállíthatók és megfordíthatók, a változásra és a felépülésre mindig van lehetőség. A szenvedélybetegségek hatékony kezelésének fontos tényezője, hogy a beavatkozás minél korábban megtörténjen. A közösségi gondozás alapszolgáltatás, melynek keretében a klienseknek biztosítani kell, hogy számukra lakókörnyezetükben valósuljon meg a segítségnyújtás. A lakókörnyezet megismerésével lehetőség nyílik arra, hogy egyénre szabott gondozási terv készüljön, amely eredményesebbé teszi a bizalom kiépítését és segíti a beavatkozási célok, stratégiák kialakítását, tervezését, valamint a kompetenciahatárok tisztázását. Azáltal, hogy betekintés történik a kliens mindennapi életébe, felhasználva a természetes erőforrásait, hatékony eredmények érhetőek el. Segítséget kapnak a kliensek az egészségi és pszichés állapotuk javításában; meglévő képességeik és készségeik megtartásában és fejlesztésében; munkához való hozzájutásukban; a mindennapi életükben adódó konfliktusok feloldásában és problémáik megoldásában; a szociális és mentális gondozásukban; egészségügyi ellátáshoz való hozzájutásukban és egyéni rehabilitáció szervezésében.

Kiemelt szerepet kapnak a társadalmi helyzet okozta aktuális élethelyzetek. A szenvedélybetegség hátterében általában van egy tartósan fennálló akut feszültséghelyzet, melyet kiválthat a munkanélküliség, lelki- vagy anyagi problémák, családi konfliktusok/válás, krónikus betegség stb. 2022-ben is megjelentek a szolgálat életében ezek a háttértényezők. A feszültséghelyzetek társadalmi szinten kezdenek mindennaposá válni az emberek életében, a problémamegoldó eszközök pedig nem állnak a rendelkezésükre. A szerhasználat, illetve függőség hátterében gyakran rossz stressz kezelési-, illetve megküzdési mechanizmusok állnak, ezért fontos, hogy az ellátást igénybe vevők birtokába legyenek mindazon ismereteknek és készségeknek, amelyek segítik sikeres rehabilitációjukat. A célok elérése érdekében fontos a motiváció fenntartása, az önálló életre való képesség-, életviteli készségek, valamint problémamegoldó készségek fejlesztése, a munkaerőpiacra való reintegrálódás, a szabadidő hasznos eltöltése. Ezen célok megteremtését szolgálják az egyéni terápiás kapcsolat mellett a csoportfoglalkozások is.

Mindemellett a családlátogatásoknak is fontos szerepe van abban, hogy szolgáltatások komplex módon lakókörnyezetükben biztosíthatóak legyenek a kliensek számára, hiszen a kistelepüléseken a társadalmi, közösségi megítélés, stigmatizáció sokkal inkább érvényesül, mint nagyobb városokban, így a reintegrálódásnak kisebb az esélye. Továbbá a szenvedélybetegség az egész családi működést érintő, idővel elsődlegessé váló stressz forrásként jelenik meg. Fontos, hogy minden humán és szakmai segítséget megkapjanak ahhoz, hogy a kliensek hozzátartozóinak élete is újra kiegyensúlyozottá válhasson. Sok esetben a lakókörnyezeti gondozás teszi csak lehetővé, hogy a hozzátartozóval is megtörténjen a találkozás és sikeresen bevonható legyen a gondozási munkába. A szolgálat feladatellátási szerződésben vállalta Szombathely és kistérségében a szenvedélybetegek közösségi gondozását, ennek alapján a szerződésben lévő településeken olyan segítő munka zajlik, mely nagyban épít mind a kliensekkel, hozzátartozóikkal és háziorvosokkal, illetve a települések jegyzőivel való együttműködésre is és a folyamatos kapcsolattartásra egyaránt. Ők fontos jelzőrendszerként működnek a szolgálat számára.

Egyéni terápiás kapcsolat:

Az egyéni terápiás kapcsolat első lépése a szolgálat és a kliens közötti együttműködési megállapodás elfogadása, egy feltétlen bizalmon és őszinteségen alapuló kapcsolat kialakulásában. A bizalom kialakításához a teljes feltétel nélküli elfogadás képessége szükséges a segítő oldaláról, hiszen a szenvedélybetegségben küszködő emberek többsége másokkal szégyelli a problémáit megosztani. Számos esetben a hozzátartozókon keresztül érhető csak el a kliens. Gyakran az orvosi rendelőkben,

hirdetőablakon elhelyezett plakátokon feltüntetett információk alapján keresik fel az intézményt, ezen kívül jól működő internetes oldalon is kapcsolatot tarthatnak a kliensek. A közösségi gondozók és a koordinátor is rendszeresen segítő beszélgetéseket folytatnak a kliensekkel. Ezekon a beszélgetéseken feltárják a kliens élethelyzetében fellelhető problémák eredetét, a pszichiáter szakorvossal együtt aktuális pszichés állapotát, családi körülményeit és minden olyan külső tényezőt, ami a szenvedélybetegséget előidézhette, illetve eredményezhette. Gondozási tervben a gondozó és az érintett közösen meghatározzák a rövid és hosszú távú célokat, melyben a kliens fejlődése érdekében önmagával szembeni elvárásai a meghatározóak. Aktuális probléma esetén a segítő szakemberek krízisintervenciót alkalmaznak. Ezen kívül lehetőségük van a klienseknek a pszichiáterrel, lelkésszel, illetve jogással is felvenni a kapcsolatot. A hosszú távú együttműködés eredményessége mérhető az egyén szermentességének idejében, valamint a körülötte megváltozott körülményekhez, illetve környezeti változásokhoz való alkalmazkodásban is. Egyéni terápiás kapcsolat 2022. január 1 -től december 31-ig 53 fővel valósult meg. Heti - kétheti rendszerességgel (illetve az egyén aktuális állapotától függően, akár több alkalommal).

Csoportokkal végzett szociális munka:

A szolgálatnál folyó szakmai munka másik alappillére a csoportokkal végzett szociális munka. A szenvedélybetegség jellemzője a kötöttségek kerülése, mely a csoportok működésére is kihatással van. Bár változó létszámmal működtek a vírushelyzet miatt volt, hogy hetekig nem volt lehetőség megtartani a sok beteg miatt, ennek ellenére a csoportok hatékonysága igen sikeresnek mondható és folyamatos. A csoportok heti rendszerességgel kerülnek megtartásra. Az egyéni segítő beszélgetések, valamint a csoportfoglalkozások egyaránt az intézményben zajlanak. A csoportfoglalkozások igény szerint teret adnak a készségfejlesztésnek, kikapcsolódásnak, élményszerzésnek és nem utolsósorban a személyiségfejlődésnek is. A foglalkozásokon való részvételnek sem feltétele a felekezeti hovatartozás.

Rév Szendvedélybeteg Nappali Ellátó

A nappali ellátás célja, feladata:

A cél a szenvedélybetegek komplex bio-pszicho-szociális rehabilitációja, önsegítő aktivitások támogatása, az integráció és reintegráció, valamint a társadalmi kirekesztettség megakadályozása, a kliens környezetében élők - a társadalom - negatív attitűdjének megváltoztatása. Nappali megnevezés arra utal, hogy a szolgálat napközbeni ellátást nyújt szenvedélybetegek részére. Fontos, hogy ezek a szolgáltatások az ellátottak széles köre számára legyenek elérhetőek, és a szenvedélybetegségből adódó sokrétű problémára egyéni megoldások megtalálását segítse elő. A szer- vagy viselkedési addikció hatásaiban nemcsak a visszaélő egyén érintett, hanem a családtagjai, a szűkebb, tágabb környezete is, ezért a szolgáltatásoknak nem elég csak az egyént megcélolni, hanem a környezetében élők számára is elérhető ellátásokat kell biztosítani a szenvedélybetegek nappali ellátása keretében. A szolgáltatás egyéni szükségletekre alapozott, hosszabb távú ellátásokat kínál, amely nagymértékben épít az ellátottak aktív-és felelős részvételére, valamint a nyitott programokon résztvevők kooperatív készségére. Az ellátásban résztvevők életkorát tekintve a korhatár 16. betöltött életév, törvényes képviselő hozzájárulása mellett.

Biztosított szolgáltatások:

A megállapodásnak és a házirend által kialakított kereteknek megfelelően alakul a nappali ellátó élete, melyben jelenleg 40 fő szenvedélybeteg vesz részt. A nappali ellátásban résztvevők személyi tisztálkodás és a személyes ruházat mosási lehetőségével élhetnek. Hétköznapokon, munkanapokon egyszeri meleg ételmezt, valamint teát, üdítőt, vizet biztosít az intézmény számukra. Továbbá lehetőség van egyszeri hideg ételmezt is. A kedvezményes meleg étkezési lehetőséget helyi étteremmel kötött szerződés biztosította az ellátottak részére. Az étkezésért kedvezményes térítési díjat kell fizetni, amelynek összege jövedelemarányosan van megállapítva. Továbbá segítséget kaphatnak a hivatalos ügyek intézésében, szabadidős programok szervezésében, szakellátás hozzájutásához, munkavégzés lehetőségének szervezésében, életvitelre vonatkozó tanácsadásban, életvezetés segítésében, speciális önszerveződő csoportok támogatásában.

Szakosított szociális ellátások:

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátásokat saját fenntartású intézményeinek segítségével, vagy ellátási szerződés alapján nyújtja intézményi keretek között a szociális ellátórendszer szereplőinek bevonásával. (Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, Fogyattkkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft., Szombathelyi Egyházmegyei Karitás, Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ, Vas Vármegyei Szakosított Szociális Intézet)

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Szombathely Megyei Jogú Város Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma (KEF) a 2019. évi újjá szerveződését követően a város és a vármegye területén végez preventív és koordinációs feladatokat az állampolgárokat érintő függőségek, devianciák (például alkohol és drogproblémák, játékszenvedélyek) kezelésében, az egyének és családok életében bekövetkező abúzusok (például családon belüli erőszak, áldozattá válás) megszüntetésében, a gyermek- és ifjúságvédelem területén, a bűnmegelőzés és egészségvédelem kapcsán, valamint a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítésében. A KEF kapcsolatban áll számtalan megelőző tevékenységet végző helyi civil szervezettel, oktatási intézményekkel, gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, az egészséges életmódot értékékként kezelő szakemberekkel és szervezetekkel, a rendőrséggel, a büntetés-végrehajtás intézményével, városszerte mindazokkal, akik segítséget nyújthatnak a problémákkal küzdő lakosság számára.

A szombathelyi KEF rendszeres tagjai:

- Vas Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Erzsébet Ifjúsági alap (ERIFA)
- Vasi Ifjúságért Egyesület
- Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Drogambulancia
- Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete
- Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete – Védőnői Szolgálat
- Országos Rendőr-főkapitányság Szombathelyi Hívásfogadó Központ
- Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar
- Telehumanitás Egyesület
- Vas Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály
- FÉHE Nonprofit Kft.
- Vas Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztály
- AGORA Szombathely
- Szombathelyi Áldozatsegítő Központ (ÁSK)
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás Rév Szenvedélybeteg Segítő Szolgálat
- Eötvös Lóránd Tudományegyetem Savaria Egyetemi Központ
- Humán Harmónia Alapítvány
- Országos Mentőszolgálat
- Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda (EFI)
- Szombathelyi Tankerületi Központ
- Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
- Hátrányos Helyzetű Fiatalokat Támogató Közhasznú Egyesület (HÁROFIT)
- Vas Vármegyei Gyermekvédelmi Központ és Általános Iskola
- Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (TEGYESZ)
- Közterület Felügyelet
- Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet (SZOBVI)
- Tíz Lépcső Alapítvány

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság közigazgatási hatósági eljárást, ha valószínűsíthető, hogy valamely személy vagy csoport faji, nemzetiségi hovatartozása, bőrszíne, anyanyelve vagy társadalmi származása miatt kedvezőtlenebb bánásmódban részesül és a felsorolt tulajdonságai, származása miatt érte sérelem. A hatóság a kérelem alapján vizsgálatot folytat le, és jogsértés, azaz az egyenlő bánásmód követelményének megsértése esetén kötelezheti a munkáltatót, vagy az állami, önkormányzati szervezeteket a jogsértés megszüntetésére, illetve bírságot is kiszabhat. Ha a diszkrimináció személyek nagyobb csoportját érinti, akkor közérdekű személyiségi jogi pert vagy munkaügyi pert indíthat.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Szombathely Megyei Jogú Városban népkonyha nem működik, ezért a népkonyhán kiosztott ételadagok száma nem releváns. A szociális étkeztetést a városban a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekejélési Szolgálat látja el szerződés alapján.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
43	igen	380 253	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az intézményi ellátottság Szombathely városban megfelelő, mivel 43 db olyan köznevelési intézmény működik, amely tornateremmel/tornaszobával ellátott. Sportcsarnok a 2019. évi KSH adatok alapján 1 db van, továbbá a könyvtárakból az adott évben kikölcsönzött egységek száma eléri a közel 400 ezres egységsszámot. A KSH 2019-ben 28 db közművelődési intézményt tartott nyilván.

A fentiekén kívül az önkormányzat széles spektrumú közösségi programokat, fórumokat szervez a lakosság számára. Kiemelt jelentőségű az Érezd Szombathelyt! programsorozat, melynek keretében 2022-ben a rendezvények megvalósításáért 10, többségében az önkormányzat fenntartásában működő szervezet tevékenykedik, akik a programok összehangolásával tartalmas és minőségi kikapcsolódást kínálnak. Az elsősorban szabadtéri helyszíneken megvalósuló nyári kínálatot két éve a Covid világjárvány miatti lezárások hívták életre, amikor nagylétszámú és beltéri eseményeket nem lehetett rendezni. Így az önkormányzattal közösen összefogtak a városban működő kulturális, turisztikai, művészeti, egyházi és civil szervezetek, és új, egészségügyi kockázatot nem jelentő közösségi színtereket töltöttek meg a szabad ég alatt kulturális tartalommal és étellel. A cél a járvány miatt bezárkózott lakosság és város „felrázása”, a helyiek és a Szombathelyre érkező vendégek felvidítése, számukra új közösségi élmények létrehozása.

A városban minden évben megrendezésre kerül a Szociális Hét, valamint az Egészség Napok programsorozat is. A Covid világjárványt követően a 2023. évben megrendezésre kerül a Savaria Történelmi Karnevál, amely a város legjelentősebb turisztikai rendezvénye.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;
Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal.
- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 31/2022. (I.27.) Kgy. számú határozatával elfogadta Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Konceptiója és Stratégiája elnevezésű dokumentumot.

A dokumentum célja, hogy azok számára, akik önkéntes tevékenységet szeretnének végezni, biztosítva legyen a lehetőség arra, hogy ezt jól szervezett, biztonságos körülmények között, megfelelően motiválva tudják megtenni. Ehhez szükséges, hogy az önkéntes tevékenységet szándékozni vágyók számára rendelkezésre álljon az a fogadó szervezet, aki az önkéntesnek jelentkező személy számára a legmegfelelőbb tevékenységet tudja biztosítani. További cél, hogy a fogadó szervezetek, akik az önkéntes tevékenységek hasznélvezői, elégedettek legyenek az önkéntesek munkájának színvonalával, ezáltal lehetőleg egy hosszú távú együttműködés jöjjön létre a fogadó szervezet és az önkéntes tevékenységet végző között. Természetesen cél továbbá, hogy növekedjen a szombathelyi fogadó szervezeteknél önkénteskedő polgárok száma is.

Az önkéntesség keretében megvalósítandó főbb feladatok:

- **Fogadó szervezetek bekapcsolása:** meg kell szólítani a fogadó szervezeteket, illetve a potenciális fogadó szervezeteket, hogy csatlakozzanak az önkormányzati rendszerbe, ezáltal biztosítva a változatos és folyamatos önkéntes tevékenységek hozzáférhetőségét.
- **Informatikai irányító rendszer felépítése:** ha a fogadó szervezetek segítségével megfelelően sokszínű tevékenységet sikerül biztosítani, akkor meg kell találni a módját annak, hogy ezek közül a lehetőségek közül az adott önkéntes megtalálja a számára megfelelőt. Ehhez elengedhetetlen egy korszerű informatikai rendszer működtetése
- **Önkéntesség társadalmi megbecsülésének növelése:** felmérések alapján az önkéntes tevékenységet végzők úgy érzik, alacsony az önkéntesség társadalmi megbecsülése. Akkor lehet növelni az önkéntesek számát, ha az a legfontosabb, hogy az önkormányzat és a város számára fontos az önkéntesség és megbecsüli azokat, akik csatlakoznak a rendszerhez.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a helyben élő nemzetiségeket tömörítő önkormányzatok közül az alábbiakkal tart rendszeres kapcsolatot a helyi nemzetiségi kultúra ápolása céljából:

- Szombathelyi Szlovén Önkormányzat - Sobotelska slovenska samouprava
- Szombathelyi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat - Hrvatska samouprava Sambotel
- Szombathely Megyei Jogú Város Német Önkormányzata - Deutsche Selbstverwaltung der Stadt Steinamanger
- Szombathely Megyei Jogú Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata

- e) helyi lakossági önszerveződések;

Az önkormányzat a Szervezeti és Működési Szabályzata szerint kapcsolatot tart a lakosság önszerveződő közösségeivel, kezdeményezi a velük való együttműködést, és előkészíti, véleményezi az együttműködésre vonatkozó megállapodások tervezetét. A közgyűlés 2013-ban fogadta el Szombathely Megyei Jogú Város Civil Konceptióját, az utolsó jóváhagyás 2018. évben történt.

Szombathely Megyei Jogú Város 2023-2028 időszakra szóló Civil Konceptiója jelenleg előkészítés alatt van. A tervezetben szereplő KSH adatok alapján a 2021-2022-es időszakban az alábbi civil szervezetek működtek a városban.

Az önkormányzat ténylegesen működő civil szervezetnek tekinti azt a szombathelyi székhelyű civil szervezetet vagy országos szervezet tagszervezetét, amelynek telephelye, egyéb központja Szombathelyen van, programjai a városhoz kapcsolódnak és az önkormányzat által 2014. évben kialakított Önkormányzati Támogatások Rendszerében (ÖTR) legalább egyszer beregisztrált. Ez 307 civil szervezetet jelent, amely a bíróság.hu oldalon található Szombathelyen bejegyzett civil szervezetek számának körülbelül 50%-a. Érdeemes megemlíteni, hogy az Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált szervezet között találhatóak olyan országos szervezet tagszervezetei is, amelynek telephelye, egyéb központja Szombathelyen van, programjai a városhoz kapcsolódnak. Ezen szervezetek egy része nem Szombathelyen bejegyzett szervezet.

A statisztikai adatok alapján Szombathely civil szektorának fő tevékenység szerinti megoszlása nem mutat jelentős eltérést az országos tendenciáktól, azonban a felsorolt tevékenységek fedik egymást, mert egy-egy szervezet több tevékenységi területet, feladatot is felvállal.

A szombathelyi nonprofit szervezetek száma						
Tevékenységcsoport	Alapítványok		Társas nonprofit szervezetek		Összesen	
	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista
Kultúra	22	19	70	83	92	102
Vallás	8	7	2	4	10	11
Sport	10	16	111	123	121	139
Szabadidő, hobbi	4	7	77	78	81	85
Oktatás	52	54	23	32	75	86
Kutatás	4	4	10	12	14	16
Egészségügy	32	30	11	14	43	44
Szociális ellátás	20	18	25	32	45	50
Polgárvédelem, tűzoltás	1	2	3	2	4	4
Környezetvédelem	7	7	9	9	16	16
Településfejlesztés	2	4	18	18	20	22
Gazdaságfejlesztés	2	3	11	11	13	14
Jogvédelem	–	0	4	5	4	5
Közbiztonság védelme	1	1	5	6	6	7
Többcélú adományosztás, támogatás	–	0	2	2	2	2
Nemzetközi kapcsolatok	–	0	5	5	5	5
Szakmai, gazdasági érdekképviselet	1	3	37	48	38	51
Politika	–	2	1	1	1	3
<i>még ismeretlen, nem besorolt</i>	–	3	–	17	–	20
Összesen	166	180	424	502	590	682

Forrás: KSH

Az Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált civil szervezetek száma			
Civil szervezet tevékenységi köre	Egyesület	Alapítvány	Összesen:
sport	56	2	58
kulturális	34	7	41
szociális	7	0	7
egészségügyi	7	11	18
oktatási	7	4	11
egyéb	18	4	22
Összesen:	129	28	157

Forrás: Önkormányzati adatok

Ahogy az a 2013. évben elfogadott Civil Konceptió is lefektette, az önkormányzat fontosnak tartja partnerség kialakítását a civil szervezetekkel, rajtuk keresztül pedig a lakossággal. Az együttműködések különböző formában valósulnak meg. Az önkormányzat információt cserél a civil szervezetekkel, kikéri a civil szervezetek és a lakosság véleményét, támogatja azokat, egyes szervezetekkel feladat-ellátási megállapodást köt. A támogatások fejében a teljesség igénye nélkül a civil szervezetek programokat valósítanak meg, eredményeket hoznak a városnak, az önkormányzat programjait részben bonyolítják, színesítik vagy látogatják.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Vas Vármegyei Roma Területi Nemzetiségi Önkormányzat az alábbi tevékenységeket végzi a roma kisebbséghez tartozó lakosság esélyegyenlőségének biztosítása érdekében:

- az önkormányzat 2022. évben a kötelező feladatokon túlmenően (kötségvetés elfogadása és módosítása, zárszámadás) a települési roma önkormányzatokkal közösen megvalósítandó rendezvényeket, illetve a vármegyei roma nap és a vármegyei rendőr-roma sportnap lebonyolítását végzi
- a vármegyei roma nap lebonyolítására központi kulturális forrásból nyert finanszírozást az önkormányzat
- az önkormányzat 2019-ben kötött együttműködési megállapodást a Mozgássérültek Zala Megyei Egyesületével annak érdekében, hogy a rászorulóknak élethelyzetén közösen javítsanak
- ahogy a korábbi paktumok esetében, úgy a 2021-2027-es uniós ciklusban is a Vas Vármegyei Foglalkoztatási Paktum keretében létrehozásra kerülő Paktum Szervezethez csatlakozik az önkormányzat;
- az önkormányzat együttműködési megállapodásokat kötött Vas vármegyei civil szervezetekkel.

A Roma Önkormányzat együttműködik az önkormányzat által fenntartott Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal. A Szolgálat munkatársai a város azon területein, ahol a családok életében jelentkező problémák halmozódása tapasztalható, jelentős közösség fejlesztő munkát valósít meg. A közösségfejlesztés eredményeként a roma származású, halmozottan hátrányos helyzetű, sok esetben elszegényedő családok képessé válnak arra, hogy hátrányaik generációról-generációra ne öröklődjenek tovább.

A Roma Önkormányzat évek óta együttműködik a HÁROFIT Közhasznú Egyesülettel. A célcsoportokat (romák, mélyszegénységben élők, gyermekek, idősek, nők, fogyatékosokkal élők) nem külön, hanem együtt vizsgálva elmondható, hogy a tevékenységük során nem a származást, hanem a rászorultságot tekintik elsődlegesnek. Így gyakran előfordul az ügyfelek között a nem roma származású is.

Példák a tevékenységekre:

- szemléletformáló, egészségre nevelő és életmódprogramok,
- szabadidős programok, felzárkóztatás-korrepetálás, nyári tábor gyermekeknek,
- részvétel a HEP Fórum tevékenységében
- közreműködés a vármegyei roma tanulmányi ösztöndíj pályázat lebonyolításában,
- kezdeményezések az önkormányzat felé (roma diákok tanulását segítő támogatások, közfoglalkoztatás, rendezvények támogatása, helyiségügyek stb.)

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A roma kisebbséghez tartozók számának részleges ismerete	2022. évi népszámlálási adatok szerint aktualizálás, szociális térkép készítése
Előítéletek, sztereotípiák megjelenése a lakosság részéről a romákkal és a mélyszegénységben élőkkel szemben	Civil szervezetek, roma önkormányzatok aktív tevékenysége a lakosság és a speciális célcsoportok (romák, munkanélküliek, elszegényedő családok, többgyermekesek, hajléktalanok) társadalmi közelítésében. Érzékenytő programok szervezése
Társadalmi integráció hiánya az oktatásban, a munkaerőpiacon, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférésben	Hatékony információátadás, egyéni esetkezelés a problémák célzott feltárása és megoldása érdekében, közösségi szociális munka eszközeivel problémamegoldó képességek fejlesztése, informatikai eszközök használatának segítése (okostelefon, internet)
Adósságspirálba kerülés, kiilleszkedés, bűncselekmények elkövetése	Szakmaképzés, átképzés a munkaerőpiac igényeinek megfelelően, közfoglalkoztatás támogatása, szociális támogatások reálértékének megőrzése, munkavállalásra ösztönző támogatási rendszer kialakítása
Lakhatási nehézségek, piaci alapon történő lakásbérlés ellehetetlenülése, hajléktalanság veszélyei	Közösségi Bérlakás Rendszer lakásállományának bővítése, önkormányzati bérlakások építésének támogatása, lakosság ösztönzése a nem lakott ingatlantulajdon bérbeadására, többgenerációs együttélés támogatása

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	35 863	40 222	76085	47,14%	52,86%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			1 924	2,53%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	5 228	4 948	10176	6,87%	6,50%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	1 145	1 034	2179	1,50%	1,36%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

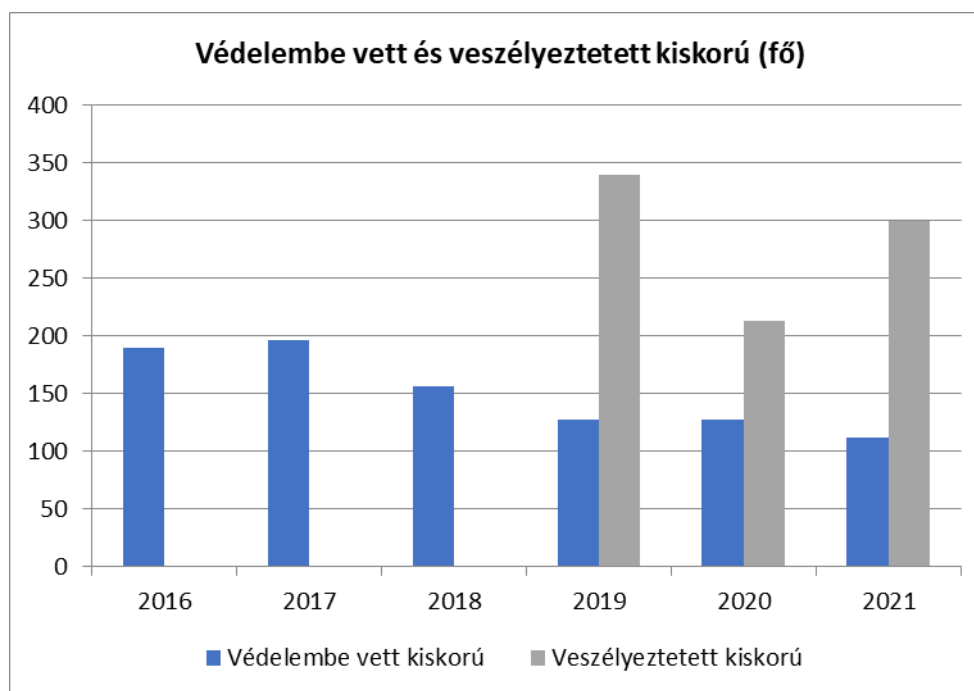
A KSH adataiból kiderül, hogy hasonlóan az osztársadalom nemek szerinti összetételéhez, a nők többen vannak, mint a férfiak. A városban 52,86% a nők aránya, 47,14% pedig a férfiaké. Korcsoportok szerint vizsgálva 0-2 évesek aránya a városban élők 2,53 %-át teszik ki. A 0-14 éves korosztályban a város teljes népességéhez viszonyítva magasabb a fiúk aránya (6,87%), mint a lányoké (6,50%). A tendencia a magasabb életkori csoportban is hasonló, mivel a 15-17 évesek között is magasabb a fiúk aránya (1,50%), mint a lányoké (1,36%). A HEP korábbi fejezeteiben tisztáztuk, hogy Szombathelyen az öregedési index folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, a város lakossága elöregedő, ami új kihívások elé állítja az idősekkel foglalkozó ellátórendszereket és intézményeket. A 0-2 éves korúak alacsony aránya szintén az a helyi lakosság idősödését, és népességcsökkenését jelzi. A nemek arányában bekövetkezett változás, a fiúk magasabb arányát jelezve, a későbbi párválasztás és családalapítás tekintetében hordoz kihívásokat.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A táblázatból látható (4.1.1. számú táblázat), hogy míg 2016-ról 2017-re kismértékben növekedett a védelembe vett kiskorú gyermekek száma, addig a 2018-as évtől kezdve folyamatosan csökkent a védelembe vett kiskorúak száma. 2019-ben 127 fő gyermeket vettek védelembe, ami 35,2%-os csökkenést jelent a 2017-es évhez képest, 2021-ben pedig már csak 112 fő gyermeket. A veszélyeztetett kiskorú gyermekekre vonatkozóan csak a 2019-es évben van elsőként ismert adat, ebben az évben 339 fő veszélyeztetett gyermeket tartottak nyilván. Számuk 2020-ban 213 főre csökkent, majd 2021-ben ismét emelkedett 300 főre.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	190	0
2017	196	0
2018	156	0
2019	127	339
2020	128	213
2021	112	300

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

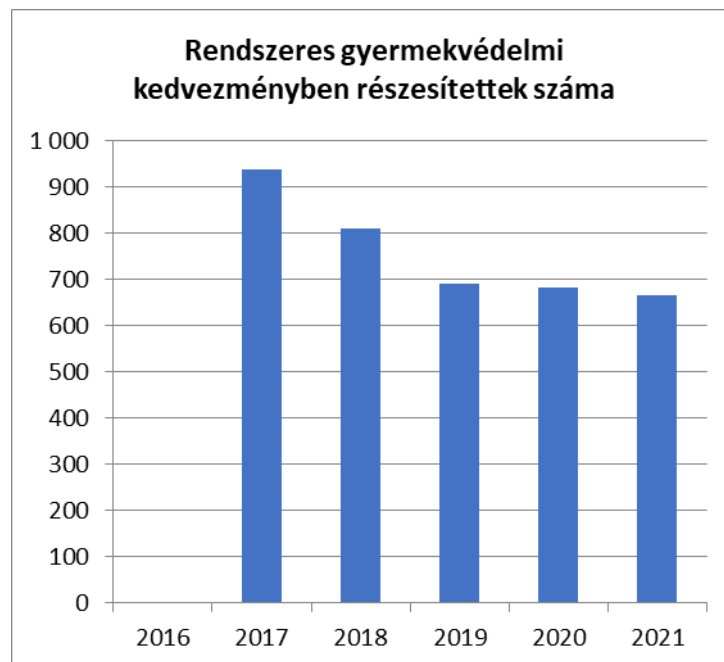
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számának alakulása a vizsgált három évben folyamatosan csökkenést mutatott. Míg 2017-ben 940 gyermek részesült kedvezményben, addig ez a szám 2018-ban 810 gyermekre csökkent, majd tovább folytatódó csökkenéssel 2019-ben már csak 690

gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. A csökkenés két év alatt elérte a 26,6%-ot, mivel 2017-ről 2019-re ennyivel csökkent a kedvezményben részesülők száma. A csökkenés a 2020-as és 2021-es években is tovább folytatódott 683 fővel és 665 fővel. Szombathelyen 2022. évben 496 fő részesült pénzbeli támogatásban, évi két alkalommal, összesen 6.268.000,- Ft került folyósításra a jogosultak részére.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	0
2017	940
2018	810
2019	690
2020	683
2021	665

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

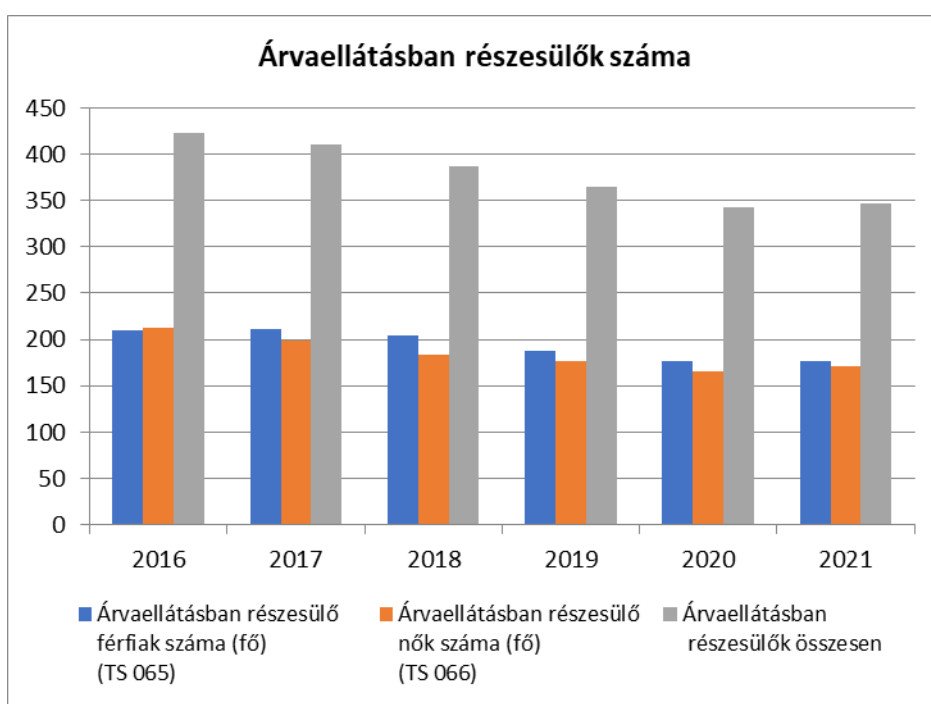
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az árvaellátásban részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent. Míg 2016-ban 423 fő részesült árvaellátásban, addig 2017-ben már csak 410 fő. A csökkenés folytatódott, mivel 2019-ben az ellátottak száma 365 fő volt, 2020-ban pedig 342 fő. képest. A 2021-es évben volt kismértékű emelkedés az előző évhez képest, 342 főről 347 főre. A nemek arányát tekintve a férfiak

a 2016-2018 közötti időszakban részesültek legnagyobb számban árvaellátásban. Esetükben a 2019-2021 közötti időszakban folyamatos csökkenés volt tapasztalható. A nőknél szintén a 2016-2018 közötti időszakban volt a legtöbb jogosult. A csökkenés esetükben is folyamatos volt, egyedül a 2020-as évről a 2021-es évre volt kismértékű emelkedés.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	210	213	423
2017	211	199	410
2018	204	183	387
2019	188	177	365
2020	176	166	342
2021	176	171	347

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

2016-ban bevezetésre került a szünidei gyermekétkeztetés. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 11/1993. (IV.1.) önkormányzati rendelete 13/C. §- a alapján az általános iskolában töltött utolsó tanév végéig a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek is jogosultak a szünetekben az ingyenes étkezésre.

A 2022. évben az évközi szünetekben, illetve a nyári szünetben összesen 102 gyermek számára volt biztosított az ellátás, 4122 adag étel került kiszolgáltatásra, melynek költsége az önkormányzatnak 4.162.098,- Forint összegbe került.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Az önkormányzat nyilvántartása szerint 2023. 08. hóban az ukrán menekült gyermekek száma korcsoportonkénti bontásban a következő:

- csecsemőkorú: 10 fő
- óvodáskorú: 14 fő
- általános iskolás: 48 fő
- középiskolás: 17 fő

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

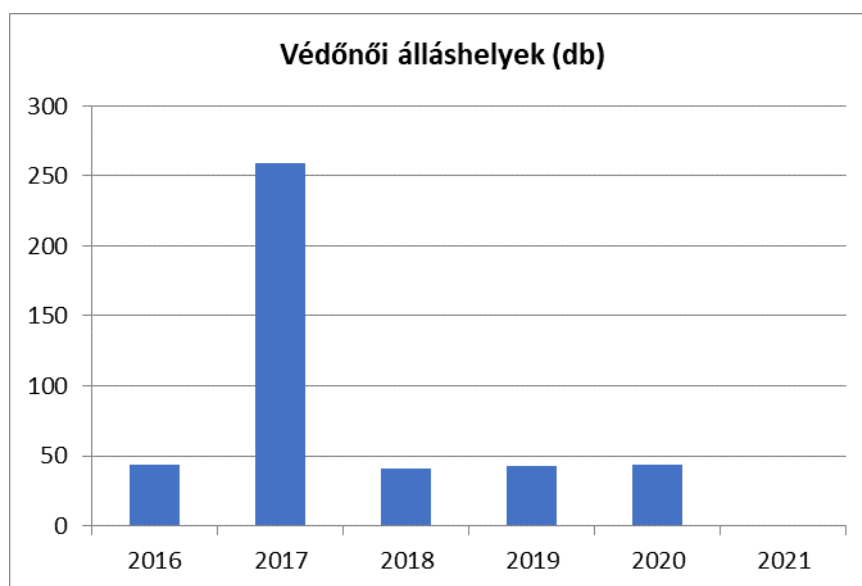
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	44	n.a.	-
2017	40	n.a.	-
2018	41	n.a.	-
2019	43	n.a.	-
2020	44	n.a.	-

2021	0	n.a.	-
------	---	------	---

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

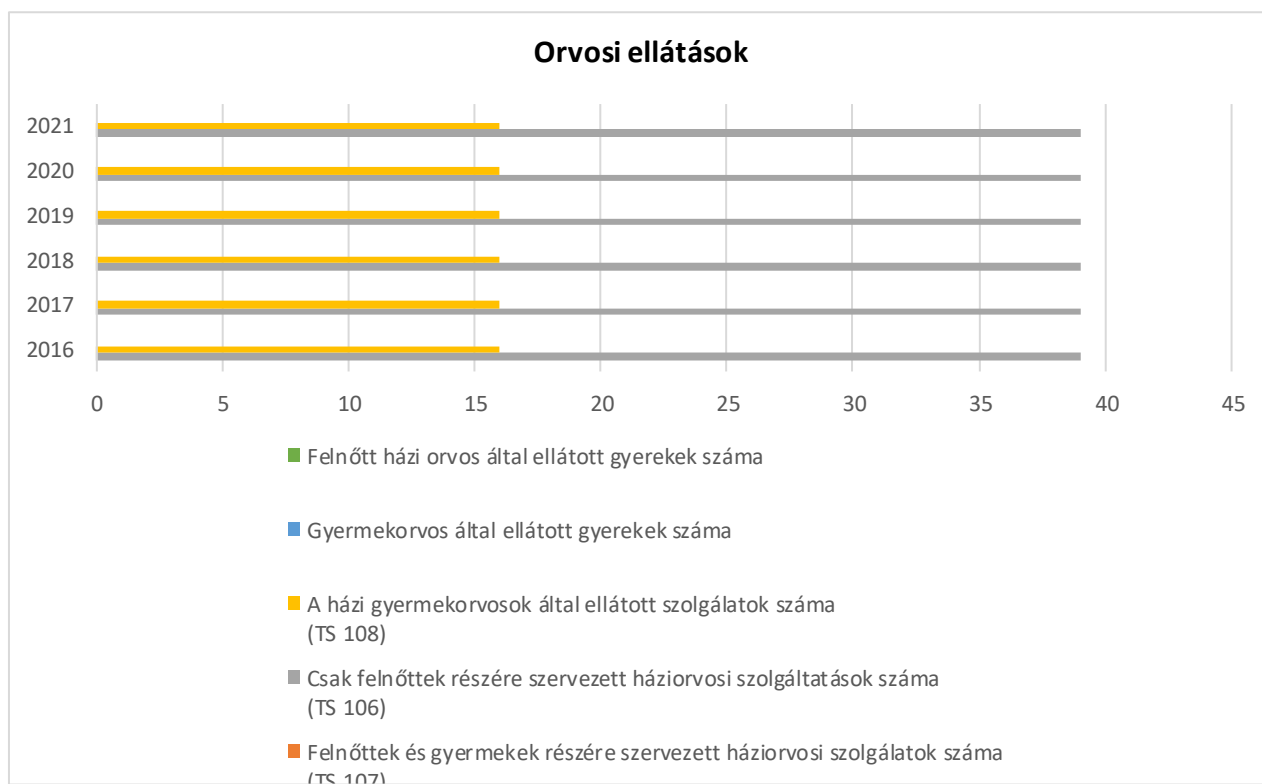
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A betöltött védőnői álláshelyek számát tekintve a vizsgált időszakban nagymértékű elmozdulás nem volt tapasztalható. 2017-ben 40 db védőnői álláshelyet töltöttek be a szakemberek, ez volt a legalacsonyabb státuszsám, a 2016-os évben és 2020-ban pedig a legmagasabb, 44 db betöltött védőnői álláshellyel.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	39	16	n.a.	n.a.
2017	0	39	16	n.a.	n.a.
2018	0	39	16	n.a.	n.a.
2019	0	39	16	n.a.	n.a.
2020	0	39	16	n.a.	n.a.
2021	0	39	16	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A háziorvosi ellátást tekintve, a felnőttek részére nyújtott háziorvosi szolgáltatások száma a vizsgált időszakban nem változott, minden évben 39 darab praxis működött. A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma a vizsgált időszakban állandó volt, 16 db gyermek háziorvosi szolgáltatás működött a városban.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete látja el a védőnői szolgálaton keresztül a 0-7 éves korúak gondozását. A védőnői szakma az alábbi tevékenységekkel segíti a korosztályt és családjaikat:

- A harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének, és a szocializációjának segítése
- A helyes táplálkozási szokások kialakítása, anyatejes táplálás népszerűsítése, az anyák segítése ennek megvalósításában
- Pszichoszomatikus fejlődés figyelése, szűrővizsgálatok elvégzése, eltérések felismerése

Szombathely városban a területi védőnői munkát jelenleg 24 védőnő látja el. A védőnők ellátási területei Szombathely város és a hozzá kapcsolódó külső területek (Sé, Nári). A védőnői ellátási területek a városban működő 7 gyermekorvosi rendelőhöz kapcsolódnak. A 24 védőnői körzetben összesen 5.136 gondozottat láttak el a védőnők 2022 évben. A területi védőnők 22 óvoda ellátását végzik. A gyermekintézményekben védőnői feladatok közé tartozik:

- Közegészségügyi teendők ellátása,
- Egészségnevelési programok szervezése, megvalósítása,
- Egészségfejlesztő előadások szervezése.

A védőnők által elvégzett tevékenységek a 2022. évben az alábbiak szerint alakultak:

- Családlátogatás: 16 593 eset
- Várandós gondozás: 1 052 eset
- 0-7 éves korú gondozottak: 4 776 fő
- Védőnői tanácsadás várandós anyák részére: 5 136 fő
- Védőnői tanácsadás 0-7 éves korúak részére: 9 810 fő
- Távkonzultáció várandós anyák részére: 465 fő
- Távkonzultáció 0-7 éves korúak részére: 2355 fő

A felsoroltakból is jól látszik, hogy a területi védőnői munka rendkívül sokrétű, sok feladatot kell megoldani, ami rendkívüli szervezést igényel. Ennek ellenére a lakossági igényekhez alkalmazkodva, számos közösségi, egészségmegőrző programot szerveznek a területi védőnők.

Év	Védőnői körzetben nyilvántartott 0-7 éves korú gondozottak száma	Védőnői körzetben nyilvántartott családok száma
	Fő	Fő
2017	5795	4021
2018	5556	4112
2019	5510	4167
2020	5401	3960
2021	5318	3926

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

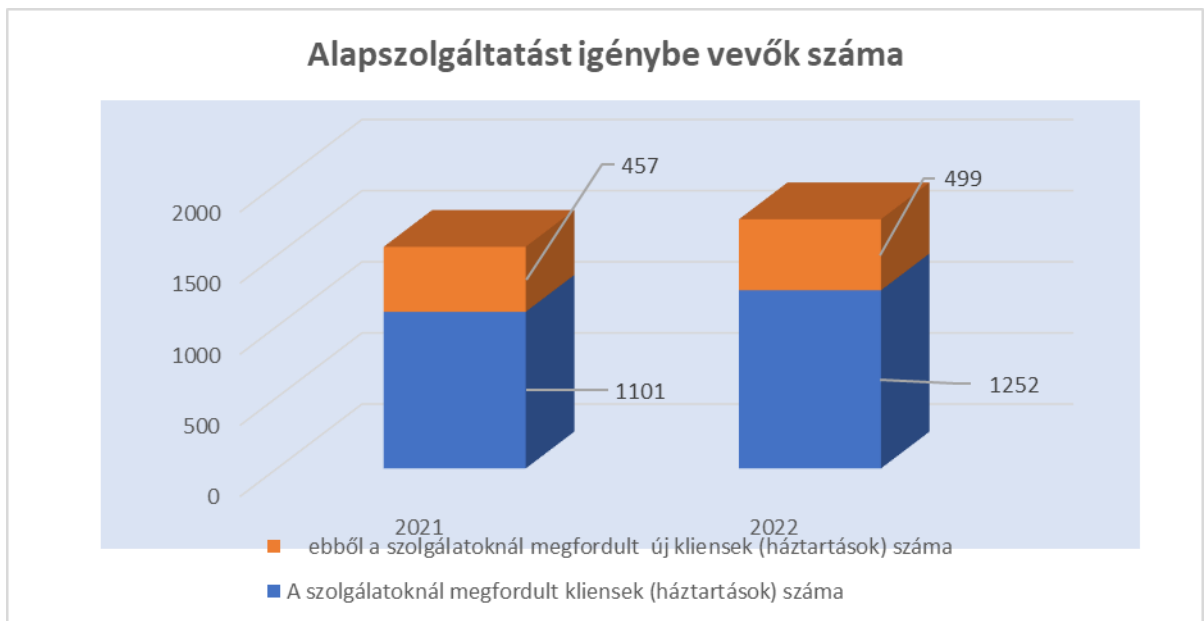
- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Az önkormányzat a gyermekjóléti alapellátásokat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat intézményrendszerén keresztül biztosítja.

A család- és gyermekjóléti szolgálatoknál a 2022. évben 1252 ügyfél (2021. év: 1101 ügyfél) fordult meg, közülük 499 fő (2021. év: 457 fő) volt új.

Az új igénybe vevők száma az előző évihez képest 9,1%-kal emelkedett.

A kliensforgalom 2022-ben 8376, míg ez a 2021. évben 6757 volt. A jelentős, mintegy 24%-os emelkedés a covid járványhoz kapcsolódó korlátozások megszűnésével magyarázható.

A család- és gyermekjóléti központ Szombathely városban, valamint a szombathelyi járás területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosít a család- és gyermekjóléti szolgáltatás keretében.

Az illetékességi területéhez tartozó településekre kiterjedően biztosítja a család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásait, valamint ellátja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet. A szakmai tevékenységet esetenedzserek és tanácsadók végzik. Munkavégzésük során részt vesznek a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések előkészítésében, majd a döntést követően, az érintett családoknál szociális segítő munkát koordinálnak és végeznek.

Az intézményt felkereső családok életében a legfőbb felmerülő problémák voltak:

- anyagi 408 esetben (2021-ben 471),
- egészségügyi 152 esetben (2021-ben 92),
- családi- kapcsolati konfliktus 119 esetben (2021-ben 104),
- életviteli 112 esetben (2021-ben 82),
- gyermeknevelési 105 esetben (2021-ben 115),
- magatartás-teljesítményzavar 69 esetben (2021-ben 33),
- lelki-mentális, pszichiátriai betegség 37 esetben (2021-ben 19),
- ügyintézésrel kapcsolatos 33 esetben (2021-ben 28),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 24 esetben (2021-ben 23),
- családon belüli bántalmazás 23 esetben (2021-ben 25),
- elhanyagolás 19 esetben (2021-ben 19).

Az előző évhez képest emelkedett az egészségügyi problémák megjelenése, melynek oka, hogy több olyan család került a szolgálatok látókörébe, ahol valamelyik családtag gondnokság alatt áll. Továbbra is magas az anyagi problémák miatt érkező ügyfelek száma.

A jelenléti oktatás újra indulásával az oktatási intézményekből érkező jelzések száma jelentős emelkedést mutatott, amelynek hátterében a magatartás-teljesítményzavar, valamint a beilleszkedési problémák nagyobb számú megjelenése állt.

Az esetek döntő többségében a problémák komplexen jelentek meg az egyének, családok életében. A családsegítők a problémához igazítva egyénre szabott komplex esetkezelést biztosítottak, melyhez segítségül hívták az ügyfél természetes és mesterséges támaszait.

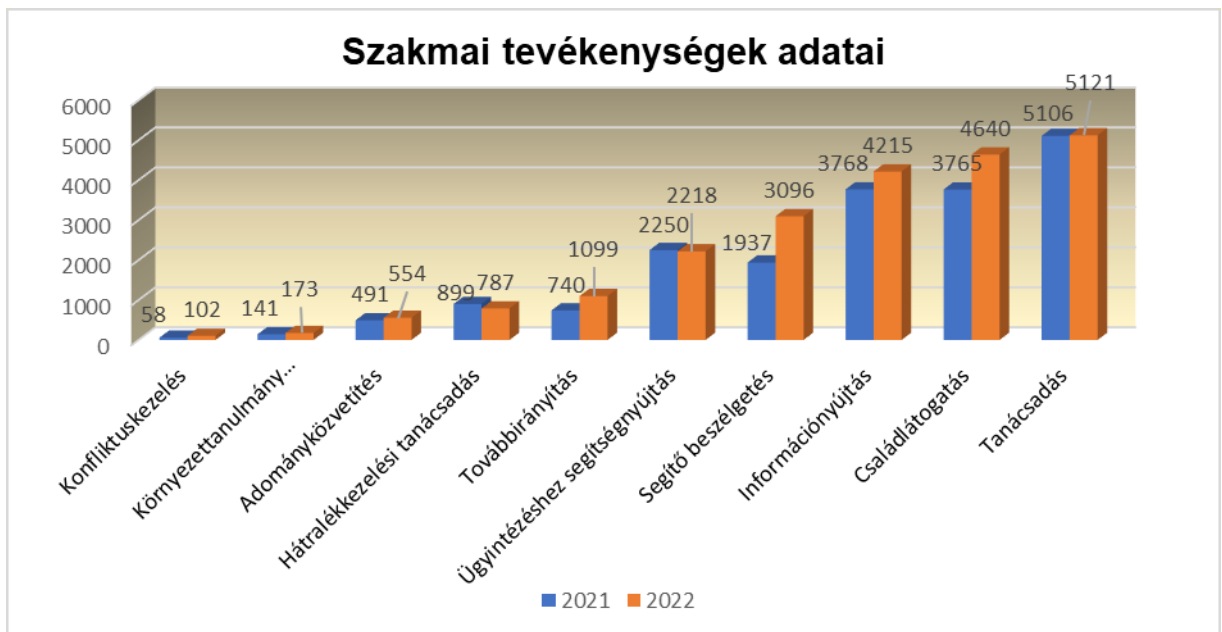
A családsegítők problémához igazított szakmai tevékenységei:

- tanácsadás 5121 alkalommal (2021-ben 5106),
- családlátogatás 4640 alkalommal (2021-ben 3765),
- információnyújtás 4215 alkalommal (2021-ben 3768),
- segítő beszélgetés 3096 alkalommal (2021-ben 1937),
- ügyintézésben való segítségnyújtás 2218 alkalommal (2021-ben 2250),
- tovább irányítás 1099 alkalommal (2021-ben 740),
- hátralékkezelési tanácsadás 787 alkalommal (2021-ben 899),
- adományközvetítés 554 alkalommal (2021-ben 491),
- környezettanulmány elkészítésében való közreműködés 173 alkalommal (2021-ben 141).

Lehetőség nyílt jogi, pszichológiai tanácsadás, egyéni, pár- és családterápiás szolgáltatásba való közvetítésre is.

Az előző évhez képest a szakmai tevékenységek alkalmainak száma növekedést mutatott, több ügyfél igényelt segítséget a szolgálattól, ennek következtében a forgalomszám is emelkedett. A Covid korlátozások megszűnésével az ügyfelekkel való személyes kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás intenzívebbé vált.

A személyes kontaktus, illetve a családlátogatások lehetővé tették az ügyfelekkel a segítő beszélgetések megvalósulását, közvetlenebb kapcsolat kialakítását.

A család- és gyermekjóléti szolgálatok a család- és gyermekjóléti központ által készített egyéni, valamint családi gondozási-nevelési terv alapján 85 családdal végeztek szakmai munkát a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. A család- és gyermekjóléti központ esetmenedzsereivel együttműködve a családsegítők 241 fő (123 felnőtt és 118 gyermek) részére nyújtottak az egyéni szükségleteikhez igazított szakmai segítséget.

A gondozott családok életében a leggyakrabban felmerülő problémák:

- a gyermeknevelési (25 család),
- anyagi-megélhetési, lakhatással összefüggő (16 család),
- családi-kapcsolati konfliktus (15 család),
- életviteli (11 család),
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (8 család),
- magatartászavar, teljesítményzavar (6 család),
- elhanyagolás (3 család), és
- foglalkoztatással kapcsolatos (1 család) nehézségek voltak.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Az önkormányzat a kötelező alapeladatát 18 önkormányzati óvoda fenntartásával és működtetésével látja el. Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét beölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. Valamennyi óvoda ellátja a jogszabályban előírtak szerint a gyermekek óvodai nevelését, valamint a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését. Két óvodában német nemzetiségi nevelés folyik. A német nemzetiséghez tartozó gyermekek anyanyelvi óvodai nevelése a szülői igényeknek megfelelően a Szombathelyi Napsugár Óvoda és a Szombathelyi Pipitér Óvoda 2-2 csoportjában biztosított. A horvát nemzetiséghez tartozó gyermekek anyanyelvi óvodai nevelése feladatellátási megállapodás alapján a Mate Mersic Miloradic Horvát Óvoda és Általános Iskolában vehető igénybe.

Óvodai feladat-ellátási megállapodás keretében 4 település Salköveskút, Csempeškopács, Tömörd és Ják községek gyermekeinek óvodai nevelését biztosítja a város, valamint a horvát önkormányzattal köznevelési szerződés keretében biztosított az óvodai ellátás. A 2022/2023. nevelési évben az ellátott vidéki gyermekek

létszáma összesen 30 fő. A város óvodáiban 235 pedagógust, 159 nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottat és 18,5 technikai dolgozót foglalkoztatnak. Az óvodapedagógusok mindegyike felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A város által fenntartott óvodák gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervek, a gazdálkodásukkal kapcsolatos tevékenységeket a Szombathelyi Köznevelési Intézmények Gazdasági, Műszaki Ellátó és Szolgáltató Szervezete (GAMESZ) látja el. Az óvodákban folyamatos a megújulás, nagy figyelmet fordítanak a barátságos környezet biztosítására.

Szombathelyen a bölcsődei ellátást a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (EBI) látja el az önkormányzat fenntartásában. A bölcsődék létszámának alakulására az év elején nagy hatást gyakorolt a járványhelyzet, a nyári lezárást követően azonban egyre több jelentkezési lap és személyes megkeresés érkezett. Az év elején még történtek beszoktatások, de tavaszra már magas létszámmal működött az intézmény. Sok esetben a gyermek kétéves kor alatt kezdi a bölcsődét, így a csoportba felvehető gyermekek száma legfeljebb 12 fő lehet. Amennyiben mindenki betölti a kétéves kort, abban az esetben bővíthető a csoportlétszám 14 főre. A nevelési év végére így több 12 fős csoport bővíthet 14 fős csoportra, ez pozitív hatással bír a létszámok alakulására.

A beiratott gyermekek létszámát csökkenti az SNI határozattal rendelkező gyermekek száma, akár 3 férőhely csökkenést is eredményezhet a csoportok kialakításánál. 2022. december 31-én a Szombathelyi EBI tagbölcsődéiben 9 fő SNI-s létszám, amely esetében az eredetileg 14 fős csoportlétszám helyett (1 fő SNI-s gyermek fogadása esetén) mindössze 11 fő lehet a csoportba járó gyermekek száma. Ez akár 27 fővel csökkentheti a felvehető gyermekek számát. Több esetben a szülő csak ősz végén, vagy a naptári év elején tud munkába állni, ebben az esetben a gyermek nem tudja megkezdeni a bölcsődei beszoktatást, amíg az édesanya nem kezdi el szabadságát vagy munkáját.

Bölcsődék neve	2022. évben beiratott gyermekek létszáma											
	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Bokréta	71	77	78	78	78	78	78	78	48	55	63	69
Csicsergő	45	45	45	45	45	44	44	29	36	41	44	44
Kuckó	36	37	37	37	36	36	36	36	27	31	33	33
Csodaország	79	83	83	85	87	87+ 25 ügy.	87+ 31 ügy.	98	68	75	77	77
Napraforgó	69	73	77	77	77	76	76 + 3 ügy.	92+ 5 ügy.	59	66	72	72
Szászország	82	96	98	97	99	95	97	100	76	87	91	91
Meseház	76	83	85	86	88	88	88	83	63	72	76	76
Összesen	458	494	503	505	510	504 + 25 ügy	506 + 34 ügy	516 + 5 ügy	380	427	456	462

Mini Bölcsődék	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Babóca Mini	7	7	7	7	7	7	7	7	6	6	7	7
Manócska Mini	6	7	7	7	7	7	7	7	4	6	7	7
Összesen	13	14	14	14	14	14	14	14	10	12	14	14

Bokréta B.	Csicsergő B.	Kuckó B.	Csodaország B.	Napraforgó B.	Százszorszép B.	Meseház B.	Babóca M.B.	Manócska M.B.	Összesen
76	46	37	83	76	96	84	7	7	512

A 2022-ben 5 kistérségi településsel volt szerződése az intézménynek /Sé, Torony, Gencsapáti, Nárai, Vép/. Az év első felében magasabb volt a kistérségből érkező gyermekek száma. Összesen 27 fő gyermek került ellátásra 2022. szeptemberig, majd szeptembertől ez a szám lecsökkent 17 főre. Náraiból mindössze egy gyermek vette igénybe az ellátást 2022. szeptemberéig.

Kistérségből érkező gyermekek száma 2022. évi adatok alapján

Település neve	Bölcsőde neve	Létszám
Torony	Csodaország Bölcsőde	2
	Napraforgó Bölcsőde	2
	Csicsergő Bölcsőde	2
	Százszorszép Bölcsőde	6
	Kuckó Bölcsőde	1
	Bokréta	1
		13 fő
Sé	Csodaország Bölcsőde	1 fő
	Százszorszép Bölcsőde	2 fő
	Csicsergő Bölcsőde	1 fő
	Napraforgó Bölcsőde	5 fő
		9 fő
Nárai	Meseház Bölcsőde	1 fő
		1 fő
Gencsapáti	Napraforgó Bölcsőde	3 fő
	Csicsergő Bölcsőde	2 fő
	Százszorszép Bölcsőde	1fő
	Csodaország Bölcsőde	4 fő
		10 fő
Ják	Bokréta Bölcsőde	1 fő
	Meseház Bölcsőde	1 fő
	Csodaország Bölcsőde	3 fő
	Százszorszép Bölcsőde	2 fő
		7 fő

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	538	517
2016	538	492
2017	538	480
2018	538	482
2019	538	499
2020	538	518
2021	538	493
2022	538	516

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (EBI) adatszolgáltatása alapján látható, hogy a vizsgált időintervallumban a mindenkorai bölcsődei férőhelyszám meghaladja a bölcsődébe beíratott gyermekek számát. A mini bölcsődék férőhelyeit nem számítva, az önkormányzat által fenntartott bölcsődék férőhelye állandó, 538 db. A legkevesebb bölcsődébe beíratott gyermek a 2017-es és 2018-as években volt, a legtöbb gyermeket pedig a 2015-ös és 2020-as években írták be a szombathelyi bölcsődékbe a szülők.

A bölcsődék létszámadatait vizsgálva hároméves időintervallumban állnak rendelkezésre adatok. (4.3.3. b. számú táblázat) A mini bölcsődék férőhelyszámának alakulását tekintve a 2017. évről a 2018. évre 15,6%-kal nőtt a férőhelyszám. A 2018. és 2019. években a férőhelyszám nem változott. A mini bölcsődébe beíratott gyermekek száma megegyezik a mini bölcsődék férőhelyszámával, azaz az ilyen típusú bölcsődék teljeskörűen ki tudták elégíteni a családok részéről jelentkező igényeket. A mini bölcsődékre vonatkozóan a férőhelyszám adatok mindhárom vizsgált évben megegyeznek, a férőhelyek nem csökkentek, de nem is emelkedtek a vizsgált időszakban. A mini bölcsődékben a beíratott gyermekek számát tekintve az látszik, hogy teljes kihasználtsággal működtek ezek a típusú bölcsődék is.

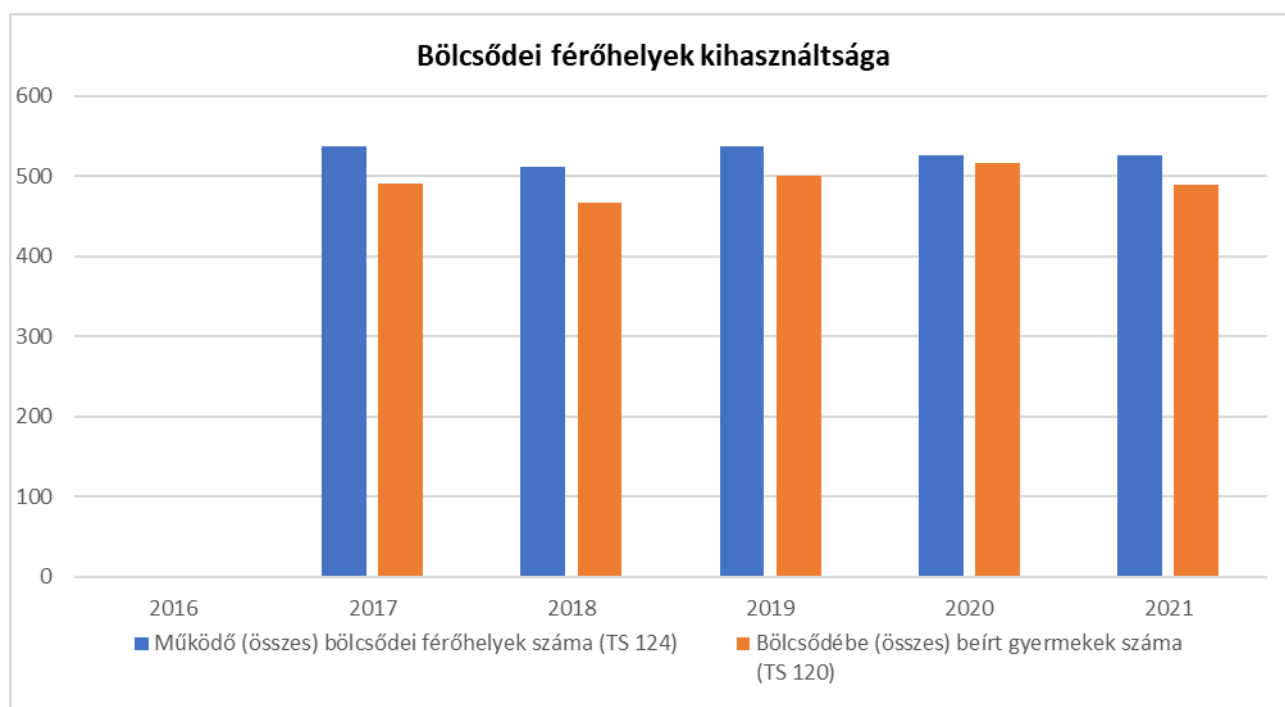
Amennyiben az összes bölcsődei férőhely számának alakulását vizsgáljuk, az látszik, hogy a vizsgált években a férőhely kapacitás minden esetben magasabb volt, mint a beíratott gyermekek száma a bölcsődékben. A legtöbb gyermeket a 2019-es évben írták be a bölcsődékbe. A 2017-es évről a 2018-as évre a beíratott gyermekek számában kismértékű csökkenés következett be, mivel 4,9%-kal csökkent a beíratott gyermekek száma. A 2018-as évről a 2019-es évre vonatkozóan ismét növekedés volt tapasztalható, mivel 6,6%-kal nőtt a bölcsődés gyermekek száma.

A legtöbb bölcsődei férőhely a 2017-es és 2019-es években állt rendelkezésre. Azonban a 2018-as évben is a működő bölcsődei férőhelyek száma 8,8%-kal haladta meg a beíratott gyerekek tényleges számát. A 2020/2021-es években a bölcsődei férőhelyek száma kismértékű csökkenést mutatott a 2017-es és 2019-es évekhez képest. Az intézmény férőhelyszámának maximális kihasználását csökkentik a 2 évesnél fiatalabb gyermekek száma, valamint a korai fejlesztési igényű/SNI gyermekek száma. Ezek az igények minden évben változnak, de minden évben fennállnak, így az összesített 538 fős férőhelyszámot nem tudjuk adatelemzés szempontjából teljesítettnek minősíteni, mivel a 100%-os feltöltöttség a legtöbb esetben a 476-500 fő közé tehető. Ezenfelül az egyik mini bölcsőde egy bölcsődei csoportban található, így a bölcsődei csoport férőhelyszáma (14 fő) nem vehető igénybe. Szükséges a mini bölcsőde elköltöztetése (Anyatejgyűjtő Állomás helyére), akkor 14 férőhellyel többet tud az intézmény felhasználni. Az intézmény adatbázisa alapján 2022/2023. nevelési évre minden férőhely betelt.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	38	38	14	14	538	491
2018	0	0	45	45	14	15	512	467
2019	0	0	45	45	14	14	538	500
2020	0	0	28	24	14	14	526	517
2021	0	0	28	28	14	14	526	489

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény 7 tagbölcsődéjében és 2 mini bölcsődében a bölcsődében gondozott gyermekek száma 2023. január 31-i állapot szerint évben: 512 fő volt.

Egyesített Bölcsődei Intézmény 2023. január 31-i létszám

Bokréta B.	Csicsergő B.	Kuckó B.	Csodaország B.	Napraforgó B.	Szászország B.	Meseház B.	Babóca M.B.	Manócska M.B.	Összesen
76	46	37	83	76	96	84	7	7	512

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben 2022. évben összesen 15 fő SNI vagy korai fejlesztésre jogosult kisgyermeket neveltek-gondoztak (akik rendelkeznek a Pedagógiai Szakszolgálat határozatával). A bölcsőde által megítélt hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülnek, a hátrányt okozó tényezők fennállnak, határozattal rendelkeznek, ezen státuszok meglétéről. Az a családlátogatások a járványhelyzetre való tekintettel szeptember és november hónap között megtörténtek. A beszoktatás a szakmai szabályoknak megfelelően a szülővel együtt történt, figyelembe véve a higiénés szabályok betartását.

A szülővel való kapcsolattartás módja:

- szülői értekezlet
- szülőcsoportos beszélgetés
- naponkénti találkozás – információcsere – egyéni beszélgetés
- egyeztetett találkozó, fogadó óra
- írásos tájékoztató
- érdekképviseleti fórum
- honlap
- hivatalos facebook oldal

Városligeti Bölcsőde:

Az „Új bölcsőde építése Szombathelyen” c. projekt, projekt azonosítószáma TOP-6.2.1-19-SH1-2019-00001, illeszkedik Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Terület- és Településfejlesztési Program célrendszeréhez, meghatározott prioritásaihoz és intézkedéseikhez. A programban meghatározott városi intézkedések beavatkozásaival javult Szombathely és ezáltal a vármegye lakosságának a minőségi nevelési gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférése. Jelen projekt keretében új bölcsődei épület megépítése és férőhelybővítés valósult meg új feladat-ellátási helyszínen Szombathely városában.

Szentkirályi Bölcsőde:

Az „Új bölcsőde építése Szombathely Szentkirályi városrészen” c. projekt, projekt azonosítószáma RRF-1.1.2-21-2021-00007 keretében tervezett új bölcsőde megvalósítása a gyermekjóléti alapellátások közül a bölcsődei ellátási formához való hozzáférést javítja Szombathely Szentkirályi városrészen. Az adott városrészen jelenleg nem megtalálható alapellátás pótlása a bölcsődei ellátási formák által nyújtott szolgáltatások minőségi fejlesztését segíti elő, hozzájárulva a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatásához, a családok segítségéhez. A tervezett beruházás helyi szükségleteken alapul, a felhívás célkitűzéseivel összhangban álló tevékenységeket tartalmaz, új, energiahatékony épület megépítését és új bölcsődei férőhelyek létesítését eredményezi, mellyel elegendő kapacitás biztosítható az ellátási területen.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Az önkormányzat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül Családok Átmeneti Otthonát (CSAO) tart fenn a krízishelyzetbe kerülő családok és gyermekek elhelyezésére. A folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére

A Családok Átmeneti Otthona az intézményen belül, mint önálló szakmai egység működik, önálló telephelyen, 40 férőhely kialakításával. A folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell. Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét. A családok átmeneti otthona szolgáltatásainak igénybevétele maximum 12 hónap, amely indokolt esetben 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható.

Az otthonban folyó gondozás célja:

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló száma:	44 fő
Tárgyévben felvettek száma:	44 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	88 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	59 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	29 fő

A 2022-es évben 30 kérelem érkezett az átmeneti otthonba, ebből 15 család/43 fő/20 gyermek felvételére került sor, ezen túl 1, már bentlakó családnál született gyermek. Az új felvételek száma összesen 44 fő, ebből 21 fő gyermek. A 2022-es évben az átmeneti otthonba két éven belül ismételtén bekerülő család egy volt. A kérelmezők számában – az elmúlt évhez képest – komoly emelkedés volt tapasztalható, annak ellenére, hogy az átmeneti otthonnak helyet adó épület és annak környezete rendkívül elhanyagolt, leromlott állapotú. A bérlakásokban élők közti – általában médiavisszhangot is keltő – konfliktusok negatív megítélés alá helyezik az átmeneti otthont és az intézményt is. Emiatt több esetben előfordult, hogy a lakhatási problémákkal küzdő családok csak a legvégső esetben nyújtották be elhelyezés iránt kérelmüket, illetve, hogy férőhely üresedés esetén sem éltek a beköltözés lehetőségével. Az otthonba érkező kérelmek esetében az elmúlt évek tapasztalataihoz hasonlóan körültekintően kellett megvizsgálni, mely családok problémájára jelent valóban megoldást az átmeneti otthon által nyújtott szolgáltatás, illetve mennyi a realitása a családok majdani kiléptetésének. A családok átmeneti otthonába a családok jellemzően jelentkezés alapján kerültek be, ez 9 családot/26 főt jelentett, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján 6 család/17 fő kérte felvételét.

A 2022-es évben a 15 beköltöző család közül:

- 5 család albérletből érkezett,
- 1 család volt bérlő vagy bérlő családtagja,
- 7 család szíveségi lakáshasználó volt,
- 1 család utógondozói otthonból,
- 1 család pedig a hajléktalan ellátásból érkezett.

A kiköltöző családok közül:

- 6 család krízislakást kapott,
- 1 család átmeneti szállást kapott,
- 3 család albérletbe költözött,

- 8 család rokonokhoz költözött.

Az otthonban kezelt problémák közel azonos arányban és rangsorban fogalmazódtak meg a családgondozók és a kliensek által.

A problémák tipizálása a kliensek szerint:

- 1526 esetben, 93,91%-ban az életviteli probléma,
- 45 esetben, 2,77%-ban az anyagi probléma,
- 28 esetben, 1,72%-ban a gyermeknevelési probléma,
- 22 esetben, 1,35%-ban a családi konfliktus,
- 4 esetben, 0,25%-ban pedig családon belüli bántalmazás jelent meg.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységet az iskolavédőnők mellett a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat óvodai és iskolai szociális segítő szakemberei is végeznek. Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás célja, a szociális segítő munka eszközeivel, támogatást nyújtani a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermekek családjainak, a pedagógusoknak, valamint az intézményben megjelenő egyéb szakembereknek. Az óvodás és iskoláskorú gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, szociális kompetenciáinak fejlesztése, sikeres iskolai előmenetelük támogatása, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása, lehetőségeik mind szélesebb körű kihasználása érdekében. A gyermekek, tanulók, szülők, pedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása, hogy képesek legyenek felismerni és jelezni a gyermekeknél észlelt változások alapján a háttérben rejlő problémákat. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység hozzájárul a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének elősegítéséhez. A 2022-es év során az óvodai és iskolai szociális segítést 1068 pedagógus, 275 egyéb szakember (pl. védőnő), 643 szülő és 4412 gyermek vette igénybe.

A szakmai tevékenység során:

- 3599 alkalommal konzultációt,
- 1245 alkalommal információnyújtást,
- 555 alkalommal óralátogatást,
- 383 alkalommal segítő beszélgetést,
- 236 alkalommal tanácsadást végeztek a szakemberek.

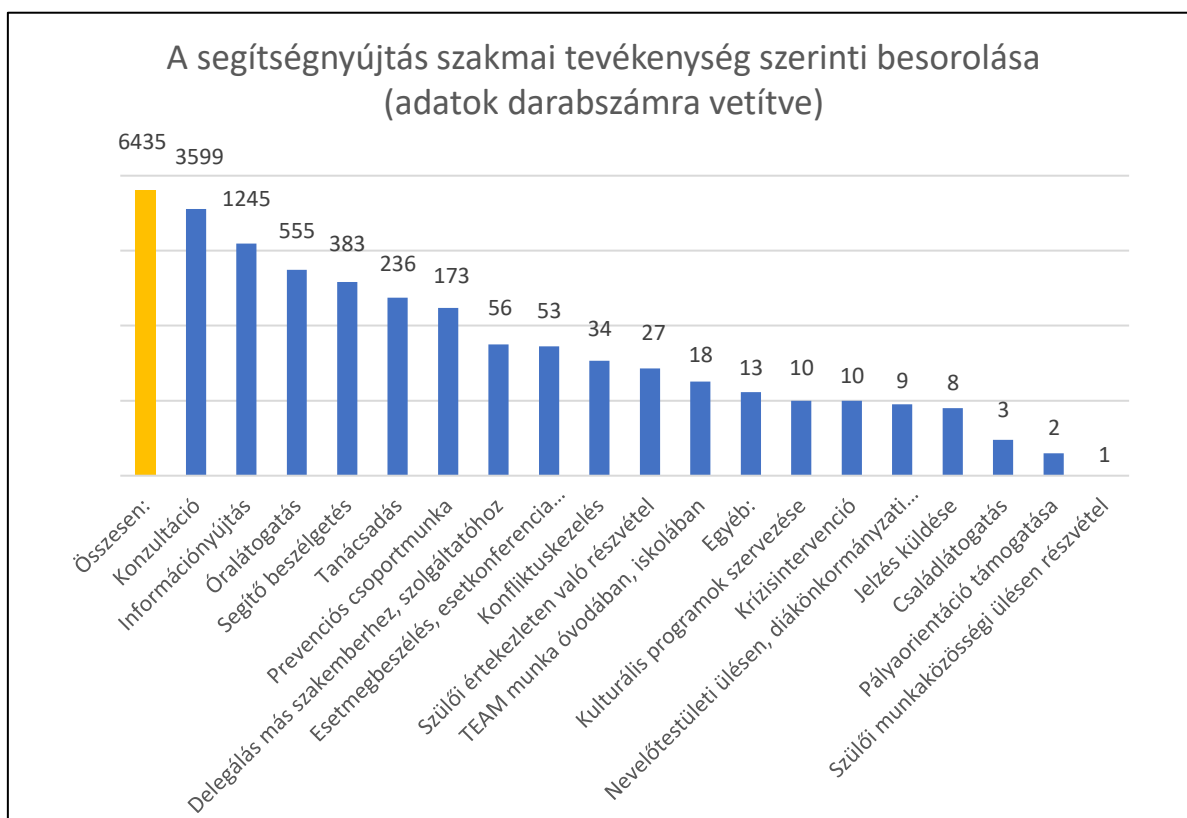
Az óvodai és iskolai szociális segítők 173 alkalommal biztosítottak a köznevelési intézmény igényei szerint csoportfoglalkozást, 53 alkalommal esetmegbeszélést vagy esetkonferencián vettek részt, valamint 27 alkalommal szülői értekezletet.

A feladatellátás során a szociális segítők különböző problémák megoldásában nyújtottak segítséget a hozzájuk forduló szakembereknek, szülőknek, gyerekeknek.

A leggyakrabban tapasztalt problémák:

- magatartászavar - beilleszkedési probléma (352 esetben),
- tanulási probléma (211 esetben),
- életkori változásból adódó lelki nehézségek (202 esetben),
- iskolai hiányzások (202 esetben),
- iskolán belüli konfliktushelyzetek (141 esetben),
- magatartási probléma (139 esetben).

A segítségnyújtás szakmai tevékenység szerinti besorolása a 2022. évben

Az egészségnevelési tevékenységet Szombathely Megyei Jogú Város oktatási intézményeiben a vizsgált időszakban a védőnők látták el. Alsó tagozatban kiemelten fontos témák a helyes fogápolás, napirend, mindennapi tisztálkodás, balesetek megelőzése. A serdülőkorról, annak változásairól már 4. osztálytól folyamatosan az életkornak megfelelően kell beszélgetni a fiatalokkal. Az egészséges táplálkozás megtárgyalása az 5. évfolyamon kötelező. A 6. osztálytól kezdődnek a szenvedélyek megelőzését célzó órák, különös tekintettel a dohányzásra, alkoholfogyasztásra, droghasználatra és újabban az energiatalokra is. A nemiséggel, szexualitással kapcsolatban a 7. és a 8. évfolyamos tanulókkal zajlik beszélgetés. A védőnői preventív munka a szűrések mellett a felvilágosító előadásokon, interaktív órákon, tanácsadásokon teljesebben ki. Az idei tanévben 4584 diákot szólítottak meg a védőnők. A védőnő egészségnevelési munkája során kötelező és ajánlott témákat dolgoz ki és prezentál. Kötelező téma a 11. évfolyamon az emlő- és a here önvizsgálata. A további témák kidolgozása a védőnő ajánlása, illetve az iskola igénye szerint történik. Beszélünk az egészséges táplálkozásról, személyi higiénéről, pubertáskori változásokról, szexualitásról, párválasztásról, fogamzásgátlásról, abortuszról, szexuális úton terjedő betegségekről (kiemelten az AIDS-ről), a normálistól eltérő szexuális magatartásformákról, lelki egészségről, agresszióról, stresszhelyzetek kezeléséről, egészségkárosító magatartásformákról (dohányzás, alkoholfogyasztás, energiatalok, drog).

Az alábbi programok védőnői szervezésben, illetve közreműködéssel valósultak meg:

- „Szereted? Szórakozol?” - Dr. Hevesi Krisztina szexuálszichológus előadása a város 12. évfolyamos diákjainak - elmaradt a járványhelyzet miatt.
- Iskolai diáknap, iskolai kampányok – előadások az egészség „helyszínen”, kollégiumi egészségnevelés, ételkóstoltatás, sminkbemutató, „tavaszi tüdőtakarítás”- dohányosok
- Tanfolyamok szervezése – felkészítés csecsemőgondozási versenyre, elsősegély-nyújtási vetélkedőre
- Egészségügyi felügyelet biztosítása iskolai rendezvény alatt.
- Kapcsolattartás a Pálos Károly családsegítő szolgálattal
- Napközis nyári tábor egészségügyi felügyelete
- Séta az emlőrák ellen
-

További érintett témák az egészségnevelés körében:

- biztonság, balesetek megelőzése, elsősegélynyújtás
- családi életre nevelés
- szűrővizsgálatok, oltások
- környezetvédelem
- allergiák
- kullancsok
- testmozgás fontossága

Az egészségnevelési programok megvalósultak:

- tanórai keretek között
- tanórák után, klubok, szakkörök formájában
- szervezett egészségnapokon szülők bevonásával
- öko-napon, sport napon, családi délután keretében
- vetélkedőkön

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Szombathelyen az óvodákban, általános iskolákban és középiskolákban a közétkeztetést a Szombathelyi Köznevelési GAMESZ látja el. Az intézmények számát tekintve 18 óvodában, 11 általános iskolában, 10 középiskolában és 4 kollégiumban végez étkeztetést. Az étkeztetettek száma átlagban a 2021. évben az óvodákban 1709 fő, az általános iskolákban 2411 fő, a középiskolákban 221 fő, a kollégiumokban 145 fő.

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben a 2022. évben átlagosan 206 gyermek után fizettek étkezési díjat, 303 fő pedig mentesült az étkezési térítési díj fizetése alól.

Étkezési díjak alakulása a 2022. évben (átlag)

BÖLCSŐDÉK	Férőhely	Étkezési díjat fizetők száma/fő	Étkezési díj fizetése alól mentesülő gyermekek száma/fő
ÖSSZESEN	538+ 14fő	206	303

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A HEP 3.6. fejezetének h) alpontjában találhatóak erre vonatkozóan információk.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat a jó tanuló, de nehéz helyzetben lévő általános és középiskolás gyermekek és fiatalok számára több hátránykompenzáló juttatást biztosít ösztöndíjak formájában. Az ösztöndíjakat a HEP 4.4. fejezet a) pontja tartalmazza részletesen.

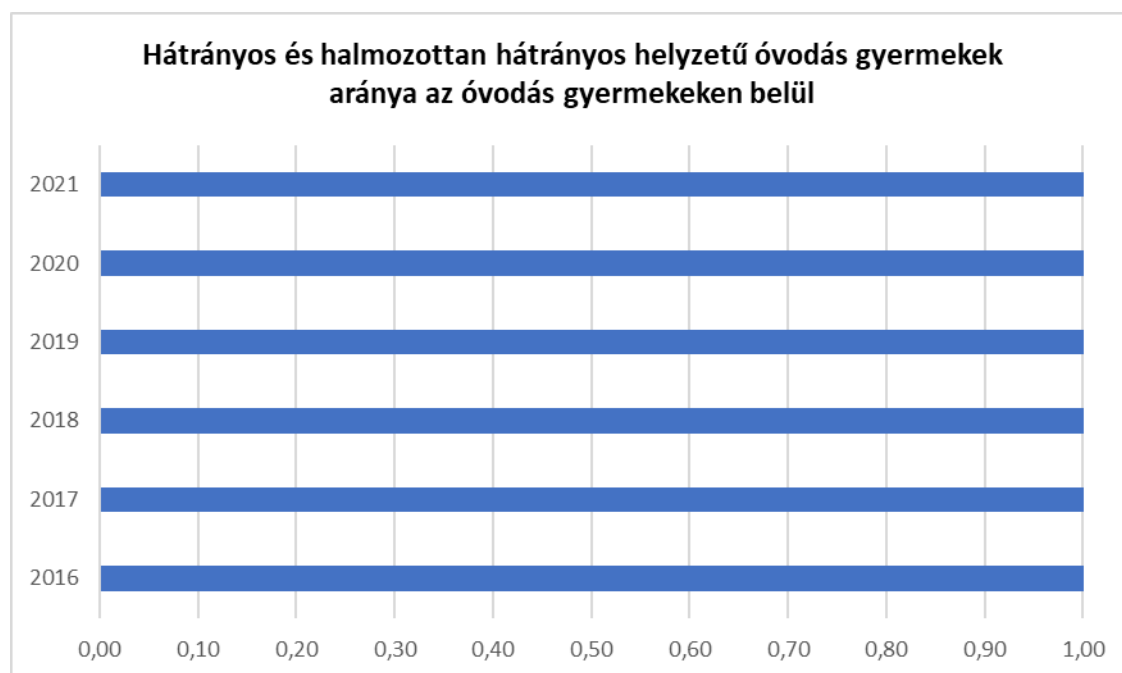
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai

ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	2 668	119	4,46
2017	2 729	104	3,81
2018	2 771	92	3,32
2019	2 860	45	1,57
2020	2 795	64	2,29
2021	2 662	54	2,03

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

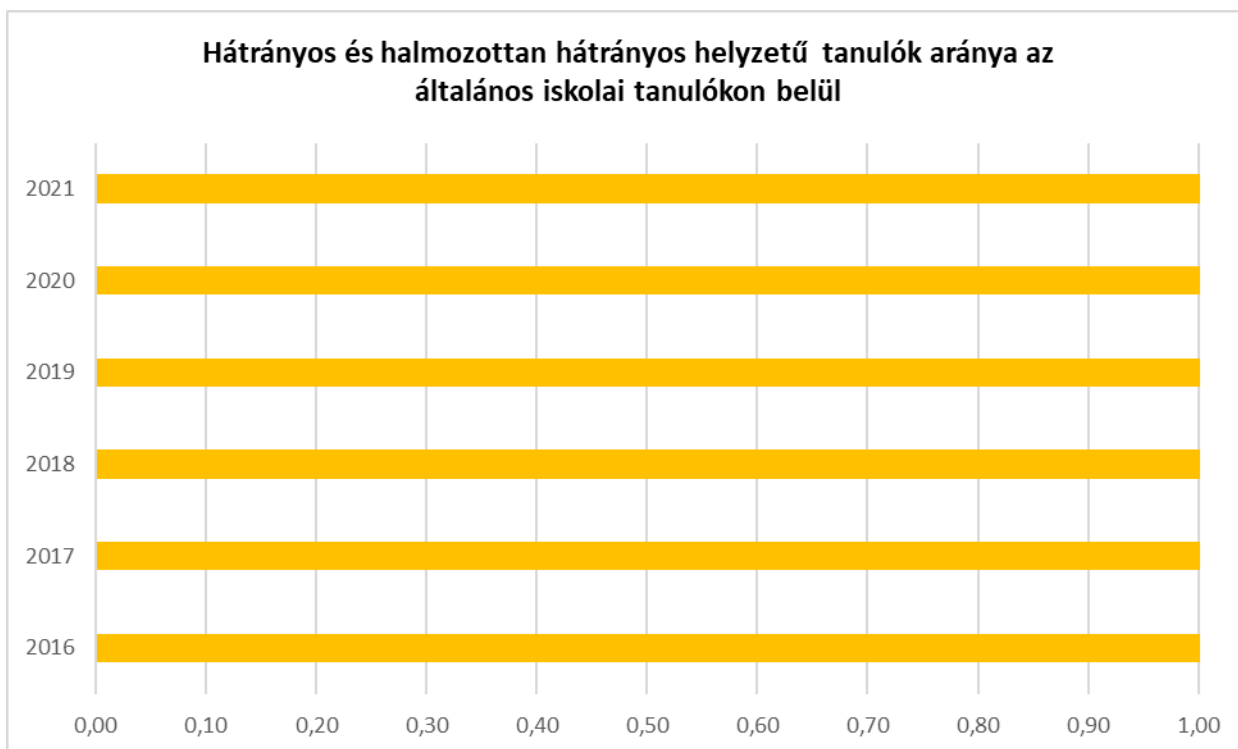
A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek számának alakulása a vizsgált időszakban változó tendenciát mutatott. A legtöbb hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermeket a 2016-os évben regisztráltak, míg a legkevesebbet a 2019-es évben. A számuk alapvetően csökkenő, mert a 2016-os évhez képest 2017 és 2019 között folyamatosan csökkent a számuk. A 2019-es évhez képest minimális emelkedés volt tapasztalható a 2020-as és 2021-es években. Az óvodába beírt gyermekek száma 2019-ben volt a legmagasabb. 2019-ről a 2020-as évre 2,3%-kal csökkent a beíratott óvodások száma, 2018-ról 2019-re viszont 7,1%-kal növekedett az arányuk. 2021-ben 4,8%-kal csökkent a számuk az előző, 2020-as évhez képest. Amennyiben a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű

gyermek arányát vizsgáljuk az óvodás gyermekek létszámához viszonyítva, akkor látható, hogy a 2016-os évben volt a legmagasabb ez az arány, majd folyamatos éves csökkenés mellett 2019-ben volt a legalacsonyabb, ezt követően a 2020-as és 2021-es években kismértékű emelkedés volt tapasztalható.

A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetet vizsgálva az általános iskolában, megállapítható, hogy 2016 és 2019 között folyamatosan csökkent a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma. A legmagasabb létszám a 2016-os és 2017-es években mutatkozott, a legalacsonyabb pedig a 2019-es és a 2021-es években volt. 2020-ban kismértékű emelkedés mutatkozott az előző évhez képest, majd 2021-ben ismét csökkenés következett be az előző évhez képest. Ha a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányát vizsgáljuk a teljes általános iskolai létszámhoz képest, akkor az arány folyamatosan csökkenő, 2017-ben volt a legmagasabb, 2019-ben pedig a legalacsonyabb. 2020-ban kismértékű emelkedés mutatkozott a 2019-es évhez képest, majd 2021-ben az arányuk visszaállt a 2019-es évi szintre.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	228	3,63
2017	n.a.	227	3,66
2018	n.a.	213	3,42
2019	n.a.	149	2,39
2020	n.a.	166	2,64
2021	n.a.	150	2,39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	14	1	67	5	33	1
2017	8	0	62	5	18	1
2018	3	0	64	6	21	1
2019	3	0	31	3	26	1
2020	5	0	0	0	0	0
2021	5	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számát vizsgálva a középszintű oktatásban, megállapítható, hogy lényegesen alacsonyabb számban vannak jelen, mint az óvodában vagy az általános iskolában. Számuk a gimnáziumokban folyamatosan, nagymértékben csökkenő, mivel 2015-ben 15 fő, 2016-ban 14 fő, 2017-ben 8 fő, az azt követő években pedig 3-3 fő volt a létszámuk. 2020-2021-ben elenyésző emelkedés volt, 5-5 fővel. A szakközépiskolákban, szakiskolákban és készségfejlesztő iskolákban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számát tekintve szintén elmondható, hogy létszámuk a 2016-os báziséhoz képest folyamatosan csökken. A 2017-hez képest minimális emelkedés volt tapasztalható 2018-ban és 2019-ben 21 és 26 fővel. A szakközépiskolákban, szakiskolákban és készségfejlesztő iskolákban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya 2016-ban volt a legmagasabb, 2019-ben a legalacsonyabb.

A megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma a vizsgált időszakban folyamatosan változott. Míg 2016-ban 516 fő ilyen gyermeket tartottak nyilván, addig 2017-ben 379 főt. A számuk 2017-től folyamatosan csökkent, 2018-ban 344 főt, 2019-ben 316 főt, 2020-ban 272 főt, 2021-ben pedig 311 főt tartottak nyilván. A megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek számának alakulása is folyamatos mozgást mutatott. Míg 2016-ban 79 főt tartottak nyilván, addig 2017-ben 41 főt. A számuk 2018 és 2020 között a 2017-es évhez képest folyamatosan csökkent. A 2018-as évről a 2019-es, 2020-as és 2021-es évre vonatkozóan emelkedés volt tapasztalható.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	516	79
2017	379	41
2018	344	61
2019	316	63
2020	272	85
2021	311	83

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzat a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, ugyanakkor tehetséges tanulókat, fiatalokat több ösztöndíj biztosításával támogatja.

Arany János Tehetséggondozó Program

Az országos Arany János Tehetséggondozó Program keretében lehetőség nyílik arra, hogy a hátrányos helyzetű tehetséges gyermekek olyan gimnáziumokban, kollégiumokban tanuljanak, nevelődjenek tovább, amelyek célul tűzték ki a tehetséggondozást és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítést. A tehetséggondozó program az önkormányzat hatásköréből átkerült az Emberi Erőforrások Minisztériumához, ezért új pályázat önkormányzati szinten nem befogadható. A program kifutó rendszerben működik tovább, 2022-ben 5 fő támogatottal, mivel 2017-ben 2, 2019-ben 3 diákot részesített ösztöndíjban a város.

Petz Ösztöndíj

Szombathely városa Petz Gyula hagyatékából, végakarátának megfelelően Petz-ösztöndíjat hozott létre a város jó tanulmányi eredményű, nehéz szociális helyzetű általános és középiskolás tanulóinak támogatására. A hagyatékot alapítványi célra kell fordítani, amelyből olyan alap- és középfokú köznevelési intézmények tanulói támogathatók, akiknek a tanulás anyagi nehézséget okoz. 2019-ben 5 tanuló, 2020-ban 6 tanuló, 2021-ben 4 tanuló, 2022-ben pedig 3 tanuló részesült Petz ösztöndíjban.

Kariatida tanulmányi támogatás

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésének a Kariatida tanulmányi támogatásról szóló 267/2016.(IX.15.) Közgyűlési határozata alapján „Szombathely Szent Márton városa” Jóléti Alapítványa Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatával együttműködve „Kariatida tanulmányi támogatás” nyújtásával segíti a családban bekövetkezett betegség, árvaság, rokkantság, haláleset miatt rendkívüli élethelyzetbe került szombathelyi lakóhelyű, hazai felsőfokú képzésben nappali, vagy levelező tagozaton tanulmányokat folytató, első diplomájuk megszerzésére, illetve felsőfokú szakképzésben első szakképesítésük megszerzésére törekvő fiatalokat. 2016. évben 10 támogatási kérelem érkezett, valamennyi pályázat pozitív elbírálásban részesült. 2017. évben összesen 6 kérelem vált támogathatóvá, a 2018. évben 7 fő részesült tanulmányi támogatásban. 2020. évben 6 fő, 2021. évben 5 fő válhatott támogathatóvá a program által. A 2022. évben 4 fő nyert támogatást a programban.

Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program

A város a Szent Márton Esélyegyenlőségi Támogatási Program rendszerén keresztül kíván támogatást nyújtani a tehetséges, szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekek számára. A programba általános iskolás, negyedik osztályos gyermekek tudnak pályázni, a támogatási rendszer az általános iskola ötödik osztályától indul. A 2018/2019-es nevelési évvel kezdte az önkormányzat a program indítását, ekkor két gyermek került be a támogatási rendszerbe, a 2019/2020-as nevelési évben pedig egy fő. A programba bekerült támogatott gyermekek száma folyamatosan emelkedett, jelenleg 8 fő mentorált gyermek vesz részt a programban.

„Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. 2020. évben 19 fő, 2021. évben 16 fő, a 2022. évben 3 fő tehetséges diák részesült Bursa ösztöndíjban.

„Szombathely visszavár” Felsőoktatási Tanulmányi Ösztöndíj

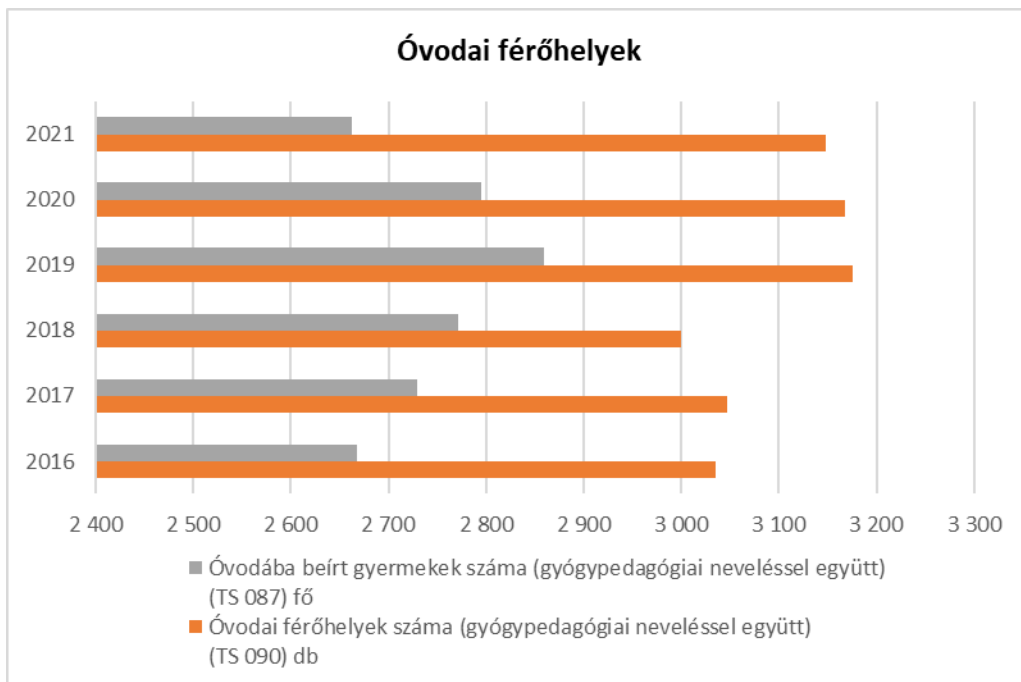
A „Szombathely visszavár” felsőoktatási tanulmányi ösztöndíj a hiányszakmákban továbbtanuló diákoknak nyújt ösztöndíjat, a szakember utánpótlás biztosítása céljából. Olyan, szombathelyi lakóhellyel rendelkező nappali tagozatos hallgatók vehetnek részt, akik a pályázati felhívásban meghatározott hiányszakmákban az első diploma megszerzése érdekében kezdik vagy folytatják tanulmányaikat. A programban 2020. évben összesen 22 fő támogatott fiatal vett részt, közülük 7 fő volt a 2020. évben új támogatottként belépett személy. A 2021. és 2022. években a program a pandémiás helyzet miatt nem került kiírásra. A 2023. évi pályázat benyújtási határideje 2023. szeptember 30.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

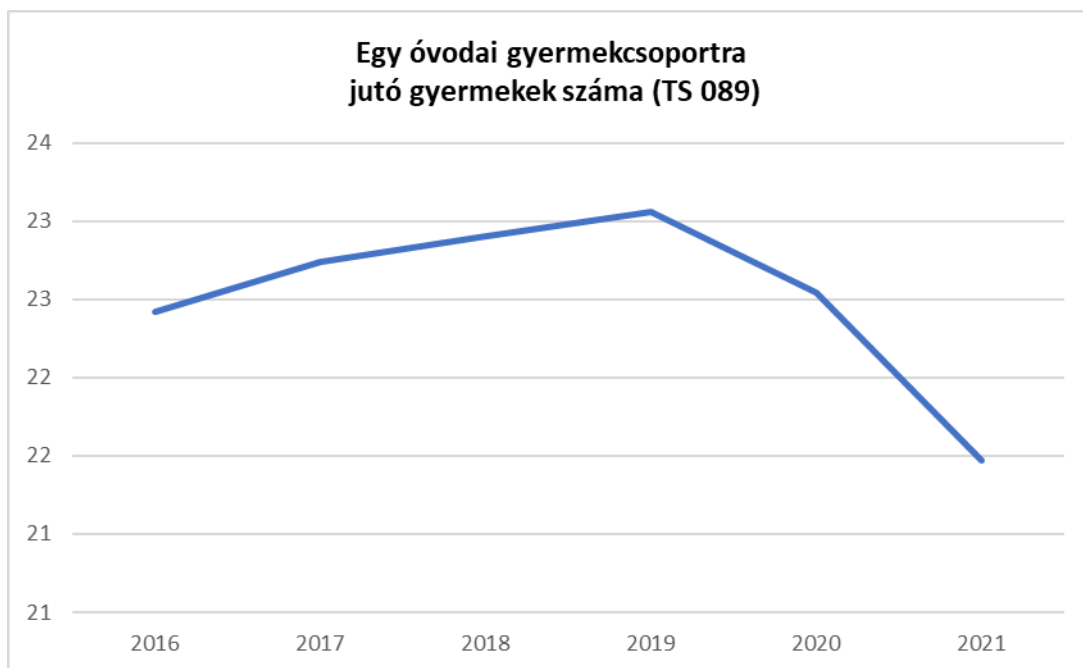
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	2662	119	3 035	25	2 668	4	37	22
2017	2612	120	3 047	25	2 729	4	34	23
2018	2651	121	3 000	25	2 771	4	34	23
2019	2663	124	3 176	26	2 860	4	40	23
2020	2648	124	3 168	25	2 795	5	45	23
2021	2593	124	3 148	25	2 662	5	44	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az óvodai nevelés adatait elemezve az óvodai gyermekcsoportok száma a vizsgált időszakban folyamatos emelkedést mutatott. 2016-ban 119 óvodai csoport volt, 2021-re ez a szám elérte a 124-et. A csoportok számának emelkedésével lineárisan nőtt az óvodai férőhelyek száma is. 2016-ban 3035 db férőhely volt, 2021-ben viszont már 3148 db. Minimális csökkenés a 2017-ről a 2018-as évre történt áttérésben mutatkozott, 3047 db-ról 3000 db-ra csökkent a férőhelyszám. Kismértékű csökkenés volt tapasztalható 2020-ban és 2021-ben is az előző évekhez.

Az óvodai feladatellátási helyek száma a férőhelyszámmal együtt szintén emelkedett. 2016-ban 25 db feladatellátási hely volt, 2020-ban 26 db. Az óvodába beírt gyermekek számának növekedése indukálta egyben az óvodai férőhelyek számának növelését is. 2016-ban 2668 fő óvodás gyermeket tartottak nyilván, 2019-ben pedig már 2860 főt. A létszám emelkedés minden évben jellemző volt, kivéve a 2020-as és 2021-es években, amikor elenyésző csökkenés volt tapasztalható az előző évhez képest. Az óvodai

gyógypedagógiai csoportok száma állandó volt 2019-ig, 4 ilyen csoportot tartottak nyilván az óvodákban. 2020-ban és 2021-ben a gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma 5-re emelkedett. A gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma viszonylag állandó, 2016-ról 2017-re volt tapasztalható kisebb mértékű létszámcsökkenés, azonban a számuk 2019-től ismét emelkedésnek indult. Az egy óvodai gyermekcsoportja jutó gyermekek száma szintén konstans, a vizsgált időintervallumban 21-23 fő gyermek járt egy óvodai csoportba.

Az általános iskolák adatait elemezve az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban tanévről tanévre emelkedett. Ezzel párhuzamosan az általános iskolai osztályok száma is nőtt a vizsgált időszakban. 2016-ban 277 általános iskolai osztályt tartottak nyilván, 2019-ben már 290-et, ami 6,2%-os emelkedést jelentett. Az általános iskolai feladatellátási helyek száma, párhuzamosan az általános iskolai osztályok számának emelkedésével, szintén nőtt. 2016-ban 21 feladatellátási hely volt, 2019-ben és 2020-ban pedig 25. Az egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma nagyjából állandó volt, 21-23 fő között mozgott a tanulói létszám az osztályokban. A vidékről, más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya változó volt, kismértékű növekedés volt tapasztalható. A 2016-os évtől kezdve egészen 2018-ig nőtt a bejárók száma. 2019-ben minimális csökkenés volt tapasztalható, majd ezt követően ismét kismértékű emelkedés volt jellemző.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	13	277	21	22,68	16,79
2017	14	281	22	22,09	17,49
2018	14	284	23	21,91	19,14
2019	17	290	25	21,48	18,73
2020	17	294	25	21,37	18,83
2021	16	288	24	21,76	19,89

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 8. évfolyamot a nappali oktatásban sikeresen befejezők száma a vizsgált tanévekben folyamatosan változott. A legtöbbet a 2021-es évben fejezték be a 8. évfolyamot, összesen 935 fővel, a legkevesebbet pedig a 2016-os évben, 773 fővel. A tendencia a 2016-os bázisévhez képest összességében emelkedő.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	773
2017	835
2018	784
2019	787
2020	842
2021	935

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal. Általánosságban elmondható, hogy valamennyi oktatási intézményben biztosított a tanulók számára a felzárkóztató foglalkozásokon, szakkörökön, tehetséggondozáson való részvétel lehetősége.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal. Általánosságban elmondható, hogy valamennyi oktatási intézményben biztosított a tanulók számára a felzárkóztató foglalkozásokon, szakkörökön, tehetséggondozáson való részvétel lehetősége.

d) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma (Családok Átmeneti Otthona)	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	37	452
2017	n.a.	n.a.	42	449
2018	n.a.	n.a.	38	337
2019	n.a.	n.a.	38	236
2020	n.a.	n.a.	28	147
2021	n.a.	n.a.	34	129

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A szünidei gyermekétkeztetésben részesülő gyermekek száma a 2016-os évben volt a legmagasabb 452 fővel. A számuk ezt követően folyamatosan csökkent, mivel 2018-ban már csak 337 gyermek után igényelték ezt az ellátást, 2019-ben pedig további csökkenést követően 236 gyermek után. 2021-ben 129 fő gyermek részesült szünidei gyermekétkeztetésben.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családmodellek változása, generációk különélése, válás	Pszichés segítségnyújtás, mentálhigiénés gondozás, hiányzó szükségletek feltérképezése, értékrend formálás segítő szakemberek bevonásával
Járványhelyzet miatt interperszonális kapcsolatok beszűkülése, önismereti problémák, étkezési zavarok, pszichés zavarok, szuicídum veszélye	Kortárs csoportokkal kapcsolattartás, szabadidős projektek, programok szervezése, pszichés támogatás, önismeret fejlesztése, önkéntes munkavégzés népszerűsítése
Idősödő társadalom kihívásai miatt a családok mentális és anyagi terheinek növekedése, az idősek fokozódó ráutaltsága a fiatalokra, a fiatalok önálló életkezdésének nehézségei, anyagi függés a szülőktől	Okosotthonok fejlesztése, idősellátás rendszerének fejlesztése az igények tükrében az idősek önállóságának teljes vagy részleges megőrzése mellett, érzékenyítés és társadalmi szolidaritást erősítő programok a fiataloknál, önálló életkezdés támogatása munkahelyekkel, kedvező lakásbérleti konstrukciókkal
Tanulási és magatartási zavarok az oktatási intézményekben, szenvedélybetegségek megjelenése, testkép zavarok miatt illegális szerek használata	Mentálhigiénés gondozás, prevenció az iskolákban élménypedagógia módszerrel, felépült szenvedélybetegek előadásai, az egészség, mint érték tudatosítása szemléltető előadásokkal

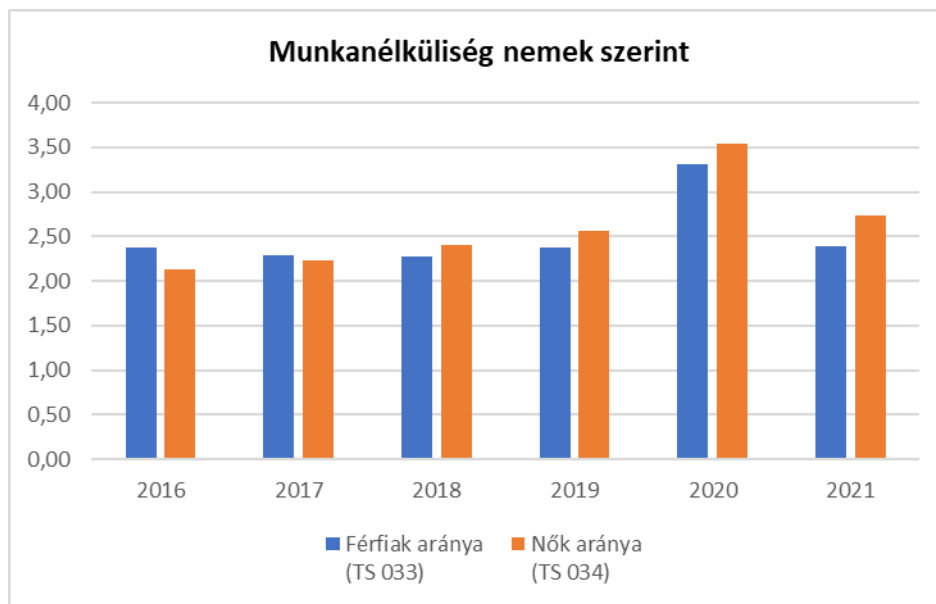
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	2,37	2,13	2,25%
2017	2,29	2,23	2,26%
2018	2,27	2,4	2,34%
2019	2,37	2,56	2,47%
2020	3,31	3,54	3,43%
2021	2,39	2,74	2,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

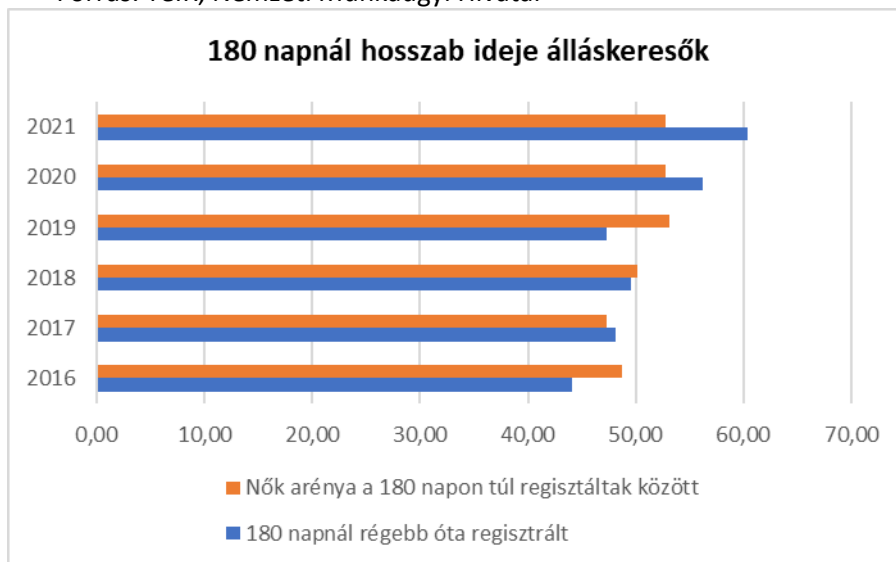
A nők esetében a munkanélküliségi ráta a 2020. és 2021. évben volt a legmagasabb. A tendencia folyamatos emelkedő tendenciát mutat, kivéve a 2021-es évet, mivel a 2020-as évi 3,54 százalékról a 2021-ben 2,74 százalékra csökkent az aktív korúakon belül a női álláskeresők aránya.

A férfiak esetében a legmagasabb arány a 2020-as és 2021-es években volt tapasztalható. Csökkenés a 2016-os évről a 2017-es évre, valamint a 2017-es évről a 2018-as évre vonatkozóan következett be. Öröndetes tény, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korúakon belül nem éri el a 4 százalékot.

A nők helyzetét vizsgálva a munkanélküliek között (5.1.2. számú táblázat), megállapítható, hogy a 2016-2021. közötti években a nők közel fele volt tartósan munkanélküli. Helyzetük a 2016. és 2017. években némileg javult, mivel a 180 napnál hosszabb ideje munkanélküliek aránya ekkor 50 százalék alatt maradt, azonban 2018. évben ismét elérte az 50 százalékot. A nők munkába állásának támogatása, illetve munkaerő-piacra történő visszavezetése védett munkahelyek és családbarát munkahelyek létrehozásával fontos törekvése kell, hogy legyen az esélyegyenlőség célterületei között.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	44,13	48,72
2017	48,11	47,26
2018	49,53	50,17
2019	47,28	53,14
2020	56,22	52,73
2021	60,39	52,82

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

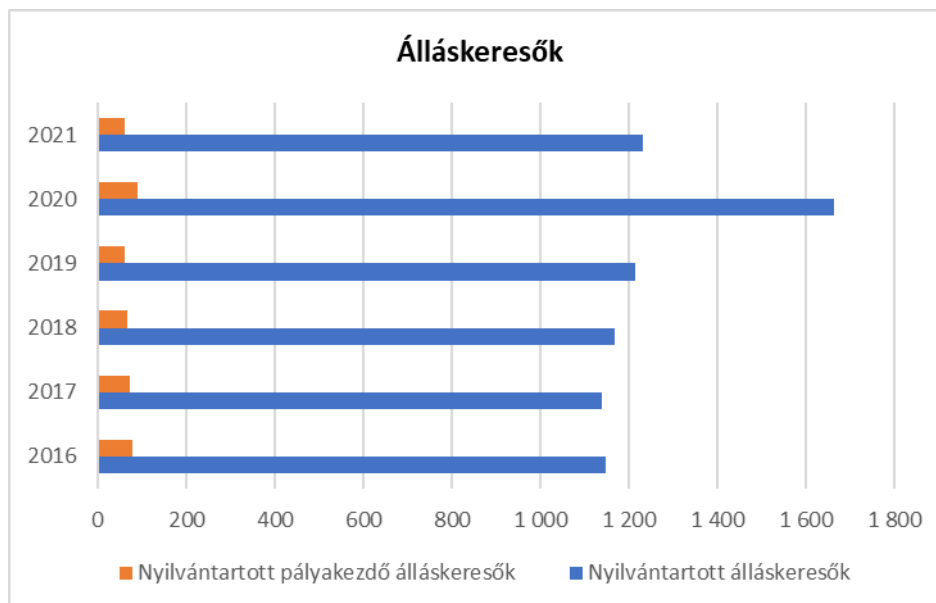

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők számán belül (5.1.3. számú táblázat) elenyésző. Kedvező tény, hogy Szombathelyen a vizsgált években a nyilvántartott pályakezdő munkanélküliek száma lineárisan csökkent a 2019-es évig. Míg 2016-ban 77 fő pályakezdő álláskereső fiatal tartottak nyilván, addig az utolsó ismert évben, azaz 2021-ben már csak 60 fő volt a nyilvántartottak száma. A tendencia pozitív, mivel a csökkenés háttérében az állhat, hogy a pályakezdő fiatalok viszonylag rövid időn belül el tudtak helyezkedni a munkaerőpiacon, másodsorban feltételezhető, hogy olyan piacképes szakmákat sajátítottak el, melyekre igényt mutatott a helyi és térségi munkaerőpiac.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	1149	77
2017	1139	72
2018	1167	67
2019	1214	60
2020	1663	91
2021	1232	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Szombathely városban a nők részvételét a foglalkoztatást segítő és képzési programokban a Szombathelyi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya koordinálja és segíti.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Szombathelyen a nyilvántartott álláskeresők száma 2019 év végén 1214 fő volt, míg a munkavállalási korú népesség száma 50 444 fő volt. A munkanélküliségi ráta az országos átlag alatti 2,41%. A város folyamatosan új ipari fejlesztéseket végez, melynek helyszíne a Szombathely és Söpte közigazgatási területén fekvő, kb. 400 hektáros északi iparterület, illetve a SZOVA NZrt. tulajdonában álló Sárdi-ér utcai ipari terület. Az északi iparterületen a közművesítést követően a Schaeffler cégcsoport új telephelyet alakított ki, a fejlesztés folyamatos. A SZOVA NZrt. tulajdonában lévő Sárdi-ér utcai terület közművesítése

megvalósult, az ipari területek értékesítése folyamatos. A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően a letelepedni szándékozó új cégek és a meglévők részéről is jelentős a munkaerő-piaci kereslet, akár betanított munka tekintetében is. Ezek a pozíciók az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező nők számára jelenthetnek sikeres elhelyezkedési esélyeket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

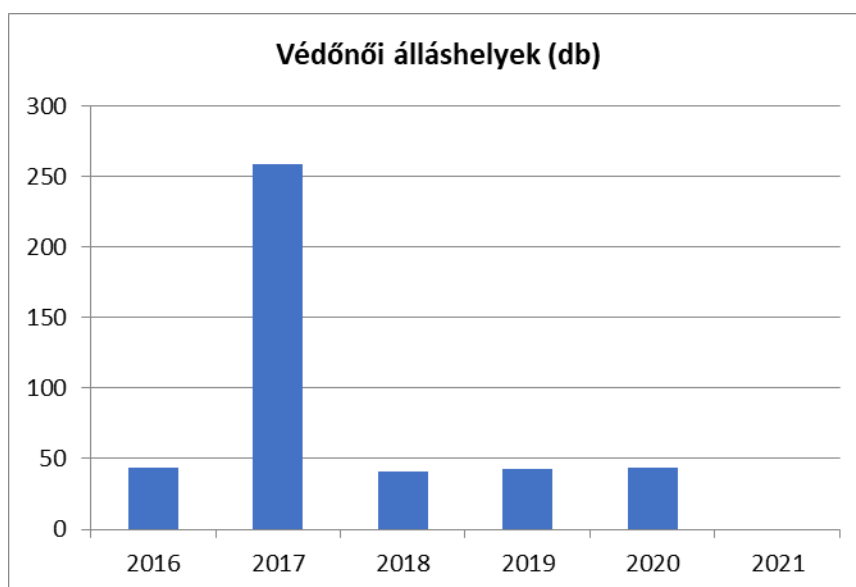
Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a foglalkoztatás területén meglévő hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban. A Közgyűlés 2022. év végén fogadta el az önkormányzat Nemek Közötti Esélyegyenlőségi Tervét, valamint döntött arról, hogy az önkormányzati fenntartású költségvetési intézmények és többségi tulajdonú gazdasági társaságok megalkossák a saját nemek közötti esélyegyenlőségi terveiket. A dokumentumok megalkotásának célja, hogy a nemek közötti esélyegyenlőség javuljon, a nők által elszenvedett hátrányok mérséklődjenek.

1.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A betöltött védőnői álláshelyek számát tekintve a vizsgált időszakban nagymértékű elmozdulás nem volt tapasztalható. 2018-ban 41 db védőnői álláshelyet töltöttek be a szakemberek, ez volt a legalacsonyabb státuszszám, a 2016-os és 2020-as évben pedig a legmagasabb, 44 db betöltött védőnői álláshellyel.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	44	2662	-
2017	42	2612	-
2018	41	2651	-
2019	43	2663	-
2020	44	2648	-
2021	0	2593	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

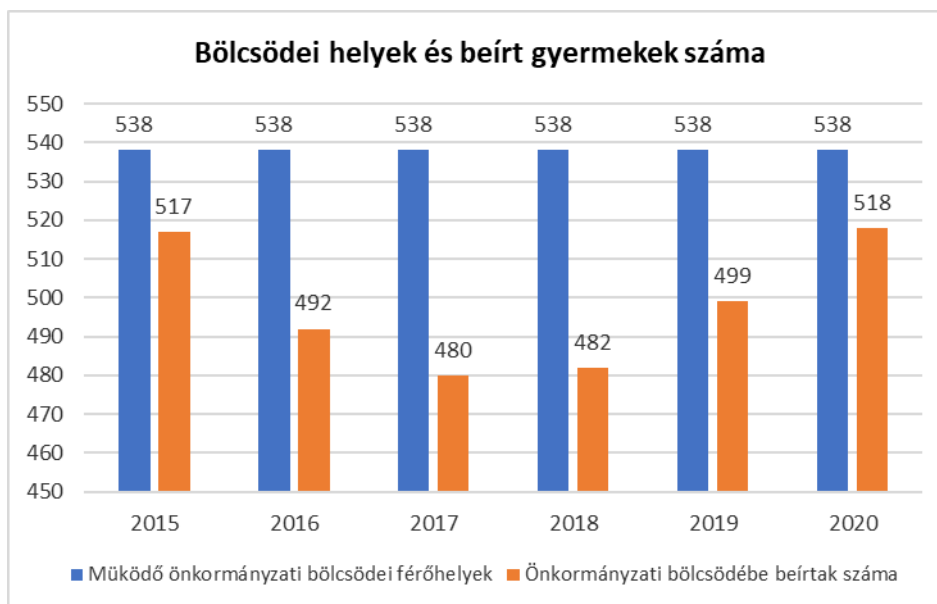

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény (EBI) adatszolgáltatása alapján látható, hogy a vizsgált időintervallumban a mindenkori bölcsődei férőhelyszám meghaladja a bölcsődébe beíratott gyermekek számát, mivel minden évben van 2 év alatti és SNI gyermek a bölcsődékben. A mini bölcsődék férőhelyeit nem számítva, az önkormányzat által fenntartott bölcsődék férőhelye állandó, 538 db. A legkevesebb bölcsődébe beíratott gyermek a 2017-es és 2018-as években volt, a legtöbb gyermeket pedig a 2015-ös és 2020-as években írták be a szombathelyi bölcsődékbe a szülők. Jelenleg, azaz 2022/2023. nevelési évben pedig minden férőhely betelt.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	538	517
2016	538	492
2017	538	480
2018	538	482
2019	538	499
2021	538	493
2022	538	516

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

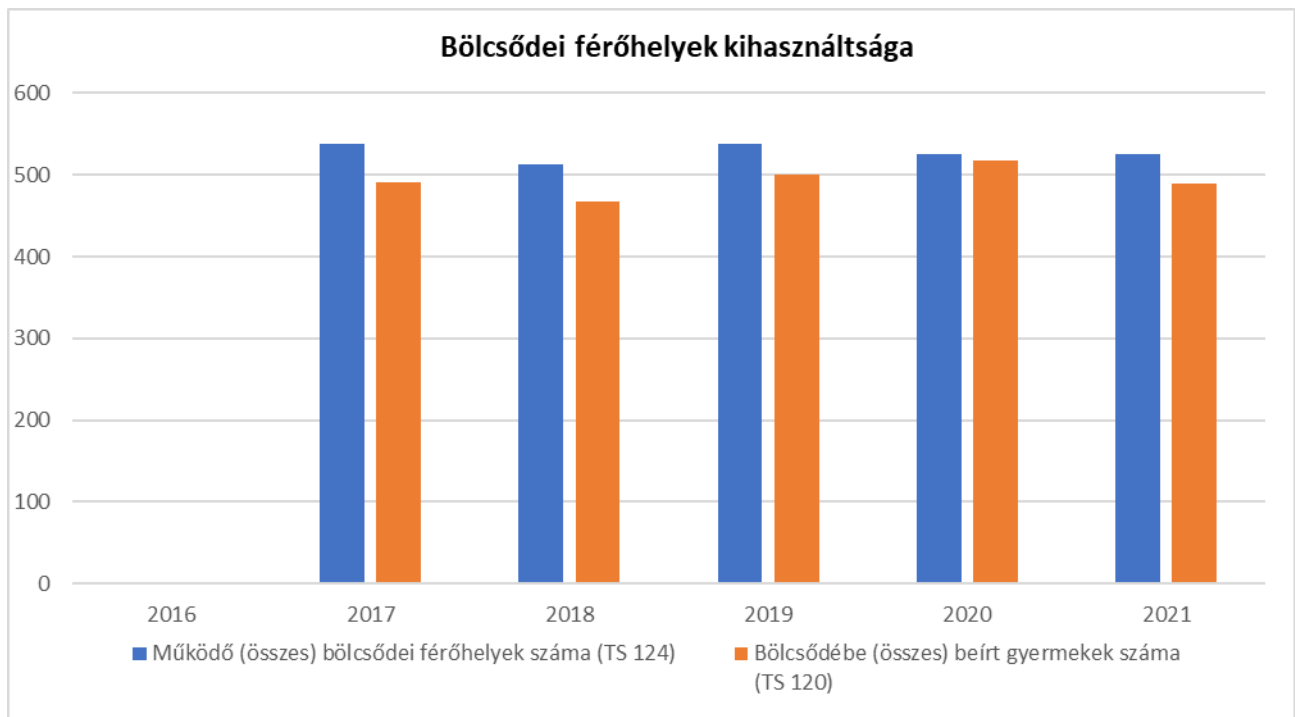
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A családi bölcsődék férőhelyszámát tekintve 2017-ről 2018-ra 38 db férőhelyről 45 db férőhelyre nőtt a számuk, majd 2020-ban és 2021-ben lecsökkent 28 db férőhelyre. A családi bölcsődébe beíratott gyerekek száma minden évben megegyezik a férőhelyszámmal, kivéve a 2020-as évet, amikor a 28 db rendelkezésre álló férőhelyre 24 fő gyermeket íratott be. A mini bölcsődék férőhelyeinek száma a vizsgált időszakban állandó volt, 14 db férőhelyet tartottak nyilván. A beíratott gyermekek száma megegyezett a férőhelyszámmal, ezen okból a mini bölcsődék teljes kihasználással működtek. Az összes bölcsődei férőhelyet tekintve a férőhelyszám a vizsgált időszakban meghaladta az 500-at. A bölcsődébe beíratott gyermekek számát tekintve elmondható, hogy a gyermekszám a vizsgált időszakban nem haladta meg a bölcsődei férőhelyszámokat, ezért minden gyermek számára biztosított volt az intézményi elhelyezés.

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	38	38	14	14	538	491
2018	0	0	45	45	14	15	512	467
2019	0	0	45	45	14	14	538	500
2020	0	0	28	24	14	14	526	517
2021	0	0	28	28	14	14	526	489

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatal Hatósági Főosztály Népegészségügyi Osztálya Családvédelmi Szolgálatot működtet a családtervezési ismeretek széleskörű átadása és az abortuszok számának csökkentése érdekében. A Családvédelmi Szolgálat – a magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX törvény alapján – végzi a családtervezéshez, családvédelemhez kapcsolódó tanácsadást, várandós állapothoz kapcsolódó súlyos válsághelyzet esetén segítséget nyújt annak feloldásában, valamint szervezi az oktatási intézményeken kívül a családtervezési ismeretek terjesztését.

A Családvédelmi Szolgálat az alábbi témakörökben nyújt információkat:

- Támogatási formák a gyermek vállalása esetén
- Állami, helyi önkormányzati és társadalmi segítségnyújtás formái
- Az örökbeadás lehetőségei és feltételei
- Az újszülöttmentő inkubátorok címlistája
- A magzat fejlődése a fogantatástól, a megszületésig
- Tájékoztatás a terhesség megszakításról
- Fogamzásgátlás lehetőségei

Védőnő szakemberek szerepe:

2023. július 1-től a városban működő védőnői szolgálat átszervezésre került, melynek értelmében a szolgálat működtetése önkormányzati hatáskör helyett állami feladatkörbe került át. A területi védőnő a jogszabályokban előírt feladatait a mindenkor érvényes védőnői utcajegyzék alapján, látja el. Preventív tevékenységét az ellátási területén (állandó vagy ideiglenes) lakcímmel rendelkező személyek gondozásán túl, a körzetében jogszerűen tartózkodó azon személyeknél is végzi, akik az ellátás iránti igényüket a védőnőnél bejelentik.

A területi védőnők feladatai:

- nővédelem,
- a várandós anyák gondozása,

- a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban,
- a 0-6 éves korú gyermekek gondozása,
- az óvodában a védőnői feladatok végzése,
- az oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott, tanköteles korú gyermek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. §-a szerint a Kormány a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerinti családvédelmi koordinációért felelős szervként a települési önkormányzat jegyzőjét jelöli ki.

Hozzátartozók közötti erőszaknak minősül:

- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység,
- a bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított, a méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás.

Bántalmazott az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják, bántalmazó pedig az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja, vagy akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot más megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért.

Az Országgyűlés az élethez, testi épséghez és méltósághoz minden embert megillető alapvető emberi jogok védelmében, összhangban a nemzetközi egyezményekkel és az Alaptörvénnyel, a hozzátartozók közötti erőszak visszaszorítása érdekében alkotta meg a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. törvényt. A törvény értelmében az alábbi intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, azaz a jegyzőnek:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,
- a gyámhatóság,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, alapítványok,
- magánszemélyek.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az önkormányzat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül Családok Átmeneti Otthonát (CSAO) tart fenn a krízishelyzetbe kerülő családok és gyermekek elhelyezésére. A folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézményben az otthontalanná vált szülő kérelmére

a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetéről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

Az otthonban folyó gondozás célja

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az ellátásban részesülők 2022. évi induló száma:	44 fő
Tárgyévben felvettek száma:	44 fő
Tárgyévben ellátottak száma:	88 fő
Tárgyévben megszűntek száma:	59 fő
Az ellátást igénybe vevők száma tárgyév december 31-én:	29 fő

A 2022-es évben a 15 beköltöző család közül:

- 5 család albérletből érkezett,
- 1 család volt bérlő vagy bérlő családtagja,
- 7 család szíveségi lakáshasználó volt,
- 1 család utógondozói otthonból,
- 1 család pedig a hajléktalan ellátásból érkezett.

A kiköltöző családok közül:

- 6 család krízislakást kapott,
- 1 család átmeneti szállást kapott,
- 3 család albérletbe költözött,
- 8 család rokonokhoz költözött.

A problémák tipizálása a kliensek szerint:

- 1526 esetben, 93,91%-ban az életviteli probléma,
- 45 esetben, 2,77%-ban az anyagi probléma,
- 28 esetben, 1,72%-ban a gyermeknevelési probléma,
- 22 esetben, 1,35%-ban a családi konfliktus,
- 4 esetben, 0,25%-ban pedig családon belüli bántalmazás jelent meg.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal. A Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlésében női képviselők is részt vesznek, valamint az önkormányzat bizottságaiban látnak el szakmai feladatokat. Több helyben működő önkormányzati fenntartású intézmények vezetői pozícióját többségében nők töltik be. A 2022. évben 148 fő női vezető és 82 fő férfi vezető állt az önkormányzati intézmények élén.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata által fenntartott intézmények közül az Egyesített Bölcsődei Intézmény (EBI) 2019-ben elnyerte a Családbarát védjegy bronz fokozatát mind munkahely, mint szolgáltatóhely kategóriában is. 2021. novemberében ismét jelentkeztek a minősítésre, melynek keretében a helyi bölcsődék, mint családbarát szolgáltatóhelyek, az intézmény, mint családbarát munkahely került megmérettetésre. Az elnyert tanúsítvánnyal jelentősen megnő a munkahelyek munkaerőt megtartó és munkaerőt vonzó képessége, a szolgáltató helyek esetében pedig nagymértékben hozzájárul az adott szolgáltatás piaci sikerességéhez. Az Egyesített Bölcsődei Intézmény megfelelt a Családbarát védjegyek kritériumainak, a szolgáltatóhelyek és munkahelyek esetében is. 2021. december 27-től a megújult védjegyeket használja az intézmény, és továbbra is szolgálja családbarát intézkedésekkel a családokat, emellett támogatja a dolgozókat, hogy feladataikat hatékonyan tudják ellátni, és egyensúlyt alakítsanak ki a munka és a magánélet tekintetében. A családbarát munkahely cím elnyerése mellett az EBI birtokolja a családbarát szolgáltatóhely címet is.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családbarát munkahelyi kezdeményezések szükségessége a munka és a család, magánélet összeegyeztethetőségének nehézségei	Munkahelyi gyermekfelügyelet bevezetése, rugalmas munkaidő támogatása, törzsidő bevezetése a munkahelyeken
Krízishelyzetbe került nők, anyák és gyermekeik elhelyezésének nehézségei, krízislakások alacsony száma	Önkormányzati bérlakásállomány bővítése új építésű ingatlanokkal, közösségi bérlakásrendszer fejlesztése ingatlantulajdonosok bevonásával, Áldozatsegítő Központ részére védett szálláshely kijelölése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

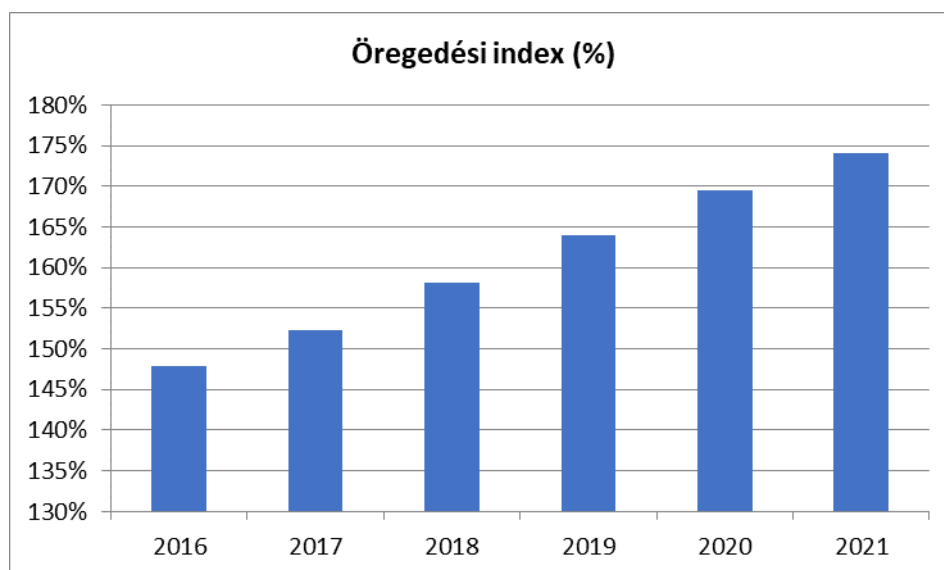
Az öregedési index a népesség előregedésének gyakran használt mérőszáma, mely a társadalom előregedésének tendenciáit vetíti előre. Megmutatja, hogy a 14 éves vagy annál fiatalabb gyermekekre, fiatalokra hány idős személy (65 éves vagy idősebb) jut. Látható, hogy Szombathelyen az országos és európai tendenciáknak megfelelően növekszik a lakosság előregedése. 2016-ban 100 fő gyermekre és fiatakorúra 147 fő időskorú lakos jutott. Az emelkedés folyamatos volt, mivel 2017-ben már 152 fő időskorú jutott 100 fő fiatalra, 2018-ban 158 fő, 2019-ben 163 fő, 2020-ban 169 fő, 2021-ben pedig már 174 fő.

Az előrejelzések alapján a kétszáz százalék körüli értéket Magyarország 2050-ben érheti el, amennyiben nem következik be komolyabb demográfiai fordulat. A globális öregedési index a múlt század közepén – az 1950-es években – 14-15 százalék volt, azóta fokozatosan emelkedik, már megközelítette a 37 százalékot, a legújabb előrejelzések szerint 2050-re pedig 75 százalékra növekedhet.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	15 361	10 391	147,83%
2017	15 744	10 340	152,26%
2018	16 155	10 212	158,20%
2019	16 679	10 176	163,91%
2020	17 073	10 072	169,51%
2021	17 199	9 879	174,10%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

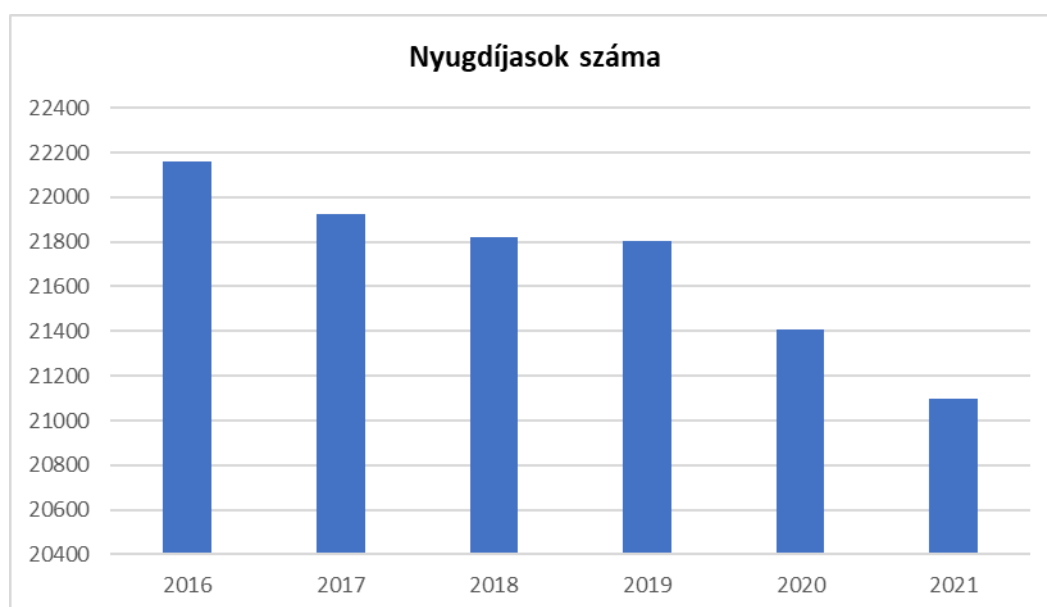
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők számát tekintve megállapítható, hogy a nők közel kétszer annyian vannak, mint férfiak, az ellátásban részesülők között. A nemek közti arányok mutatják az osztársadalom nemek szerinti összetételét, mivel a férfiak születéskor várható átlagos élettartama alacsonyabb, mint a nőké, ezért a nők körében magasabb a nyugdíjkorhatárt betöltött és az azt követő időszakban nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma. A nyugdíjasok számát tekintve a vizsgált időszakban csökkenés mutatkozik. A 2016-os évben 22 157 fő nyugdíjast tartottak nyilván, 2017-ben 21 927 főt, 2018-ban 21 822 főt, 2019-ben 21 803 főt, 2020-ban 21 409 főt, 2021-ben pedig 21 098 főt.

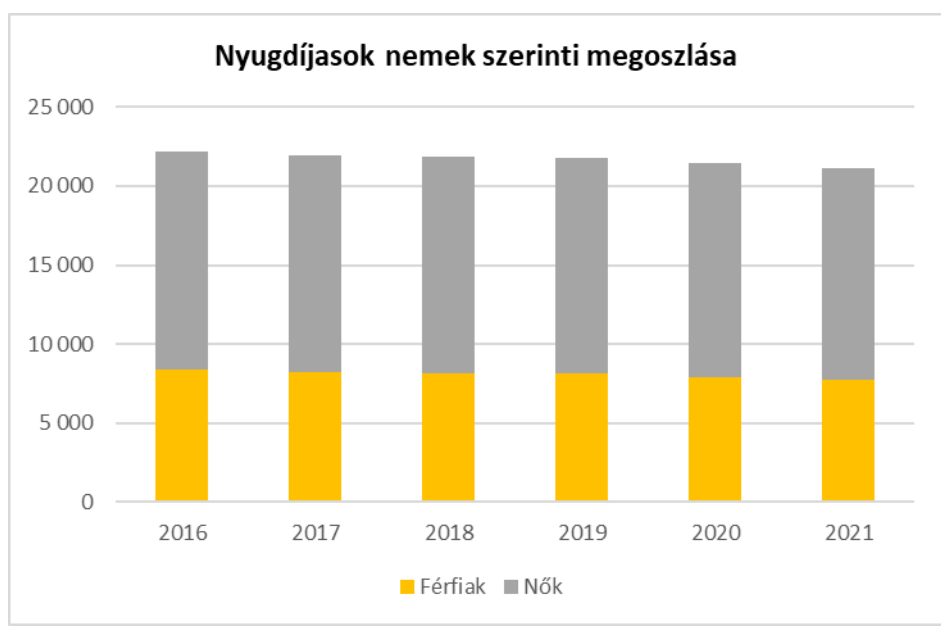
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	8 420	13 737	22157
2017	8 257	13 670	21927
2018	8 161	13 661	21822
2019	8 180	13 623	21803
2020	7 898	13 511	21409
2021	7 719	13 379	21098

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

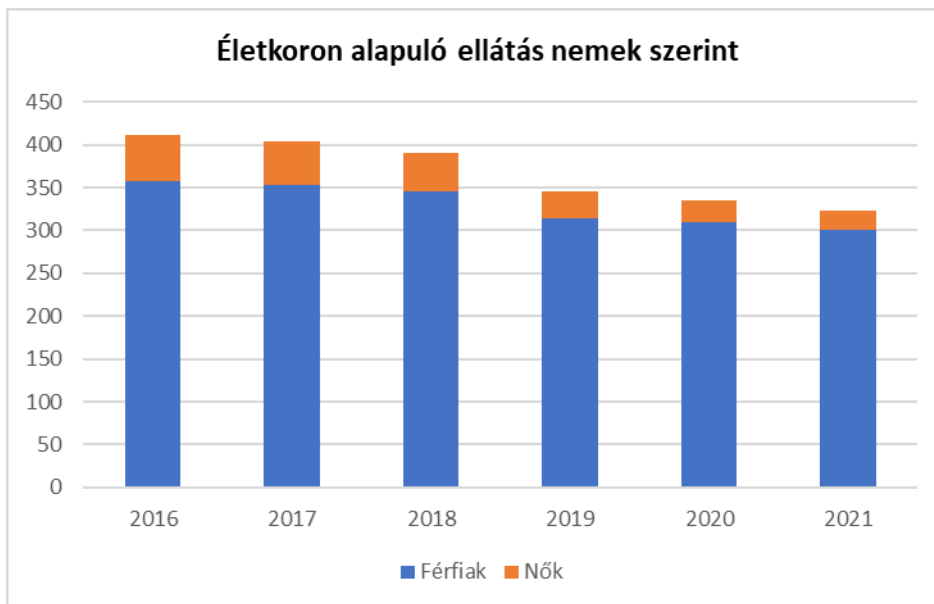
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjszerű ellátásokat tekintve az életkoron alapuló ellátásban (nyugdíjkorhatárt be nem töltött ellátásban részesülők) részesülő férfiak száma többszöröse a nők számához képest. Életkoron alapuló ellátást 2016-ban 358 fő férfi és 54 fő nő kapott. A számuk folyamatosan csökkent, mivel 2017-ben már csak 353 fő férfi, és 51 fő nő, 2019-ben 314 fő férfi és 31 fő nő kapott életkoron alapuló ellátást. A 2020-as és 2021-es években a számuk tovább csökkent.

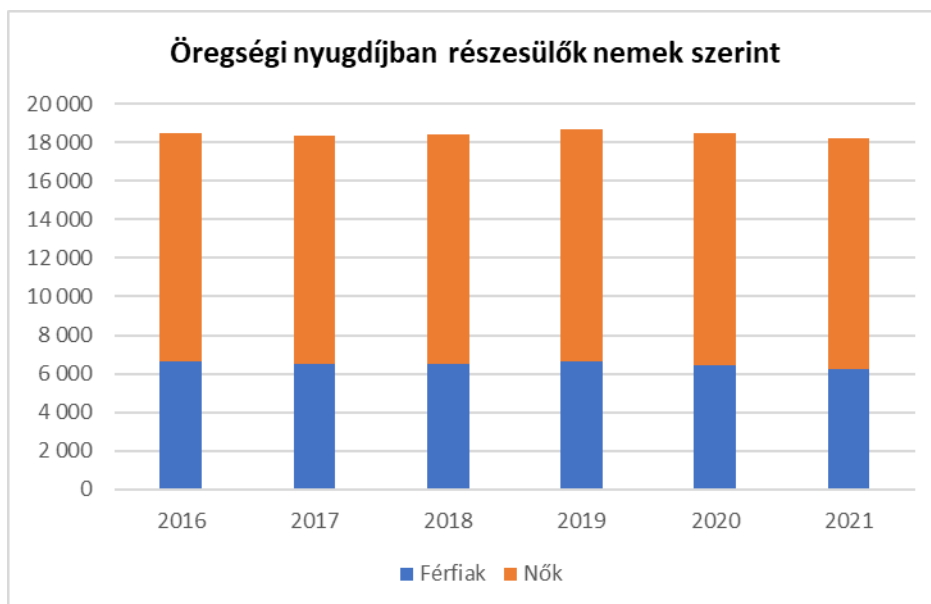
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	358	54	6 643	11 841	28	295	0
2017	353	51	6 529	11 830	25	273	28
2018	346	44	6 520	11 927	23	248	25
2019	314	31	6 629	12 037	23	215	17
2020	309	26	6 408	12 045	22	179	16
2021	300	23	6 252	11 944	23	159	15

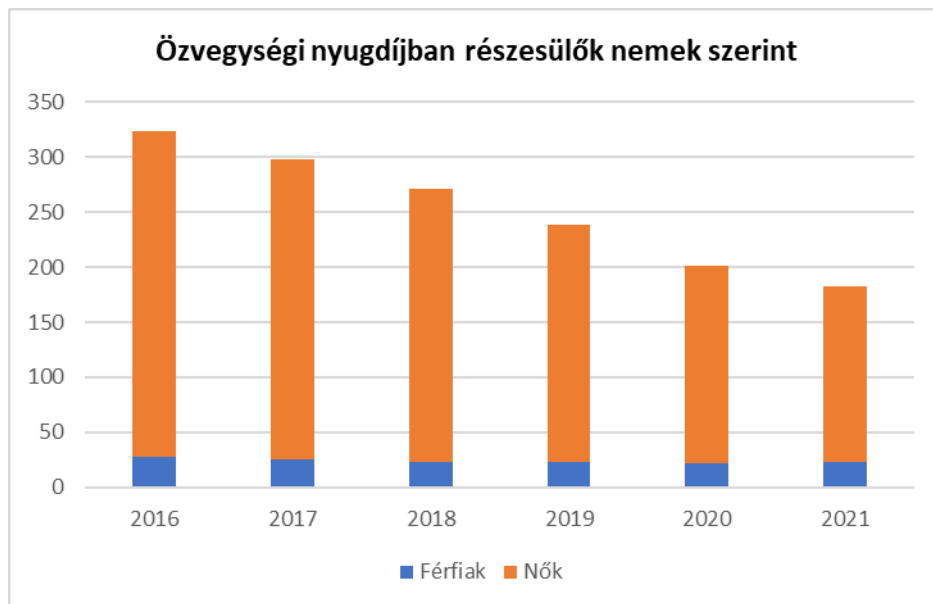
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az öregségi nyugdíjasok körében a nők aránya közel duplája a férfiakénak, ami az állomány szerinti összetételével is magyarázható, mivel a születéskor várható átlagos élettartam magasabb a nők körében, mint a férfiaknál, ezért az öregségi nyugdíjkorhatár betöltését és az azt követő éveket több nő éri meg, mint férfi. Az öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma a vizsgált időszakban kismértékben, de emelkedést mutatott 2018. évről 2019. évre. Minimális mértékű csökkenés volt tapasztalható 2017-ben és 2018-ban, majd 2019-ben ismét növekedés volt tapasztalható. Az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma 2017. évről 2018. évre, majd a 2018. évről a 2019. évre. A 2019. évről a 2020. évre történő emelkedés elenyésző volt.

Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma a vizsgált időszakban minimális volt, hiszen a születéskor várható átlagos élettartam miatt a nők előbb megözvegyülnek, mint a férfiak. A megözvegyült és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma évről-évre csökkent, 2016-ban 28 főt, 2017-ben 25 főt, 2018-ban és 2019-ben 23-23 főt, 2020-ban 22 főt, 2021-ben 23 főt tartottak nyilván. Az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma minden évben közel tízszerese volt a férfiakénak. 2016-ban 295 főt, 2017-ben 273 főt, 2018-ban 248 főt, 2019-ben 215 főt, 2020-ban 179 főt, 2021-ben 159 főt tartottak nyilván, amit az mutatja, hogy az özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma folyamatosan csökkent.

Az időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma az ismert három évben folyamatosan csökkent. 2017-ben 28 főt, 2018-ban 25 főt, 2019-ben 17 főt, 2020-ban 16 főt, 2021-ben 15 főt tartottak nyilván havi átlagban a járadékban részesítettek között.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A 6.2. számú táblázatból látható, hogy az egyes életkori csoportokat nézve a nyilvántartott álláskeresők számán belül, minden korcsoportban hasonlóképpen alakul az álláskeresők száma. A 41-45 éves korcsoportot vizsgálva 2016-ban 160 fő keresett állást, 2017-ben 165 fő, 2018-ban 175 fő, 2019-ben 182 fő, 2020-ban 243 fő, 2021-ben 157 fő volt regisztrált álláskereső. Ugyanez a szám az 46-50 évesek körében 2016-ban 131 fő volt, 2017-ben 123 fő, 2018-ban 143 fő, 2019-ben 153 fő, 2020-ban 233 fő, 2021-ben 172 fő volt. Az 51-55 évesek, valamint az 56-60 évesek korcsoportjában a nyilvántartott álláskeresők száma minimális mértékben emelkedett a 2020. évi csúcsig a koronavírus járvány következtében, majd 2021. évtől ismét csökkenés mutatkozott. A 61 éves vagy afelületi korcsoportot vizsgálva 2016-ban 128 fő volt regisztrált álláskereső, 2017-ben 141 fő, 2018-ban 149 fő, 2019-ben 137 fő, 2020-ban 179 fő, 2021-ben 188 fő volt a számuk. Az adatokból nem jelenthető ki, hogy az életkor előrehaladtával az összes álláskereső személyeken belül növekszik az idősebb életkori csoportokhoz tartozó álláskeresők száma. Az sem bizonyosodott be az adatokat tekintve, hogy az idősebb munkavállalók az életkoruk miatt hátrányos megkülönböztetést

szenvednek el a munkaerőpiacon és ezen okból nehezebben találnak munkát, mint a fiatalabb életkori csoportokhoz tartozók.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
		Fő összesen	1 149	1 139	1 167	1 214	1 663
41-45 év (TS 042)	Fő	160	165	175	182	243	157
	%	13,93%	14,49%	15,00%	14,99%	14,61%	12,74%
46-50 év (TS 043)	Fő	131	123	143	153	233	172
	%	11,40%	10,80%	12,25%	12,60%	14,01%	13,96%
51-55 év (TS 044)	Fő	104	107	107	130	165	141
	%	9,05%	9,39%	9,17%	10,71%	9,92%	11,44%
56-60 év (TS 045)	Fő	109	114	93	114	154	111
	%	9,49%	10,01%	7,97%	9,39%	9,26%	9,01%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	128	141	149	137	179	188
	%	11,14%	12,38%	12,77%	11,29%	10,76%	15,26%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a köztisztviselőkben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a városban nagy számban élő 65 év feletti lakosság szükségleteinek kielégítésére és támogatására az alábbi idősügyi programokat nyújtja.

„Aktív időskor Szombathelyen” önkormányzati program

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése az 561/2013.(XI.28.) Kgy.sz. határozatában elfogadta az „Aktív időskor Szombathelyen” elnevezésű önkormányzati program megvalósításáról szóló javaslatot, és kinyilvánította, hogy hosszú távú programot kíván működtetni a 60 év feletti, szombathelyi lakosok aktivizálása, a városi szintű közösségfejlesztés érdekében. A program lényege, hogy aktív kikapcsolódási lehetőségeket nyújt a város 60 év feletti lakosai számára, elősegítve ezzel a különböző prevenciós és egészségnevelési célok megvalósulását, testi-lelki egészségi állapot romlásának megakadályozását, illetve a folyamat lassítását. A helyi közösségek szervezése, illetve a városi szintű közösségfejlesztés hozzájárul az elmagányosodás, izoláció, időskori depresszió és egyéb mentális problémák megelőzéséhez is. A 2014. évtől kezdődően jelentős volt azon 60 év felettieknek a száma, akik aktívan vettek részt az önkormányzat által szervezett programokban. A résztvevők száma az alábbiak szerint alakult, évenkénti bontásban:

2014. év 3.480 fő
 2015. év 4.593 fő
 2016. év 6.501 fő
 2017. év 6.441 fő
 2018. év 5.314 fő
 2019. év 6.616 fő

A program bevezetése óta eltelt időszakban a résztvevők számának alakulása folyamatosan emelkedő tendenciát mutat. A 2020-2021. évek közötti időszakban a pandémiás helyzet miatt a program szünetelni kényszerült. A 2022. évben a program újraindult, 1300 fő vett részt a szervezett programokban. A 2023. évben ismét nagy sikerrel folytatódott a program, közel 2 hónap alatt 1900 fő vett részt a programokban 2023. június 30-ig bezárólag.

Idősbarát Önkormányzati Díj

Szombathely Megyei Jogú Város 2014. évben Idősbarát Önkormányzat Díjban részesült, mely megtisztelő cím elnyerésében nagy szerepe volt az Aktív időskor Szombathelyen programnak.

Idősügyi Tanács

Az idősügyi érdekképviselő területén szükséges megemlíteni, hogy 2006. decemberében Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése kinyilvánította azon szándékát, hogy fontosnak tekinti az időskorúak önszerveződésének támogatását, ezért egyetértett azzal, hogy Szombathely városban 2007. január 1-től Idősügyi Tanács működjön. A Tanács tényleges működését 2007. szeptemberében kezdte meg. A Tanács feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat az alábbiakban határozta meg:

- a szombathelyi idősek érdekeinek képviselője, védelme,
- a generációk közötti kapcsolat, szolidaritás erősítése,
- művelődési, képzési lehetőségek összehangolása,
- együttműködés kialakítása az idősekkel foglalkozók között,
- az „Idősbarát Önkormányzat Díj” elnyerésére kiírt pályázaton való részvétel lehetőségeinek megvizsgálása, a pályázati határidő betartásával,
- javaslatot tesz az átlag felett tevékenykedő időskorúak és szervezetek munkájának Idősek Világnapján (minden év október 1.) történő elismerésére, jutalmazására és díjazására.

„Idősek az idősekért” díj

Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a 2012. május havi ülésén „Idősek az idősekért” elnevezéssel új díjat alapított, mely annak a 62 év feletti idős személynek adományozható, aki idős korában kiemelkedő önkéntes munkájával – legalább 5 éven keresztül – az időskorú személyek szolgálatában tevékenykedett. A díjat évente két személy kaphatja, átadására minden évben az idősek világnapi rendezvényen (október 1.) kerül sor.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A 6.2. számú táblázat adataiból az látszik, hogy az életkor előrehaladtával az összes álláskereső személyen belül nem növekszik számottevően az idősebb életkori csoportokhoz tartozó álláskeresők száma. Az sem bizonyítható, hogy az idősebb munkavállalók az életkoruk miatt hátrányos megkülönböztetést szenvednek el a munkaerőpiacon és ezen okból nehezebben találnak munkát, mint a fiatalabb életkori csoportokhoz tartozók.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

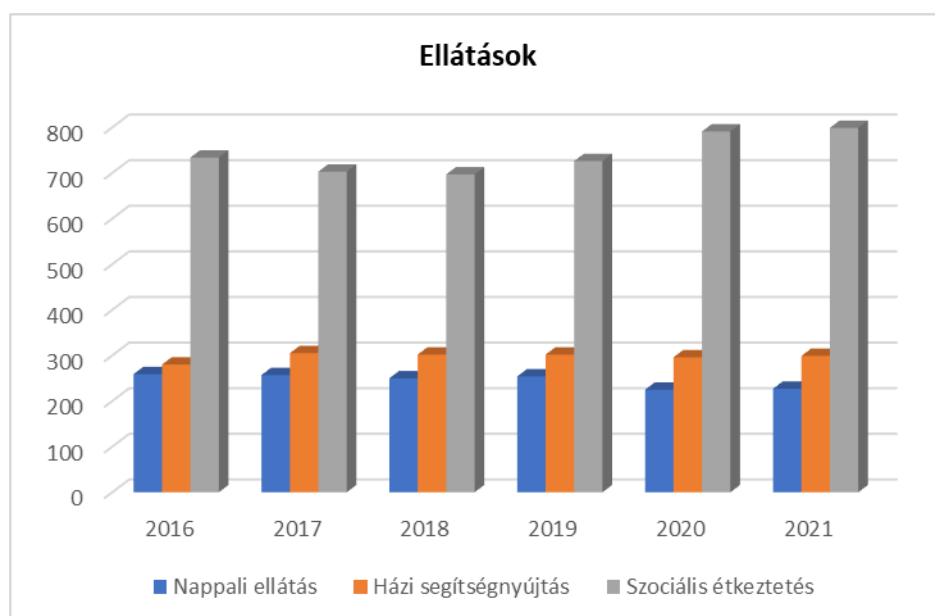
A 65 év feletti lakosság száma a vizsgált időszakban folyamatosan nőtt. 2016-ban 15 361 fő 65 év fölötti személyt tartottak nyilván a városban, 2017-ben 15 744 főt, 2018-ban 16 155 főt, 2019-ben 16 679 főt, 2020-ban 17 073 főt, 2021-ben 17 199 főt tartottak nyilván. A létszámok emelkedésével párhuzamosan bizonyos időszakokban nőtt azoknak az időseknek a száma, akik nappali ellátásban részesültek. A nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 2016-hoz képest az összes évben csökkent. Nagyobb mértékű csökkenés a 2020-as és 2021-es években volt tapasztalható.

A házi segítségnyújtásban részesülők száma 2016 és 2019 között folyamatosan emelkedett, majd 2020-ban és 2021-ben az emelkedés megállt. A szociális étkeztetésben részesülők száma 2016 és 2018 között folyamatosan csökkent, 2019. évtől viszont ismételen emelkedni kezdett az előző évekhez képest.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	15 361	259	280	734
2017	15 744	257	305	703
2018	16 155	250	302	697
2019	16 679	254	302	726
2020	17 073	225	296	791
2021	17 199	227	299	799

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az Aktív időskor Szombathelyen programsorozat keretén belül a 2014. évtől kezdődően az idősek színházi előadásokon, filmvetítéseken, Parlament látogatáson, klubfoglalkozásokon, az Iseum Szombathely látogatáson, kőszegi Irottkő túrán, Egészség-naphoz kapcsolódó szűréseken, Hadtörténeli Múzeum látogatáson és Seuso-kincsek megtekintésén, veszprémi városlátogatáson és a Herendi Porcelánmúzeum megtekintésén vehettek részt az önkormányzat szervezésében.

c) idősek informatikai jártassága;

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében valósult meg a Segítő Kezek idősügyi mintaprogram infokommunikációs fejlesztése, melynek keretében egyedül élő időseknek a saját otthonukba kerültek kihelyezésre számítógépek, skype hozzáféréssel. A projekt célja az idősek elmagányosodásának megelőzése, távol élő családtagjaikkal, természetes támaszaikkal történő kapcsolattartás segítése volt.

d) a generációk közötti programok;

A pandémiás helyzetben a városban szervezett önkéntesekkel, valamint az önkormányzat dolgozóinak bevonásával az önkormányzat segítő kezet nyújtott azoknak az időseknek, akiknek a napi szükségleteik kielégítéséhez (élelmiszer, gyógyszer vásárlás stb.) segítségre volt szükségük.

Megvalósított programok:

- **Házhoz visszük” önkormányzati program:** segítségnyújtás a napi életvezetéshez szükséges teendők elvégzésében, úgymint alapvető élelmiszerek beszerzése, gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök kiváltása, postai ügyintézés. A program 2020. októberben történt indulásától kezdve összesen 112 alkalommal történt az önkormányzat munkatársainak bevonásával segítségnyújtás a rászorulóknak részére.
- **Ne cipekedj, Nagyi!” önkormányzati program:** a kezdeményezés célja, hogy önkéntesek segítségével, házhoz szállítással támogassák azokat a szombathelyi időseket és rászorulókat, akik a helyi piacról kívánták beszerezni az élelmiszert, ezzel is segítve, hogy a legveszélyeztetettebb korosztálynak ne kelljen a pandémiás helyzetben kimozdulnia. Mintegy 42 önkéntes bevonásával összesen 699 háztartásba kerültek kiszállításra 42 helyi kereskedő termékei.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat a városban több gondozási központon keresztül nyújtja jogszabályi kötelezettség alapján a szociális alapszolgáltatásokat az idősek részére. A jogszabály által meghatározott feladatokon túlmenően az alábbi programokat nyújtja a szolgálat az időseknek:

- Alzheimer Cafe
- Kirándulások, szabadegyetemi előadások szervezése
- Mentálhigiénés segítségnyújtás
- Gyógyászati segédeszközök közvetítése
- Adománygyűjtés és közvetítés
- Rendőrségi bűnmegelőzési programok
- Hitéleti tevékenység
- Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése intézményi kisbusszal

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

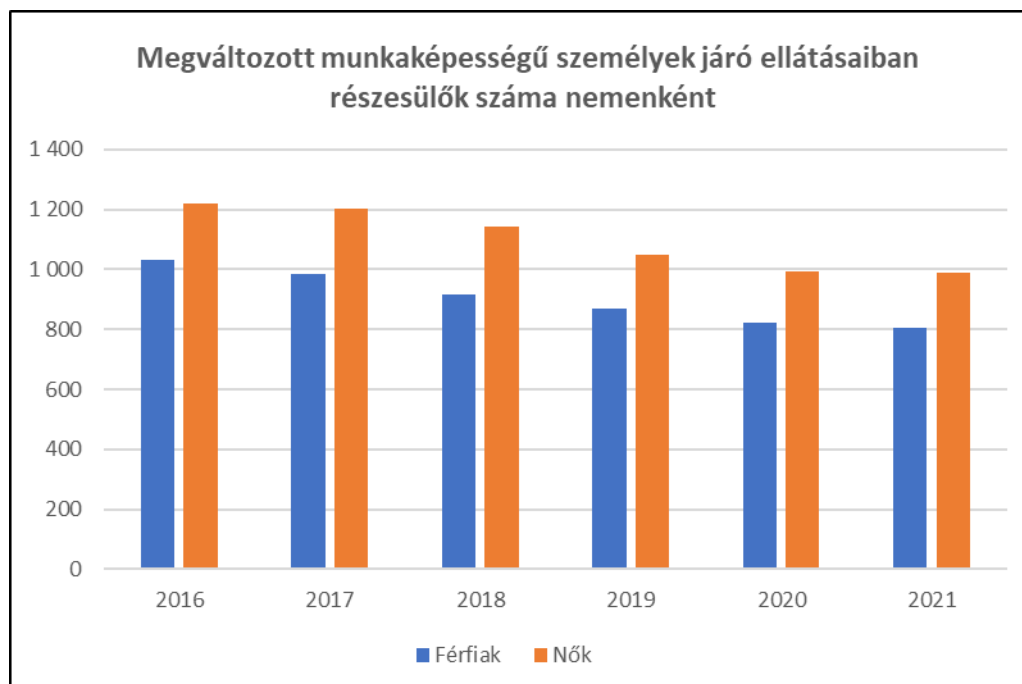
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Generációk közötti szolidaritás csökkenése, idősek elmagányosodása, elszigetelődése	A megalkotott Önkéntes Stratégia alapján adatbázis, applikáció létrehozása a bevonható önkéntesekről, iskolai közösségi szolgálat letöltése az idősek segítése céljából
Idősek részére nyújtott szociális alapszolgáltatások (házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) tekintetében az ellátórendszer leterheltsége növekszik	Az idősek önállóságának megőrzése, informatikai eszközök bevonásával, informatikai tanfolyamok szervezésével, okosotthonokká történő fejlesztéssel az önellátási képesség fenntartásának segítése
Önellátásra részben képes, vagy önellátásra képtelen idősek bentlakásos intézményi elhelyezésének nehézségei, férőhelyhiány	Szakosított ellátási formák fejlesztése, férőhelybővítéssel, Nyugdíjas Bérlok Háza mintájára panzió jellegű elhelyezés állandó orvosi felügyelet biztosítása mellett
Nyugdíjak reálértékének csökkenése, megélhetési problémák az időseknél, alapszükségletek kielégítésének nehézségei, adósságspirál	Kiegészítő támogatások nyújtása a meglévő önkormányzati szociális támogatási rendszer kiegészítéseként, rezsivédelmi támogatás időseknek, a meglévő támogatások reálértékének megőrzése, inflációkövető támogatások

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	1 031	1 219	2250
2017	983	1 201	2184
2018	918	1 141	2059
2019	869	1 048	1917
2020	824	991	1815
2021	803	989	1792

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar

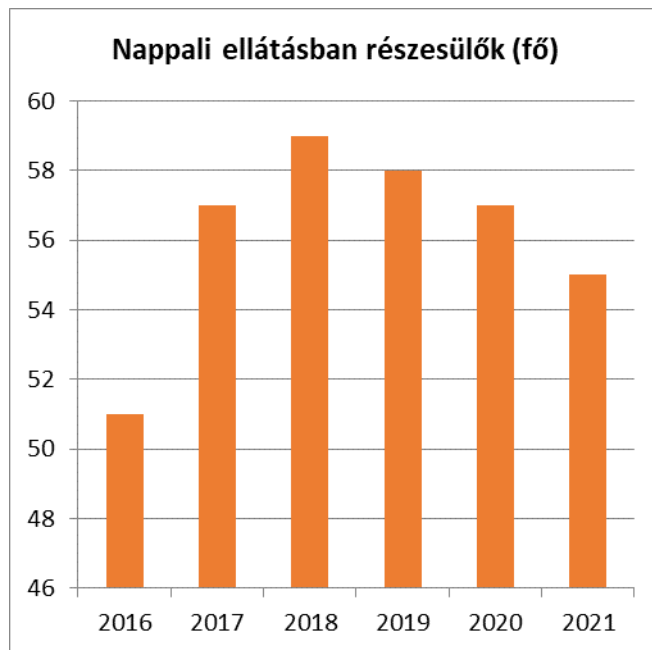
A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent. 2016-ban 2250 főt tartottak nyilván, 2017-ben 2184 főt, az utolsó vizsgált évben, 2021-ben csak 1792 főt. Ez a csökkenés a 2016-os évhez viszonyítva elérte a 20%-ot.

A nemek arányát tekintve a megváltozott munkaképességű személyeken belül több a férfi, mint a nő. A különbség nem számottevő, mivel 2016-ban 15,4%-kal haladta meg a nők száma a férfiakét, 2017-ben 18,1%-kal volt több a nők száma, 2018-ban 19,5%-kal, 2019-ben pedig 17,1%-kal volt magasabb a megváltozott munkaképességű nők száma a férfiakénál. A 2020-as évben a különbség a férfiak és a nők száma között hasonló volt, 16,9%-kal volt több nő, mint férfi, 2021-ben pedig 18,8%-kal.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	51
2017	57
2018	59
2019	58
2020	57
2021	55

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A nappali ellátásban részesülő fogyatékossgal élő személyek száma a vizsgált időszakban folyamatos, kismértékű növekedést mutatott. 2016-ban 51 fő volt a nappali ellátásban résztvevő fogyatékos személyek száma, 2017-ben 57 fő, 2018-ban 59 fő, 2019-ben pedig 58 fő. A 2020-as és 2021-es évben a létszámok emelkedése szintén nem számottevő, a 2016-os bázisévhez képest 7,3%-kal nőtt az ellátottak száma a 2021-es évre.

Áttekintve a szociális szolgáltatások jelenlegi rendszerét Szombathelyen megállapítható, hogy az autizmus spektrum zavarral élők nappali ellátása nem biztosított önálló intézményi keretek között. A szakemberek véleménye szerint 15- 20 fő tekintetében azonnali ellátási igény mutatkozik, amely létszám 5 éves távlatban várhatóan nagyságrendi növekedést fog mutatni. Az autisták ellátását végző intézmény kialakítása lehetséges jövőbeni fejlesztési irány lehet az ellátórendszerben.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. segíti. Az intézményben a fogyatékossgal élők számára az alábbi foglalkoztatási formák érhetőek el.

Fejlesztő foglalkoztatás:

Célja az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

A fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők egészségi állapotuknak, és képességeiknek megfelelő munkát végeznek, melynek során mindenki számára egyénre szabott, a személyes szükségletekhez igazodó foglalkoztatás biztosított. A tevékenység és az egyes munkafolyamatok a már meglévő képességek/készségek szinten tartását, fejlesztését, megőrzését, gyakoroltatását szolgálják. A fejlesztő foglalkoztatás résztvevői 100 %-ban a nappali ellátás ellátottjaiból kerültek ki, a 2021. évben 21 fő kapott lehetőséget munkavégzésre.

A fejlesztő foglalkoztatás tevékenységei:

- csomagolás
- takarítás

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A súlyos fogyatékossgal élő magánszemélyt, mint munkavállalót a jogszabályok alapján az alábbi kedvezmények illetik meg:

- személyi kedvezmény: havonta a minimálbér 5%-ának mértékéig adókedvezmény vehető igénybe
- pótszabadság: A munka törvénykönyve szabályozása alapján minden naptári évben, a meghatározott alapszabadságon felül évente 5 munkanap pótszabadság jár annak a munkavállalónak, aki megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékossgai támogatásban részesül, vagy vakok személyi járadékában részesül

A súlyos fogyatékossgal élő személyt foglalkoztató munkaadó által igénybe vehető kedvezmények:

- adókedvezmény: a megváltozott munkaképességű személyek után részkedvezményt lehet igénybe venni a szociális hozzájárulási adóból. Az adókedvezményt azon személyek után lehet érvényesíteni, akiknek a komplex minősítése alapján az egészségi állapota 60%-os vagy kisebb mértékű, vagy átfordult ellátásban részesülő személy (aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II. vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és az Mmtv. 32-33. §-a, 19. § (1a) bekezdése vagy 38/C. §-a alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül). A kedvezmény érvényesíthető a megváltozott munkaképességű foglalkoztatottak után, illetve, ha egyéni vállalkozó a megváltozott munkaképességű személy, valamint abban az esetben is, ha valamely társaság tagja (közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, közös vállalat, egyesülés, európai gazdasági egyesülés, szabadalmi ügyvivői 18 iroda, szabadalmi ügyvivői társaság, ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtói iroda, vagy egyéni cég tagja). A kedvezmény egyenlő az adómegállapítási időszakra a kifizető által a foglalkoztatott után, az egyéni vállalkozó által saját maga után megállapított, a tag után a kifizető által megállapított adóalap, de legfeljebb a minimálbér kétszerese után 15,5%-os mértékkel megállapított összeggel.
- rehabilitációs hozzájárulás megfizetése alóli mentesség: rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles a munkáltató, ha a foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek átlagos statisztikai állományi létszáma nem éri el a foglalkoztatotti létszám 5%-át. A rehabilitációs hozzájárulás mértéke 1 évre, 1 fő után a mindenkori minimálbér 9-szerese, 2020-ban 1.449.000 Ft. Az éves összeg a kötelező foglalkoztatotti létszám (5%) eléréséhez hiányzó fő számának szorzata a rehabilitációs hozzájárulás mértékével.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata nem rendelkezik erre vonatkozóan adatokkal.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását a Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. segíti. Az intézményben a fogyatékossgal élők számára fejlesztő foglalkoztatás érhető el.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élő személyek munkavállalástól független kedvezményei:

- fogyatékosági támogatás
- vakok személyi járadéka (kifutó rendszerben)
- rokkantsági járadék
- közlekedési kedvezmények (gépjárműadó fizetés alóli mentesség, személygépkocsi szerzési támogatás, személygépkocsi átalakítási támogatás, parkolási igazolvány, utazási kedvezmény, utazási utalvány, akadálymentesítési támogatás)
- közgyógyellátás
- emelt összegű családi pótlék

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A városban működő gyermek és felnőtt háziorvosi rendelők akadálymentesítettek. 3 intézmény esetében az építészeti átalakítási korlátok miatt a bejáratnál lépcsők találhatóak, azonban az intézmények egységei másik bejáraton keresztül akadálymentesen megközelíthetőek. A 2021. évben került átadásra a TOP forrásból felépült Új Egészségügyi Alapellátó Központ, melyben négy felnőtt háziorvosi, hat felnőtt és négy gyermek fogorvosi rendelő kapott helyet, valamint a fogászati ügyelet is itt került elhelyezésre. Az épület a legmodernebb építészeti megoldásokkal rendelkezik, teljeskörűen akadálymentes.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat által fenntartott óvodák többségében megvalósult a fizikai akadálymentesítés, kivétel ez alól a Barátság utcai óvoda, és a Kőrösi Csoma Sándor utcai óvoda, melyekben a WC-k nem akadálymentesítettek. A földszintes elrendezésű épületek mindegyike, a fenti két kivétellel teljesen akadálymentes. Az emeletes épületek közül az Aréna és a Gazdag Erzsébet óvodákban került lift beépítésre, ezért ezekben az intézményekben az emeleti rész is akadálymentesen elérhető. A többi emeletes épületben (Pl. Pipitér, Mocorgó óvodák) az alsó szinten kerültek akadálymentes helyiségek, mosdók, wc-k kialakításra.

Az önkormányzati bölcsődék teljes köre akadálymentesített. A földszintes épületek mindegyikében teljes akadálymentesítés valósult meg. Az emeletes épületek közül a Csicsergő bölcsődében nincs lift, így ennél az intézménynél a földszinti rész az akadálymentes. A Kuckó bölcsődében az építészeti korlátok miatt a bejáratnál lévő bejutás emelőrámpával (emelőlifttel) megoldott.

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat által üzemeltetett gondozási körzetekben megtalálható intézmények teljes köre akadálymentesített, ezáltal az idősek, valamint a gyermekjóléti és családsegítő szolgáltatásokat igénybe vevők számára akadálymentes intézmények állnak rendelkezésre. Kivételt képez ez alól a Pozsony utcai idősek klubja, melynek akadálymentesítése nem megoldott.

A Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. által üzemeltetett intézmények és telephelyek megfelelnek a fizikai akadálymentesítés feltételeinek.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Szombathely városban az alábbi kulturális és sportlétesítmények akadálymentesítettek:

Sportlétesítmények:

- Markusovszky 6. sz. alatti sportpálya, öltözők, nézőtér akadálymentes közlekedése, akadálymentes parkolók, öltöző, WC, mosdó zuhanyzó, látáskorlátozottakat segítő eszközök
- Aréna Savaria sportcsarnok akadálymentes közlekedés biztosított
- Sportliget teljes akadálymentes közlekedés biztosított

Fizikai akadálymentesített épületek kulturális intézmények esetén:

- Weöres Sándor Színház
- Szombathelyi Képtár
- Vasi Múzeumi Látványtár
- Berzsenyi Dániel Könyvtár
- Bartók Terem Szombathely
- AGORA Savaria Filmszínház (részleges: kamaraterem)
- AGORA Művelődési és Sportház (részleges: bejárat és a földszint)
- Gyermek Háza (részleges: bejárat rámpa)
- Iseum Savariense Régészeti Műhely és Tárház (részleges: lift az utcai bejáratról a szabadtérig)
- Bartók Terem: a hangversenyterem és a kamaraterem

Információs akadálymentesített kulturális intézmény Szombathelyen:

- Szombathelyi Képtár (látássérültek számára)

Kommunikációs akadálymentesített kulturális intézmény:

- Savaria Múzeum (részleges: Múzeumbogár klub helyisége látássérültek számára)
- Berzsenyi Dániel Megyei és Városi Könyvtár (részleges: látás- és hallássérültek számára)

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat fenntartásában lévő köznevelési intézmények (bölcsődék és óvodák), orvosi rendelők akadálymentesítése megoldott (7.3. b) pont alapján). Szombathely MJV Polgármesteri Hivatala szintén akadálymentes: az ügyféltér, a WC, a mosdó, a pelenkázó akadálymentes, látás- és halláskorlátozottakat segítő eszközök megtalálhatóak az ügyféltérben. A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ által fenntartott, idősellátáshoz, gyermekjóléti ellátásokhoz, családsegítéshez kapcsolódó intézmények szintén akadálymentesek. A Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. által fogyatékosággal élőket és hajléktalanokat ellátó intézmények, telephelyek fizikai akadálymentesítése megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A Blaguss Agora Hungary Kft. 2022. januártól 10 éven keresztül biztosítja Szombathely helyi közösségi közlekedését. A cég 33 db autóbusszal látja el (Mercedes Benz Citaro és Mercedes Benz City Sprinter típusok) a szolgáltatást a városban. Az összes autóbusz alacsonypadlós, ami kifejezetten alkalmas a mozgásukban korlátozottak, idősek, gyermekek, kerekesszékekkel közlekedők szállítására. Az összes Mercedes Benz Citaro autóbusszon legalább egy ajtónál nyitható rámpa található. Több, akár nagyforgalmú buszmegállóban található a városban magas szegélyek vagy kátyúk, melyek megnehezítik az utasok le és felszállását, ezért az önkormányzat mindenkori célja ezeknek a megállóknak a felújítása, korszerűsítése az akadálymentesség elveinek megfelelően. A Mercedes Benz Citaro buszok mindegyike alkalmas az ún. térdeplő üzemmód használatára, azaz a busz karosszériája megdönthető a megállóban található járdaszegély szintjére, könnyítve ezzel az utasok fel és leszállását. A Blaguss Agora Hungary Kft. a buszok közlekedésének valós idejű nyomon követésére saját fejlesztésű mobiltelefonon is használható applikációt hozott létre, melynek használata lehetőséget biztosít a vakok és gyengénlátók számára, hogy valós időben tájékozódhassanak a buszok indulásáról és érkezéséről. A buszokon az utasok számára vizuális és hangos utastájékoztató áll rendelkezésre. A buszok fel és leszálláskor fény és hangjelzést adnak az

utasok számára az ajtók nyitásáról, zárásáról, valamint a balesetek elkerülése érdekében az ajtók időkésleltetéssel vannak ellátva.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

A fogyatékossgal élő személyek részére az alábbi segítő szolgáltatások érhetőek el:

Fogyatékos Emberek Támogató Szolgálata:

A támogató szolgáltatás a mindenkori jogszabályoknak megfelelő személyi és tárgyi feltételrendszerrel végzett, fogyatékos személyre irányuló, személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatás.

A szolgáltatás a fogyatékkal élő személy szükségleteinek speciális kielégítését végzi, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével. Célja az elérhető legmagasabb fokú önálló életvitel támogatása a saját lakókörnyezeten belül és kívül nyújtott tevékenységekkel és a lakókörnyezeten kívüli szolgáltatásokkal való kapcsolat megteremtése által.

A támogató szolgálat azoknak a szociálisan rászoruló, súlyosan fogyatékos embereknek tud segítséget nyújtani, akik fogyatékossgai támogatásban, vakok személyi járadékában vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülnek.

A szolgálat ellátási területe Szombathely Megyei Jogú Város közigazgatási területe, valamint a Szombathelyi járás településeinek közigazgatási területe.

Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálata:

A Fogyatékos Emberek Nappali Szolgálata a harmadik életévét betöltött, önkiszolgálásra részben képes, vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkezését.

A szolgálat célja az ellátottak társadalmi integrációjának elősegítése, önálló életvezetésük támogatása. A fogyatékossgal élő ellátottak egyedi képességeikhez és szükségleteikhez mérten önállóvá válnak a mindennapi életvezetésükben. Alakuljanak ki olyan szociális képességek bennük, melyek lehetővé teszik a normál közösségi életben való részvételt.

Fejlesztő foglalkoztatás:

A fejlesztő foglalkoztatás célja az egyén egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján, az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre.

A fejlesztő foglalkoztatásban résztvevők intézményünkben egészségi állapotuknak, és képességeiknek megfelelő munkát végeznek, melynek során mindenki számára egyénre szabott, a személyes szükségletekhez igazodó foglalkoztatást biztosítunk. A tevékenység és az egyes munkafolyamatok a már meglévő képességek/készségek szinten tartását, fejlesztését, megőrzését, gyakoroltatását szolgálják.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fogyatékossgügyi tanácsadás

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekejóléti Szolgálat a szociálpolitikáért felelős miniszter kijelölése alapján 2022. január 1-jétől működteti a fogyatékossgügyi tanácsadást.

A szolgáltatás célja és feladata a közvetlen ügyintézésen és tanácsadáson túl a Vas vármegye közigazgatási területén fogyatékkal élő személyek és családtagjaik, valamint az őket ellátó állami, önkormányzati és civil szervezetek együttműködésének erősítése, egy innovatív, fejlődőképes, és a fogyatékkal élők valós igényeihez igazodó hálózat kiépítése és működtetése érdekében.

A család- és gyermekjóléti központ Vas vármegye területén a felmerülő igényeknek megfelelően minőségi ellátást biztosított a fogyatékosügy tanácsadói szolgáltatás keretében.

A szakmai tevékenységet fogyatékosügy tanácsadók végezték, kezdetben 2 fő, majd személyi változások miatt 1 fő látta el a feladatot. Munkavégzésük során részt vettek a fogyatékkal élő személyek által igényelhető ellátások intézésének folyamatában, szükség esetén tovább delegálták az ügyfelet egyéb segítő szervezetekhez, hivatalos szervekhez. Folyamatos kapcsolatot tartottak fenn szociális intézményekkel, települési önkormányzatokkal és civil szervezetekkel. A tanácsadás személyesen - heti egy alkalommal ügyfélfogadás keretében, - telefonon és elektronikus úton is elérhető volt. A tavalyi évben 11 fő vett részt személyes találkozón a megyeszékhelyről, valamint a kőszegi, sárvári, celldömölki, körmendi járásból. Az igénybe vevők számára tanácsadás, információnyújtás történt ellátásokkal, munkalehetőségekkel, nappali ellátás elérhetőségével kapcsolatban.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft. a Fogyatékos Emberek Nappali Szolgáltatásának keretében közösségfejlesztési tevékenységet végez, melynek célja a városban élő fogyatékos személyek sajátos igényeinek minél szélesebb körben történő kielégítése. A normalizáció elvét szem előtt tartva tervezi és szervezi a szolgálat a szabadidős programokat, közösségi rendezvényeket az ellátottak számára.

Megvalósított programok:

- Ifjúsági filmművészeti és videópályázatban részvétel
- Város nagytakarítási akcióhoz csatlakozás
- Kirándulás az Erdészeti Zrt. látogatóközpontjába
- Községi sportnap megszervezése
- Bűnmegelőzéssel, áldozatvédelemmel kapcsolatos előadások fogyatékossgal élő személyeknek
- Családi nap megszervezése
- Speciális filmes alkotótáborban részvétel
- Kőszegi filmes napokon részvétel
- Integrált horgásznapi
- Sportnap megszervezése
- Sérült gyermekek napja Budapest
- Speciális nézőpont filmes rendezvényen részvétel
- Állatok Világnapjához kapcsolódó rendezvény
- Gyaloglónapon részvétel
- Magyar Speciális Független Filmszemle Budapest

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élő személyek körében legnagyobb arányban a mozgásszervi fogyatékossgal élők jelennek meg, ezért különös figyelmet kell fordítani a helyben található, nem önkormányzati fenntartású közintézmények fizikai és érzékszervi akadálymentesítésére. Gazdasági aktivitás szerint a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatottsági aránya az ép munkavállalókhöz képest alacsony. A fogyatékossgal élő személyek állapotukból és munkavállalási esélyeikből kifolyólag fokozottan ráutaltak az egyes szociálpolitikai ellátásokra, úgymint rokkantsági nyugdíj, rokkantsági járadék. Magas az arányuk a körükben az inaktív keresőknek és az eltartottnak is. A minél nagyobb arányú foglalkoztatottság eléréséhez szükség van a befogadó szemléletű, fizikailag akadálymentesített munkahelyek kialakítására, megtartva az állam által biztosított foglalkoztatáshoz kapcsolódó munkaadói kedvezményeket. A fogyatékossgal élő személyek száma a községekben, falvakban számottevő, ezért az agglomerációból történő beutazásukat, akár munkavállalási szempontból, akár a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférés céljából modern,

akadálymentes tömegközlekedési eszközök segítségével szükséges megoldani. A fogyatékossgal élő személyek az alábbi területeken szenvednek el leginkább hátrányokat:

- családi életben
- önellátásban
- közösségi életben
- infokommunikációs téren
- közlekedésben
- hétköznapi életben a szolgáltatások elérésében
- tanulásban
- munkavállalásban

A családi életben, azaz a természetes támaszaik körében tapasztalható nehézségek, valamint az önellátásban meglévő hátrányaik enyhítésére a szociális alapszolgáltatások igénybevétele nyújthat segítséget a házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés igénybevételével. A közösségi életben, a tanulásban és munkavállalásban meglévő hátrányok kompenzálásában azok a felzárkóztató programok, pályázati projektek lehetnek a fogyatékossgal élő személyek segítségére, melyeket a nappali ellátás, fejlesztő foglalkoztatás, rehabilitációs munkavégzés és közösségfejlesztés keretében nyújtanak számukra a városban velük foglalkozó szervezetek. A közszolgáltatások elérésében, a közlekedésben és infokommunikációban legfontosabb az érzékszervi és fizikai akadálymentesítés fejlesztése, a hozzáférés biztosítása, akár személyes részvétel mellett, akár infokommunikációs eszközök segítségével. Továbbá a társadalom ép tagjai részéről befogadó, támogató szemlélet szükséges, melyet érzékenyítő programokon keresztül, integrált formában lehet megvalósítani.

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata a fogyatékossgal élő személyek hátrányainak mérséklése, megszüntetése érdekében a HEP előző fejezeteiben bemutatott szolgáltatásokat nyújtja az általa fenntartott intézményrendszeren keresztül.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élő személyek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékossgal élők pontos száma nem ismert, elérhetőségük csak érdekképviseleti szervezeteken keresztül megoldott	Fogyatékossgügyi tanácsadói tevékenység fejlesztése, fogyatékossgal élő személyek nagyszámban történő elérése, aktív kapcsolat kialakítása
Az oktatási intézményekben a fizikai akadálymentesítés hiányos, a továbbtanulni szándékozó fogyatékossgal élő gyermekek, fiatalok emiatt intézményt választhatnak, nem pedig érdeklődési kör, szimpátia alapján dönthetnek	Folytatni a köznevelési és közoktatási intézmények akadálymentesítését. Intézményfelújítások, vagy bővítés során az akadálymentesség minimumfeltételeit biztosítani szükséges
A munkaerőpiacon a fogyatékossgal élők elhelyezkedési nehézségei jelentősek, az ép társadalom tagjaihoz képest hátrányban vannak	Szakmaképzés szervezése a fogyatékossgal élő munkavállaló, és az őt foglalkoztatni szándékozó munkaadó igényeinek figyelembevételével. Akadálymentes, befogadó, védett munkahelyek kialakítása
Hétköznapi közlekedés nehézségei, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás nehézségei	Járdák, utak felújítása, és új építés során az érintettek közlekedéséhez szükséges feltételek megteremtése, a támogató szolgáltatás eszközparkjának fejlesztése
	Önkéntesek bevonásával célzott segítségnyújtás,

Fogyatékossgal élők önellátási nehézségei a saját életterükben, személyközi kapcsolatok sorvadása, elmagányosodás, bezárkózás	tehermentesítve ezzel a házi segítségnyújtásban dolgozókat, közösségi szolgálat letöltése fogyatékossgal élők körében a fiatalok részéről, érzékenyítő témájú rendezvények szervezése
Hátrányos megkülönböztetés, előítéletek megjelenése a fogyatékossgal élőkkel kapcsolatban	Jogi segítségnyújtás, tájékoztató előadások a hátrányos megkülönböztetés miatt alkalmazható szankciókról, a fogyatékossgal élők után igénybevehető támogatásokról tájékoztatás a könnyebb integráció érdekében, befogadást célzó kampányok, sorstársak bemutatkozása az ép társadalom tagjainak irányába, intézménylátogatások szervezése
Több célcsoportot érintő településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Utak, járdák állapota több esetben nem megfelelő, felújításra, vagy teljes újjáépítésre szorul, a városközpontot elkerülő utak hálózata bővítésre szorul, alternatív közlekedési utak szükségesek	Infrastrukturális fejlesztések, utak és járdák felújítása, elkerülő utak építése, körforgalmi csomópontok kialakítása, kerékpárutak bővítése, kerékpársávok felfestése, elektromos üzemű járművek parkolásának támogatása, kedvező
A város lakosságának idősödése, elöregedő korfa, fiatalok elvándorlása, csökkenő hallgatói létszámok a helyi felsőoktatásban	Támogatott lakhatás helyben a fiataloknak, multinacionális cégek munkaerő megtartó erejének fokozása
Szociális bérlakásrendszer kapacitása telített, a bérlakást igénylők száma többszörösen meghaladja az önkormányzat által fenntartott bérlakások számát	Bérlakások építése, vállalkozói tőke bevonásával, önkormányzat által történő visszabérlés tulajdonszerzés helyett, Közöségi Bérlakás Rendszer fejlesztése a bevonható lakások növelésével, bérlők érdekeltté tétele az önerőből történő önkormányzati lakások felújítására
Önellátásra nem képes, állandó felügyeletre, ápolásra szoruló idősök elhelyezésének nehézségei, idősök otthonainak telítettsége, ápolószemélyzet körében magas fluktuáció	Férőhelybővítés, szakosított szociális ellátási formák fejlesztése, ellátási szerződések megkötése egyházi és civil szervezetekkel a feladatátvállalás tekintetében, célzott bértámogatások

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Szombathely Megyei Jogú Város 2023-2028 időszakra szóló Civil Konceptiója jelenleg előkészítés alatt van. A tervezetben szereplő KSH adatok alapján a 2021-2022-es időszakban az alábbi civil szervezetek működtek a városban.

Az önkormányzat ténylegesen működő civil szervezetnek tekinti azt a szombathelyi székhelyű civil szervezetet vagy országos szervezet tagszervezetét, amelynek telephelye, egyéb központja Szombathelyen van, programjai a városhoz kapcsolódnak és az önkormányzat által 2014. évben kialakított Önkormányzati Támogatások Rendszerében (ÖTR) legalább egyszer beregisztrált. Ez 307 civil szervezetet jelent, amely a

bíróság.hu oldalon található Szombathelyen bejegyzett civil szervezetek számának körülbelül 50%-a. Érdeemes megemlíteni, hogy az Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált szervezet között találhatóak olyan országos szervezet tagszervezetei is, amelynek telephelye, egyéb központja Szombathelyen van, programjai a városhoz kapcsolódnak. Ezen szervezetek egy része nem Szombathelyen bejegyzett szervezet.

A statisztikai adatok alapján Szombathely civil szektorának fő tevékenység szerinti megoszlása nem mutat jelentős eltérést az országos tendenciáktól, azonban a felsorolt tevékenységek fedik egymást, mert egy-egy szervezet több tevékenységi területet, feladatot is felvállal.

A szombathelyi nonprofit szervezetek száma						
Tevékenységszám	Alapítványok		Társas nonprofit szervezetek		Összesen	
	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista	2021 tényadat	2022 előzetes címlista
Kultúra	22	19	70	83	92	102
Vallás	8	7	2	4	10	11
Sport	10	16	111	123	121	139
Szabadidő, hobbi	4	7	77	78	81	85
Oktatás	52	54	23	32	75	86
Kutatás	4	4	10	12	14	16
Egészségügy	32	30	11	14	43	44
Szociális ellátás	20	18	25	32	45	50
Polgárvédelem, tűzoltás	1	2	3	2	4	4
Környezetvédelem	7	7	9	9	16	16
Településfejlesztés	2	4	18	18	20	22
Gazdaságfejlesztés	2	3	11	11	13	14
Jogvédelem	–	0	4	5	4	5
Közbiztonság védelme	1	1	5	6	6	7
Többcélú adományoztatás, támogatás	–	0	2	2	2	2
Nemzetközi kapcsolatok	–	0	5	5	5	5
Szakmai, gazdasági érdekképviselet	1	3	37	48	38	51
Politika	–	2	1	1	1	3
<i>még ismeretlen, nem besorolt</i>	–	3	–	17	–	20
Összesen	166	180	424	502	590	682

Forrás: KSH 2023.

Az Önkormányzati Támogatások Rendszerében regisztrált civil szervezetek száma			
Civil szervezet tevékenységi köre	Egyesület	Alapítvány	Összesen:
sport	56	2	58
kulturális	34	7	41
szociális	7	0	7
egészségügyi	7	11	18
oktatási	7	4	11
egyéb	18	4	22
Összesen:	129	28	157

Forrás: Önkormányzati adatok

Ahogy az a 2013. évben elfogadott Civil Koncepció is lefektette, az önkormányzat fontosnak tartja partnerség kialakítását a civil szervezetekkel, rajtuk keresztül pedig a lakossággal. Az együttműködések különböző formában valósulnak meg. Az önkormányzat információt cserél a civil szervezetekkel, kikéri a civil szervezetek és a lakosság véleményét, támogatja azokat, egyes szervezetekkel feladat-ellátási megállapodást köt. A támogatások fejében a teljesség igénye nélkül a civil szervezetek programokat valósítanak meg, eredményeket hoznak a városnak, az önkormányzat programjait részben bonyolítják, színesítik vagy látogatják.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Vas Vármegyei Kormányhivatal, Vas Vármegye és Szombathely Város Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítványa, és a Szombathelyi Képző Központ Nonprofit Kft konzorciumi együttműködésében foglalkoztatási együttműködést, paktumot hozott létre, melynek eredményeképpen a munkaerőpiac minden résztvevője megfelelő képviselést és támogatást kaphat a paktumprojekt megvalósításában.

A program célja:

- a Szombathely járás munkaerő-piacának bővítése
- a Járás területén dolgozók képzettségi és tudás-szintje növekedjen
- szakképzett munkaerő-hiány enyhítése a térségben
- a város és környéke képes legyen megtartani népességét, humánerőforrását
- vonzó életterület legyen az ország más területéről jövők számára
- minőségi munkahelyteremtés mely megfelelő életkörülményeket biztosítson
- helyi vállalkozások hatékonysága, foglalkoztatási képessége javuljon, mely által a helyi adóbevételek is növekednek
- a képzőintézmények a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő tudással vértessék fel az itt tanuló fiatalokat
- résztvevő szervezetek közötti információáramlás és véleménycsere ösztönzése, hosszú távú partnerség kialakítása
- helyi fejlesztések ösztönzése

A projekt a hátrányos helyzetű célcsoportok számára nyújt az elhelyezkedés esélyét növelő képzési lehetőséget, foglalkoztatást ösztönző bértámogatást, valamint munkaerő-piaci szolgáltatást.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP dokumentum 7.6. fejezetének b) pontjában részletezve.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenysége

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szombathelyi Csoportja 1991. márciusában kezdte meg önkéntes munkáját. 1994-től működik a Margaréta u. 1. sz. alatt önkormányzati tulajdonú ingatlanban a Gondviselés házban - az önkormányzattal kötött feladat ellátási megállapodás alapján. Jelenleg 16 taggal és közel 20 önkéntes – alkalmi – segítővel rendelkezik.

A hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét segítő főbb tevékenységek:

- Adományok közvetítése (ruha adományt, cipőt, játékot, bútort, konyhai felszerelést, ágyneműt, tartós élelmiszert)
- Jogi tanácsadás
- Segítő beszélgetés a rászoruló, magányos személyekkel a saját otthonukban
- Házkörüli tevékenységben segítségnyújtás (bevásárlás, gyógyszer, hivatali ügyek)
- Szociális otthonokban és a kórházban idős, magányos, mentális gondokkal küszködőknek segítségnyújtás
- Nyári tanszergyűjtés
- Karácsony előtti „Adni öröm” adománygyűjtő program
- Börtönmissziós tevékenység
- Jótékonyági est szervezése
- Áldozatsegítő Központtal kapcsolattartás
- Jeltolmács szolgálat

Vasi Diák Közösségi Szolgálat tevékenysége

A 2011. évi CXCV. törvény és a 20/2012. EMMI rendelet szerint 2016. január 1-je után az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele az 50 órás közösségi szolgálat teljesítése. Szombathely Megyei Jogú Város fenntartásában lévő Vasi Diák Közösségi Szolgálat információs iroda a közösségi szolgálat teljesítéséhez kapcsolódó programban kíván közreműködő szerepet vállalni. Olyan koordináló szerepet vállal fel, amely a program megvalósításának összes érintettjét: az iskolát, a pedagógust, a diákot, a szülőt és a fogadóintézményt egy egységes rendszerre kapcsolja össze. 27 szombathelyi, illetve Vas vármegyei középiskola a partnerintézmény, melyeknek tanulói közösségi szolgálatot végezhetnek. Mindegyik közoktatási intézményben iskolai kapcsolattartó segíti a koordinációt a tanulók, a szülők, valamint az iroda között.

Szombathelyi Tankerületi Tanács Antiszegregációs Munkacsoport

A Szombathelyi Tankerületi Központ öt iskolája csatlakozott az Eszterházy Károly Egyetem által kidolgozott, a végzettség nélküli iskolaelhagyás mértékének csökkentését célzó projekthez, a Komplex Alapprogramhoz (KAP). A program bevezetése együtt jár az intézmények szervezeti megújulásával, valamint a pedagógusok módszertani kultúraváltásával. A diákok játékos tanulási szituációkban érnek el sikerélményt, s ez javítja az iskolai eredményességet.

A pedagógusok fontosnak tartják az értelmi nevelésen túl a gyermekek lelki nevelését is. Tizenegy intézmény nyerte el a „Boldog iskola” címet. A Boldogságra programban játékos fizikai tevékenységekkel, pozitív megerősítéssel fejlesztik a boldogságra való képességet, a program ötleteket és módszertani segítséget ad a gyakorlatias, kellemes és tartalmas élet elsajátításához.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület olyan non-profit szervezet, melynek célja, hogy az információgyűjtés és publicitás eszközeivel kapcsolatot teremtsen az országban felhalmozódó élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között, ezzel elősegítse a szegénység és az éhezés csökkenését. Az Élelmiszerbank közvetlenül nem oszt élelmiszert, hanem kizárólag a szegénység elleni küzdelemben részt vevő szervezeteken keresztül juttatja el azt a rászorulókhhoz. Az Élelmiszerbank természetbeni adományokat gyűjt, valamint felkutatja a kereskedelmi forgalomba valamiért nem hozható, de még tökéletesen fogyasztható állapotban lévő alap- és feldolgozott élelmiszereket, majd gondoskodik az így összegyűjtött élelmiszerkészletek szállításáról, biztonságos tárolásáról és szétosztásáról.

Az Élelmiszerbankon keresztül a szombathelyi METRO Áruház biztosított a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekek Jóléti Szolgálat részére adományt. Az élelmiszeradományban részesülők száma: 1789 fő, 502 család - 52 alkalommal.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A HEP elkészítéséhez az érintett célcsoportokkal foglalkozó szervezetek képviselői részére a 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelet által meghatározott kötelező adattáblázatok megküldésre kerültek adatszolgáltatás céljából. Ezt követően Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Egészségügyi és Közszolgálati Osztályán – 2022. szeptemberben ülés tartására a HEP célcsoportjaival foglalkozó – alábbiakban felsorolt - önkormányzati fenntartású intézmények, valamint az önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaságok vezetőinek részvételével:

- Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat
- Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
- Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft.
- Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete
- Szombathelyi Egyházmegyei Karitás

Az ülés keretében került sor a HEP áttekintésére, a célcsoportokat érintő problémák felvetésére és megoldási javaslatok kidolgozására.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az önkormányzat a Közgyűlés által elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programját a helyben szokásos módon (helyi média, hetilap, honlap, helyi Tv, rádió útján) a lakosság számára elérhetővé teszi.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Nem ismert a roma lakosság tényleges száma</p> <p>Roma tanulók körében jelentkező tanulási problémák</p> <p>Hajléktalan emberek komplex, speciális ellátást igénylő problémái</p> <p>Sztereotípiák a többségi társadalomban</p>	<p>Szociológiai felmérés</p> <p>Tanulmányi felzárkóztatás hátrányos helyzetű gyermekek számára</p> <p>Hajléktalan emberek társadalmi integrációjának elősegítése</p> <p>Komplex érzékenyítő tevékenység</p>
Gyermekek	<p>Családmodellek átalakulása: szülők válása, szülő elvesztése, munkanélküliség,</p> <p>Problémákkal terhelt családi háttér</p> <p>Tanulási és magatartási zavarok megjelenése</p> <p>Pszichés zavarok</p> <p>Szabadidő strukturátlansága</p> <p>HH és HHH gyermekek társadalmi elszigetelődése</p>	<p>Fokozott figyelem, egészségnevelés, mentálhigiéné, projektek, iskolapszichológus alkalmazása,</p> <p>Kapcsolattartás a családdal, lehetőségekhez mérten segítségnyújtás, problémák jelzése a segítő szolgálatok felé</p> <p>Mentálhigiénés, tárgyi feltételek kihasználása</p> <p>Szorosabb együttműködés a nevelési tanácsadóval</p> <p>Közösségi terek fejlesztése</p> <p>Kiemelt figyelem a bölcsődékben és a közoktatási intézményekben, hátránykompenzáló programok</p>

<p>Idősek</p>	<p>Elszigetelődés</p> <p>Elmagányosodás</p> <p>Informatikában, nyelvismeretben jártas idősek körének bővítése</p> <p>Kevés a demens férőhely az idősek klubjaiban</p> <p>Házi segítségnyújtás iránti igény, ezen belül is a magas gondozási szükséglettel rendelkező igénybe vevők számának folyamatos emelkedése</p> <p>Házi segítségnyújtás iránti igény folyamatos emelkedése</p> <p>Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás iránti igény emelkedése, az igénylők egészségi állapotának romlása</p> <p>Az otthonukban idős, beteg családtagot ápoló hozzátartozók komoly fizikai és mentális megterhelésnek vannak kitéve</p>	<p>Önkéntesek, iskolák bevonása</p> <p>„Aktív időskor program” folytatása, Generációk közelítése Közösségi tér működtetése idősek részére</p> <p>Tanfolyamok szervezése</p> <p>Demens nappali ellátás fejlesztése (férőhelybővítés)</p> <p>Házi segítségnyújtás tárgyi feltételeinek javítása</p> <p>Modern, több funkciós (állapotfigyelés, GPS) jelzőkészülékek beszerzése</p> <p>A hozzátartozók számára előadások, beszélgetések szervezése, mentális segítségnyújtás</p>
<p>Nők</p>	<p>Családon belüli erőszak áldozatai számára nincs elhelyezési lehetőség</p> <p>Nők munkavállalásának nehézségei a gyermekek napközbeni ellátása vonatkozásában</p>	<p>Krízis szoba biztosítása a Családok Átmenti Otthonában</p> <p>Gyermekek napközbeni ellátása területén kapacitás növelés</p>
<p>Fogyatékkal élők</p>	<p>Hiányoznak az alternatív ellátási formák</p> <p>Fogyatékkal élőkkel kapcsolatos, fizikai erőt igénylő feladatok ellátása</p> <p>Fogyatékkal élők alacsony szintű foglalkoztatottsága</p> <p>Fogyatékkal élők társadalmi elszigetelődése</p> <p>Hiányosságok mutatkoznak az akadálymentesítés területén</p>	<p>Otthon Segítés Szolgáltatás</p> <p>Önkéntesek, közfoglalkoztatottak bevonása</p> <p>Új foglalkoztatási formák bevezetése</p> <p>Foglalkoztatás bővítése, speciális művészeti formák támogatása, érzékenyítés, élményt nyújtó programok</p> <p>Önkormányzati intézmények, helyi közösségi közlekedés akadálymentessé</p>

	<p>Fogorvosi ellátás biztosítása a fogyatékossgal élő, egyéni szükségletekkel bíró emberek számára</p> <p>Önérvényesítő Centrum működtetése</p> <p>Egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a fogyatékossgal élő személyek számára</p> <p>„Semmit rólunk, nélkülünk” elv biztosítása a fogyatékossgal élő személyek számára</p>	<p>tétele, komplex akadálymentesítés</p> <p>Fogorvosok felkeresése, érzékenyítése a fogyatékos emberek irányába</p> <p>Fogyatékossgal élő emberek önérvényesítésének elősegítése</p> <p>Komplex akadálymentesítés biztosítása, fizikai, információs és kommunikációs területen</p> <p>A fogyatékossgal élő személyek az egyes programok kapcsán már az előkészületek, tervezés szintjétől kezdve, egészen a megvalósításig, illetve az utánkövetési folyamatba is kerüljenek bevonásra</p>
<p><i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i></p>	<p>Önkormányzati épületek energetikai szempontból korszerűtlenek, működtetésük nem gazdaságos</p> <p>Intézményi férőhelyek szűkössége, különösen az idősellátás és bölcsődei feladatellátás területén</p> <p>Mobilitási nehézségek, közlekedési anomáliák, forgalmi dugók, alternatív közlekedési útvonalak (pl. kerékpárutak) hiánya</p>	<p>Energetikai korszerűsítést célzó beruházások, környezetbarát szemléletmód népszerűsítése</p> <p>Infrastrukturális fejlesztést célzó beruházások, új intézmények létrehozása, meglévő intézmények férőhelybővítése</p> <p>Komplex városi közlekedési koncepció elkészítése, kerékpárutak építése, városrészeket elkerülő utak építése, a belváros forgalmának csökkentése a tömegközlekedés fejlesztésével, az alternatív eszközök népszerűsítésével (pl. kerékpár)</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák minél szélesebb körben, időben értesüljenek az őket érintő, élethelyzetüket javító lehetőségekről, képzésekről, pályázatokról, támogatásokról.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, életfeltételeik javuljanak, életminőségük pozitív irányba változzon.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészségügyi, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférését. Célunk, hogy a gyermekek a prevenció célú tevékenységekbe minél nagyobb számban kerüljenek bevonásra.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek aktív közösségi részvételének biztosítására, a szociális ellátórendszer szolgáltatásainak folyamatos fejlesztésére, a generációk közötti együttműködés erősítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőség biztosítását, a családbarát munkahelyek létrehozását, a bántalmazott és krízishelyzetbe került nők védelmét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők munkaerőpiaci elhelyezkedésének támogatására, életminőségük javítására, közösségi részvételük fejlesztésére, továbbá az akadálymentesítésre.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

A	Intézkedés címe:	Aktív időskori egészségnapok - Idősebb (különösen 65 és afeletti) korosztályra irányuló közösségi egészségfejlesztési tevékenységek szakmai támogatása, megvalósításában való részvétel
B	Feltárt probléma megnevezése	Idős korosztály számára preventív egészség -műveltsége korosztálynak megfelelően irányuló programkínálat, mely elősegíti az egészségben eltöltött minőségi időskort. Egyszerű szűrések, ismeretterjesztő interaktív programok, valamint mozgásos programok keretében
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idős korosztály számára, preventív, valamint egészség -műveltség fejlesztésére irányuló programkínálat, mely elősegíti az egészségben eltöltött minőségi éveket idős korban. Egyszerű szűrések, ismeretterjesztő interaktív programok, valamint mozgásos programok formájában. Közösségi élmények, lelki egészségvédelem is célja a programkínálatnak A 65 év feletti szombathelyi nyugdíjas polgárok elszigetelődésének, elmagányosodásának megelőzése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<p>Idős korosztályra irányuló preventív program. Többségében 65 év feletti korosztály számára hirdetett komplex egészség műveltség fejlesztésére, primer prevenció területére fókuszáló program, néhány szekunder prevenció területet érintő kapcsolódó programelemmel.</p> <p>Nyitott csoport, alkalmoszerű, hirdetés alapján Szombathely és járása területén élők számára.</p> <p>Minden alkalommal prevenció tématerületéről előadás indítja a programot, lelki egészségvédelem, testmozgás, egészséges életmód fontossága témakörökben.</p> <p>Ezt követően egészségügyi szakemberek preventív szűréseket végeznek, valamint tanácsadás lehetőségét biztosítják. Az egészséges táplálkozás irányelvei kapcsán az elméleti háttér mellé, egészséges ételkóstoló, receptek bemutatása történik. Az ételek összeállításánál dietetikus szakember működik közre.</p> <p>Megvalósítás módszertana a frontális oktatás, intaktív gyakorlatokkal, tapasztalati tanulás alapján. Szakemberek biztosítják a hiteles információk elérését akár írásos formában is, melyet a résztvevők megkapnak. Az egészség állapot felmérések alkalmával minden esetben az eredménylapokat kézbe kapják a résztvevők. Az eltérő eredményekkel rendelkezők esetén a tovább irányítási utak megadása is megtörténik. Egészség délután, tömbösített formájú megvalósítási forma, forgó jelleggel vehetnek részt az egészség helyszíneken az érdeklődők.</p>

G	Az intézkedés felelőse	Szombathely érdeklődő lakossága Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása EFI
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	programokon részt vevők száma programok száma fotó dokumentáció
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi erőforrás, intézményi háttér, humán erőforrás Partnerek: Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetség, Képviselőtestület Nyugdíjas klubok Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekegészségügyi Szolgálat
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Egészségfejlesztés – nyári táborok alkalmával szociálisan rászoruló gyermekek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	A szociálisan rászoruló gyermekek számára a Járás területén hirdetett nyári tábori alkalmak során interaktív, játékos egészségfejlesztő foglalkozások megvalósítása. Cél a gyermekek egészség -műveltségének fejlesztése, korosztálynak megfelelő módon, játékos formában.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolás gyermekek 1-6 évfolyamosok számára hirdetett programok. A gyermekek egészség -műveltségének fejlesztése, korosztálynak megfelelő módon, játékos formában. Tudást, gyakorlati tapasztalatot ad át a program a gyermekeknek, mely által képességet, tudást szereznek, (rendszeres megvalósulása során), hogy milyen módon tehetnek saját testi-lelki egészségük megőrzése érdekében.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekegészségügyi Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<p><u>Alsós korosztálynak szóló kis csoportokban megvalósuló programok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Ízes játékok” az egészséges táplálkozás, életmód témakörben interaktív foglalkozás – egészségfejlesztő vezetésével • „Önismeretre hangolva” – játékos önismeretet fejlesztő foglalkozások – mentálhigiénikus vezetéssel • „Mozgásra fel!”-csapatépítő mozgásos foglalkozások – gyógytornász vezetésével <p><u>Felső korosztálynak szóló kis csoportokban megvalósuló programok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Függünk!?” dohányzás, alkohol, kütyü függőségek témában interaktív szemléltető eszközökkel színesített foglalkozás – egészségfejlesztő vezetésével • „Önismeretre hangolva” – játékos önismeretet fejlesztő foglalkozások kamaszoknak – mentálhigiénikus vezetéssel • „Mozgásra fel!”- csapatépítő mozgásos foglalkozások – gyógytornász vezetésével <p>A programokhoz szükséges eszközöket, játékokat az Egészségfejlesztési Iroda biztosítja.</p>
G	Az intézkedés felelőse	Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása EFI
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programokon részt vevők száma Programok száma Fotó dokumentáció
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi erőforrás, intézményi háttér, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	A hajléktalan emberek társadalmi integrációjának elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az utcán élő hajléktalanok jelentős része olyan komplex problémákkal küzd (pszichiátriai betegség, fogyatékoság, szenvedélybetegség), ami speciális ellátást, humán erőforrást igényel. Az intézményben élők jelentős része támogatások nélkül önállóan nem képes az öfenntartás kialakítására. Az intézményből kikerülők hosszútávú lakhatásának fenntartásához intenzív utógondozásra van szükség.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<ul style="list-style-type: none"> - Támogatott lakhatási és foglalkoztatási programok működtetése intenzív szociális segítségnyújtás mellett - Intézményi befogadó szolgáltatások működtetése a komplex problémákkal küzdő utcán élő hajléktalanok részére - Utógondozás erősítése az önálló lakhatás megtartásának segítése érdekében
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - intézményi befogadó szolgáltatások működtetése - támogatott lakhatási és foglalkoztatási programok működtetése intenzív szociális munka mellett - utógondozási program működtetése
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - FÉHE Nonprofit Kft - SZMJV Önkormányzata - speciális szakemberek (pszichiáter, addiktológus, orvos...)
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	<ul style="list-style-type: none"> - pályázat esetén megvalósítható - határidő: forrás rendelkezése esetén azonnal
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - csökken a jelenleg utcán élő, legrosszabb állapotban lévő hajléktalan emberek száma - a hajléktalan szállásról való továbblépés esélyei javulnak - az utógondozás eredményeképpen a hajléktalan létbe történő „visszacúszás” megakadályozható
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, anyagi támogatás, önkormányzati, illetve piaci bérlmények bevonása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Komplex érzékenyítő tevékenység
B	Feltárt probléma megnevezése	Társadalomban előforduló általánosítások, előítéletek a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők irányába.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A lakosság körében előforduló téves általánosítások, negatív attitűdök csökkenése, szociális szolgáltatásokat igénybe vevők elfogadásának növekedése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	- FÉHE Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Legkülönbözőbb programelemek, nyilvánosság, média segítségével információ átadás, tájékoztatás. Integrált sporttevékenység, nyitott műhelyek szervezése a városban élő lakosság részére. Intézménylátogatások, hajléktalan színtársulat vendégszereplése, média megjelenések, különböző közösségi felületeken való intenzív jelenlét. Információadás a szociális ellátások tekintetében. Hulladékgyűjtési tevékenység a város közterületein. Lakhatási lehetőség támogatása fedél nélküli emberek részére.
G	Az intézkedés felelőse	- FÉHE Nonprofit Kft - SZMJV Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Előítéletek csökkenése, társadalmi elfogadottság növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, anyagi forrás, pályázati lehetőség. A program jelenleg Hajléktalanokért Közalapítvány támogatását élvez.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Otthon Segítés Szolgáltatás folyamatos biztosítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Fogyatékossgal élő, tartósan beteg gyermeket nevelő családok pszichés és fizikális túlterheltsége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szükségletekre reagáló, rugalmas rendszerű, otthoni felügyeletet, kíséretet biztosító ellátás.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Fogyatékossgal élő, tartósan beteg, SNI-s gyermeket, hozzátartozót ellátó családok tehermentesítése. A fogyatékossgal élő családtag számára otthoni felügyelet, kísérés biztosítása rugalmas rendszerben, munkaidőn túl, hétvégén.
G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. Nyertes pályázat esetén megvalósítható.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szolgáltatást igénybe vevő családok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, anyagi források. Jelenleg a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által biztosított támogatásból megvalósul 2023.március 31.-ig.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Megfelelő források rendelkezésre állása esetén a szolgáltatás fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együtműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együtműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Speciális művészeti formák támogatása
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékossgal élő emberek önkifejezési lehetőségei jelentősen korlátozottak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Különböző művészeti formák – speciális filmezés, alternatív képszínház, tánc- segítségével lehetőséget biztosítani a fogyatékos emberek számára az önkifejezésre, kitárulkozásra. A programok további célja a fogyatékos emberek készségfejlesztése is, valamint a művészeti ágak bemutatkozásával cél a szemléletformálás.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Speciális művészeti csoportok, műhelyek működtetése, művészeti táborokban való részvétel támogatása.
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - FÉHE Nonprofit Kft. - ÉFOÉSZ Egyesület - Napsugár Közhasznú Egyesület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. Nyertes pályázat esetén megvalósítható.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - Művészeti csoportok létrejötte - Művészeti csoportok taglétszáma - nyilvános szereplések
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás, intézményi háttér (Jelenleg Országos ÉFOÉSZ támogatásból megvalósul 2023. év végéig).
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fogyatékossgal élő emberek érzékenyítő sportprogramjai
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékossgal élő emberek szabadidős és sport program lehetőségei korlátozottak. A többségi társadalom tagjai nem rendelkeznek releváns információkkal a fogyatékossgal élő emberek mindennapjairól, sportolási lehetőségeikről.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Aktív szabadidő eltöltés lehetőségének megismertetése, társadalmi szemléletformálás. Érintettek bevonásával a résztvevőknek élményközpontú lehetőséget biztosítani a tapasztalatszerzésre, fogyatékossgal élők sportolási lehetőségeinek kipróbálására, az integrált időtöltésre
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	FÉHE Nonprofit Kft. szakmai programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - sportnap szervezése helyi híres sportolók, média bevonásával - A résztvevők interaktív foglalkozások, játékos feladatok keretében ismerkedjenek meg a fogyatékossgal élők sportolási lehetőségeivel
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - FÉHE Nonprofit Kft. - ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Egyesülete - Érdekvédelmi szervezetek - SZMJV Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. A megvalósítás évente, folyamatosan.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - részt vevő fogyatékossgal élők száma - „ép” résztvevők száma - közreműködő szervezetek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, anyagi források.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns
---	---	--------------

A	Intézkedés címe:	Érzékenyítő délelőttök köznevelési intézményekben Városi Esélynap
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekek, fiatalok nem rendelkeznek reális információkkal a fogyatékossgal élő emberek világról.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<ul style="list-style-type: none"> - Figyelem felkeltése - Érintettek bevonásával hiteles információkat nyújtani a fogyatékossgal élők mindennapjairól. A résztvevőknek élményközpontú lehetőséget biztosítani a tapasztalatszerzésre, integrált időtöltésre. - Sztereotip gondolkodás leépítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	FÉHE Nonprofit Kft. szakmai programja
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - interaktív foglalkozások, - játékos feladatok - élmény alapú tapasztalat szerzés
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - Érdekvédelmi szervezetek - FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. A megvalósítás évente, folyamatosan.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - részt vevő fogyatékossgal élők száma - „ép” résztvevők száma közreműködő szervezetek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás, anyagi források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	„Mi is itt vagyunk” gálaműsor
B	Feltárt probléma megnevezése	Fogyatékossgal élő fiatalok és gyermekek kevés lehetőséget kapnak értékeik, tehetségük megmutatására.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Társadalmi szemléletformálás, a fogyatékossgal élő emberek tehetségének, értékeinek, sokszínűségének megmutatása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Gálaműsor keretében bemutatkozási, szereplési lehetőség biztosítása a fogyatékossgal élőköl álló művészeti csoportok számára
G	Az intézkedés felelőse	- FÉHE Nonprofit Kft. - ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Egyesülete
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31. A megvalósítás évente, folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- Résztvevő művészeti csoportok száma - Gálán részt vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás, intézményi háttér
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együtműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együtműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Esélyegyenlőség elősegítése a Támogató Szolgálatnál történő eszközfejlesztéssel
B	Feltárt probléma megnevezése	Az elavuló gépkocsi-állomány nem tudja az ellátottak szállítási igényeit kielégíteni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szállítási igények kielégítésével, a fogyatékossgal élők közszolgáltatásokhoz való hozzáférési esélyei javulnak.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Akadálymentes gépjármű vásárlása
G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Növekedés az ügyfélszámban, elégedettség növekedése az igénybe vevők körében
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi források, tárgyi eszközök
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Támogatott lakhatás bevezetése
B	Feltárt probléma megnevezése	A városban nem megoldott a fogyatékossgal élő emberek támogatott elhelyezése.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A szolgáltatás bevezetésével a fogyatékossgal élő emberek támogatott lakhatása megoldódna a szükségletekre reagáló

		szolgáltatások bevezetésével, illetve a fogyatékosággal élő emberek komplex ellátása jönne létre.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egy darab önkormányzati bérlakásban (3 szobás) 6 fő fogyatékosággal élő ember támogatott lakhatása.
G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	ellátotti létszám növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	pályázati pénzforrás, önkormányzati ingatlan, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	nyertes pályázat esetén megvalósítható, együttes pénzforrásból (normatíva, önerő, térítési díj) fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fogyatékos emberek foglalkoztatásának bővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A foglalkoztatás bevezetésével, bővítésével a társadalmi integráció megvalósítása a cél. A fogyatékosággal élő emberek a társadalom hasznos tagjának érezhetnék magukat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Jelen társadalmi helyzetben egyik fő érték a munka, a fogyatékos személy is a társadalom hasznos tagjának érezhesse magát, ő is képes legyen alkotó, létrehozó folyamat aktív részese lenni.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.

		szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Fogyatékos személyek foglalkoztathatóságának javítása, innovatív, konstruktív munkahelyek kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- fogyatékossgal élők foglalkoztatottságának növekedése - pályázati forrásból elindítható, megfelelő üzleti terv és tevékenység esetén önfenntartóvá válhat
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Ingatlan, koncepció, pályázati forrás, humán erőforrás (szociális szakemberek, projekt management), intézményi háttér.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Érzékenyítő programok rendszeres szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A többségi társadalom kevés és sok esetben téves információval rendelkezik a különböző fogyatékosági típusal élőkkal kapcsolatban.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A többségi társadalom tudatformálása, az előítéletek, sztereotípiák leépítése. Nagyobb fokú empátia kialakítása a fogyatékossgal élők irányában.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Figyelemfelkeltő, érzékenyítő tevékenységek folytatása elsősorban közösségi tereken, nagyobb városi rendezvényekkel összekapcsolva.
G	Az intézkedés felelőse	SZMJV Önkormányzata Partnerek: FÉHE Nonprofit Kft. Érdekvédelmi szervezetek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- érzékenyítő programok száma - egyes programokon részt vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi források, intézményi háttér
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program hosszútávon fenntartható, hatása szintén kizárólag hosszútávon várható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fogyatékos embereket nevelő családok élményprogramjai
B	Feltárt probléma megnevezése	A fogyatékos embereket nevelő családok zöme izoláltan él, jellemzően otthonukban töltik szabadidejüket, a családok kapcsolati hálója jelentősen leszűkült mintát mutat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fogyatékossgal élő embereket ellátó családok számára élményt nyújtó és közösségi programok szervezése. A többségi társadalom tudatformálása, az előítéletek, sztereotípiák leépítése. Nagyobb fokú empátia kialakítása a fogyatékossgal élők irányában.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Élményt nyújtó közösségi programok megvalósítása
G	Az intézkedés felelőse	- FÉHE Nonprofit Kft. - Érdekvédelmi szervezetek
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- programok száma - egyes programokon részt vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi források, intézményi háttér
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Önálló Életviteli Centrum működtetése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az értelmi fogyatékos emberek számára kiemelten fontos az önálló életvitel, illetve a támogatott döntéshozatal, önálló életvitel, önérvényesítés, illetve a könnyen érthető kommunikáció segítése, támogatása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A feltárt problémák kapcsán személyre szabott segítség biztosítása a célcsoport számára.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Szervezete szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Csoportfoglalkozások, workshopok szervezése egyéni tematika alapján. Infokommunikációs akadálymentesítés segítése: eszközkölcsonzés, tanácsadás, mentorálás. Bentlakásos intézmények lakóinak tájékoztatása a támogatott döntéshozatal, illetve a feltárt problémák kapcsán

G	Az intézkedés felelőse	ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Szervezete
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- programok száma - egyes programokon részt vevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi források, intézményi háttér. Jelenleg, 2022. év végéig központi ÉFOÉSZ támogatásból valósul meg.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Infrastrukturális, illetve humán erőforrás fejlesztés a FÉHE Kft. munkavállalói, illetve telephelyei tekintetében
B	Feltárt probléma megnevezése	Zanati úti telephely kifejezetten leromlott infrastrukturális állapota, illetve a szervezet egyéb telephelyeinek szükségzerű karbantartása. A szociális szakemberek mentális tevékenységének, rezilienciájának javítása.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A Zanati úti telephely épülete kifejezetten, míg más telephelyek állapota leromlott, felújításra szorulnak. Az informatikai eszközök valamennyi szolgáltatásban történő cseréje indokolt. A cél, hogy a fentiek tekintetében a szervezet telephelyei maradéktalanul feleljenek meg a jelenleg érvényben lévő elvárásoknak. A szolgáltatásokban dolgozó szakemberek képzése, rezilienciális képességeinek erősítése alátámasztott és indokolt. A szakemberek mentális fejlesztésével javul az ellátás színvonala, eredményessége.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Egyes épületek korszerűsítési munkálatainak elvégzése, egyes eszközök pótlása, illetve cseréje, egyes informatikai eszközök cseréje. Szupervíziós, szervezetfejlesztő csoportok.

G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025.december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- Átalakítási munkálatok dokumentációja, - Csoportok dokumentálása, résztvevők száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi forrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Megfelelő karbantartás mellett fenntartható az eredmény
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Csoportfoglalkozások támogatása hajléktalan emberek részére
B	Feltárt probléma megnevezése	A hajléktalan emberek önkifejezési lehetőségei jelentősen korlátozottak. Társadalmi kapcsolataik beszűkültek, elmagányosodásuk jellemző.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Különböző csoportfoglalkozások – kézműves csoport, illetve főző szakkör. a tevékenységek lehetőséget biztosítanak a hajléktalan embereknek az önkifejezésre, kitárulkozásra. A programok további célja a hajléktalan emberek készségfejlesztése, valamint a csoportmunka során cél a csoportkohézió, az együvé tartozás erősítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nem releváns
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Kézműves csoport - Főző klub
G	Az intézkedés felelőse	FÉHE Nonprofit Kft.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. december 31.

I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<ul style="list-style-type: none"> - csoportok létrejötte - csoportok taglétszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás, intézményi háttér
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Komplex érzékenyítő tevékenység
B	Feltárt probléma megnevezése	Társadalomban előforduló általánosítások a szociális szolgáltatásokat igénybe vevők irányába
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A lakosság körében előforduló téves általánosítások, negatív attitűdök csökkenése, szociális szolgáltatásokat igénybe vevők elfogadásának növekedése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai beszámolója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Legkülönbözőbb programelemek, nyilvánosság, média segítségével információ átadás, tájékoztatás
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - FÉHE Nonprofit Kft - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat - SZMJV Önkormányzata

H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2018. szeptemberétől folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Előítéletek csökkenése, társadalmi elfogadottság növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrás, anyagi forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett fiatalok szenvedélybetegségének, függőségének megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekek és fiatalok körében egyre gyakrabban és egyre korábbi életkorban jelennek meg a különböző szenvedélybetegségek és függőségek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Megelőzés, a szenvedélybeteg fiatalok számának csökkentése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A gyermekek és fiatalok részére információnyújtás és lehetséges alternatívák felkínálása annak érdekében, hogy csökkenjen a szenvedélybeteg fiatalok száma. Tréningek, programok, foglalkozások, előadások szervezése a fiatalok számára az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységen belül.
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szenvedélybeteg fiatalok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai)	Pályázati forrás Anyagi és humán erőforrás, tárgyi eszközök.

	erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Autisták ellátását végző intézmény kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az autizmus spektrum zavarral élők intézményi ellátásának fejlesztése szükséges
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Szociális ellátórendszer szolgáltatásainak fejlesztése, autista személyek életminőségének javítása, társadalmi szemléletformálás
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Autisták ellátását végző intézmény kialakítása
G	Az intézkedés felelőse	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Autista ellátottak száma az intézményben
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás Anyagi és humán erőforrás, tárgyi eszközök
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Nyertes pályázat esetén megvalósítható és fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	A diszfunkcionálisan működő családokban élő gyermekek támogatása – család összetartó erő növelése
B	Feltárt probléma megnevezése	A diszfunkcionálisan működő családok száma egyre inkább növekszik. Az ilyen környezetben élő gyermekek „tünehordozók”.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Komplex szakmai segítségnyújtás, családmegtartó szolgáltatások biztosítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A család összetartó erejét biztosító szolgáltatások nyújtása, a hátrányos helyzetben lévő gyermekek támogatása.
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat.
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- Szolgáltatást igénybe vevők száma - a család és gyermekjölési szolgálatok/központ látómezőjébe kerülő „tünehordozó” gyermekek számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek, anyagi és tárgyi eszközök.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Krízisszoba biztosítása a Családok Átmenti Otthonában
---	------------------	--

B	Feltárt probléma megnevezése	A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák, gyermekek biztonságos elhelyezése és teljeskörű ellátása jelenleg nem biztosított.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	- A bántalmazott anyák és gyermekek azonnali befogadására alkalmas védett férőhely, ahol a családon belüli erőszak áldozatai teljes körű, térítésmentes, szakszerű ellátásban részesülnek. - A következő biztonságos ellátás, lakhatás felkutatása, igénybeviteléhez való segítség.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- A bántalmazott anya, gyermek felvétele az átmeneti otthonba - Az esetnek megfelelő szakemberek bevonása a probléma megoldásába - a fizikai és érzelmi biztonság megteremtése, hivatalos ügyintézésben segítségnyújtás, támogatás. - kiköltözési alternatívák: saját otthon, albérlet, Országos befogadású Családok Átmeneti Otthona, Anyaotthon.
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat - Rendőrség - Felnett- és Gyermekek házi orvosok, Védőnői Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázat esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- A Családok Átmeneti Otthona által biztosított krízis szoba maximálisan 2 munkanap vehető igénybe, ez idő alatt az otthonban dolgozó szociális munkásnak megoldást kell találnia a bántalmazást elszenvedett személy, a meglévő ellátórendszerek közül melynek az igénybevétele a legmegfelelőbb. - A biztonságos kimenet iránt tett lépések, tovább irányítás országos befogadású intézmény felé
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	- jelzőrendszer szakemberei - teljes körű ellátás pénzügyi feltételeinek biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Nyári táboroztatás hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára az Erzsébet programon keresztül
B	Feltárt probléma megnevezése	A szegénységben élő családok anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy gyermekeiket piaci áron működő nyári táborba írássák. A hátrányos helyzetű gyermekek nagy része ritkán, vagy szinte sohasem hagyja el szűkebb lakókörnyezetét. A szülők gyermekeik számára nem tudnak hasznos szabadidőtöltést kínálni az iskolai szünetek idejére, emiatt megnő az esélye annak, hogy bűnelkövetőkké, vagy áldozatokká váljanak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<p>Általános cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cél a szabadidő hasznos eltöltése, az izoláció csökkentése, felzárkóztatás, fejlesztés. A gyermekek számára kamatoztatható, maradandó élmények szerzése. <p>Rövid távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A hátrányos helyzetű gyermekek nyári táborban való részvételének elősegítése. <p>Közép távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Élmény gyűjtés, a társas kapcsolatok javítása érdekében, illetve a beilleszkedés segítése, az élmény alapú tapasztalatszerzés útján. <p>Hosszú távú cél:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek kirekesztettségének csökkentése, maradandó élmények gyűjtése, az arra alkalmas fiatalok kortárs segítőkkel való nevelése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat munkájáról Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - igényfelmérés - résztvevők megkeresése a családsegítők és esetmenedzserek bevonásával - együttműködés kialakítása más szervezetekkel - önkéntes diákok megkeresése - helyszínek, programok szervezése - a programba bevont intézmények megkeresése
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekek és szülők - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat - diákok, önkéntesek

H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőség esetén bármikor
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A táborokban részt vevő fiatalok száma. A nyári táborban szerzett élmények ösztönzőleg hatnak a gyermekekre, segíti a deviancia megelőzését, illetve erősíti a társadalomba való integrálódást. A tábor során szerzett új élmények, kapcsolatok segítségével a gyermekek kirekesztettség érzése csökken.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán erőforrás biztosítása a pályázó intézmény részéről.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntarthatóságot biztosítja, hogy a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat több alkalommal nyújtott be sikeres pályázatot az Erzsébet programban.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett fiatalok viselkedéskultúrájának alakítása – agressziókezelés
B	Feltárt probléma megnevezése	A felgyorsult világunk a jelentkező problémákra azonnali választ vár a fiataloktól. Nincs idő a konfliktusok kommunikáció útján történő megoldására. A fiatalok stressz tűrő képessége csökken, agresszivitásuk nő, a velük szemben támasztott elvárások, a teljesítménykényszer is terhet ró rájuk. A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett fiataloknál ezek a problémák halmozottan jelentkeznek.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A fiatalok megismertetése különböző konfliktus és agressziókezelési módszerekkel, technikákkal. Stressz tűrő és problémamegoldó képességük növelése. A fiatalok körében megnyilvánuló agresszív cselekmények csökkentése, kommunikációjuk javítása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat munkájáról Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - fiatalok bevonása a programba - a tréninget tartó szakemberek megkeresése, együttműködés kialakítása - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység biztosítása az általános és középiskolákban - önkéntesek, kortárs segítőik megkeresése <p>technikai feltételek megteremtése (helyszín biztosítása, szükséges tárgyi eszközök beszerzése)</p>
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - a programba bevont fiatalok - a tréninget vezető szakemberek - a program lebonyolítását segítő önkéntesek, esetleg kortárs segítőik - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőség esetén bármikor
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<p>A tréningen részt vevő fiatalok száma.</p> <p>A tréning során szerzett új ismeretek, technikák hatására a fiatalok viselkedése, problémamegoldó módszerei megváltoznak, nő empátiás készségük. Magatartáskultúrájuk az agresszió mentes konfliktuskezelés módszerével lesz gazdagabb.</p> <p>Csökken a fiatalok körében az agresszív cselekmények száma.</p>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A tréninget tartó szakemberek, a program lebonyolítását segítő önkéntesek, anyagi és tárgyi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Demens nappali ellátás fejlesztése (férőhely-bővítés)
B	Feltárt probléma megnevezése	Szombathely város lakosságának korösszetételét tekintve továbbra is a 14 éven aluliak számának csökkenése, valamint a 65 év felettek számának növekedése jellemző. Az országos és a vármegyei tendenciához hasonlóan az időskorúak eltartottsági rátája folyamatosan emelkedik.

		<p>Az idősödési folyamat másik fontos mutatója az öregedési index, mely Szombathely város vonatkozásában szintén folyamatos - az országos értékeket meghaladó mértékű - növekedést mutat.</p> <p>Az életkor előrehaladtával egyre nagyobb a demencia előfordulásának valószínűsége. A demens családtag ellátása nagy terhet ró a családra, mivel folyamatos felügyeletet igényel.</p>
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<p>A demenciával küzdő idős ember a szellemi leépülése során életminőségét megőrizve, jó közérzettel, pszichés és szomatikus egyensúlyának megtartása mellett élje életét.</p> <p>Kognitív zavarai, tünetei mellett is érzékelje a jó bánásmódot, képes legyen az adott pillanatok élvezetére, állapotromlását késleltető támogatást kapjon. Önellátási képességének csökkenése mellett is kielégítettek legyenek szükségletei és meg tudja őrizni emberi méltóságát.</p> <p>Fontos cél, hogy biztosítsuk mindazon beavatkozásokat, eljárásokat, melyek hozzájárulnak a demens jóllétének biztosításához, vagyis a demenciával küzdő személy a napjait aktívan töltsse segítői közreműködéssel, biztonságban érezze magát, érzelmi támogatásban részesüljön.</p>
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	<p>Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója</p> <p>Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról</p>
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - felügyelet biztosítása - állapotának megfelelő terápiákon való részvétel biztosítása, mely késlelteti az állapotromlást - közösséghez való tartozás biztosítása, az izoláció csökkentése céljából
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - nappali ellátást biztosítók - demens személyek - családtagok - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőség esetén bármikor
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Demens ellátottak számára rendelkezésre álló intézményi férőhelyek száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek, anyagi források.

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek informatikai és nyelvi képzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nagyon sok idős ember él egyedül, családtagjaik a távol, gyakran más országban élnek, így a velük való kapcsolattartás nehézkes. Az izoláció csökkentésében nagy szerepe van a modern technikai eljárásoknak, sokan megromlott egészségi állapotuk miatt nem tudják lakásukat elhagyni, ezen keresztül tudják a kapcsolatot tartani a külvilággal.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Cél az idős emberek informatikai jártasságának erősítése, a modern technikai, informatikai eszközök, eljárások megtanítása, izoláció csökkentése, szellemi aktivitásuk megtartásának elősegítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- idősek bevonása a programba - a felkészítésben résztvevők megkeresése, együttműködés kialakítása - informatikai eszközök beszerzése
G	Az intézkedés felelőse	- a programba bevont idősek - a felkészítést végző önkéntesek és/vagy diákok - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat - SZMJV Nyugdíjas Szövetsége és Képviselőlete
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati lehetőség esetén bármikor
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A programba jelentkező és sikeresen végző idősek száma. A tanulás során átélt sikerélmény új tanulásra, az internettel összefüggő ismeretek elsajátítására ösztönözi az időseket. Életvitelükbe új szokások kerültek, új szavakat tanulnak meg, tudásszintjük közel kerül a fiatalokéhoz, és megismerték a virtuális világot kínáló lehetőségeket. Az idős emberek életminősége megváltozik, és képessé válnak magukat a társadalomba visszaintegrálni.

J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	A felkészítésben résztvevő önkéntesek és/vagy diákok, anyagi erőforrások.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek és nyugdíjasok tájékoztatása és felvilágosítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idős emberek tájékoztatatlanságából adódó problémák
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A mindennapi életben használható tudás átadása az idős emberek számára, annak érdekében, hogy megalapozott döntéseket tudjanak hozni pl. vásárlás esetén. megakadályozni, hogy gazdasági bűncselekmények áldozataivá váljanak.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Előadások szervezése különböző időseket is érintő témákban.
G	Az intézkedés felelőse	- Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetség, Képviselőlet - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programba bevont idősök száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán,	Pénzügyi erőforrás, szakemberek, intézményi háttér.

	pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Generációk közötti együttműködés elősegítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Generációk közötti távolság növekedése, információ hiány mindkét korcsoport részéről.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Generációk közötti kapcsolatok kialakulásának elősegítése, személyiségfejlődés pozitív befolyásolása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról Szombathely Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiója
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Közösségi alkalmak biztosítása, melyen a fiatalabb és az idősebb generáció is részt vehet és információkat, közös élményeket szerezhet.
G	Az intézkedés felelőse	- Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetség, Képviselőtársaság - SZMJV Önkormányzata - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A közösségi alkalmak száma és a résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán,	Pénzügyi erőforrás, szakemberek, intézményi háttér.

	pénzügyi, technikai) erőforrások	
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Aktív időskor Szombathelyen program fenntartása
B	Feltárt probléma megnevezése	Nagy igény mutatkozik az idősök aktív szabadidő eltöltésére, közösségi programokra
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A 60 év feletti szombathelyi nyugdíjas polgárok elszigetelődésének, elmagányosodásának megelőzése, Az adott korosztály egészségnevelése, általános prevenció.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szabadidő aktív eltöltését lehetővé tevő programok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	- SZMJV Önkormányzata - Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetség - Nyugdíjas klubok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- programokon részt vevők száma - programok száma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi erőforrás, szakemberek, intézményi háttér.

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Idősek tartós bentlakásos elhelyezésének férőhelybővítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A jelenlegi és a jövőre vetíthető demográfiai és társadalmi helyzet a tartós bentlakást biztosító elhelyezés iránti igények növekedését jelzi.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	- Rövid távú cél: férőhelyek számának növelése - Közép -, és hosszú távú cél: szociális szolgáltatások rendszerének átalakításával önálló intézmény létrehozása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Igények felmérése - Pályázati források felkutatása - Szolgáltatások rendszerének átalakítása
G	Az intézkedés felelőse	- SZMJV Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén 2023. december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- várólistán lévők számának csökkenése - férőhelyek számának növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	A házi segítségnyújtás tárgyi feltételeinek javítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A város lakosságán belül folyamatosan emelkedik az időskorú lakosok száma, már a város peremterületein (pl. Stromfeld lakótelep) élők körében is egyre nagyobb az igény a szolgáltatásra. A nagy távolságok miatt gondozók közlekedésre fordított ideje emelkedik, az újonnan felmerülő gondozási igények kielégítése nehézkessé válik. Folyamatosan emelkedik a magas gondozási szükségletű, teljeskörű ellátást igénylő gondozottak száma, ellátásuk komoly fizikai megterheléssel jár a gondozók számára.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Elektromos kerékpárok beszerzése a házi segítségnyújtást biztosító gondozók részére, melyek segítségével a közlekedéssel töltött idő lerövidülhet, könnyebben jutnak el egyik ellátottól a másikig. A gondozók munkájának segítése és fizikai megterhelésük csökkentése érdekében gondozást segítő, mobil eszközök beszerzése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Pályázati források felkutatása - Eszközbeszerzés
G	Az intézkedés felelőse	- Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat,
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	- a felmerülő gondozási igények gyorsabb kielégítése - a gondozók közlekedésre fordított idejének lerövidülése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns
---	---	--------------

A	Intézkedés címe:	Modern, többfunkciós jelzőkészülékek beszerzése
B	Feltárt probléma megnevezése	A város lakossága öregszik, nagyon sok idős él egyedül. Biztonságuk miatt egyre többen igénylik a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az igénybe vevők körében folyamatosan emelkedik a súlyos betegséggel, vagy mentális problémával küzdők száma.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Olyan jelzőkészülékek beszerzése melyek a segélyhívások kezdeményezése mellett alkalmasak viselőjük egészségi állapotának folyamatos monitorozására, probléma esetén jelzés küldésére a szolgáltató felé. A mentális problémákkal küzdő igénybe vevők esetében előfordulhat elkóborlás, mely után az idős beteg nem talál vissza lakóhelyére. Fontos lenne, hogy a készülék alkalmas legyen viselője tartózkodási helyének meghatározására és ezen információ megküldésére a szolgáltató felé.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Pályázati források felkutatása - Eszközbeszerzés
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az igénybe vevők számának emelkedése, elégedettsége, biztonságérzetük fokozása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns
---	---	--------------

A	Intézkedés címe:	Az otthonukban idős, beteg családtagot ápoló hozzátartozók számára előadások, beszélgetések szervezése, mentális segítségnyújtás biztosítása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az otthonukban idős, beteg családtagot ápoló hozzátartozók komoly fizikai és mentális megterhelésnek vannak kitéve. Úgy érzik egyedül vannak problémájukkal, nem tudnak kihez fordulni segítségért, nincsenek információik az igénybe vehető szolgáltatásokról és egyéb lehetőségekről.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A hozzátartozók számára információ nyújtása, tájékoztatás az elérhető szolgáltatásokról, lehetőségekről. Az őket érintő, foglalkoztató témákban előadások, beszélgetések szervezése Mentális támogatásuk biztosítása szakemberek segítségével.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Alzheimer Cafe-k szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén bármikor
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Részvevők száma, elégedettsége
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés	Nem releváns

	esetében az együttműködés bemutatása	
--	--------------------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Közösségi tér működtetése idősek számára a Jászai Mari utcában
B	Feltárt probléma megnevezése	A városrészen egyre több idős él lakótelepi környezetben. Nincs lehetőségük találkozni, beszélgetni, szabadidejüket lakóhelyük közelében hasznosan eltölteni. Sokan magányosak, nincsenek kapcsolataik, a bezártság, a társas kapcsolatok hiánya hosszú távon fizikai és mentális problémákat okozhat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Az idősek számára életkoruknak és érdeklődési körüknek megfelelő programok szervezése. Közös együttlétre alkalmas helyszín biztosítása, társas kapcsolataik bővítése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Részvevők száma, elégedettsége
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, telephelyek akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Nem akadálymentesített háziorvosi rendelők léte Nem akadálymentesített bölcsődei épületek Nem akadálymentesített szociális és gyermekjóléti telephelyek
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<ul style="list-style-type: none"> - információk a háziorvosi rendelők körében az akadálymentesítés meglétéről - teljeskörűen akadálymentesített háziorvosi rendelők, bölcsődei épületek, szociális és gyermekjóléti telephelyek
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális Intézmények Gazdasági Ellátó Szervezete munkájáról Beszámoló a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény munkájáról Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - felmérés a háziorvosi rendelők körében az akadálymentesítés meglétéről - teljeskörűen akadálymentesített háziorvosi rendelők, bölcsődei épületek és szociális és gyermekjóléti telephelyek kialakítása - fogyatékosügy tanácsadás biztosítása
G	Az intézkedés felelőse	<ul style="list-style-type: none"> - SZMJV Önkormányzata - Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ - Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény - Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az	Nem releváns

	együtműködés bemutatása	
--	-------------------------	--

A	Intézkedés címe:	Kiemelt figyelem a bölcsődei ellátás során a HH és HHH gyermekek irányába, valamint a korai fejlesztésű igényű vagy SNI kisgyermekek alapellátáson túli szolgáltatások ingyenes igénybevételének lehetősége a bölcsődékben
B	Feltárt probléma megnevezése	Fejlődést hátráltató körülmények, szocializációs hátrányok
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Hátránykompenzáció Családtámogató szolgáltatások igénybevételét hátráltató anyagi problémák kiküszöbölése Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermek (pl. beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását, ételallergiában szenvedők diétás étkeztetését is vállalja az intézmény.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Beszámoló a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	<ul style="list-style-type: none"> - férőhely biztosítása - szülőkkel való szorosabb kapcsolat kialakítása - szünidei gyermekétkeztetés, nyári testvértábor, babamuzsika és pöttöm torna szolgáltatások ingyenes biztosítása a HH-s és a HHH-s gyermeket nevelő családoknak - ételallergiás, diétás étkeztetés biztosítása mozgásfejlesztés, TSMT torna
G	Az intézkedés felelőse	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Megvalósítás folyamatosan
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek testi, lelki fejlődését nyomon követő fejlődési napló bejegyzése Hiányzások csökkenése A szolgáltatásokat ingyenesen igénybe vevők száma A korai fejlesztésű igényű, valamint SNI kisgyermekek dokumentációjának nyomon követése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakmai, humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható

L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns
---	---	--------------

A	Intézkedés címe:	Infrastrukturális és humán erőforrás fejlesztés a bölcsődékben	
B	Feltárt probléma megnevezése	Bölcsődék infrastrukturális problémái, bölcsődei dolgozók továbbképzésének nehézségei.	
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	- Minden bölcsőde épülete, csatornarendszere, konyhája, a rendelkezésre álló játékok valamennyi bölcsődei telephelyen maradéktalanul feleljenek meg a szakmai előírásoknak. Az Intézmények előtti parkolási lehetőség növelésének kivitelezése, különösen a Napraforgó Bölcsőde előtt. Speciális továbbképzések biztosítása a munkavállalók számára.	
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Beszámoló a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény munkájáról	
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szászorszép Bölcsőde Váci M. u. 5.	Árnyékoló szerkezet elbontása, újak beszerzése, beltéri ajtók cseréje. Játzóudvar felújítása udvari játékok beszerzése, vízpermetező kiépítése, kerítés felújítása, kerékpártároló korszerűsítése. Csoportszoba felszerelések.
		Meseház Bölcsőde Fogarás u. 6.	Árnyékoló szerkezetek elbontása, újak kiépítése, belső nyílászárók cseréje. Játzóudvar felújítása, vízpermetező kiépítése, udvari játékok beszerzése. Tálalókonyha felújítása, dolgozói öltözőszekrények beszerzése. Csoportszobák eszközbeszerzése.
		Bokréta Bölcsőde Barátság u. 22.	Főzőkonyha felújítása eszközbeszerzéssel, belső nyílászárók cseréje, vízpermetező kiépítése, udvari játéktároló telepítése. Csoportszobák eszközbeszerzése.

		<p>Kuckó Bölcsőde Hadnagy u. 2/B.</p> <p>Meglévő kerítés elbontása, új építése, játszóudvar felújítása udvari játékok beszerzésével. Csoportszobák eszközbeszerzése.</p>
		<p>Csicsergő Bölcsőde Bem J. u. 9.</p> <p>Játszóudvar felújítása, udvari játékok beszerzése, vízpermetező kiépítése.</p>
		<p>Csodaország Bölcsőde Szűrcsapó u. 43/A.</p> <p>Dolgozói öltöző felújítása, udvari játékok beszerzése, vízpermetező kiépítése, meglévő kerítés elbontása, új építése. Csoportszobák eszközbeszerzése, informatikai eszközök munkavégzéshez.</p>
		<p>Napraforgó Bölcsőde Bem József u.33.</p> <p>Tetőszigetelés, gyermekfürdőszobák felújítása, főzőkonyha korszerűsítése, parkolási lehetőség bővítése.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> - Csatornarendszer felújítása (Kuckó, Csodaország és Százszorszép bölcsődék) - A kisgyermek bölcsődébe érkezésének megoldása busszal (szerződéskötés Blaguss) javaslat a parkolási gondok enyhítésére. - A szakdolgozók továbbképzési lehetősége a képzés hiányosságaiból fakadó szakmai kompetenciáknak fejlesztése: ének-zenei, kommunikációs, mozgásos, művészeti nevelés, infokommunikációs.
G	Az intézkedés felelőse	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	<ul style="list-style-type: none"> - A továbbképzések biztosítása folyamatos, valamint a Fenntartható városfejlesztés ESZA+ elemei TOP Plusz-3.1.3-21 alapján-2026.12.31.-ig - Százszorszép, Meseház, Bokréta, Kuckó, Csicsergő, Csodaország Bölcsődék 2021-2027-es időszakban TOP Pluszból megvalósítani tervezett bölcsődei fejlesztéseket tartalmazza. - Napraforgó Bölcsőde fejlesztési munkálatai 2027 december 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	<p>Átalakítási munkálatok dokumentációja, játék vásárlás, vízpermetező, árnyékoló szerkezet bizonylatai. Konyhatechnológiai terv készítése.</p> <p>Megfelelő karbantartás mellett fenntartható az eredmény.</p> <p>Négy éven át 438 fő szülő részvételével két napos tréning. Felkészítés a szülői szerepre, a gyermekek életkori változásainak megértésére, nevelési készséget fejlesztő csoport működtetése.</p>
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	<p>Hat bölcsőde -pályázat alapján valósul meg TOP PLUSZ, ERFA, Fenntartható városfejlesztés ESZA+ elemei.</p> <p>Napraforgó Bölcsőde-pályázati lehetőség esetén</p>
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben	Nem releváns

megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	
---	--

A	Intézkedés címe:	Új bölcsődei férőhelyek kialakítása
B	Feltárt probléma megnevezése	A kisgyermekes családok jelen esetben a 0-3 év közötti gyermekeket nevelő szülők munkaerőpiacra történő visszatéréséhez, javítva a foglalkoztatás növelését, és a bölcsődei ellátáshoz való hozzáférést.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A bölcsődei projekt célja a pályázati felhívásban foglaltakkal összhangban a foglalkoztatási helyzet javítása a kisgyermekes szülők munkaerő-piaci részvételének támogatásával, a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérésének elősegítése, a családok segítése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által. (TSMT terápia, SNI kisgyermekek integrált fogadása)
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Beszámoló a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény munkájáról
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A projekt megvalósításával hozzájárul a kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatásához, a családok segítéséhez, a fenntartható és minőségi foglalkoztatást, többek között a kisgyermekes szülők munkaerőpiacra történő visszatérését segíti elő a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által.
G	Az intézkedés felelőse	SZMJV Önkormányzata Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024.december 31. - Szedreskert Bölcsőde
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Szentkirályi városrészen a Szedreskert Bölcsőde létesül az RRF-1.1-2-2021 pályázat által 40 férőhellyel „Új bölcsőde építése Szombathelyen a Szentkirályi városrészen” c. projektben. A megvalósuló projekt célja az esélyegyenlőség elvét figyelembe véve csökkentse a hozzáférhetőség területi különbségeit, megteremtse az egészséges környezet és a hatékony bölcsődei nevelés-gondozás infrastrukturális feltételeit, és ezzel biztosítsa a minőségi szolgáltatásokhoz való egyenrangú hozzáférést.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Folyamatban van az RRF-1.1-2-2021. megvalósítása.

K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

A	Intézkedés címe:	Fenntartható városfejlesztés Szombathelyen
B	Feltárt probléma megnevezése	Nők, gyermekek, fiatalok, fogyatékkal élők társadalmi integrációjának nehézségei, munkavállalási nehézségek, súrlódásos munkanélküliség, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés elégtelensége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Minden a program keretében megvalósuló projekt hozzájárul a nők, gyerekek, fiatalok, fogyatékkal élők és idősek esélyegyenlőségének javításához, az egyenlő bánásmód és esélyegyenlőség, valamint a közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosításával.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	TOP Plusz Városfejlesztési Programterv, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	TOP Plusz Programterv megvalósítása - esélyegyenlőséget célzó felzárkóztató programok - tréningek
G	Az intézkedés felelőse	- SZMJV Önkormányzata
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	Pályázati forrás esetén megvalósítható
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása. Hátrányos helyzetű célcsoportok elért létszáma
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A program a szükséges anyagi források biztosítása mellett a rendelkezésre álló humán erőforrás segítségével fenntartható
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés	Nem releváns

esetében az együttműködés bemutatása	
--------------------------------------	--

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	A Ferenczy utca hiányzó szakaszának kiépítése	Torlódások, dugók keletkezése a közlekedésben, adott városrészek átlag feletti forgalomterhelése, levegőszennyezés	Közúthálózat fejlesztése, adott városrészek gyorsabb, hatékonyabb megközelítésének elősegítése	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020	Nem releváns	Kivitelezés: Ferenczy utca – új út építése, Károly Róbert, Szőlős, Kodály Zoltán utcai szakaszok útfelújítása	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023. 12. 31. (vasárnap)	Közlekedési dugók, balesetek számának csökkenése, alternatív közlekedési eszközök használók száma	TOP-6.1.5-15-SH1-2019-00002	Fenntartható	Nem releváns
2	Új bölcsőde építése Szombathely Szentkirályi	Elégtelen bölcsődei férőhelyszám, férőhelyszáma	Szabad bölcsődei férőhelyek biztosítása a	Egyesített Bölcsődei Intézmény szakmai	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti	Szentkirályi Bölcsőde létesítése	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	2024. 12. 31. (kedd)	Újonnan létrehozott bölcsődei férőhelyek	RRF-1.1-2-21-2021-00007	Fenntartható	Nem releváns

	városrészen	kapacitáshiány	növekvő igényeknek megfelelően, bölcsődei ellátás területi egyenlőtlenségének csökkentése	programja	Stratégia (2007-2032) Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve A-Demográfia és köznevelés komponens		ta		száma			
3	A helyi identitás és kohézió erősítése Szombathelyen	Helyi közösségek érdekképviselői lehetőségeinek, együttműködési lehetőségeinek elégtelensége	Közösségi részvételre épülő tervezési gyakorlatok alkalmazása, szabadidős, bűnmegelőzési, közbiztonsági és közlekedés biztonsági programok segítik elő a közösségfejlesztési folyamatokat.	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020	Nem releváns	Programok, előadások, rendezvények lebonyolítása	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	2023. 09. 30. (szombat)	Helyi társadalmi akciókban résztvevők száma	TOP-6.9.2-16-SH1-2018-00001	Fenntartható	Nem releváns
4	A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások tárgyi feltételeinek javítása	A szolgáltatásokhoz való rendelkezésre álló gépkocsipark	A szolgáltatásokhoz való akadálytalan hozzáférés biztosítása a	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat éves	Nem releváns	Az időseket szállító kisbusz, továbbá a városi, járási ill. vármegyei szintű	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	szolgáltatások folyamatos biztosítása, gépkocsik karbantartására fordított	pénzügyi fedezet	pályázati forrásból megvalósítható	Nem releváns

		előregedett, emiatt a városban. a járásban, illetve a vármegyében ellátandó feladatok biztosítása akadályokba ütközhet.	rászoruló számára	szakmai beszámolója		feladatokat ellátó munkavállalók munkavégzéséhez szükséges gépkocsik beszerzése			költségek csökkenése				
5	Idősek tartós bentlakásos elhelyezésének férőhely bővítése	Az idősek elhelyezésére szolgáló bentlakásos intézmények férőhelyszáma telített, nincsenek rendelkezésre álló szabad férőhelyek	Bővül az intézményi férőhelyszám, több rászoruló idős személy elhelyezésére nyílik lehetőség	SZMJV Idősügyi Konceptiója, Szociális Szolgáltatás tervezési Konceptió	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Infrastrukturális beruházás, meglévő épületek átalakításával, új épületek létrehozásával idősök elhelyezése	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	2027. 12. 31. (péntek)	Bentlakásos intézményekben elhelyezett idősök száma	Humán erőforrás, pénzügyi fedezet	Pályázati forrásból és önkormányzati forrásból megvalósítható	Nem releváns	
6	Fenntartható városfejlesztés Szombathelyen	Fenntartható városfejlesztési intézkedések támogatásával az esélyegyenlőség, mint horizontális elvárás teljesítésével	Minden a program keretében megvalósuló projekt hozzájárul a nők, gyerekek, fiatalok, fogyatékkal élők és idősök esélyegyenlőségének javításához, az egyenlő	TOP Plusz Városfejlesztési Programterv, Fenntartható Városfejlesztési Stratégia	Nem releváns	TOP Plusz Programterv megvalósítása	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	2025.12.31.	Az integrált területfejlesztési stratégiák keretébe tartozó projektek által érintett lakosság; Támogatott integrált területfejlesztési stratégiák száma	TOP_Plusz_1.3.1-21-VS1-2022-00001	Pályázati forrásból megvalósítandó	Savaria Városfejlesztési Nonprofit Kft-vel., mint konzorciumi partnerrel közös megvalósítás	

			bánásmód és esélyegyenlőség, valamint a közszolgáltatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosításával.									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Komplex érzékenyítő tevékenység	Szombathely lakosságának érzékenyítése a hajléktalanok, idős emberek, szociális szolgáltatásokat igénybe vevő kliensek irányába	A lakosság körében előforduló téves általánosítások, negatív attitűdök csökkenése, szociális szolgáltatásokat igénybe vevők elfogadásának növekedése	SZMJV Idősügyi Konceptiója, Szociális Szolgáltatás Tervezési Konceptió	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szociális szolgáltatások klienseinek társadalmi elfogadottsága	FÉHE, Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ, SZMJV Önkormányzata	2023. 12. 31. (vasárnap)	Legkülönbözőbb programelemek, nyilvánosság, média segítségével információ átadás, tájékoztatás	szociális szakemberek, SZMJV Önkormányzatának anyagi forrásai	fenntartható	Nem releváns
---	---------------------------------	---	--	--	--	--	---	--------------------------	--	---	--------------	--------------

					Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)							
2	Utcán élő hajléktalan emberek számának csökkentése, komplex: lakhatási, foglalkoztatási, szociális és egészségügyi szolgáltatásokkal	Az utcán élő hajléktalanok jelentős része olyan komplex problémákkal küzd (pszichiátriai betegség, fogyatékoság, szenvedélybetegség), ami speciális ellátást, humán erőforrást igényel. A hajléktalan emberek jelentős része támogatások nélkül nem képes az önfenntartás (lakhatás, foglalkoztatás) kialakítására.	Támogatott lakhatási és foglalkoztatási programok működtetése intenzív szociális segítségnyújtás mellett Intézményi befogadó szolgáltatások működtetése a komplex problémákkal küzdő utcán élő hajléktalanok részére	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	Nem releváns	- intézményi befogadó szolgáltatások működtetése - támogatott lakhatási és foglalkoztatási programok működtetése intenzív szociális munka mellett	FÉHE Nonprofit Kft.	2027. 12. 31. (péntek)	- csökken a jelenleg utcán élő, legrosszabb állapotban lévő hajléktalan emberek száma - a hajléktalan szállásról való továbblépés esélyei javulnak	Humán erőforrás, anyagi támogatás, lakhatási lehetőség	a bevont célcsoport tagok önfenntartóvá válnak állami normatíva	Nem releváns
3	Csoportfoglalkozások támogatása hajléktalan emberek	A hajléktalan emberek önkifejezési lehetőségei jelentősen	Különböző csoportfoglalkozások – kézműves csoport, illetve főző szakkör. a	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú	Nem releváns	Kézműves foglalkozás, főzőklub. A programok célja a	FÉHE Nonprofit Kft.	2025. 12. 31. (szerda)	Csoportfoglalkozásokon résztvevő emberek száma	humán erőforrás, pénzügyi fedezet	pályázati forrásból megvalósítható	Nem releváns

	részére	korlátozottak. Társadalmi kapcsolataik beszűkültek, elmagányosodásuk jellemző.	tevékenységek lehetőséget biztosítanak a hajléktalan embereknek az önkifejezésre, kitárulkozásra	Nonprofit Kft. szakmai beszámolója		hajléktalan emberek készségfejlesztése, valamint a csoportmunka során cél a csoportkohézió, az együvé tartozás erősítése.						
4	Infrastrukturális és humán erőforrás fejlesztés a hajléktalan ellátásban	Zanati úti telephely kifejezetten leromlott infrastrukturális állapota, illetve a szervezet egyéb telephelyeinek szükség szerű karbantartása. A szociális szakemberek mentális tevékenységének, rezilienciájának javítása.	A Zanati úti telephely épülete kifejezetten, míg más telephelyek állapota leromlott, felújításra szorulnak. A szolgáltatásokban dolgozó szakemberek képzése, rezilienciális képességeinek erősítése alátámasztott.	Szombathely - a Holnap Városa Legyen a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	Nem releváns	Fűtésrendszer korszerűsítés informatikai eszközök cseréje telephelyek korszerűsítése szupervízió szervezetfejlesztési csoportok	FÉHE Nonprofit Kft.	2024. 12. 31. (kedd)	Átalakítási munkálatok dokumentációja Megfelelő karbantartás mellett fenntartható az eredmény	Pénzügyi fedezet	pályázati forrásból megvalósítható	Nem releváns
5	Népkonyha kialakítása	A hajléktalan emberek	Hajléktalan személyek	Fogyatékkal Élőket és	Nem	Intézményi befogadó	FÉHE	2024. 12. 31. (kedd)	Hajléktalan ellátórendszer	pénzügyi és	Pályázati forrásból	Nem releváns

hajléktalan személyek számára	számára az étkeztetés biztosítása jelenleg külső forrásból történik. Ennek jövőbeni megszűnése esetén az étkeztetés nem biztosított.	számára az intézményi ellátórendszerben napi étkeztetés biztosítása, megfelelő minőségben és hosszú távon	Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	releváns	szolgáltatások működtetése, étkeztetés biztosítása infrastrukturális fejlesztés segítségével	Nonprofit Kft.		intézményeiben étkeztetést igénybe vevő személyek száma	humán fedezet	megvalósítható	
-------------------------------	--	---	---	----------	--	----------------	--	---	---------------	----------------	--

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Közösségi terek tárgyi fejlesztése hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára	Hátrányos helyzetű fiatalok lehetőségei korlátozottak a szabadidő változatos és építő jellegű eltöltésére.	1. Fiatalok bevonása a programokba, motivációjuk növelése 2. Fiatalok ismereteinek, látókörének bővítése 3. Esélyegyenlőség növelése	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejköléti Szolgálat éves szakmai beszámolója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tanulást elősegítő szolgáltatások biztosítása, egyéni képességek fejlesztése, szabadidő helyes eltöltésének és közösségi programoknak a biztosítása, családi kohézió növelése	Pálos Károly szociális Szolgáltató Központ és Gyermejköléti Szolgálat, CSEÖH	2023. 12. 31. (vasárnap)	1. Programokon részt vevők száma 2. Közösségi terek látogatottsága	Anyagi forrás, szociális szakemberek, önkéntesek bevonása.	Nyertes pályázat esetén	Nem releváns
2	Nyári táboroztatás hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára az Erzsébet programon	A hátrányos helyzetű gyermekek nagy része ritkán, vagy szinte sohasem hagyja el szűkebb lakókörnyezetét	Szabadidő hasznos eltöltése, izoláció csökkentése, fejlesztés.	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ éves szakmai beszámolója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia	Nyári táborok szervezése hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok számára	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejköléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Táborokban részt vevő gyermekek, fiatalok száma.	Önkéntesek, diákok, anyagi és tárgyi eszközök.	Nyertes pályázat esetén. Fenntartható.	Nem releváns

	keresztül				(2007-2032)							
3	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett fiatalok viselkedés kultúrájának alakítása - agressziókezelés és	A felgyorsult világban a fiatalok stressztűrő képessége csökken, agresszivitásuk nő. A hátrányos helyzetű fiataloknál mindez fokozottan jelentkezik.	A fiatalok megismertetése különböző konfliktus és agressziókezelési módszerekkel, technikákkal. Stressztűrő és probléma megoldó képességük növelése	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ éves szakmai beszámolója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tréningeken való részvétel biztosítása a hátrányos fiatalok számára	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejköltségtér Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Tréningeken résztvevők száma.	Szakemberek, anyagi és tárgyi eszközök	Nyertes pályázat esetén. Fenntartható	Nem releváns
4	Kiemelt figyelem a bölcsődei ellátás során a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű korai fejlesztésű igényű, valamint SNI gyermekek irányába	Fejlődést hátráltató körülmények, szocializációs hátrányok	Hátránykompenzáció	Beszámoló a Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény munkájáról	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Férőhely biztosítása, szülőkkel való szorosabb kapcsolat kialakítása, ételallergiás, diétás étkezés biztosítása, mozgásfejlesztés, TSMT torna	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei intézmény	2023. 12. 31. (vasárnap)	A HH, HHH gyermekek testi, lelki fejlődését nyomon követő fejlődési napló bejegyzése, hiányzások csökkenése Korai fejlesztésű igényű és SNI kisgyermek dokumentációjának nyomon követése	Költségvetésben biztosított erőforrások	Fenntartható	Nem releváns
5	Bölcsődei férőhely biztosítása a munkába visszatérni szándékozó, gyermekét	Munkarendhez rugalmasan igazodó nyitvatartási időn belül) ellátás biztosítása	Egyedülálló szülők támogatása, a gyermek részére megfelelő napközbeni ellátás	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény szakmai beszámolója	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Bölcsődei ellátás nyújtása bejegyzett álláskeresőknek, illetve a későbbi elhelyezkedés	Szombathelyi EBI, bölcsődevezetők, kisgyermeknevelők	2022. 12. 31. (szombat)	A bölcsődei ellátást igénybe vevő egyedülálló szülők száma	Költségvetésben biztosított erőforrások	Költségvetésben biztosított erőforrások, valamint személyi feltételek	Nem releváns

	egyedül nevelő anyáknak		biztosítása a szülő munkaideje alatt			érdekében képzésen, tanfolyamon való részvétel idejére bölcsődei ellátás biztosítása					megléte esetén folyamatosan.	
6	Hátrányos helyzetű és veszélyeztetett fiatalok szenvedélybetegségének, függőségének megelőzése. Gyermek és fiatalok tájékoztatása, felvilágosítása a lehetséges veszélyforrásokról	A gyermekek és fiatalok körében egyre gyakrabban és egyre korábbi életkorban jelennek meg a különböző szenvedélybetegségek és függőségek.	A gyerekek és fiatalok részére információnyújtás és lehetséges alternatívák felkínálása annak érdekében, hogy csökkenjen a szenvedélybeteg gyerekek és fiatalok száma.	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat éves szakmai beszámolója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Tréningek, programok, foglalkozások, előadások szervezése a fiatalok számára	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Programokon résztvevők száma	Szakemberek, anyagi és tárgyi eszközök	Nyertes pályázat esetén, fenntartható	Nem releváns
7	A diszfunkcionálisan működő családokban élő gyermekek támogatása az őket hátrányosan érintő problémák megoldásában	A diszfunkcionális családok száma egyre inkább növekszik. Az ilyen környezetben élő gyermekek a jelen lévő problémák tünezhordozói.	Komplex szakmai segítségnyújtás, „családmegtartó” szolgáltatások biztosítása.	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat éves szakmai beszámolója	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A család összetartó erejét biztosító szolgáltatások nyújtása, a hátrányos helyzetű gyermekek támogatása.	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szolgáltatást igénybe vevők száma	Szakemberek, anyagi és tárgyi eszközök	Nyertes pályázat esetén, fenntartható	Nem releváns

8	Csodaország Bölcsődében található mini bölcsőde áthelyezése, mely által 14 fő bölcsődei férőhely felszabadul	Elégtelen bölcsődei férőhelyek száma, kapacitáshiány, folyamatosan növekvő szülői igények az intézményi elhelyezésre vonatkozóan	Meglévő bölcsődei férőhelyek szabaddá tétele, kihasználtság növekedése, bölcsődék befogadóképességének javulása	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény szakmai beszámolója	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Meglévő bölcsődei férőhelyek felszabadítása, a Mini bölcsőde áthelyezésével	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény Szombathely MJV Önkormányzata	2024. 12. 31. (kedd)	Igénybe vevők számának növekedése, 14 férőhely szabadul fel	Áthelyezéshez szükséges épület, tárgyi eszközök biztosítása	Fenntartható	Nem releváns
9	Új bölcsődei férőhelyek kialakítása	A kisgyermekes családok jelen esetben a 0-3 év közötti gyermekeket nevelő szülők munkaerőpiacra történő visszatéréshez való segítség	új bölcsődei férőhelyek kialakítása családok segítése a gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése által	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény szakmai beszámolója	Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Új bölcsődei férőhelyek kialakítása	Szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézmény	2024. 12. 31. (kedd)	Férőhely szám növekedés, igénybe vevők számának növekedése	Pályázat esetén megvalósítható, szakemberek, intézményi háttér, tárgyi feltételek.	Nyertes pályázat	Nem releváns

III. A nők esélyegyenlősége

1	Krízisszoba biztosítása a Családok Átmeneti Otthonában	A családon belüli erőszakot elszenvedett anyák, gyermekek biztonságos elhelyezése és teljeskörű ellátása jelenleg nem biztosított.	A bántalmazott anyák és gyermekek azonnali befogadására alkalmas védett férőhely térítésmentes biztosítása, szakszerű ellátással együtt.	Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió, Gyermejkölési Beszámoló, Intézményi beszámoló.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	A bántalmazott anya/gyermek felvétele az Átmeneti Otthonba, megfelelő szakemberek bevonása a probléma bevonásába. A fizikai és érzelmi	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejkölési Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Krízisszoba létrehozása.	Pályázat esetén megvalósítható, szakemberek, intézményi háttér.	Nyertes pályázat esetén.	Nem releváns
---	--	--	--	---	---	--	---	--------------------------	--------------------------	---	--------------------------	--------------

						biztonság megteremtése, hivatalos ügyintézésben segítségnyújtás, támogatás.						
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Idősek informatikai és nyelvi képzése	Az izoláció csökkentésében nagy szerepe van az informatikának, mert sok idős csak így tud kapcsolatot tartani a külvilággal. Idegen nyelv ismeret tekintetében az idősebb korosztály hátrányokkal küzd.	Az idős emberek informatikai jártasságának erősítése, szellemi aktivitásuk megtartásának elősegítése.	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Idősek bevonása a programba, a felkészítésben részt vevők megkeresése, együttműködés kialakítása. Informatikai eszközök beszerzése.	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Az idősek körében elterjedt internethasználat. A programba jelentkező, és sikeresen végző idősök száma. Idősek nyelvismeretének fejlődése.	Informatikai hálózat, szakemberek, önkéntesek, pályázati pénzforrás	Nyertes pályázat esetén megvalósítható	Nem releváns
2	Idősek, nyugdíjasok tájékoztatása, felvilágosítása	Idős emberek tájékoztatatlanságából adódó problémák	Idős emberek felelős döntéseket hozzanak, kellő információk birtokában.	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Előadások, fórumok szervezése az idős korosztályt érintő problémákban.	Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas	2023. 12. 31. (vasárnap)	Az elhangzott tudásanyag mindennapi életben történő hasznosítása	Anyagi források, előadók bevonása	Nyertes pályázat esetén.	Nem releváns

				Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról		pl. fogyasztóvédelem	Szövetség					
3	Generációk közötti együttműködés elősegítése	Generációk közötti távolság növekedése, információhiány mindkét csoport részéről.	Közösségi alkalmak biztosítása, élmény-, és információ szerzés.	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	Közös programok szervezése az idősebb és a fiatalabb generáció számára	Vas Vármegye és Szombathely Megyei Jogú Város Nyugdíjas Szövetség Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Közösségi alkalmak száma, az egyes programokon részt vevők száma.	Anyagi erőforrások, szakemberek, intézményi háttér	Nyertes pályázat esetén.	Nem releváns

				Szombathely Megyei Jogú Város Ifjúsági Konceptiója								
4	Aktív időskor Szombathelyen program folytatása	Idős emberek elmagányosodása, időskori depresszió, izoláció.	Időskorúak magasabb szintű társadalmi integrációja	Szombathely Megyei Jogú Város Idősügyi Konceptiója Szombathely Megyei Jogú Város Önkéntes Stratégiája és Konceptiója „Aktív időskor Szombathelyen” program Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról Szombathelyi Egészségügyi és Kulturális GESZ Szombathely és Járása Egészségfejlesztési Iroda (EFI) szakmai beszámolója	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Szabadidő aktív eltöltését szolgáló programok, klubfoglalkozások szervezése.	Szombathely MJV Önkormányzata	2022. 12. 31. (szombat)	Programok száma évente Egyes programokon részt vevők száma	Anyagi erőforrás, szakemberek	Az „Aktív időskor Szombathelyen” program évenkénti meghirdetésével	Nem releváns

5	Demens nappali ellátás fejlesztése (férőhelybővítés)	Az életkor előrehaladtával egyre nagyobb a demencia előfordulásának valószínűsége, a demens családtag ellátása nagy terhet ró a családra, mivel folyamatos felügyeletet igényel. A demenciával küzdő személy segítők közreműködésével aktívan töltse napjait.	A demenciával küzdő személy segítők közreműködésével aktívan töltse napjait.	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési koncepciója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat munkájáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felügyelet biztosítása, állapotnak megfelelő terápiákon való részvétel biztosítása, amely késlelteti az állapotromlást. Közösséghez való tartozás biztosítása.	Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	A demens személyek állapotromlásának késleltetése. Férőhelyek bővülése.	Pályázati pénzügyi erőforrás, szakember, technikai eszközök	Nyertes pályázat esetén megvalósítható.	Nem releváns
6	A házi segítségnyújtás tárgyi feltételeinek javítása	A megnövekedett igények és a gondozottak lakhelye közti nagy távolságok miatt emelkedik a gondozók közlekedésre fordított ideje, emiatt egyre nehezebb az új igénylők felvétele. Könnyebb munkaszervezés	Könnyebb munkaszervezés, a felmerülő gondozási igények gyorsabb kielégítése. A gondozók fizikai megterhelésének csökkentése, a gondozási folyamat egyszerűbbé, komfortosabbá, biztonságosabbá tétele mind a	Szombathely - a Holnap Városlégi Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Szombathely	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Eszközbeszerzés	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat	2024. 12. 31. (kedd)	Ellátotti létszám	Anyagi forrás	Nyertes pályázat esetén megvalósítható	Nem releváns

		s, a felmerülő gondozási igények gyorsabb kielégítése. Folyamatosan emelkedik a magas gondozási szükséglettel rendelkező, teljeskörű gondozást igénylő ellátottak száma. Gondozásuk komoly fizikai megterheléssel jár a gondozók számára. A gondozók fizikai igénybevételének és ezáltal a táppénzes napok számának a csökkentése.	gondozó, mind a gondozott számára.	Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról								
7	Modern, többfunkciós jelzőkészülékek beszerzése	A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénybe vevők egészségi állapotának	A megváltozott igénybe vevői kör igényeihez, szükségleteihez igazodó készülékek beszerzése	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Beszámoló a Pálos Károly	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos Fogyatékosügy	Eszközbeszerzés	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	Ellátotti létszám	Anyagi forrás	Nyertes pályázat esetén megvalósítható	Nem releváns

		romlása		Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról	Program (2015-2025)							
8	Otthonukban idős, beteg családtagot ápoló hozzátartozók támogatása	Otthonukban idős, beteg családtagot ápoló hozzátartozók komoly fizikai és mentális megterhelésnek vannak kitéve.	A hozzátartozók segítése, támogatása, információkkal való ellátása.	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatóster vezési koncepciója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Programok szervezése Alzheimer Cafe	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat	2024. 12. 31. (kedd)	A programokon résztvevők száma A programok száma	Anyagi forrás	Nyertes pályázat esetén megvalósítható	Nem releváns
9	Közösségi tér működtetése idősek számára a Jászai Mari utcában	Az idősek nagy része egyedül él, nincsenek társas kapcsolataik. Az elmagányosodás pszichés és fizikai megbetegedéshoz is vezethet.	Szabadidő hasznos eltöltése, életkoruknak, érdeklődési körüknek megfelelő programok biztosítása, társas kapcsolatok bővülése	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatóster vezési koncepciója Beszámoló a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat munkájáról	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Programok szervezése	Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat	2023. 12. 31. (vasárnap)	A programokon résztvevők száma A programok száma	Anyagi és humán erőforrás	Fenntartható Nyertes pályázat esetén a programok tovább bővíthetők	Nem releváns

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Esélyegyenlőségi Nap - Városi Esélynap	A többségi társadalom tagjai nem rendelkeznek releváns, reális információkkal a fogyatékossgal élő emberek világról, mindennapjaikról.	Érintettek bevonásával hiteles információkat nyújtani a fogyatékossgal élőknél mindennapjaikról. A résztvevőknek élményközpontú lehetőséget biztosítani a tapasztalatszerzésre, integrált időtöltésre.	FÉHE Nonprofit Kft. szakmai programja	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	A résztvevők interaktív foglalkozások, játékos feladatok keretében ismerkedjenek meg a fogyatékossgal élőknél mindennapjaikról.	Érdekképviselőket ellátó szervezetek együttműködésben FÉHE Nonprofit Kft.	2025. 12. 31. (szerda)	A rendezvényen részt vevők száma, illetve az együttműködő, közreműködő szervezetek száma.	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás (étkezés, díjazás)	Nyertes pályázat esetén fenntartható	Nem releváns
2	Esélyegyenlőség elősegítése a Támogató Szolgáltatónál történő eszközfejlesztéssel	A rendelkezésre álló gépkocsiállomány nem tudja az ellátottak szállítási igényeit kielégíteni	A szállítási igények kielégítésével, a fogyatékkal élők közszolgáltatáshoz való hozzáférési esélyei javulnak.	Szombathely Megyei Jogú Város Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	FÉHE Nonprofit Kft.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Növekedés az ügyfélszámban, elégedettség növekedése	Anyagi források, tárgyi eszközök	Nyertes pályázat esetén fenntartható	Nem releváns
3	Támogatott lakhatás bevezetése	Jelenleg hiányzó szolgáltatás a támogatott	6 fő fogyatékkal élő személy támogatott lakhatásának	FÉHE Nonprofit Kft. éves szakmai beszámolója	Országos Fogyatékossgügyi Program	Támogatott lakhatás bevezetése a fogyatékkal	FÉHE Nonprofit Kft.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szolgáltatások körének bővülés, ellátotti létszám növekedése.	Pályázati pénzforrás, humán erőforrás,	Nyertes pályázat esetén.	Nem releváns

		lakhatás a fogyatékkal élők számára.	megoldása.		(2015-2025)	élők viszonylagos önállósága és szociális segítése mellett				önkormányzati ingatlan.		
4	Foglalkoztatás bővítése	A fogyatékos emberek foglalkoztatási esélyei korlátozottak, neheezítettek.	A fogyatékos emberek foglalkoztatási lehetőségeinek bővítése, társadalmi integráció megvalósítása.	Szombathely - a Holnap Város a Jelen Valósága – Szombathely a III. évezred 3. Évtizedében Szombathely Megyei Jogú Város Társadalmi - Gazdasági Programja 2020 Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Foglalkoztatási lehetőségek bővítése, támogató háttér hozzárendelése	FÉHE Nonprofit Kft	2023. 12. 31. (vasárnap)	Fogyatékos emberek foglalkoztatásának növekedése	Anyagi forrás, humán erőforrás, intézményi háttér	Nyertes pályázat esetén elindítható, majd öfenntartó vá válhat.	Nem releváns
5	Érzékenyítő programok rendszeres szervezése	A többségi társadalom kevés és sok esetében téves információval rendelkezik a fogyatékkal	A többségi társadalom tudatformálása.	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Figyelemfelkeltő, érzékenyítő tevékenységek folytatása elsősorban közösségi tereken, illetve	SZMJV Önkormányzata	2023. 12. 31. (vasárnap)	Érzékenyítő programokon való részvétel nagysága.	Anyagi és humán erőforrás.	Fenntartható.	Nem releváns

		élőkkel kapcsolatosan		beszámolója		nagyobb városi rendezvényekhez kapcsolódva.						
6	Önálló Életviteli Centrum működtetése	Az értelmi fogyatékos emberek számára kiemelten fontos az önálló életvitel, illetve a támogatott döntéshozatal, önálló életvitel, önérvényesítés, illetve a könnyen érthető kommunikáció segítse, támogatása	A feltárt problémák kapcsán személyre szabott segítség biztosítása a célcsoport számára.	ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Szervezete szakmai beszámolója	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Csoportfoglalkozások, workshopok szervezése egyéni tematika alapján. Infokommunikációs akadálymentesítés segítése: eszközkölcsonzás, tanácsadás, mentorálás. Bentlakásos intézmények lakóinak tájékoztatása a támogatott döntéshozatal, illetve a feltárt problémák kapcsán.	ÉFOÉSZ Vas Vármegyei Egyesülete	2025. 12. 31. (szerda)	Programokon, tanácsadáson résztvevő ügyfelek, igénybe vevők létszáma	Szakemberek, humán erőforrás, anyagi fedezet	Folyamatos támogatás esetén fenntartható	Nem releváns
7	Fogyatékos embereket nevelő családok élményprogramjai	A fogyatékos embereket nevelő családok zöme izoláltan otthonukban töltik szabadidejüket, a családok	Élményt nyújtó közösségi programok megvalósítása	Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A fogyatékoság al élő embereket ellátó családok számára élményt nyújtó és közösségi programok	FÉHE Kft. Vas Vármegyei ÉFOÉSZ Egyesülete	2025. 12. 31. (szerda)	Programokon résztvevők száma	Szakemberek, humán erőforrás, anyagi fedezet	Folyamatos támogatás esetén fenntartható	Nem releváns

		kapcsolati hálójára jelentősen beszűkült mintát mutat.				szervezése. A többségi társadalom tudatformálása, az előítéletek, sztereotípiák leépítése. Nagyobb fokú empátia kialakítása a fogyatékossgal élők irányában.						
8	Otthon Segítés Szolgáltatás folyamatos biztosítása	Fogyatékossgal élő, tartósan beteg, SNI-s gyermeket, hozzátartozót ellátó családok tehermentesítése. A fogyatékossgal élő családtag számára otthoni felügyelet, kísérés biztosítása rugalmas rendszerben, munkaidőn túl, hétvégén.	Szükségletekre reagáló, rugalmas rendszerű, otthoni felügyeletet, kísérést biztosító ellátás	Fogyatékossgal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhatal Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)	Fogyatékos emberek nevelő, ellátó családok otthoni segítése	FÉHE Nonprofit Kft.	2023. 12. 31. (vasárnap)	Szolgáltatások körének bővülése, ügyfél elégedettség növelése. Igényelt óraszám	Anyagi forrás, humán erőforrás, intézményi háttér	Nyertes pályázat esetén fenntartható	Nem releváns
9	Speciális művészeti formák	A fogyatékossgal élő emberek önkifejezési	Különböző művészeti formák – speciális	Fogyatékossgal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó	Országos Fogyatékossgügyi Program	Speciális művészeti műhelyek, csoportok	FÉHE Kft. Vas Vármegyei ÉFOÉSZ	2025. 12. 31. (szerda)	Művészeti csoportok működése,	Anyagi forrás, humán erőforrás, intézményi	Nyertes pályázat esetén fenntartható	Nem releváns

	támogatása	lehetőségei jelentősen korlátozottak	filmezés, alternatív képszínház, tánc-segítségével lehetőséget biztosítani a fogyatékos emberek számára az önkifejezésre, kitárulkozásra. A programok további célja a fogyatékos emberek készségfejlesztése is, valamint a művészeti ágak bemutatkozásával cél a szemléletformálás.	Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai beszámolója	(2015-2025)	működtetése, táborokon való részvétel támogatása	Egyesülete		fellépések	háttér	ó	
10	Fogyatékoság gal élő emberek sportnapja	A fogyatékos gal élő emberek szabadidős és sport program lehetőségei korlátozottak.	Aktív szabadidő letöltés lehetőségének megismertetése, társadalmi szemléletformálás.	FÉHE, ÉFOÉSZ szakmai program, beszámoló	Országos Fogyatékos sá gügyi Program (2015-2025)	Sportnap szervezése híres helyi sportolók, média bevonásával	FÉHE Nonprofit Kft. Vas Vármegyei ÉFOÉSZ Egyesülete	2025. 12. 31. (szerda)	Résztevők száma, sajtó megjelenés	Anyagi forrás, humán erőforrás, intézményi háttér	Nyertes pályázat esetén fenntartható	Nem releváns
11	Esély sportnap	A többségi társadalom tagjai nem rendelkeznek releváns	Érintettek bevonásával a résztvevőknek élményközpontú lehetőséget	FÉHE Kft., ÉFOÉSZ szakmai program,	Országos Fogyatékos sá gügyi Program	A résztvevők interaktív foglalkozások, játékos feladatok	Érdekképvisel etet ellátó szervezetek együttműköd	2023. 12. 31. (vasárnap)	A rendezvényen részt vevők száma, illetve az együttműködő, közreműködő	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	Nyertes pályázat esetén fenntarthat	Nem releváns

		információkkal a fogyatékossgal élő emberek mindennapjairól, sportolási lehetőségeikről.	biztosítani a tapasztalatszerzésre, fogyatékossgal élőknél sportolási lehetőségeinek kipróbálására, az integrált időtöltésre	beszámoló	(2015-2025)	keretében ismerkedjenek a fogyatékossgal élőknél sportolási lehetőségeivel	ésben FÉHE Nonprofit Kft.		szervezetek száma.		ó	
1 2	Érzékenyítő délelőtti köznevelési intézményekben, nyári táborokban ESÉLY ÓRÁK	A gyermekek, fiatalok nem rendelkeznek releváns, reális információkkal, a fogyatékossgal élő emberek világáról, mindennapjairól.	Érintettek bevonásával hiteles információkat nyújtani a fogyatékossgal élőknél mindennapjairól. A résztvevőknek élményközpontú lehetőséget biztosítani a tapasztalatszerzésre, integrált időtöltésre	FÉHE Nonprofit Kft. Szakmai programja	Új Roma Stratégia (2019-2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021) Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) Országos	A résztvevő fiatalok interaktív foglalkozások, játékos feladatok keretében ismerkedjenek meg a fogyatékossgal élőknél mindennapjaival	Érdekképviselőt ellátó szervezetek együttműködésben FÉHE Nonprofit Kft.	2025. 12. 31. (szerda)	A rendezvényen részt vevő fiatalok száma, illetve az együttműködő, közreműködő szervezetek száma.	Humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	Pályázati forrás esetén megvalósítható, fenntartható	Nem releváns

					Fogyatékos ügy Program (2015-2025)							
1 3	MI is ITT vagyunk! Gálaműsor	A fogyatékos ál élők kevés lehetőséget kapnak értékeik, tehetségük megmutatására	Társadalmi szemléletformál ás, a fogyatékos emberek tehetségének, értékeinek bemutatása.	FÉHE Kft. szakmai beszámoló, ÉFOÉSZ szakmai program	Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Országos Fogyatékos ügy Program (2015-2025)	Gálaműsor szervezése	FÉHE Kft. Vas Vármegyei ÉFOÉSZ Egyesülete	2025. 12. 31. (szerda)	Részvevők száma, sajtómegjelenés ek száma	Anyagi forrás, humán erőforrás, intézményi háttér	Nyertes pályázat esetén fenntarthat ó	Nem releváns
1 4	Autisták ellátását végző intézmény kialakítása	Az autizmus spektrum zavarral élők intézményi ellátásának fejlesztése szükséges	Szociális ellátórendszer szolgáltatásainak fejlesztése, autista személyek életminőségéne k javítása, társadalmi szemléletformál ás	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzat a Szociális Szolgáltatáster vezési Konceptiója	Országos Fogyatékos ügy Program (2015-2025)	Autisták ellátását végző intézmény kialakítása	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányza ta	2027.12.31. (csütörtök)	Autista ellátottak száma az intézményben	Pályázati forrás, humán erőforrás	Nyertes pályázat esetén megvalósíth ató és fenntarthat ó	Nem releváns
1 5	Kríziskamra	A megváltozott munkaképesség ű pszichiátriai és szenvedélybete	Az intézményi szolgáltatások igénybevétele mellett a kliensek	Szombathelyi Egyházmegyei Karitás szakmai programja	Országos Fogyatékos ügy Program (2015-2025)	Együttműködés a munkáltatókkal , akik a feldolgozandó	Egyházmegyei Karitás Szombathely	2023. 12. 31. (vasárnap)	Foglalkoztatásba bevon megváltozott munkaképességű személyek száma	Anyagi forrás, pályázati lehetőség, foglalkoztatásh oz támogatás	Fenntarthat ó	Nem releváns

	gek foglalkoztatása nehézkes, vagy nem megoldott.	integrálása a nyílt munkaerőpiacra			munkadarabok at az intézmény telephelyeire szállítják, biztosítva a védett munkahelyet a rászorulóknak.						
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

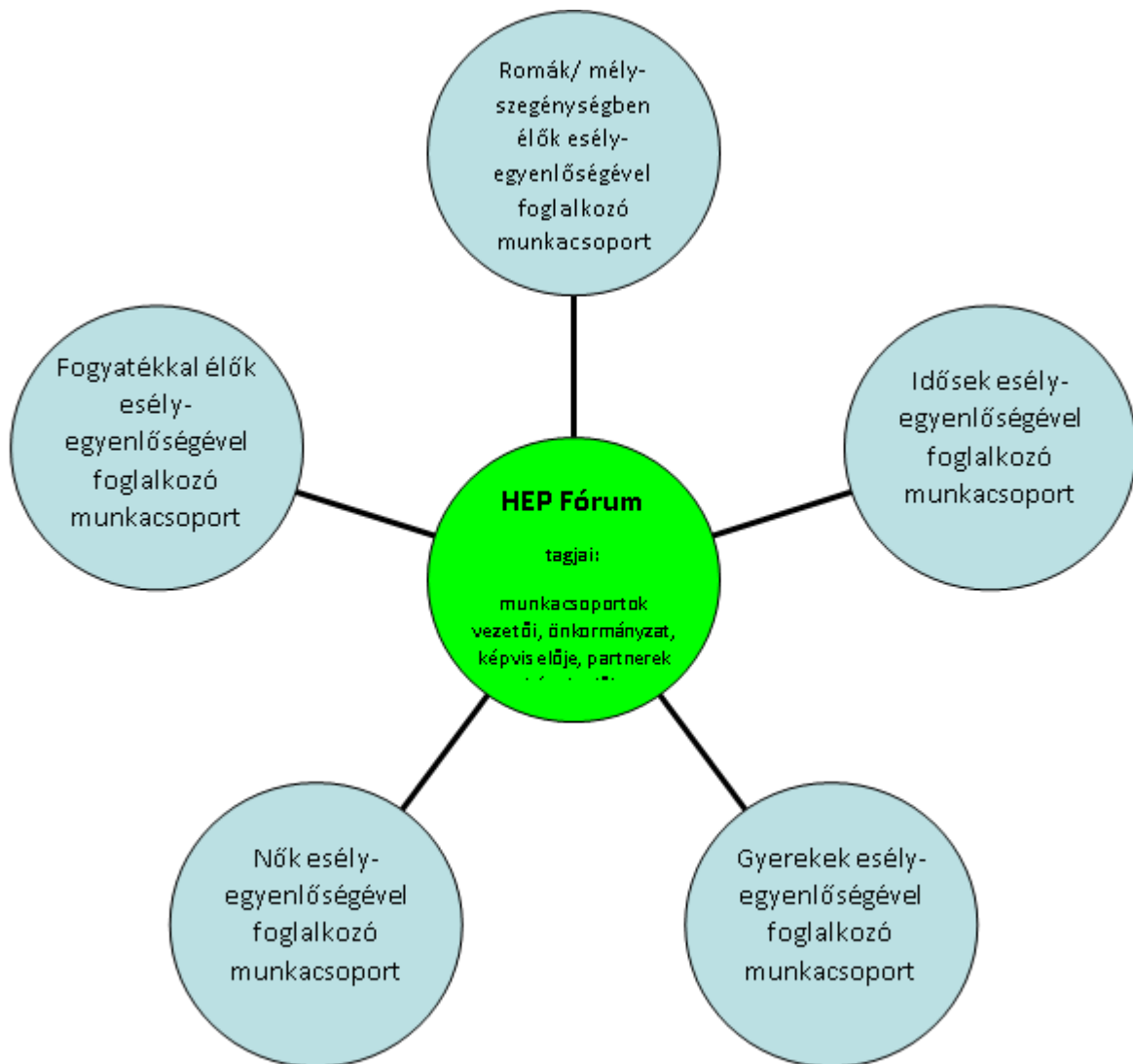
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken

(opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,

- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a

hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Szombathely város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szombathely város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 153/2022. (IX.28) SzLB számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Dátum: Szombathely, 2023. október

Aláírás

A KÉPVISELŐ TESTÜLET ELFOGADÓ HATÁROZATÁNAK KIVONATA